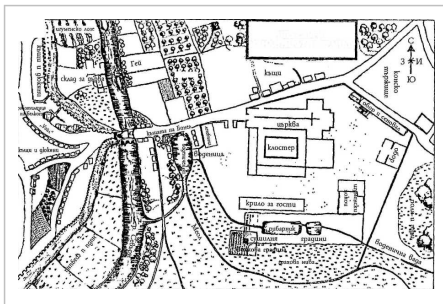

Едит Парджетър

Вълче биле

ШРУСБЪРИ МАНАСТИРЪТ И ГРАДЪТ

ГЛАВА ПЪРВА

Нея заран в началото на месец декември 1138 година брат Кадфел пристигна на дневния сбор на монашеския орден с ведър и спокоен дух, готов да изтърпи дори монотонното и досадно четене на брат Франсис, както и многословните излияния на брат Бенедикт, сакристана (*Свещеник иконом, пазител на светите одежди и утвари – бел. прев.*), върху Моисеевия закон. Хората са непостоянни, склонни да правят грешки и в отношението към тях е нужна много търпимост. А годината, тъй бурна в началните месеци, разтърсвана от обсади, кланета и разкол, обещаваше да завърши мирно и в относително охолство. Битките в междуособицата, противопоставила крал Стивън (*Крал на Англия в периода 1135–1154 г., неправомерно завзел трона след смъртта на Хенри I, пренебрегвайки клетвата си към починалия монарх и правата на дъщеря му Матилда, известна и под името императрица Мод, която повежда гражданска война срещу него, завършила през 1153 г. с коронясването на сина ѝ Хенри, останал в историята като Хенри II – бел. прев.*) и императрица Мод, отново се водеха в земите по югоизточната граница, позволявайки на Шрусбъри боязливо да се възстанови от подкрепата си за по-слабата страна и кървавата жертва, платена за избора. И въпреки всички пречки за добрите стопани след едно прекрасно иначе лято богатият урожай бе прибран, хамбарите пращяха от зърно, водениците мелеха денонощно, овцете и гобедата се угояха по все още зелените и тучни пасища. Времето беше удивително меко за сезона и само ранните утрини загатваха за декемврийския мраз. Никой не страдаше нито от студ, нито от глад. Не можеше дълго да продължи така, но всеки ден бе дар Божии.

И в собственото му малко кралство урожият бе богат и изобилен. По стрехите на сушилнята в градината висяха ленени чувалчета с билки, делвите с наложени вина се пъчеха самодоволно в тумбести редици. Рафтовете се гънеха под стъкленици и гърненца с всевъзможни лекове за какви ли не зимни болезки – от хрема до схванати стави и хърхещи гърди. Светът сега изглеждаше по-приветлив, отколкото през пролетта, а добър ли е краят, значи нещата не отиват на много зле.

И тъй, изпълнен с ведро спокойствие, брат Кадфел се упъти към своето място в сборната зала, настани се удобно в сумрака зад една от колоните в дъното и започна да наблюдава със сънена благосклонност братята, които пристигаха и заемаха местата си: игумен Херибърт,

старец с благородна осанка и тревожно изражение, който много се измъчи, горкият, през тази смутна година, чийто край приближаваше; приор Робърт Пенант, върлинен и аристократичен, с лице от слонова кост, коса и вежди от сребро, винаги изпъчен и достолепен, сякаш вече крепеше на главата си митрата, за която копнееше. Не беше нито възрастен, нито грохнал, а, точно обратно, недосегаем за старостта петдесет и една годишен жилив мъж и въпреки това съумяваше от глава до пети да изглежда като патриарх, пречистен от свят живот; преди десет години изглеждаше почти същият и едва ли щеше да се промени особено през следващите двайсет. По петите вярно го следваше брат Джером, неговият писар, отразявайки задоволството или недоволството му подобно малко криво огледало. След тях пристигнаха всички останали – субприорът, сакристанът, хоспиталиерът (*Монах от католически орден, натоварен с грижата за болните и нуждаещите се – бел. прев.*), алмонерът (*Монах, отговарящ за разпределянето на даренията – бел. прев.*), енфермерие-нът (*Монах, завеждащ лечебницата в манастир или приют – бел. прев.*), кустосът (*Монах надзирател – бел. прев.*) на олтара на Света Богородица, икономът на манастира, преценторът (*Отговорник за музиката в катедрала, водач на хора – бел. прев.*) и наставникът на послушниците. Те благопристойно заеха местата си, готови да поемат обичайните дела на един най-обикновен ден.

Младият брат Франсис, страдащ от хрема и оскъден латински, с доста труд изчете списъка на всички светци и мъченици, които трябваше да бъдат упоменати в молитва през идните дни, и поизмъчи присъстващите с похвално слово за делата на Божия угодник свети Андрей, апостола, чийто ден наскоро бе отминал. Брат Бенедикт, сакристанът, се помъчи да представи за напълно справедливо искането си като отговорник по поддържането на църквата и манастирските земи именно той да разполага със сумата, набирана от волните пожертвувания на енориашите, за да осигурява свещи за параклиса на Богородица, което понастоящем влизаше в задълженията на брат Морис. Преценторът благодари за новата музика към санктуса (*Последната част от въведението в католическата литургия, която започва с дутите „Санктус, санктус, санктус“ – бел. прев.*), дар от учителя на тукашния компонист, но съдейки по съмнителния ентузиазъм, с който той приветстваше тази щедрост, брат Кадфел заключи, че очевидно нямаше особено високо мнение за нейните достойнства и че тя едва ли щеше да звучи твърде често. Брат Пол, наставник на послушниците, имаше оплакване срещу един от хранениците си, подозиран във вятърничавост, надхвърляща границата на

допустимото за младостта и неопитността. Младежът бил чут да пее в галерията около кlostера, когато трябвало да бъде зает с преписването на една молитва от свети Августин. Песента била светска, от скандален характер и претендирала да е елегията на някакъв пленен от сарацините християнски поклонник, който се тешал, притискайки до гърдите си женската риза, която му дала на раздяла скъпа на сърцето му жена.

Последните думи изтръгнаха брат Кадфел от леката дрямка, която бе започнала да го оборва. Той си припомни песента, за която ставаше дума – нежна и трогателна. Участвал бе в онзи кръстоносен поход, познаваше страната, сарацините, влудяващите преходи между светлина и мрак в тъмницата, познаваше и тази болка. Забеляза как брат Джером благочестиво затвори очи и тялото му се сгърчи в неударжими конвулсии при споменаването на тази най-интимна част от женските одежди. Сигурно защото никога не му се е случвало да я докосне, помисли си Кадфел, все още склонен към великодушие. Вцепенението обхвана и някои от старите целомъдрени, сякаш вечни братя, за които половината от сътворението представляваше затворена и забранена книга. Кадфел направи нещо, което не бе прието на дневен сбор: смирено запита какво е казал младежът в своя защита.

– Каза, че научил песента от своя дядо, който се бил за Кръста при превземането на Йерусалим – безпристрастно обясни брат Пол, – и толкова харесал мелодията, че му се сторила свята. Макар и не монах или воин, поклонникът бил богобоязлив чобек, който предприел дългото пътуване от любов.

– Истинска и чиста от грях любов – отбеляза брат Кадфел, използвайки слова, които не бяха съвсем привични за него, тъй като приемаше любовта за себеосвещаваща се сила, която не се нуждае от защита. – А има ли дори и намек в думите на тази песен, който да предполага, че жената, която е оставил в далечната родина, не е негова съпруга? Не си спомням такъв. При това музиката заслужава внимание. Несъмнено целта на нашия орден не е да зачеркнем или да порицаем тайнството на брака за онези, чието призвание не изисква обет за безбрачие. Мисля, че този млад мъж не е сторил нищо чак толкова нередно. Не трябва ли, брате прецентор, да се старае, щом има хубав глас? Онези, които пеят, докато се трудят, обикновено го правят от необходимост да отдадат получената си от Всевишния дарба.

Изненаданият от неочаквания въпрос прецентор си помисли, че съвсем не са толкова много даровитите певци, с които разполага, и любезно отговори, че с интерес би чул как пее новият послушник. Приор

Робърт свъси строго вежди и сбърчи аристократичния си нос. Ако бяха оставили на него, блудният момък щеше да получи строга епитимия (*Наказание, наложено от духовната власт на духовно лице – бел. прев.*), ала наставникът на послушниците не беше голям привърженик на прекомерните наказания и изглеждаше доволен, че провинението на ученика му бе разтълкувано така благоприятно.

– Истината е, че показва усърдие и добросъвестност, отче игумене, а е сред нас отскоро. Не е трудно да се отвлечеш в моменти на съсредоточеност, а иначе той преписва с прилежание и постоянство.

Певецът се отърва с лека епитимия и нямаше да стои на колене до пълно схващане. Поначало игумен Херибърт бе склонен да проявява снизходителност, а тази сутрин изглеждаше необичайно разсеян и умислен. Вече приключваха с обсъждането на делата за деня. Игуменът стана на крака, очевидно с намерение да закрие дневния сбор.

– Има няколко документа, които трябва да бъдат подпечатани – обади се брат Матю, икономът на манастира, докато шумолеше припряно с късовете пергамент, които бе донесъл, тъй като му се стори, че игуменът от разсеяност бе забравил тези дела. – Налага се да обсъдим въпроса за имота под аренда на Хейлс и за дарението на Уолтър Ейлуин, а също и договора, според който Жервас Бонел и съпругата му се приемат за гости на манастира. Взели сме решение да им дадем първата къща отвъд воденичния яз. Господарят Бонел желае да се премести веднага щом бъде възможно, още преди коледните празници...

– Да, да, не съм забравил... – изправен пред тях, игумен Херибърт изглеждаше дребен, достолепен, ала и някак примирен, сам стиснал в ръце навит на руло пергамент. – Има нещо, което трябва да съобща на всички ви. Тези важни документи не могат да бъдат подпечатани днес, и то по сериозна причина. Така да се каже, сега те остават извън моите пълномощия и аз вече нямам право да сключвам какъвто и да било договор от името на нашето братство. В ръцете си държа едно нареждане, което ми бе донесено вчера от Уестминстър, от кралския двор. Всички знаете, че папа Иннокентий (*Иннокентий II, папа в периода между 1130 и 1143 г. – бел. прев.*) е признал за законни претенциите на крал Стивън за трона. И в знак на подкрепата си е изпратил легат с пълни правомощия – Албърик, кардинал епископ на Остия. Кардиналът предлага да се сби-ка легатски съвет в Лондон, който да обсъди реформата в църквата, и аз съм призован да присъствам, за да дам отчет за управлението си като игумен на този манастир. От текста става ясно – каза Херибърт с твърдост, но и с горчиви нотки в гласа, – че въпросът за моята служба е в

ръцете на легата. Преживяхме една размирна година, в която бяхме подмятани между двамата претенденти за трона на нашата земя. Не е тайна и аз признавам, че когато бе тук през лятото, негово величество не бе особено благоразположен към мен, тъй като в тези смутни времена не видях навреме верния път и се забавих с приемането на върховната му власт. Затова според мен съм отстранен от игуменския ми пост, освен ако легатският съвет не ме назначи отново за ваш предстоятел. Не мога да подписвам никакви документи или съглашения от името на нашата обител. Което сега е недовършено, трябва да остане недовършено до следващото назначение. Нямам право на действия, които биха могли да се окажат присвояване на чужди пълномощия.

Бе казал каквото имаше да казва. Върна се на мястото си и скръсти търпеливо ръце, докато обърканият и смутен шепот на присъстващите постепенно прерасна в яростно, смаяно жужене на сърдит кошер. И все пак, както забеляза брат Кадфел, думите му не предизвикаха тревога у всички. Приор Робърт, слисан не по-малко от останалите, въпреки изкуствеността си в поддържането на благопристойно изражение, сияеше зад маската от слонова кост, докато правеше очевидното заключение. Брат Джером, бърз в тълкуването на подобни съобщения, скръсти ликуващо ръце в ръкавите на расото си, докато на лицето му бяха изписани почти телно съчувствие и болка. Не че двамата имаха нещо против Херибърт – просто той продължаваше да заема една длъжност, към която бяха отправени алчните погледи на нетърпеливи подчинени. Чудесен старец, наистина, но изживял времето си, а освен това с твърде мека ръка. Приличаше на крал, който живее прекалено дълго и несъмнено си проси насилствена смърт. Ала останалите братя, крайно възбудени, се засуетиха като кокошки, нападнати от лисица, и шумно запроте-стираха:

- Но, отче игумене, кралят сигурно ще би възстанови!
- О, отче, трябва ли да се явите на този съвет?
- Ще останем като стадо без пастир!

Приор Робърт, който се смяташе за напълно способен при нужда да поеме грижа за цялото паство на свети Петър, реагира на това вайкане с кратък царствен поглед, но без да си позволи какъвто и да било коментар, само измърмори нещо в израз на собственото си съчувствие и тревога.

– Моят обет е към църквата – каза тъжно брат Херибърт – и съм длъжен да ѝ се подчиня като предан син. Ако е угодно за църквата отново да ми възложи тази длъжност, ще се върна и ще поема обичайното си бдение над вас. И друг да назначат на моето място, пак ще се върна,

стига да ми бъде позволено, и ще изживея остатъка от дните си като достоен брат в тази обител в подчинение пред новия игумен.

Кадфел имаше чувството, че при тези думи върху лицето на Робърт за миг проблесна самодоволна усмивка. Изобщо нямаше да се разстрои, ако старецът заемеше мястото на скромен монах под неговото управление.

– Но очевидно – продължи смирено брат Херибърт – аз повече не мога да претендирам за правомощията на игумен, докато въпросът не бъде решен окончателно. Подпечатването на тези договори ще трябва временно да бъде отложено до момента на моето завръщане или до идването на някой друг, който да ги разгледа и да се произнесе по тях. Има ли нещо, което не търпи отлагане?

Брат Матю прехвърли набързо свитъците и се замисли, все още потресен от неочакваните новини.

– Няма защо да бързаме с дарението на Ейлуин, той е отдавнашен приятел на нашия орден, предложението му сигурно ще остане в сила, колкото е необходимо. А договорот за даване на чифлика в Хейлс под аренда може да започне да се изпълнява не по-рано от Благовещение идната година, тъй че има достатъчно време. Само господарят Бонел разчита споразумението да бъде подпечатано колкото може по-скоро. Той чака уреждането на този въпрос, за да пренесе имуществото си в къщата.

– Припомни ни условията, ако обичаш – помоли игуменът с нотка на извинение в гласа, – умът ми е зает с всевъзможни дела и съм забравил до какво споразумение бяхме стигнали.

– Той ни предоставя като дарение цялото си имение в Молили с няколкото си арендатори. В замяна желае да получи къща тук, в манастира – първата къща откъм града, точно до воденичния яз, е свободна и е най-удобна за семейството му, – заедно с пожизнена издръжка за него и съпругата му, както и за двама слуги. Подробностите са обичайните за такива случаи. Ще получават всеки ден по два самуна хляб от дажбата за монасите и един от тази за слугите, два галона манастирско пиво и един галон от това за прислугата, едно месно блюдо, каквото се дава на манастирските пазачи в блажни дни, рибено блюдо в рибните и интермисум, когато има допълнително. Храната ще им бъде носена от техния слуга. Осбен това ще им се осигурява по едно месно или рибено блюдо на ден за двамата им слуги. Всяка година господарят Бонел трябва да получава по една дреха, каквато се полага на манастирските предстоятели, а съпругата му – по нейно желание – по десет шилинга, за да си купи

каквато си хареса. Отпускат се и по десет шилинга всяка година за бельо, обувки и отопление, както и за храната и грижите за един кон. При смърт на който и да е от двамата съпрузи другият ще остане в къщата и ще получава половината от гореупоменатите провизии с единствената разлика, че ако овдолее съпругата, няма да е необходимо да ѝ се предоставят подслон и храна за кон. Това са условията. Възнамерявах след този сбор да доведе тук свидетели, за да присъстват на заверката и подпечатването на споразумението. Правосъдието е изпратило свой служител, който очаква решението ни.

– Въпреки това се опасявам – каза игуменът унило, – че и този договор ще трябва да почака. В момента правомощията ми са отменени.

– Това ще създаде голямо неудобство на Бонел – каза разтревожен икономът. – Те вече са се приготвили да се преместят тук и очакваха, че ще могат да го сторят идните няколко дни. Коледните празници приближават, не можем да ги оставим в такова притеснение.

– Но преместването им – обади се приор Робърт – може да се осъществи дори ако се наложи подпечатването на договора да бъде отложено за известно време. Не допускам, че бъдещият игумен, който и да е той, ще намери някакви причини да развали това споразумение.

И тъй като бе съвършено ясно, че новият игумен ще бъде самият той, а Робърт знаеше, че се намира в по-добри отношения с крал Стивън от своя предстоятел, говореше с непринудена тежест. Старецът прие радужно предложението.

– Мисля, че подобен ход е напълно допустим. Да, брат Матю, можеш да пристъпиш към действие, докато се чака окончателното разпореждане, което не може да не бъде огласено в най-скоро време. Успокой нашия гост и го покани да заповяда незабавно с цялата си покъщнина. Те наистина трябва да влязат в новия си дом сега, за да са спокойни за коледните празници. Няма други дела, които да изискват нашето внимание, нали?

– Няма, отче игумене – отвърна брат Матю. А после замислен попита унило: – Кога трябва да тръгнете?

– Вдругиден. Напоследък яздя бавно, тъй че пътуването ще ни отнеме няколко дни. По време на моето отсъствие, разбира се, за всичко тук ще се грижи приор Робърт.

Игумен Херибърт разсеяно вдигна ръка за благословия и напусна сборната зала. Приор Робърт бързо го последва. Несъмнено той вече се чувстваше новият предстоятел на бенедиктинския манастир „Свети първоапостоли Петър и Павел“ в Шрусбъри и твърдо възнамеряваше и се

надаваше да остане такъв до края на дните си.

Братята напускаха залата в скръбно мълчание, ала после веднага се събираха на групи в големия двор, за да се впуснат в приглушени, но тревожни разисквания. Херибърт бе техен игумен цели единайсет години, а освен това им бе лесно да служат под управлението на такъв савонник – отзивчив, добросърдечен, може би дори малко мекушав. Мисълта за предстоящите промени не ги радваше.

До голямата литургия оставаше още половин час и дълбоко умислен, Кадфел се запъти към сушилнята в билковите градини, за да се погрижи за лечебните си отвари. С настъпването на първите умерени студове гъстият и добре поддържан жив плет, който ограждаше мястото, започваше да жълтее и да изсъхва. Листата бяха спаружени, най-нежните растения бяха потърсили убежище в топлата пазва на земята, но във въздуха все още се долавяше лек аромат, побрал всички призрачни ухаения на лятото, а в сушилнята тежкият и сладостен мирис упоиваше сетивата. Кадфел редовно намираще там уединение за размисъл. Толкова бе привикнал към опияняващите благоухания, че почти не им обръщаше внимание, ала при нужда можеше да различи всеки мирис в помещението и да определи произхода му.

Значи все пак излезе, че крал Стивън не забравя на кого има зъб, и игумен Херибърт щеше да бъде поредната изкупителна жертва за простъпката на Шрусбъри, който се бе противопоставил на претенциите му за престола. И въпреки това негово величество не беше отмъстителен човек. Може би по-скоро изпитваше потребност да поласкае самолюбието на легата и да спечели благоразположението му, тъй като папата го бе признал за крал на Англия и му бе предоставил подкрепа, която представляваше сериозно оръжие за Стивън в битката за трона. Императрица Мод, решителна дама, едва ли щеше да се откаже толкова лесно и упорито щеше да отстоява каузата си в Рим, а дори и папата невинаги бе предан на съюзниците си. И тъй Албърк Остийски щеше да получи пълна свобода, за да осъществи плановете си за реформа на църквата, а поднесената жертва, която трябваше да спечели благоволенieto му, щеше да бъде Херибърт.

Но и една друга любопитна тема натрапчиво спохождаше брат Кадфел в размишленията му: въпросът със специалните гости на манастира – хора, избрали да напуснат света на тружениците в разцвета на силите си и да предоставят наследството си на манастира в замяна на удобен, безметежен и бездействен живот, като се оттеглят в уединена къща осигурени с храна, облекло и топливо. И всичко това, без да си помръднат

пръста! Дали са мечтали за това с години, докато са се потили над раждащите овце, свеждали са до премала кръст по жътва или пък са упражнявали някакъв мъчен занаят? Един малък земен рай, където храната пада от небето и няма какво друго да правиш, освен да се припичаш на слънце през лятото, а през зимата да седиш на топло край огнището и да пиеш греяно пиво. И колко ли щеше да трае магията? Кога ли щеше да им омръзне да бездействат и да не изпитват потребност от работа? Според него за един сляп, сакат и болнав човек това беше обяснимо. Но и тези хора в крепко здраве, свикнали да натоварват ум и тяло? Не, просто не можеше да го проумее. Тук сигурно действаша други подбуди. Не всички люде можеха да бъдат заблудени или да се самозаблудят, приемайки погрешно безделието за блаженство. Какво друго можеше да предизвика такава постъпка? Липсата на наследник? Някакъв недоосъзнат стремеж към монашеския живот без необходимата смелост да се отиде докрай? Може би! Когато един женен мъж е понатрупал години и осъзнава близкия си край, той е склонен към подобни действия. Много мъже обличат расото в напреднала възраст, вече станали дядовци или прадядовци, загърбили билото на живота. Може би къщата и положението на гости, предоставени им от светата обител, бяха някакъв етап по пътя. И най-сетне, беше ли възможно тези хора да са снели пожизнения товар на труда от плещите си от чиста злост – към света, към разхайтения син, към непосилното бreme на собствените си души?

Брат Кадфел затвори вратата на сушилнята, изпълнена с наситените изпарения от лечебната отвара от пчелинок за кашлица, и без да бърза, се отправи към църквата за голямата литургия.

В едно ранно сиво утро игумен Херибърт остави град Шрусбъри зад гърба си и пое по пътя за Лондон. Това бе първият ден, когато във въздуха се почувства хапливият декемврийски мраз, а в тревата засияха бледите искри на сланата. Със себе си игуменът взе личния си прислужник брат Емануел и двама църковни слуги, най-старите в манастира. Яздеше бялата си ослица. На тръгване Херибърт бе надянал бодро изражение, ала въпреки това, докато четиримата се отдалечаваха по пътя, все повече и повече се превръщаше в малка фигурка, бъдеща единствено жал. Игуменът вече не яздеше добре, ако изобщо някога бе притежавал подобно умение, и тъй като използваше високо люлеещо се седло, сега се кандилкаше насам-натам като поизпразнен чувал. Много от братята останаха на портата, докато групичката се стопи в далечината. На лицата им бяха изписани угриженост и печал. Към тях се присъединиха и

няколко от най-младите послушници, още момчета. Те изглеждаха дори по-разтревожени, тъй като игуменът позволяваше на брат Пол да провежда обучението, както намери за добре, а това означаваше голяма благосклонност. Сега обаче, когато делата щяха да преминат в ръцете на приор Робърт, всичко в тази обител щеше да се извършва под строгия му надзор и можеше да се очаква, че дисциплината ще се затегне.

Кадфел не можеше да отрече, че има какво да се желае в тая насока. В интерес на истината манастирът се нуждаеше от по-твърда ръка. Напоследък Херибърт бе дълбоко обезверен и разочарован от света на хората и все повече потъваше в молитвите. Обсадата и падането на Шрусбъри, съпроводени от всички онези кръвопролития и отмъщения, бяха достатъчни, за да огорчат всекиго, въпреки че това не можеше да бъде извинение за отказ от усилието да се брани доброто и да се воюва срещу злото. Ала идва време, когато старците грохват, а бремето на предводителството натежава непосилно. И може би... Херибърт нямаше да бъде чак толкова опечален, ако бремето се смъкнеше от плещите му.

Този ден службите и сборът преминаха с обичайното спокойствие. Голямата литургия бе отслужена благочестиво, изпълнението на задълженията за деня вървеше гладко и без произшествия. Робърт пазеше изградения образ и не можеше да си позволи да потрие ръце или да оближе устни пред свидетели. Всяко негово действие бе в съгласие със справедливия и благочестив устав и с обета за непорочен живот. И все пак всичко, което според него му се полагаше, му бе предоставено до най-малката подробност.

Кадфел бе свикнал всяка година да му изпращат двама послушници, които да му помагат по време на усилната работа в градината, тъй като освен билки отглеждаше и други неща, макар че големите градини на манастира се намираха извън анклава, от другата страна на главния път, и се простираха между нивите край реката в тучната низина на име Гей. Водите на Севърн добре я напояваха при пълноводие, затова почвата бе богата и плодородна. Там, зад стените, Кадфел бе създал съвсем сам тази закътана градина за своите скъпоценни растения, а в по-външния пояс, чак до потока Меол, който въртеше колелото на воденицата, монахът отглеждаше както зърнените си посеви, така и бобови растения, зеле и грах. Ала сега, когато зимата поляка-лека настъпваше и земята се готвеше за сън – също като таралежите, които сънливо се гушеха на кълбо в своите меки постели от слама, суха трева и листа, – бе останал само с един послушник, който му помагаше да вари лечебните си отвари, да приготвя праховете, да разбърква мехлемите, да стрива

веществата за целебните лапи, за да цери не само благочестивите братя, а и всеки, който дойде със своите болести от Шрусбъри, от къщите на Форгейт, а понякога дори от пръснатите околоръст села. Никой не му бе преподавал тази наука – брат Кадфел я бе усвоил сам с опити и изучаване, трупайки познания през годините, докато накрая някои хора започнаха да предпочитат него пред признатите лечители.

Помощникът му беше един послушник на не повече от осемнайсет години. Брат Марк бе сирак, нежелано бреме за нехаещия си чичо, който преди две години се бе отървал от него, пращайки го в манастира. Бе се появил в светата обител като мълчалив, самотен и тъжен бездомник, на вид дори по-млад от годините си, който изпълняваше всички нареждания с тревожно покорство, сякаш най-доброто, на което можеше да се надява от живота, бе да избегне наказанията. Ала няколкото месеца работа с Кадфел в градината постепенно отвързаха езика му и прогониха страховете му. Все така се свиваше нащрек пред висшестоящите, но иначе бе здрав и жилив и освен това – добър градинар. Ръката му ставаше все по-сигурна и точна в приготвянето на най-различни лекове и младежът проявяваше жив интерес към тях. Мълчалив сред другите братя, той наваксваше със словоохотливост в сушилният, когато оставах насаме с брат Кадфел. Въпреки че не говореше с братята и странеше от тях на двора и в галериите, винаги Марк бе този, който донасяше всички слухове още преди другите да са ги научили.

И сега, час преди вечерня, той пристигна в сушилният, след като бе изпълнил някакво поръчение във воденицата, с цял кош новини.

– Знаете ли какво е направил приор Робърт? Настанил се е в покоите на игумена. Представяте ли си! Братът субприор е получил нареждане от тази вечер да заеме килията на приора в общите покои. Игумен Херибърт, дето се вика, едва е излязъл от портите! И това ако не е наглост!

Същото мислеше и брат Кадфел и все пак чувстваше, че много-много не му приляга да говори такива приказки, нито пък да оставя брат Марк да изразява мислите си така открито.

– Внимавай как съдиш по-висшестоящите от теб – каза той меко – поне докато не се научиш да се поставяш на тяхно място и да гледаш на нещата през техните очи. Защото може тъкмо игумен Херибърт да е заръчал на Робърт да се премести в покоите му като временен предстоятел, докато сме без игумен. Там е мястото, отредено за духовния баща на този манастир.

– Но приор Робърт още не е станал игумен. И игумен Херибърт

щеше да огласи желанието си, ако е било така. Поне на брата субприор щеше да каже, а той не знаеше нищо. Видях лицето му: и той се слича като всички и дори се възмути. За разлика от Робърт той не би си позволил такава волност.

Наистина, помисли си Кадфел, докато усилено стриваше на прах някакви корени в едно хаванче. Брат Ричард, субприорът, бе последният човек, за когото можеше да се допусне подобно своеволие. Беше едър благоденствен човек, обичаше спокойствието чак до мързел и никога не се бе напругал да се издигне в иерархията, дори със законни средства. Скоро на някои от по-младите и по-дръзки братя можеше да им се стори, че промяната е за добро. Килията на приора бе в началото на коридора със спалните помещения и когато там се настанеше брат Робърт, щеше да е много по-лесно за някой грешник да се изниже посред нощ, след като светлините угаснат. Дори и да се разбере нещо, провинението едва ли щеше да бъде докладвано. Най-лесното на този свят е да не видиш нещо, което може да ти докара главоболия.

– Всички недоволстват – каза Марк. – Знаеш колко са предани на игумен Херибърт. А сега трябва да се подчиняват на друг, и то преди да се е освободило мястото! Брат Хенри твърди, че това е един вид светотатство. А брат Петърс ходи като буреносен облак и дудне нещо над съдините. Каза, че вече влизал в игуменските покои и, види се, приор Робърт можел да бъде изкаран оттам само с доза бучиниш, когато игумен Херибърт се върне.

Кадфел чудесно си го представи. Брат Петърс беше дългогодишният личен магер на игумена – чернокос варварин с искрящи очи, нейде от земите по границата с Шотландия. Имаше навика да прави бурни, невъздържани изявления, които никой не приемаше на сериозно. Въпросът бе къде точно да се постави границата.

– Брат Петърс изрича много неща, които би било по-добре да премълчи, ала не мисли никому злото, както сам добре знаеш. А той е отличен магер и ще продължи да готви за трапезата на игумена все едно кой стои на нея, защото няма какво друго да прави.

– Но с неохота – каза убедено брат Марк.

Без съмнение спокойният ритъм на деня бе сериозно нарушен. И въпреки това манастирският устав бе строг и всеки брат, доволен или не, продължаваше да изпълнява задълженията си добросъвестно както винаги.

– Когато игумен Херибърт се забърне с утвърден пост – каза Марк, приемайки желаното за действителност, – на приор Робърт ще му

увисне носът.

И мисълта, че този августейши орган може да се изкриви като препатилия нос на стар войник, му подежда тъй утешително, че той намери сили отново да се засмее, а пък на брат Кадфел сърце не му даде да го скастри. Дори за него картината имаше своята прелест.

* * *

Пет дни след заминаването на игумен Херибърт брат Едмънд, енфермериенът, дойде в колибата на Кадфел, за да вземе някои лекове за болните. Свечеряваше се. Студовите още не бяха люти, но дойдоха внезапно след хубавото време и свариха неподготвени някои от младите братя в манастира. Простудата започна да се разпространява и за да бъде спряна, болните трябваше да се изолират. Повечето бяха от младите пастири на манастирските стада. Енфермериенът бе прибрал вече четирима в лечебницата при неколцината старци, които изпълняваха единствено религиозните си задължения и прекарваха дните си в мирно очакване на края.

– На тия момци им трябва само няколко дни на топло и ще оздравеят – каза брат Кадфел, като разклати една голяма стъкленица и наля от нея кафява отвара с остър и сладникав аромат в друго, по-малко стъкло. – Но защо пък да ги тормози настинката, макар и за няколко дни? Нека вземат по една малка лъжица от това два-три пъти през деня и през нощта и ще им мине.

– Какво е то? – полюбопитства брат Едмънд.

Много от лекарствата на брат Кадфел му бяха познати, но монахът постоянно внасяше подобрения. Понякога енфермериенът се питаше дали Кадфел не ги изпробва върху себе си.

– Има розмарин и пчелинок, и потайниче, стрито в ленено масло. Основната съставка е вино от череши, отлежало заедно с костилките. Добре действа. Ще видиш, че ще им облекчи болките в очите и главата, а ще помогне и за кашлицата – той запуши внимателно голямата стъкленица и избърса гърлото ѝ. – Нещо друго да ти трябва? А старците? Сигурно непрекъснато одумват промените. Прехвърлят ли шейсетте, хората започват да възприемат зле всяка новост.

– Да, така е – унило отвърна брат Едмънд. – Херибърт не е и подозирал колко са го обичали, преди да се почувства загубата му.

– Значи смяташ, че сме го загубили?

– За съжаление много е вероятно. Не че крал Стивън е толкова злопаметен, ала ще се съгласи с всичко, което поиска легатът, за да си

осигури папското благоволение. А ти мислиш ли, че един енергичен, жаден за промени дух, пуснат на воля в кралството ни и притежаващ власт да преобразява църквата съобразно със собственото си желание, ще хареса нашия игумен? В гнева си Стивън хвърли сянка на съмнение върху благия старец, ала тъкмо Албърик Остийски ще тегли на везните нашия игумен и ще му отнеме манастира заради нерешителността и мекушавостта – каза със съжаление в гласа брат Едмънд. – Ще те помоля да ми дадеш от оня мехлем за язвите от обездвижване. Брат Ейдриън, горкият, няма да издържи още дълго на тези мъчения.

– Сигурно е ужасно да го вдигате от нара само за миропомазването – каза съчувствено Кадфел.

– Кожа и кости е, направо скелет. С голяма мъка го предумваме да хапне нещо. Съхне като лист.

– Ако се случи да ти потрябва още един помощник, за да го повдигнеш, изпрати някой брат да ме повика. Тук съм, на разположение. Ето ти мехлема. Мисля, че стана по-добър от предишния, сложил съм му повече от богородичната риза.

Брат Едмънд прибра стъклените в торбата си и се замисли дали нямаше нужда от още нещо, като почесваше острата си брадичка. Мразовитият полъх, който неочаквано нахлу откъм вратата, ги накара рязко да извърнат глава и младежът, който бе открехнал едва-едва, побърза да сведе смутено очи.

– Затвори вратата, момче – каза Кадфел и потръпна.

Покорен глас побърза да отвърне:

– Прощавайте, отче! Ще изчакам, докато се освободите.

И вратата тръгна да се затваря, закривайки едно слабо мургаво и болезнено мрачно лице.

– Не, не – каза развеселен Кадфел, – нямах това предвид. Влизай на топло и затвори вратата, че от проклетия вятър мангалът веднага запуши. Влез, ей сега ще ти обърна внимание, само нашият брат енфермериенът да вземе каквото му е нужно.

Вратата се отвори само колкото слабият момък да се вмъкне страшишком. После той припряно затвори и безмълвно притисна гръб о нея, за да изчака незабележимо и безшумно, ала очите му се разшириха от смайване и любопитство при вида на поклащащите се от течението снопчета уханны билки, на пейките и полиците, отрупани с гърнета и стъкленици, скътали в себе си тайнствените дарове на лятото.

– А, сетих се! – възкликна брат Едмънд. – Брат Рийс непрекъснато се оплаква от прищраквания и болки в раменете и гърба, много трудно

се движи и съм го виждал да се сепва от внезапни остри прорязвания. Ти имаше едно масло, което миналия път му помогна.

– Имам, само чакай да намера в какво да ти наляя от него.

Кадфел вдигна една голяма стъкленница от ниската пейка, на която седеше, след което затършува по лавиците и намери едно малко шише от матово стъкло. Внимателно отпуши двете и започна да прелива тъмно гъсто масло със силна, остра миризма. После обви долната част на дървената запушалка с парче лен, а с друго парчалче грижливо избърса гърлата. Накрая пусна парчалчето в малкия мангал, върху който тихо къкреше гърненце от огнеупорна глина.

– Това ще го облекчи, особено ако намерите някой със здрави, силни пръсти, за да втрие добре маслото в ставите му. Но бъди внимателен, Едмънд, не бива изобщо да се доближава до устата. Измивай си ръцете добре всеки път, след като го използваш, и гледай, който го докосне, да прави същото. Много е полезно за мазане, но ако се поеме вътрешно, става страшно. И не го полагайте, където има драскотина, рана или пукнатина на кожата. Силно е!

– Чак толкова опасно ли е? От какво е? – попита с любопитство брат Едмънд, като въртеше стъкленницата в ръка, наблюдавайки как капките гъста лепкава течност бавно се стичат по стъклото.

– Предимно от корен на вълче биле в масло от синапено и ленено семе. Изключително отровно, ако се погълне. Съвсем малка доза е смъртоносна. Но прави чудеса с проскързващите стари стави. След като се втрие добре, нашият брат ще почувства щипеща топлина. После болката ще се облекчи и състоянието му доста ще се подобри. Това ли е всичко? Ако искаш, мога още сега да дойда и сам да го разтрия с мехлема. Трябва наистина да се мачка яко.

– Знам, че имаш железни пръсти – каза брат Едмънд, докато прибираше шишетата в торбата. – Веднъж, като ги изпробва на мен, мислех, че ще ме натрошиш целия, но, вярно си е, на другия ден ми беше много по-добре. Ела наистина, ако имаш време, той много ще се зарадва да те види. Напоследък се чуди защо вече не познава почти никого от по-младите братя. Теб обаче не е забравил.

– Помни всеки, който говори уелски – каза скромно Кадфел. – Връща се към детството си както всички стари хора.

Брат Едмънд взе торбата и тръгна да си върви. Слабият момък, станал целият очи и уши, се дръпна и вежливо му отвори вратата. Енфермериенът благодари с усмивка и си тръгна, след което младежът отново затвори зад гърба му. Не беше чак толкова мършав. Стърчеше малко над

широкоплещестия набит Кадфел, имаше изправена стойка и гъвкави движения. Ала бе някак сух и постоянно нащрек. Във всеки негов жест се чувстваше неопитомена, животинска зоркост. Косата му бе гъста, светлокестенява и разчорлена от вятъра навън, а добре поддържаната руса брада подчертаваше хищната суровост на изпито лице с ястребови черти. Големите яносини очи, които излъчваха будна мисъл и блестяха предупредително, като копия се вдигнаха за миг към Кадфел. После дръзкият непоколебим поглед се сведе надолу.

– Е, приятелю – каза спокойно Кадфел, като премести гърнето малко встрани от пряката топлина, – какво мога да направя за теб? – извърна се към непознатия и го изгледа открито от глава до пети. – Не те знам, момко – каза ведро той, – но си добре дошъл. Какво те води при мен?

– Изпраща ме господарката Бонел – каза младежът с нисък глас, който щеше да бъде приятен за ухото, ако не звучеше така напрегнато, – за да ви помоля да ми дадете някои подправки, които ѝ трябват. Братът хоспиталиер ѝ рекъл, че на драго сърце ще ѝ услужите. Господарят днес се нанесе в една къща на Форгейт като гост на манастира.

– А, да – каза Кадфел, спомняйки си за имението Молили, дарено на манастира в замяна на пожизнена издръжка. – Значи вече се настанихте? Господ да ви дари с щастие в новия дом! А ти си прислужникът, който ще им носи храната... Да, ще ти се наложи да опознаеш околността. Беше ли в магерницата?

– Да, господарю.

– Никой не е господар сред човеците – каза кротко Кадфел, – всички люде са братя, с твое позволение. И как се казваш, приятелю? Щом ни предстои да се виждаме от време на време, можем и да се запознаем.

– Името ми е Елфрик – каза младият мъж.

Той бе пристъпил напред и сега се оглеждаше наоколо с неприкрит интерес. Погледът му се задържа със страхопочитание върху стъкленницата с маслото от вълче биле. – Наистина ли е толкова смъртоносно? И дори малко от него може да убие човек?

– Същото важи и за много други неща – отвърна Кадфел, – които се употребяват погрешно или прекомерно. Дори и виното, ако го пиеш без мярка. Че и добрата храна, ако прекаляваш с нея. Доволно ли е семейството от новия си дом?

– Рано е още да се каже – отвърна предпазливо младежът.

На колко ли години беше? Към двайсет и пет? Едва ли на повече. Наежен срещу целия свят като таралеж. Крепостен, помисли си

съчувствено Кадфел, с отворен и уязвим дух. Вероятно слуга на господар, който не притежава неговата будност. Нищо чудно да бе така.

– Колко сте в къщата?

– Господарят, господарката и аз. И една слугиня.

И толкова! Широките му подвижни уста не пожелаха да кажат нищо повече.

– Е, Елфрик, тук си добре дошъл, идвай, когато пожелаеш. На драго сърце ще услужа на твоята господарка, стига да мога. Какво да бъде?

– Тя моли за малко пелин и босилек, ако имате. Донесох ядене, та да го стоплим за вечеря – каза Елфрик малко по-дружелюбно. – Но му трябва пелин, а нейния го няма. Колко ли още неща ще излезе, че е забравила в старата къща при пренасянето!

– С каквото мога, ще помогна. Добре е дошла. Заповядай, Елфрик, ето ти по една връзка от двете. Е, момко, добра жена ли е тази твоя господарка?

– Добра е! – каза младежът. И нищо повече. Също както преди малко, когато спомена, че имало и слугиня, за момент смръщи лице, залутан в объркани мисли. – Вдовица се омъжи за господаря.

Той пое двете връзки, пръстите му здраво се сключиха около стebelата. Чие ли гърло бе готов да стисне по същия начин? Изглежда, не на господарката си, защото някак омекна, когато заговори за нея.

– Много ви благодаря, отче.

Младежът отстъпи бързо назад. Не каза нищо повече. Вратата се отвори и се затвори за миг. Кадфел глеаше след отдалечаващата се фигура, дълбоко замислен. До вечернята оставаше още час. Можеше да отиде до лечебницата, за да влее благозвучния поток от уелски думи в старческите пооглушели уши на брат Рийс и да втрие вълчето биле дълбоко в болните му стави. Щеше да стори една добрина.

Но това диво младо животно, затворено в клетка със своите болки, страдания и ненавист? Какво можеше да направи за него? Беше вилан (*селянин – бел. прев.*) и доколкото Кадфел можеше да прецени от пръв поглед, способностите му надхвърляха общественото му положение. Освен това нещо скрито го терзаше... може би дори не едно. Спомни си как младежът стисна зъби от ревност, когато спомена, че имало и слугиня.

Е, четиримата току-що бяха пристигнали. Времето щеше да покаже. Кадфел изми ръцете си със старание, каквото препоръчваше на всички, които редовно ползваха неговите лекове, хвърли последен поглед на заспалото си царство и се запъти към лечебницата.

Старият брат Рийс седеше до добре оправеното си легло недалеч от огъня и поклащаше посивялата си тонзура. Изглеждаше горд и доволен, като човек, който си е получил дължимото, след като е бил изгубил надежда това да стане. Брадичката му, обрасла с четина, стърчеше напред, малките му пронизателни очи, почти безцветни в сивата си бледност под рунтавите вежди, грееха тържествуващо. Причината бе присъствието на един млад и енергичен тъмнокош мъж, който седеше на столче до него, разтриваше го и словоохотлив като планински поток, лееше в ушите на стареца звучен уелски. Ризата на въззрастния монах беше смъкната надолу от кокалестите му рамене. Младежът енергично втриваше маслото в ставите му. Пръстите му се движеха умело по гърба на стареца, напипваха болката, разнасяха я и изтръгваха от него стонове на удоволствие.

– Виждам, че са ме изпреварили – прошепна Кадфел на брат Едмънд, когато прекрачиха прага.

– Сродник – обясни тихо брат Едмънд. – Някакъв млад уелсец, който живее в северната част на графството, родното място на Рийс. Изглежда, е пристигнал днес, за да помогне на новодошлите да се нанесат в къщата до воденичния яз. Свързан е с тях по някакъв начин... сигурно работи при сина на господарката. Решил, докато е в къщата им, да посети стареца... и добре е сторил. Рийс непрекъснато се оплакваше от болките си, а младежът предложи услугите си, тъй че оставих на него тази работа. И все пак, след като си дошъл, защо не си побъбрите? Хем няма да има нужда да говорят на английски заради теб.

– Предупреди ли го после да си измие добре ръцете?

– Дори му обясних къде, посочих му и полицата, на която да остави шишето, след като си свърши работата, тъй че да е на сигурно място. Той разбира. Бъди спокоен, няма да допусна някой да се излага на опасност с тази отрова след твоето предупреждение. Казах му какво може да стане, ако не се използва правилно.

Когато брат Кадфел се приближи до двамата, младежът моментално спря разтривката и се изправи почтително, ала монахът му махна с ръка да седне отново:

– Продължавай, момко, няма да ти преча. Дойдох да си поговоря с един стар приятел, но виждам, че ти си ме отменил, а и добре се справяш.

Младежът го послуша и все тъй чевръст, се зае с втриването на силния лек в старческите рамене на брат Рийс. Вероятно бе двайсет и

четири или двай-сет и пет годишен, набит и як. Ъгловатото му добродушно лице бе мургаво, обветрено и кокалесто – лице на уелсец, гладко избръснато и решително. Косата и веждите бяха гъсти и черни. Отнасяше се към брат Рийс с усмивка, весело, почти закачливо – както вероятно би се държал с дете. Подобно отношение действаше благотворно на стареца и спечели мисленото одобрение на Кадфел, тъй като брат Рийс наистина се бе върнал в детството. Изглеждаше много оживен.

– Е, Кадфел – обади се с писклив глас Рийс, потръпвайки от удоволствие, докато младокът го разтриваше. – Виждаш ли, роднините все още ме помнят. Това е момчето на племенницата ми Ангарад. Казва се Майриг и е дошъл да ме види. Племенник ми се пада. Спомням си, когато се роди. Ех, то аз помня и времето, когато тя се роди... малкото момиченце на сестра ми. От много години не съм я виждал, нито пък теб, момче... Но можехте и по-рано да ме навестите. Днешните млади нямат чувство за вярност към рода – всъщност обаче той бе много доволен и се наслаждаваше на привилегиите си на патриарх да раздава похвали и в следващия миг – нелогични упреци. – И защо не дойде това момиче? Защо не доведе майка си?

– Много път е от северната част на графството до тук – непринудено отвърна младият Майриг, – а у дома работа – колкото щеш. Но сега аз живея наблизко, чиракувам у един дърводелец тук в града, тъй че ще ме виждаш по-често. Ще намина отново и ще ти направя разтривката, а като дойде пролетта, ще извеждаш овцете на паша горе на хълма.

– Племенницата ми Ангарад – измърмори старецът с блага усмивка – беше най-хубавото момиче в половината графство, голяма гиздосия. На колко години стана? На четирийсет и пет трябва да е, ама се обзалагам, че още е хубава... по-хубава от нея нямаше...

– Синът ѝ няма да те убеждава в противното – успокои го Майриг.

Нима всички отдавна невиджани племеннички не бяха красиви? И времето на детството им – прекрасно? И дивите плодове, които бяха събирали тогава – по-сладки от сегашните? От няколко години насам брат Рийс минаваше за поизветрял. Говореше отвлечено и несвързано, паметта му изневеряваше, въображението му се развихряше – старецът описваше в словата си картини, несъществуващи ни в морето, ни на земята. А може би някъде другаде все пак ги имаше? Сега, развълнуван от присъствието на този млад и жизнен мъж, с когото бяха една кръв, бързо започна да си възвръща паметта. Сигурно нямаше да е за дълго, ала докато траеше, прояснението на ума му бе един безценен дар.

– Извърти се още малко към огъня... тук ли боли?

Рийс се извиваше и ръмжеше от удоволствие като стар котарак. Младежът се засмя и продължи да втрива лекарството дълбоко в плътта, като облекчаваше схванатите възли със сила, която причиняваше на стария монах и болка, и наслада.

– Не си новак в разтриването – отбеляза Кадфел, който го наблюдаваше одобрително.

– Работил съм предимно с коне, а и те като хората си имат болки с разни буци и подутини. С времето се научавах да виждаш с пръстите си, да намираш схванатото място и да го разтриваш, докато се отпусне.

– Но сега е вече дърводелец – каза брат Рийс гордо – и работи в Шрусбъри.

– Правим аналой за вашия параклис на Света Богородица – каза Майриг. – Скоро ще е готов и аз лично ще го донеса в манастира. И тогава пак ще се отбия да видя правуйчо си.

– И пак ще ми разтриеш рамото, нали? С приближаването на Коледа става доста мразовито и студът прониква направо в костите.

– Да, така ще направя. Хайде, стига толкова, че ще взема да ти разраня гърба. Вдигни си ризата, вуйчо... а така... хубаво да те загрее. Пламти ли?

– Преди малко пареше като от коприва, а сега чувствам една приятна топлина. Вече не усещам болка. Но съм уморен...

И още как, съвсем бе отмаял и сънен след разтривката на заляниялата плът и пробуждането на стария му ум.

– Ето така, сега е добре. Трябва да легнеш и да поспиш.

Майриг се обърна към Кадфел за потвърждение на думите си:

– Нали така е по-добре, отче?

– По-полезно няма! След това сериозно изпитание трябва добра почивка.

Положиха блажения старец на леглото и го оставиха на съня, който вече го оборваше. Изречените в унес прощални слова на Рийс ги последваха до вратата, но заглъхнаха още преди да стигнат до прага:

– Да пратиш много здраве на майка си, Майриг. И да й речеш да дойде да ме види... когато докарат вълната на пазара в Шрусбъри... Затъжил съм й се.

– Изглежда, много обича майка ти – каза Кадфел, докато наблюдаваше как Майриг миеше ръцете си там, където му бе показал брат Едмънд. Монахът искаше да се увери в прилежността му. – Има ли надежда отново да я види?

Докато Майриг извиваше и търкаше ръце, лицето му, сега в

профил, изглеждаше сериозно и умислено без маската на приповдигната веселост, която бе надянал преди малко, за да разведри стареца. След миг каза:

– Не, тя се спомина – после се извърна, за да вземе кърпата от груб плат, и впери открития си сериозен поглед в очите на Кадфел. – Майка ми отдавна е покойница. На Архангеловден станаха единайсет години от смъртта ѝ. Той го знае... или поне го знаеше... не по-зле от мен. Но щом за него е жива, защо трябва да го разубеждавам? Нека си мисли така, а и всичко, което му доставя удоволствие.

Двамата излязоха мълчаливо навън в мразовития здрач на големия двор и се разделиха. Майриг закрачи бързо към портата, а брат Кадфел се отправи към църквата, където само след няколко минути щеше да забие камбаната за Вечерня.

– Господ да те поживи! – каза Кадфел на сбогуване. – Днес ти върна на стареца частица от младостта му. Мисля, че възрастните в твоя род са случили с потомство.

– Моят род – каза Майриг, спирайки напред крачка, за да го погледне с големите си черни очи – е родът на майка ми. Аз си вървя с нашите. Баща ми не е уелсец.

И продължи, ускорявайки мощно крачката, а широките му плещи пореха здрача. И Кадфел се замисли за него също както се бе замислил за вилана Елфрик. Но после, когато стигна вратата на църквата, изостави размишленията си в името на едно по-неотложно задължение. В крайна сметка тези хора отговаряха сами за себе си и не го засягаха.

Поне засега!

ГЛАВА ВТОРА

Към средата на декември намръщеният Елфрик отново се появи в билковата градина, за да поиска подправки за господарката си. До това време бе станал достатъчно позната фигура и се смеси с хората, които всеки ден пристигаха или тръгваха нанякъде в големия двор, и сред цялата тази гълчава и суматоха неговото самотно мълчание в повечето случаи оставаше незабелязано. Понякога сутрин Кадфел го виждаше да прекосява двора на път за пекарнята или трапезарията, за да вземе дневните дажби хляб и пиво. Винаги мълчалив, винаги съсредоточен, той крачеше бързо с безучастно изражение, сякаш се страхуваше, че може да бъде нахокан за най-малкото закъснение, както и навярно ставаше. Брат Марк, привлечен от една душа, на пръв поглед тъй самотна и тревожна както неговата преди време, бе направил някакъв опит да заговори непознатия, ала без особен успех.

– Саможив е – каза Марк замислен, докато люлееше крака, седнал на една пейка в сушилнята на Кадфел, и бъркаше някаква отвара, – но не мисля, че е лош по душа. Нещо го яде отвътре. Случва се почти да се усмихне, когато го поздравявам, но не се е отпуснал дотам, че да поведе разговор.

– Има много задължения, а може би и придиричлив господар, на когото трудно се угажда – предположи спокойно Кадфел.

– Чух, че не бил добре, откакто се нанесоха – каза Марк. – Господаря му имам предвид. Не бил болен, но някак потиснат и без апетит.

– Сигурно и аз щях да съм така – отбеляза Кадфел, – ако по цял ден нямах какво друго да върша, освен да си стоя и да се питам дали е трябвало да се разделям със земите си, па дори и на старини. Онова, което ти изглежда отнапред като лек живот, може да се окаже доста тежко бреме, когато се осъществи на дело.

– Слугинчето е хубаво – благоразумно смени темата Марк. – Виждали ли сте го?

– Не съм. Но ти, млади момко, избягвай да се заяпваш много по жените. Значи е хубава?

– Много. Не прекалено висока, закръглена и със светла кожа, с дълги руси коси и черни очи. Отдалеч лови погледа с това, че е русокоса, а черноока. Видях я вчера, когато дойде в конюшните с някакво съобщение за Елфрик. Той я гледа по много особен начин. Може пък тя да е

неговата болка.

Нищо чудно да е така, мислеше си Кадфел, ако той е вилан, а тя – свободна жена, която само временно се е принизила до положението на слугиня. По цял ден са заедно в домакинската работа, сигурно по-плътно един до друг, отколкото в имението Молили.

– Можеш да си навлечеш главоболия, момче, ако брат Джером или приор Робърт те видят да я заглеждаш – предупреди го живо Кадфел. – Ако ще се възхищаваш на красиво момиче, прави го с крайчеца на окото. Не забравяй, че тук се провежда реформа.

– О, аз внимавам! – в този момент Марк не изпитваше никакво страхопочитание към брат Кадфел.

Той бе възприел от него не съвсем правоверните му възгледи за допустимото и недопустимото. Но призванието на този момък вече не предизвикваше съмнение. Ако времената не бяха толкова смутни, можеше да поиска разрешение да замине, за да учи в Оксфорд, ала дори и тогава, Кадфел беше уберен в това, момчето щеше да приеме духовен сан и да стане свещеник – и то добър свещеник, който съзнава, че жените съществуват на този свят, и се отнася с уважение към присъствието и достойнството им. Марк бе дошъл в манастира с нежелание и съпротива, ала тук бе намерил истинското си място. Не всеки имаше това щастие.

Елфрик пристигна в сушилният един облачен следобед, за да помолит за сушен джоджен.

– Господарката иска да направи ободрителна отвара от джоджен за господаря.

– Чувам, че нещо бил болнав – каза Кадфел, докато шумолеше с ленените чувалчета, които изпълваха помещението с наситени упойващи ухания.

Ноздрите на младежа потрепнаха и се разшириха от удоволствие. В лекия сумрак напрегнатото му лице донейде се проясни.

– Болестта, която го мъчи, е по-скоро на ума, отколкото на тялото. Ще се оправи веднага щом забрави неприятностите. Има си ядове – сподели неочаквано Елфрик.

– Това сигурно е мъчително за всички ви, дори за господарката – отбеляза Кадфел.

– А, тя прави за него всичко, което е по силите на една жена. Няма от какво да се оплаква. Ала от промяната стана раздражителен към всички, дори към себе си. От доста време вече чака синът му да дойде, да си посипе главата с пепел и да се опита да получи обратно наследството. Разочарован е и това го озлобява.

Кадфел се обърна, изненадан от тези думи.

– Искаш да кажеш, че е лишил собствения си син от наследство в полза на манастира? За да направи напук на младежа? По закон той няма право да постъпва така. Никой не може да приеме такава замяна без съгласието на наследника.

– Той не му е роден син – Елфрик сби рамене и поклати глава. – Син е на жена му от предишно венчило, тъй че момъкът по закон не му е наследник. Вярно, че господарят бе направил завещание, с което му оставяше имението, ала споразумението с манастира му слага кръст... или поне ще сложи, когато бъде подпечатано и утвърдено. Той не може да промени решението на господаря по законен път. Двамата се скараха и синът загуби обещаните земи... Това е.

– И с какво толкова се е провинил, та да заслужи такова наказание? – почуди се Кадфел.

Елфрик повдигна пренебрежително рамене – кокалести, но широки и прави, както забеляза Кадфел.

– Той е млад и вироглав, а господарят е стар и раздразнителен, не е свикнал да му противоречат. Освен това момчето се развика, когато разбра, че ограничават свободата му.

– И сега какво прави? Доколкото си спомням думите ти, в къщата сте само четирима...

– Той е твърдоглав като господаря, пренесе се да живее при семейството на омъжената си сестра. Исква да изучи занаят. Очакваха го да се прибере с подвита опашка. Господарят много се надяваше на това, ала момчето не е идвало и се съмнявам, че изобщо някога ще се върне.

По всяка вероятност, разсъждаваше мрачно Кадфел, положението, в което се намираше майката на лишеното от наследство момче, не бе за завиждане. Сигурно се разкъсваше на две в тази разпра. Вероятно старецът е избухнал и сега съжالياва за това. Монахът даде на младежа китката джоджен. Листенцата бяха все още добре оформени и цели, защото ги бе сушил на лятно слънце. Даже зеленият им цвят не бе избледнял особено.

– Ще трябва да си го стрие сама, но пък така ще мирише по-силно. Ако иска още, ще дойдеш да ми кажеш. Другия път аз ще ѝ го стрия. Дано му помогне. Добър лек е и за него, и за нея. За теб също – каза Кадфел и леко го потупа по рамото.

Изпитите черти на Елфрик за миг се разтеглиха в някакво подобие на усмивка, ала горчива и доста плаха.

– Виланите са изкупителни агнета – прошепна неочаквано той и

излезе забързано от колибата, промърморвайки припряно някакви закъснели думи на благодарност.

С приближаването на Коледа бе съвсем обичайно повечето от търговците в Шрусбъри и мнозина дребни чифликчии от околността да се замислят с известна гузност за спасението на душите си и за името си на благочестиви и ревностни християни, както и да си припишат по някакъв начин известни заслуги към църквата, за предпочитане по-икономичен. Манастирските гозби – варива, боб, риба и от време на време къс постно месо, сега се обогатиха с неочаквани дарове и монасите от „Свети първоапостоли Петър и Павел“ добре похапваха. Появяваха се медени пити, сушени плодове, пилета, а понякога дори някой еленски бут – пожертвования за духовната обител, които превръщаха благочестивото причастие в необичайно чревоугодничество, а светия ден – в угощение. Някои, естествено, бяха избирателни в даренията си и се стараеха подаванията им да стигнат до игумена или приора, вероятно предполагайки, че техните молитви помагат повече, отколкото на по-скромните братя. Един рицар от Южен Шропшир, който явно не бе разбрал, че игумен Херибърт е повикан в Лондон, му изпрати една тлъста яребица. Естествено, тя бе отнесена в игуменските покои, където приор Робърт я посрещна с радост и я изпрати долу в магерницата на брат Петърс, за да я сготви подобавашо.

Брат Петърс, който изгаряше от ненавист към Робърт заради игумен Херибърт, дълго гледа кръвнишки разкошната птица и сериозно обмисляше как да я развали – дали да я прегори, да я изсуши с дълго печене или да я поднесе със сос, който ще я съсипе. Ала той беше човек с достойнство и честта не му позволи да го направи. Най-лошото, което успя да измисли, бе да я приготви по един изкусен начин, който особено ценеше – с червено вино и много пикантен сос, и да я пече дълго на бавен огън с надеждата, че стомахът на приор Робърт ще се разбунтува.

Приорът изпитваше голямо доволство от настоящото си високо положение и несъмнената перспектива в най-близко бъдеще да се затвърди на игуменския трон и да сложи ръка на имението Молили, което изучаваше от доложенията на иконома и намираще за удивително щедър подарък. Жерваз Бонел явно бе позволил злобата да отнеме разсъдъка му, след като заменяше такъв имот срещу задоволяване на простите житейски нужди – и то когато вече бе прехвърлил шейсетте и едва ли можеше да очаква, че ще се наслаждава особено дълго на мирния си живот. Няколко допълнителни прояви на внимание към него нямаше да струват скъпо. Брат Джером, винаги пръв донасящ новините както от

околностите, така и от манастира, бе доложил, че господарят Бонел бил неразположен и се хранел без апетит. Следователно щеше да оцени по достойнство едно блюдо, изпратено му лично от трапезата на игумена. А яребицата беше птица с обилна плът.

Брат Петръс поливаше доволно сочното месо с пикантния винен сос и всеки път опитваше съсредоточено, след което добавяше щипка розмарин или малко седефче. В този миг приор Робърт влезе в магерницата с императорска осанка и папска строгост и се изправи над тавата. Алабастровите му ноздри потрепнаха при съблазнителния аромат, а студените му очи залепнаха за не по-малко съблазнителната златиста кожа. Брат Петръс сведе глава, за да прикрие киселото си изражение, и продължи прилежно да залива птицата, като се надяваше, че старателните му усилия ще стигнат до едно неподготвено небе и ще предизвикат отвращение вместо наслада. Надеждата обаче не бе голяма – Робърт толкова хареса уханието на птицата, че почти бе готов да изостави щедрата идея да сподели удоволствието. Почти, но не съвсем. Молили бе твърде вкусна хапка.

– Чух – каза приорът, – че нашият гост в къщата до воденичния яз не бил в добро здраве и нямал апетит. Задели една порция от яребицата, брат Петръс, и я изпрати на болния с моите поздравления като интермисум след главното блюдо за деня. Обезкости месото и го подреди в една от собствените ми купи. Дори и другите ястия да не му се услаждат, това трябва да го изкуши и тогава ще оцени вниманието ми – след което благоволи най-искрено да добави: – Много хубаво ухае.

– Старая се – каза раздразнено Петръс, пожелавайки почти от сърце да не се бе старал чак толкова.

– Така е с всички ни – отбеляза хладно Робърт, – това е наш дълг.

И излезе от кухнята, както бе влязъл, изключително доволен от себе си, от положението си и от хармонията в душата си. А брат Петръс го проследи с поглед под свъсените вежди и се озъби на двамата слуги. По принцип те избягваха много да му се мяркат, докато готвеше, и стояха в ъглите на кухнята. Ала сега скочиха на часа да изпълнят нарежданията.

Дори за брат Петръс заповедите си бяха заповеди. Той стори каквото му бе наредено, но по свой си начин, като се погрижи порцията за невинния гост да бъде от най-крежкото месо на птицата и да бъде полята особено обилно със сос.

– Изгубил апетит, а? – каза той, след като за последен път опита от ястието и не можа да съдържи задоволството от собствените си умения. – От това и на смъртник ще му потекат лигите.

* * *

На път към трапезарията брат Кадфел забеляза Елфрик, който пресичаше големия двор откъм магерницата. Младежът крачеше забързано към портата и стискаше дървен поднос с висок ръб, отрупан с покрити съдове. Гостите се радваха на по-малко строга диета от братята, макар разликата да бе най-вече в количеството месо, а по това време на годината то обикновено беше осолено говеждо. Доколкото можеше да се съди по аромата, който се носеше от подноса, беше говеждо варено с лук и фасул. Но от малката покрита купа, закрепена най-отгоре върху другите, излизаше доста по-апетитна миризма. Очевидно днес гостът щеше да се облажи с интермисум, преди да стигне до ябълките от овощ-ната градина. Елфрик носеше товара си, който, изглежда, бе тежичък, с голяма съсредоточеност, решен да го отнесе бързо и без произшествия в къщата до воденичния яз. Пътят му дотам не бе дълъг: след портата няколко крачки наляво до края на манастирската стена, после покрай воденичния яз от същата страна на пътя, където бе и светата обител. След нея идваха мостът на Севърн, градската стена и портите на Шрусбъри. Не беше далеч, ала достатъчно, за да изстине храната на декемврийския мраз. Без съмнение домакинството, макар и облекчено от грижите по много готвене, разполагаше със собствен огън, а и си имаше достатъчно готварски принадлежности и съдини. Топливото влизаше в цената на имението на Бонел.

Кадфел продължи към трапезарията и собствения си обяд, който наистина се оказа говеждо варено с фасул, както бе предвидил, само че без апетитен интермисум. Брат Ричард, субприорът, седеше начело на масата, приор Робърт се хранеше отделно в покоите, които вече смяташе за свои. Яребицата много му се услади.

Тъкмо бяха приключили молитвата след яденето и вече ставаха от масата, когато вратата рязко се отвори едва ли не в лицето на брат Ричард и един от пазачите при портата влетя в трапезарията, ломотейки нещо неразбрано, споменавайки името на брат Едмънд, ала от тичането не можеше да си поеме дъх и да обясни какво се е случило.

– Бонел... слугинята му дойде за помощ... – той пое дълбоко въздух и успя най-сетне да се успокои достатъчно, за да каже какво е станало: – Прилошало му, като че ли берял душа... Господарката й моли някой бързо да отиде там!

Брат Едмънд го стисна за ръката:

– Какво му е? Удар ли? Гърч?

– Не, не било това, вика момичето. Хапнал добре на обяд, изглеждал много доволен. Но след петнайсет минути рекъл, че устата и гърлото му изгарят. Повръщало му се, ама не можел, челюстите и вратът му се вдървили... Така каза тя!

От чутото Кадфел разбра, че прислужничката бе видяла всичко с очите си. Той незабавно изхвърча през вратата към своята сушилниа.

– Върви, Едмънд, ще те настигна колкото може по-скоро. Ще се отбия да взема това-онова и идвам.

Той хукна, хукна и брат Едмънд, а след тях, останал без дъх, подтичваше пазачът. На портата чакаше стъписаното момиче. Парене в устните, устата и гърлото, разсъждаваше Кадфел, докато тичаше, после скоаване и настойчиво гадене, но и невъзможност да повърне погълнатото. Петнайсет минути след поемането или малко повече, ако приемем, че е била в обяда му. Като че ли вече беше късно за синапа, от който щеше да повърне, ала той бе длъжен да опита. Може и да беше просто прилошаване от твърде богата за един чувствителен стомах храна. Трета възможност нямаше. И все пак това парене в устата и гърлото, както и последвалото вдървяване... всичко твърде много му напомняше за едно ужасно прилошаване, което пред очите му едва не доведе до фатален край. И причината за подобни пристъпи му бе известна. Той припряно смъкна от полиците нещата, които му трябواха, и се завтече навън.

Въпреки мразовития декемврийски ден вратата на най-близката до воденичния яз къща зееше широко отворена и независимо от благоговейната тишина, която я обгръщаше, стори му се, че на прага го заля някаква особена развълнуваност, почти безмълвна паника от припрени движения и шепнещи гласове. Хубава къща с три стаи, кухня и неголяма задна градина, която стигаше до самия яз. Беше му добре позната, тъй като бе посещавал предния ѝ обитател по не толкова трагични поводи. Вратата на кухнята гледаше към Шрусбъри, отвъд реката, в посока, противоположна на яза, и светлината, която нахлуваше в къщата от север, по това време на деня и на годината бе недостатъчна, за да разсее сумрака вътре. Но капаците на южния прозорец не бяха затворени. През него проникваше по-обилна светлина и открояваше мангала, достатъчен за готварските нужди на неголямо домочадие. Кадфел улови бегъл проблясък върху сивата вода отвън, когато вятърът набразди повърхността ѝ. Ивицата земя върху която се намиреше градината, тук бе тясна, макар че къщата бе построена доста над равнището на яза.

До отворената вътрешна врата, през която долитаха приглушените

уплашени гласове, стоеше жена. Очевидно го очакваше – бе скръстила ръце под гърдата си и трепереше от напрежение. Когато Кадфел влезе, тя се спусна припряно да го посрещне и той успя да я разгледа по-добре. Беше горе-долу на неговите години, неговия ръст, изглеждаше спретнатата и скромна в семплата си рокля. Тъмната ѝ коса, в която се забелязваха сребърни нишки, бе сплетена и прибрана високо над тила. Овалното лице бе почти съвсем гладко, ако не се брояха ситните бръчици – признак на доброта и весел нрав – в ъгълчетата на тъмнокестенявите очи и плътните устни, от което тя изглеждаше постоянно засмяна. Ала сега от веселостта ѝ не бе останала и следа. Тя кършеше ръце и гледаше монаха умолително. И въпреки това бе привлекателна, дори красива, запазила хубостта си през всичките тези четирийсет и две години оттогава.

Позна я веднага. Не бе я виждал, откак седемнайсетгодишни се сгодиха тайно. Семейството ѝ вероятно щеше да разтури годежа им, ако бе разбрало за него. После той прие кръста и отплава за Светите земи. И въпреки клетвите си, че ще се върне да поиска ръката ѝ, окичен с блясък и слава, забрави всичко в треската, битките и рисковете на своя полу-войнишки, полуморяшки живот и твърде дълго кръстосва далеч от родината; а тя, уморена накрая да го чака, бе отстъпила пред настойчивия натиск на родителите си и се бе омъжила за един улегнал мъж. Не можеше да я вини за това. И се надяваше, че е щастлива. Ала изобщо не бе очаквал, че ще я види тук. Тя не се бе омъжила за Бонел, собственик на някакво имение на север, а за един почтен занаятчия от Шрусбъри. Но сега нямаше време нито за обяснение, нито за чудене.

И все пак я позна на мига. Четирийсет години! Излизаше, че не е забравил нито начина, по който припряно се приведе към него, нито наклона на главата, нито дори тази прическа с прибраните плитки и особено очите – големи, прями, ясни като ден въпреки тъмния им цвят.

Тя, слава Богу, не го позна. И защо да го познае? От двамата той очевидно бе по-промененият. Един чужд за нея свят го бе белязвал и нагаждал към себе си, бе променял тялото и духа му. Сега тя виждаше единствено монаха познавач на церовете, дотичал да помогне на ненадейно покосения от припадък неин съпруг.

– Оттук, отче... вътре е. Енфермериентът го пренесе на леглото. Моля ви, помогнете му!

– Ако ми е по силите и ако такава е волята Божия – отвърна Кадфел и влезе в другата стая.

Тя го следваше по петите, като настоятелно го подканяше и

подтикваше. Голямата стая на дома бе обзаведена с пейки и маса, хаотично осеяна с остатъците от обяда, несъмнено прекъснат от нещо по-сериозно от обикновено неразположение. Бяха казали, че след като приключил с яденето, изглеждал добре, а Кадфел видя счупени съдове и петна както на масата, така и по пода. Ала тя го поведе припряно натаък, към спалнята.

Брат Едмънд се изправи до леглото. В широко отворените му очи се четеше уплаха. Той бе положил стопанина на дома възможно най-удобно и сега пострадалият лежеше покрит с одеяло върху завивките, ала енфермериентът не можеше да стори нищо повече за него. Кадфел се приближи и сведе поглед към Жербаз Бонел. Едър пълен мъж с гъста сивееща кестенява коса и къса брада, по която се бе проточила слюнка, стичаща се от двете страни на скована, полуотворена уста. Очите гледаха втренчено с разширени зеници от сиво-синьото лице. Хубавите черти, издаващи сила на характера, сега се бяха изкривили в мъртвешка гримаса.

Пулсът, който улови Кадфел, бе немощен, забавен и неравен, човекът трудно си поемаше дъх. Всяко вдишване бе продължително и мъчително. Плътта по челюстта и шията се беше втвърдила като камък.

– Вземете една купа – каза Кадфел, докато коленичеше – и разбийте два-три белтъка в малко мляко. Ще се опитаме да изкараме каквото можем от него, но се опасявам, че е късно. Връщането на храната по хранопровода може да му навреди също толкова, колкото и поглъщането ѝ.

Не се обърна да види кой изтича да изпълни нареждането му. В този миг смътно осъзна, че в къщата има още трима души освен брат Едмънд, стопанката Бонел и нейния покосен съпруг. Двамата бяха Елфрик и прислужничката, в това не можеше да има съмнение. Успя да разпознае третия едва когато някой се спря до него, приближи дървената купа до лицето на Бонел и наведе главата на парализирания към течността.

Кадфел вдигна за миг поглед, доволен от своевременното действие, и срещна решителното и в същото време уплашено лице на младия уелсец Майриг, племенника на брат Рийс.

– Добре! Повдигни с ръка главата му и дръж челото му неподвижно.

Оказа се лесно да наляят синапената отвара в зейналата уста, но свитото гърло почти не поемаше течността и голяма част от нея изтече обратно в купата по брадата на парализирания. Докато повдигаше измъчената глава, ръцете на брат Едмънд трепереха. Майриг, който държеше

купата, също се тресеше. Последвалият пристъп разтърси едрото тяло и отслаби още повече бездруго немощния пулс. Наистина бе твърде късно за Жервас Бонел. Кадфел се отказа и остави гърчобете да преминат, тъй като се страхуваше да не го убие със собствените си ръце.

– Подайте ми млякото с яйцата.

Той много бавно и внимателно сипа от течността в устата на умиращия, оставяйки я от само себе си да потече в стесненото гърло – в такива малки количества нямаше опасност да го задави. Макар да бе твърде късно и сместа вече да не можеше да предотврати въздействието на отровата върху хранопровода, поне можеше да образува облекчаващ слой върху язвите и да успокои страшните болки. Той изливаше търпеливо течността с лъжицата, капка по капка, а всички край него бяха притаили дъх и се бе възцарила мъртва тишина.

Едрото тяло се бе свило и изглеждаше някак смалено в леглото, пулсът биеше все по-слабо и по-слабо, изцъклените очи се замъгляваха. Бонел лежеше неподвижен. Мускулите на врата му повече не направиха усилие да преглътнат, но останаха изпъкнали и вдървени. Краят настъпи внезапно и безшумно, просто дишането и пулсът спряха.

Брат Кадфел върна лъжицата в купата с мляко и приклепна назад на пети. После вдигна поглед към кръга от стъписани объркани лица и за пръв път успя да ги разгледа отблизо: Майриг, в чиито ръце се тресеше купата с неприятно съдържание, Елфрик, пребледнял и мрачен, който гледаше втрещено към леглото през рамото на брат Едмънд, момичето – брат Марк бе казал самата истина, действително беше много хубаво с русата коса и черните очи – стоеше вцепенено, твърде сащисано, за да заплаче, и притискаше малките си юмруци към устата, а вдовицата, господарката Бонел, която някога бе носила името Рихилдис Бон, бе обърнала мраморно лице към леглото с поглед, вперен в онова, което бе останало от съпруга ѝ, и очите ѝ бавно се наливаха със сълзи.

– Повече нищо не можем да сторим за него – каза брат Кадфел. – Отиде си.

Всички изведнъж рязко се раздвижиха, сякаш внезапен порив на вятъра ги бе разлюлял. Сълзите на вдовицата преляха и потекоха по застиналото ѝ лице – тя сякаш все още бе твърде замаяна, за да проумее какво ги бе причинило. Брат Едмънд докосна ръката ѝ и внимателно каза:

– Ще имате нужда от помощници. Много съжалявам, всички съжаляваме. Някои задължения ще поемем ние. Докато бъдат уредени формалностите, ще го положим в нашия параклис. Аз ще се разпоредя да...

– Не – каза Кадфел, докато се изправяше с мъка на изтръпналите си нозе, – това още не може да бъде сторено, Едмънд. Тук не става въпрос за естествена смърт. Преждевременната кончина бе предизвикана от отрова, която починалият е погълнал с храната по време на скорошния обяд. Тук има работа за наместника и не бива да разместваме или да пипаме каквото и да било, преди хората му да прегледат всичко.

За миг настъпи смутено мълчание. После Елфрик каза с дрезгав глас:

– Но как е възможно? Не може да бъде! Всички ядохме едно и също. Ако е имало нещо в храната, трябваше да поразии всички ни.

– Истина е! – каза с треперещ глас вдовицата и се разрида.

– От всичко ядохме освен от малкото блюдо – намеси се слугинята.

Гласът ѝ звучеше детински и уплашено, ала и решително. Момичето веднага се изчерви, съзнавайки, че е привлякло вниманието към себе си, но продължи без колебание:

– Онова, което му изпрати приорът.

– Но то бе част от личния обяд на приора – каза ужасен Елфрик. – Брат Петърс ми каза, че получил нареждания от него да задели една порция и да я изпрати на господаря с пожелания за здраве, за да възвърне апетита му.

Брат Едмънд хвърли уплашен поглед към Кадфел и прочете в очите му същата зловеща мисъл, която бе спходила и него самия. Побърза да каже:

– Ще отида при приора. Да се молим на Бога да не го е постигнала и него зла участ. Ще изпратя да кажат на наместника. Братко, моля те, стой тук, докато се върна, и се погрижи никой да не пипа нищо.

– Така и смятам да направя – мрачно отвърна Кадфел.

Веднага щом възбуденото шляпане от сандалите на брат Едмънд затихна, Кадфел подкани вцепенените обитатели на къщата да отидат във външната стая – далеч от спарения въздух в спалнята, пропит със зловонията на повръщано, пот и смърт. Да, и на още нещо... едва доловимо, ала постоянно присъствие дори сред смесицата от силни миризми: нещо, което Кадфел чувстваше, че може да определи, ако за момент бе в състояние да помисли спокойно.

– Нищо не може да се направи – каза той със съчувствие. – Не бива да предприемаме каквото и да било, преди да ни позволят. Налице е смъртен случай и трябва да бъде намерена причината за него. Но няма нужда да стоим тук и да се разстройваме още повече. Да отидем в другата стая и да седнем спокойно. Ако има вино или бира в тази кана,

дете, донеси на господарката си една чаша, погрижи се и за себе си. Седнете и се успокойте, доколкото можете. Манастирът ви е приел и сега ще ви подкрепя според възможностите си.

Все още замаяни, те се подчиниха мълчаливо. Само Елфрик се озърташе безпомощно. Погледът му постоянно се спиреше на парчетата счупени паници и на безпорядъка, който цареше върху масата. В един миг може би си спомни за обичайните си задължения на слуга и попита с треперещ глас:

– Дали да не изчистя?

– Не, не пипай нищо. Седни и се успокой, момко. Пратеникът на наместника трябва да огледа всичко. След това ще оправим.

Той ги остави за момент и се върна в спалнята, като затвори вратата след себе си. Странният мирис сега бе почти неосезаем поради преобладаващата спарена смрад на повръщано, но той се наведе към лицето, чито сгърчени устни бяха разтегнати в мъртвешка усмивка, и отново долови познатия мирис, този път по-силно. Носът на Кадфел може и да изглеждаше груб, сплескан и опърлен от слънцето, ала обонянието му бе чувствително като на елен.

В тази спалня нямаше друго, което да му подсказва нещо. Върна се при отчаяната групичка в съседната стая. Вдовицата седеше, здраво стиснала шепи в скута си. Тя клатеше глава все още невярваща и тихо си повтаряше: „Как можа да стане? Как?“ Момичето, което не бе отронило нито една сълза, сега седеше до нея и в израз на ревностна грижа я бе прегърнало през рамо с нещо повече от обикновената привързаност на слугиня към господарка. Двамата младежи крачеха притеснени и навъсени напред-назад, неспособни да стоят на едно място. Кадфел остана в прикритието на сумрака и огледа с проникателни очи отрупаната маса.

Била е сложена за трима. Имаше три чаши, една на мястото на господаря, където до масата наместо пейка без облегалка на пода лежеше стол, преобърнат в локва бира – вероятно така си стоеше от мига, в който Бонел бе получил първите пристъпи и бе станал на крака, блъскайки се в предметите наоколо. Голямата чиния с основното ястие се намираще в средата на масата. В нея още се виждаха лоясващите остатъци. Храната в една от дървените паници почти не беше докосната. Останалите бяха прилежно изчистени от съдържанието им. Петима души – не, очевидно шестима – бяха яли от това ястие, но пострадалият бе само един. На масата стоеше и купата. Кадфел я разпозна, беше от посудата на игумен Херибърт – същата, която бе зърнал върху подноса на

Елфрик, когато прислужникът прекосяваше двора. В нея бяха останали съвсем оскъдни следи от соса: явно дарът на приор Робърт е бил високо оценен.

– Значи никой освен господаря Бонел не е ял от това блюдо? – попита Кадфел, като се наведе и започна съсредоточено и продължително да души ръба на купата.

– Никой – отвърна с треперещ глас вдовицата. – Това беше любезна проява на внимание в знак на особено благоволение към съпруга ми.

И той бе изял всичко. С ужасни последици.

– А вие тримата, Майриг, Елфрик... и ти, дете, все още не знам името ти...

– Олдит – отвърна момичето.

– Олдит... Вие тримата ядохте в кухнята, така ли?

– Да. Аз се погрижих допълнителното ястие да остане топло, дока-то господарите приключат с другото, и тогава да го поднеса. Елфрик винаги яде там. А Майриг, когато идва на гости... – тя се спря само за миг и бледа руменина обagri страните й, – ... ми прави компания.

Ето значи накъде духаше вятърът. Е, какво чудно, момичето беше наистина много красиво!

Кадфел влезе в кухнята. Прислужничката поддържаше тенджерите и паниците в безупречен ред. Всички бяха добре излъскани. Момичето бе толкова оправно и сръчно, колкото и хубаво. От двете страни на мангала имаше висока рамка, която да поддържа желязната скара над въглицата. Несъмнено купата бе стояла там, докато Бонел е привършвал основното ястие. До стената бяха опрени две пейки, встрани от вратата, недалеч от огъня. На полицата под отворения прозорец се виждаха три неизмити дървени паници.

В стаята зад него мълчанието бе потискащо и страшно, тегнеше във въздуха като зла поличба. Кадфел отиде до отворената врата на кухнята, спря на прага и се загледа навън към пътя.

Слава Богу, засега нямаше да има втори смъртен случай, още по-угнетителен от първия: с твърде силно чувство за лично достойнство, за да тича, ала дарен от Господа с толкова дълги нозе, че брат Едмънд едва смогваше да го настига, по пътя откъм манастира се задаваше приор Робърт. На лицето му бе изписано величествено възмущение, полите на расото му се развяваха.

– Изпратих един послушник в Шрусбъри – каза приорът, обръщайки се към домашните на починалия Бонел, – за да извести наместника за

случилото се, тъй като ми бе казано – госпожо, съжалявам за постигнатата ви загуба! – че смъртта не е настъпила естествено, а е причинена от отрова. Този ужасен случай, макар безспорно да хвърля сянка върху нашата обител, е станал извън стените на манастира и не попада в пълномощията на игуменския съд – поне за това той бе благодарен. И имаше основание! – Със смъртта на съпруга би имат право да се занимават единствено светските власти. Но ние трябва да им окажем помощ, доколкото е по силите ни. Това е наш дълг.

Независимо че се държеше благородно с вдовицата и подбираще думите си на състрадание и обещанията за помощ и подкрепа в печалните задължения по погребението, приорът не можеше да прикрие възмущението и яда си. Как можа такова нещо да се случи под негово попечение, толкова скоро след като бе заел мястото на игумена, и то точно чрез дара, който лично бе изпратил в израз на особена благосклонност! Надеждата му бе да утеши опечалената с достатъчно тържествено погребение, а може би и с някое по-закътано местение за гроб около църквата, стига да се намереше такова, да прехвърли правната отговорност в ръцете на наместника, където ѝ бе и мястото – и колкото се може по-скоро да прати случая в забвение. На прага на спалнята той отстъпи назад в отвращение и потрес и припряно отдаде почит към мъртвия с една доста кратка и смутолевена молитва, след което побърза да затвори вратата. В известен смисъл обвиняваше всички, че му бяха натрапили това изпитание и неудобство. Ала най-много негодуваше срещу ината на Кадфел да твърди, че било отравяне. Това принуждаваше манастира, ако не друго, поне да проучи обстоятелствата около нещастния случай. Още повече че съществуваше и въпросът с все още неподпечатаното споразумение. Изведнъж си представи ужасен как Молили му се изплъзва от ръцете. Сега, при положение че Бонел е мъртъв, а договорот не е узаконен, всъщност кому принадлежеше този богат имот? Дали нямаше набързо да бъде върнат обратно на вероятен наследник?

– Братко – каза Робърт, като сведе поглед покрай дългия си капризен нос към Кадфел, който бе с една глава по-нисък, – ти твърдиш, че му е била дадена отрова. Преди едно толкова страшно предположение да бъде изказано пред хората на наместника, вместо да се допусне възможността за случайна употреба или внезапен и смъртоносен пристъп, какъвто може да сполети дори хора, радващи се привидно на цветущо здраве... бих желал да чуя основанията ти за подобно твърдение. Откъде знаеш? По какво съдиш, че е било отравяне?

– По естеството на признаците – отвърна Кадфел. – Починалият е

почувствал изтръпване и парене на устните, устата и гърлото. По-късно те са се вдървили, поради което вече не е можел да преглъща и дишането му се е затруднило. Последваха парализа на цялото тяло и отслабване на сърдечния пулс. Очите бяха изцъклени. Преди време съм наблюдавал същото, а тогава разбрах какво бе погълнал нещастникът, защото продължаваше да стиска шишето. Може би си спомняте, случи се преди няколко години. Един пиян колар по време на панаира се бе вмъкнал в сушилнята ми и решил, че си е намерил силна напитка. Тогава успях да го спася, защото, пристигнах веднага след като бе изпил отровата. Сега същите признаци са налице и аз зная от какво са причинени. Мога да определя по миризмата на устните му и по остатъците от яденето, което е погълнал на обяд – блюдото, което бие сте му изпратили.

Дори и приор Робърт да бе пребледнял при мисълта за това, какво можеше да се крие зад тези думи, промяната остана недоловима, защото лицето му винаги изглеждаше с цвят на слонова кост. В интерес на истината не беше страхливец и попита направо:

– Каква е тази отрова, щом си толкова сигурен в преценката си?

– Едно масло, което приготвям за разтриване на болни стави. И може да е взето или от запаса, който държа в сушилнята, или само от още едно място, където давам от него, от нашата лечебница. Отровата е от вълче биле, известно още като самакитка. От корените му става чудесен обезболяващ мехлем, но ако се приеме вътрешно, е изключително отровно.

– Щом ти знаеш да приготвяш лекове от това растение – изрече приор Робърт с леден глас, – едва ли си единствен. Значи не е задължително отровата непременно да е дошла от манастирските запаси.

– Съмнявам се – продължи да упорства Кадфел, – тъй като познавам достатъчно добре миризмата на моя лек, а тук усещам точно синапа и дебелеца, които добавям към вълчето биле. Виждал съм как действа, и смятам, че признаците са налице. За мен няма никакво съмнение, ще го кажа и на наместника.

– Добре е – каза Робърт със същия леден тон – човек да познава творението си. В такъв случай ти можеш да останеш тук и да разкажеш на негова светлост Прескот или на пратениците му каква е според теб истината. Но първо аз ще поговоря с тях, сега нося отговорност за спокойствието и реда в нашата обител. После ще ги изпратя тук. Когато получат удовлетворение, че са събрали всички възможни факти, прати да кажат на нашия брат енфермериена. Той ще се погрижи тялото да бъде приведено в пристоен вид и пренесено в параклиса. Госпожо –

произнесе той тихо и с доста по-различен тон, обръщайки се към вдовицата, – не бива да се безпокоите, че случилото се по някакъв начин ще повлияе на пребиваването ви тук. Няма да добавяме неудобства към злочестината, която ви сполетя. Поднасям ви най-искрените си съболезнования. Ако имате нужда от нещо, изпратете слугата си при мен.

После се обърна към брат Едмънд, който крачеше напред-назад с печално изражение:

– Ела с мен! Искам да видя къде се съхраняват тези лекарства и доколко са достъпни за неупълномощени лица. Брат Кадфел ще остане тук.

След което си тръгна пак така величаво, както бе пристигнал. И със същата бърза крачка, тъй че енфермериенът отново трябваше да подтичва след него. Кадфел го проследи с поглед. Той разбираше поведението на приора. Случилото се наистина бе пагубно за Робърт, току-що заел високото си положение, и той щеше да направи всичко възможно, за да потули истината, като представи случая за злощастна, ала съвсем нормална смърт, настъпила вследствие на внезапно неразположение. Като се имаше предвид несклученото споразумение, дори и да успееше, приорът пак щеше да си има достатъчно затруднения. Ала щеше да направи всичко възможно, за да премахне скандалното подозрение за убийство, или ако се стигнеше дотам, щеше да се погрижи престъплението да се превърне в неразрешима загадка, като се припише на неизвестен злодей, дошъл отвън. Кадфел не го винеше, ала творението на собствените му ръце, създадено, за да успокоява болката, бе използвано, за да отнеме човешки живот, и това не можеше да се отмени току-тъй.

Монахът се обърна с въздишка към опечалените и срещна тъмния блестящ поглед на вдовицата, сега незамъглен от сълзи. Очите ѝ, приковани в него, сияеха така многозначително, че за миг сякаш бяха смъкнали бремето на двайсет години и много грижи от плещите ѝ. Вече бе доловил, че колкото и да беше потресена, не бе съкрушена от загубата, но това беше друг въпрос. Господарката на осиротелия дом се бе превърнала в седемнайсетгодишната Рихилдис, която бе оставил зад гърба си. Бледа руменина обля страните ѝ, устните ѝ трепнаха в колеблиба сянка от усмивка. Гледаше го тъй, сякаш двамата споделяха някакво знание, недостъпно за всички останали, и само присъствието на други хора в стаята не ѝ позволяваше да проговори.

Истината му се разкри само след миг недоумение и силно го смути. Точно сега едва ли можеше да се случи нещо по-ненавременно. На тръгване приор Робърт го бе назовал по име – а неговото рядко се срещаше

по тези краища – и бе разкрил истината на жената, която може би вече бе започнала да се чуди над избледнелите в съзнанието ѝ нотки на гласа и движенията на тялото, мъчейки се да си припомни човека, комуто са принадлежали.

Оттук насетне неговата безпристрастност и непредубеденост щяха да бъдат поставени на изпитание. Рихилдис не само го бе познала, тя му прашаше настойчиви мълчаливи знаци на благодарност, доверие и непоклатима увереност, че може да разчита на подкрепата му – и то в степен, за която той не смееше и да помисли.

ГЛАВА ТРЕТА

Седалището на Гилбърт Прескот, наместник на Шрусбъри, откак през лятото градът бе паднал в ръцете на крал Стивън, се намираше в шрусбърийската крепост, превърната в твърдина на краля, и сега оттам управляваше усмирените вече поданици. Ако заместникът му беше в града, когато се получи съобщението на приор Робърт, Прескот вероятно щеше да изпрати него в манастира. Това щеше да бъде голямо облекчение за Кадфел, който имаше доверие в проникателността на Хю Берингар. Ала младият мъж бе далеч, в собственото си имение, така че в къщата до воденичния яз пристигна един сержант, съпроводен от двама войници с тежко въоръжение.

Сержантът бе едър брадат мъж с плътен глас, ползваше се с пълно доверие на наместника, разполагаше с необходимите пълномощия и с готовност и авторитет действаше от негово име. Когато влезе в къщата, той се обърна към Кадфел като представител на манастира, откъдето бе дошло съобщението, и монахът му разказа как се бяха развили събитията от мига, в който бе повикан. Сержантът вече бе говорил с приор Робърт и той, естествено, му бе съобщил, че подозрителното ястие е било пратено от собствената му магерница по негово лично нареждане.

– И сте напълно сигурен, че става въпрос за отрова? Била е точно в това блюдо, а не в някое друго?

– Да – отвърна Кадфел, – мога да се закълна в това. Следите са оскъдни, ала дори една съвсем малка капка от соса върху устните предизвиква след малко парене и изтръпване. Лично го изпитах. Няма никакво съмнение.

– Ала приор Робърт, който е изял остатъка от птицата, слаба Богу, е жив и здрав. Значи отровата е сложена в яденето някъде по пътя между магерницата на игумена и тази маса. Разстоянието не е голямо и се изминава бързо. Ти ли, млади човече, носиш ястията от кухнята до тази къща? И днес стори същото, така ли? Спира ли някъде по пътя, разговаря ли с някого? Остава ли някъде подноса?

– Не съм – веднага отвърна Елфрик. – Ако се забавя или храната е изстинала, ми искат обяснения. Изпълнявам задълженията си съвсем точно. Днес също.

– А тук? Какво направи с подноса, когато пристигна?

– Даде го на мен – намеси се Олдит тъй бързо и решително, че

Кадфел отново я погледна с интерес. – Остави го на пейката до мангала и аз сложих купата на скарата, за да е топла, докато поднесем основното ястие на господаря и господарката. Каза ми, че приорът я пращал като дар за господаря Бонел. След като им отнесох всичко, и ние седнахме в кухнята да хапнем.

– И никой ли не забеляза нещо нередно в яребицата? Нещо в мириса, във вида ѝ?

– Беше богато залята със сос и ухаеше хубаво. Не, нищо ѝ нямаше. Господарят я изяде, без да почувства нищо особено, и чак по-късно устата му започна да изтръпва и да гори.

– И мирисът, и вкусът на отровата – потвърди Кадфел в отговор на беглия поглед, който му отправи сержантът – могат да бъдат добре прикрити в подобен сос. Смъртоносното количество не е толкова голямо.

– А ти?... – обърна се към Майриг сержантът. – И ти ли беше тук? От домакинството ли си?

– Вече не – веднага отвърна той. – Бях от имението на господаря Бонел, но сега работя при майстора дърводелец Мартин Белкот в града. Днес дойдох в манастира, за да навестя един мой стар вуйчо в лечебницата, както ще ви каже и братът енфермериен. И понеже бях наблизко, реших да намина и тук. Влязох в кухнята точно когато Олдит и Елфрик се готвеха да хапнат, та поканиха и мен. Ядох с тях.

– Имаше достатъчно – каза Олдит. – Братът магер не се скъпи.

– Значи вие тримата обядвахте тук заедно. И от време на време разбърквахте яденето в купата? А тук се хранеха... – сержантът прекрачи прага на вътрешната стая и за втори път огледа остатъците от обедната трапеза – господарят Бонел и господарката ви, естествено.

Не, не беше глупав, можеше да брои и бе забелязал отсъствието на един човек и сякаш еднородната уговорка между всички да прикрият очевидния факт, че паниците са шест.

– Но масата е била сложена за трима. Кой е третиият?

Нямаше как, някой трябваше да отговори и Рихилдис се примири да го направи. С привидна охота и без да показва каквото и да било смущение от неуместното си обяснение, тя отвърна:

– Синът ми. Но той си отиде доста преди на мъжа ми да му прилошее.

– Без да си довърши обяда? Тук ли седеше?

– Да, тук – отвърна с достойнство Рихилдис и не пожела да каже нищо повече.

– Мисля – каза сержантът с привидно търпелива усмивка, в която се усещаше скрита заплаха, – че е по-добре да седнете и да ми разкажете по-подробно за този ваш син. Както чух от приор Робърт, съпругът ви е бил на път да дари земите си на манастира срещу подслон и пожизнена издръжка за двама ви. След случилото се тук изпълнението на това споразумение, изглежда, ще бъде принудително отложено, тъй като договорот все още не е подпечатан. Е, за един наследник на тези земи, ако има такъв, разбира се, би било много изгодно да премахне съпруга ви преди окончателното влизане на договора в сила. Бихте ли ми разяснили следната загадка: как успя съпругът ви да лиши от наследство собствения си син?

Ясно беше, че тя не искаше да каже повече от онова, което ѝ повеляваше дългът, ала бе достатъчно мъдра, за да знае, че упоритата съпротива може да предизвика само подозрения. Затова отвърна смирено:

– Едуин е мой син от първото ми венчило. Жерваз нямаше никакви родителски задължения към него. Можеше да се разпорежда със земите си, както пожелае – това не бе всичко и тя съзнаваше, че ако премълчи, а след това истината излезе наяве от устата на някой друг, щеше да стане далеч по-зле. – Въпреки че преди това бе направил завещание, в което сочеше Едуин за наследник, нищо не му пречеше да промени решението си.

– Аха! Значи е имало наследник, когото договорот с манастира би лишил от собственост и за когото би било изгодно въпросният документ да не се подпечата. А времето за евентуалното му разваляне е било ограничено... само няколко дни или седмици, докато новият игумен влезе в пълномощията си. О, не си мислете, че съм сяп! Смъртта на всеки би могла да бъде удобна за някого, а в определени случаи – и за повече хора. Възможно е и други да са имали изгода. Ала ще се съгласите с мен, че безспорно синът ви е един от тях.

Тя прехапа треперещи устни и замълча за миг, докато се успокои. После отвърна с достойнство:

– Аз не противореча на разсъжденията ви. Знам само, че синът ми никога не би пожелал имението на такава цена, колкото и да му се иска да го притежава. Той учи занаят, за да бъде независим и сам да решава бъдещето си.

– Но днес е бил тук. И както изглежда, си е тръгнал доста неочаквано. Кога дойде?

Намеси се Майриг:

– Заедно с мен. Момчето чиракува в дърводелската работилница на

Мартин Белкот, при когото работя. Майсторът е негов зет. Пристигнах-ме заедно тази сутрин. Аз бях дошъл да посетя стария си вуйчо в лечебницата, а той ме придружаваше, както и предния път.

– Значи сте дошли заедно в тази къща. През цялото време ли бяхте заедно? Преди малко каза, че си влязъл в кухнята. Така каза: аз, а не ние.

– Той дойде преди мен тук. Скоро му омръзна... съвсем млад е още, не го свърташе до леглото на стареца, с когото си говорехме само на уелски. А майка му беше тук и го очакваше, за да се видят. Тъй че тръгна преди мен. Когато пристигнах, вече бе седнал на масата.

– И е станал от нея почти без да докосне обяда си – каза замислен сержантът. – Защо? Хм, доста особена трапеза: младеж идва да сподели обяда с човека, който го е лишил от наследство! За пръв път ли се виждаха, откакто манастирът бе изместил младия Едуин в завещанието на пастрока му?

Явно се чувстваше на вярна следа, за което не можеше да бъде упрекван, тъй като тя издаваше достатъчно силна миризма, способна да изкуши и най-неопитното пале, а този мъж далеч не бе такъв. Какво ли щях да кажа аз, ако бях на негово място, питаше се Кадфел, при едно толкова красноречиво съвпадение на обстоятелствата? Младеж, който спешно се опитва да осуети сключването на споразумението, докато все още не е съвсем късно, се намира в къщата тъкмо преди да се случи нещастieto, и то пристигнал от лечебницата, в която знае, че може да се намери смъртоносното средство, защото е ходил там и по-рано. Рихилдис бе вперила в сержанта огромните си предизвикателни очи и в същото време хвърляше към Кадфел отчаяни погледи в безмълвна молба да й помогне, защото в противен случай скъпоценното й чедо затъваше в блатото! Монахът на свой ред също така безмълвно й отвърна, че тя трябва незабавно да разкаже всичко, дори онова, което можеше да бъде използвано като улика срещу сина й, защото само по този начин би могла да опровергае голяма част от обвиненията, които щяха да му бъдат отправени.

– Да, за пръв път – каза Рихилдис. – Тягостна среща, но Едуин дойде заради мен. Не защото се надяваше мъжът ми да промени решението си, а само за мое успокоение. Майриг от доста време се опитваше да го убеди да дойде и днес бе успял. Много съм му благодарна за това. Само че съпругът ми не посрещна добре момчето. Подиграваше му се, че е дошъл да спечели благоволенieto му и да си получи обратно обещаното име... защото то наистина му бе обещано... Да, съдрпаха се! И

двата са спрехави и накрая си казаха тежки думи. Тогава Едуин побягна навън, а мъжът ми хвърли след него една чиния, парчетата ѝ са там, до стената. Това е всичко, попитайте слугите ми. Попитайте и Майриг, и той видя всичко. Синът ми избяга, от къщата и навярно се е върнал в Шрусбъри, в дома на сестра си и нейното семейство, който сега чувства като свой дом.

– Чакайте да се разберем – каза сержантът спокойно. – Твърдите, че момчето е избягало през кухнята, така ли... където седяхте вие тримата? – начинът, по който обърна глава към Олдит и младите мъже, беше рязък и напрегнат, далеч не спокоен. – Значи е минал покрай вас и е напуснал къщата, без изобщо да се спира?

За момент тримата се поколебаха, като всеки крадешком хвърляше несигурни погледи към другите двама, а това беше грешка. Накрая Олдит отговори смирено от името на всички:

– Когато започнаха да си крещят и да хвърлят разни неща, тримата скочихме и се втурнахме в другата стая, за да се опитаме да успокоим господаря... или поне да...

– Да бъдат с мен и да ме утешат – намеси се Рихилдис.

– И останахте в стаята, след като момчето си отиде... – сержантът бе доволен, че е познал. Лицата им потвърдиха предположението му, макар и несъзнателно. – Така си и мислех. Искате време, за да успокоите много ядосан човек. Значи никой от вас не е видял дали младежът се е спрял в кухнята, никой от вас не би могъл да твърди, че той не се е забавил там известно време, за да подготви отмъщението си, сипвайки отровата в сготвената яребица. Тази сутрин е бил в лечебницата, при това за втори път. Нищо чудно да е знаел откъде да вземе това масло и как действа то. Може да е дошъл на този обяд, готов или за мир, или за война, но мир не е успял да постигне.

Рихилдис поклати енергично глава.

– Вие не го познавате! Той искаше преди всичко аз да съм спокойна. Освен това почти веднага Елфрик хукна след него, за да се опита да го върне. Тичал след него почти до моста, но не могъл да го настигне.

– Вярно е – потвърди Елфрик. – Изобщо не е имал време да се спира, сигурен съм. Тичах след него като хала и виках, но той дори не се обърна.

Сержантът гледаше недоверчиво.

– Колко време е необходимо, за да се изпразни малка стъкленица в непокрита гозба? Едно завъртане на лъжицата в соса! И кой би разбрал? А когато господарят ви най-сетне се е успокоил, дарът на приора без

съмнение му е дошъл като балсам за нараненото самолюбие и той го е излял с удоволствие.

– Но откъде би могло момчето да знае – намеси се брат Кадфел предпазливо, – че блюдото, оставено в кухнята, е предназначено единствено за господаря Бонел? То едва ли би рискувало да причини зло на майка си.

Ала сержантът вече бе надушил твърде отблизо плячката си, за да се обезсърчи от подобен довод. Той изгледа Олдит така, че въпреки своята решителност девойката леко побледня.

– При една толкова особена семейна сбирка не ми се струва вероятно девойката, натоварена с поднасянето на ястията, да е пропуснала възможността да разведри с приятна вест господаря си! Когато влезе в стаята, не му ли съобщи за любезния жест на приора, не поласка ли самолюбието му и не му ли намекна за предстоящото удоволствие?

Тя сведе поглед и прегъна крайчеца на престилката си.

– Смятах, че това може да подобри настроението му – отвърна отчаяно.

Сержантът разполагаше с всичко, от което се нуждаеше – или поне така си мислеше, – за да залови убиеца незабавно. Той огледа за последен път бъркотията наоколо и каза:

– Е, мисля, че можете вече да разтребите. Видях каквото трябваше да видя. Братът енфермериен с готовност ще ви помогне да се погрижите за мъртвеца. Ако имам допълнителни въпроси, трябва да съм сигурен, че ще ви намеря тук.

– Че къде другаде да сме? – попита мрачно Рихилдис. – Какво възнамерявате да правите? Поне ще ме уведомите ли какво ще стане, ако... ако ви се наложи... – тя не можа да намери подходящите думи. Изпъна назад все още стегнатите си гъвкави рамене и каза с достойнство: – Синът ми няма нищо общо с това злодеяние и вие скоро ще го разберете. Та той е още дете, не е навършил петнайсет години!

– Дърводелската работилница на Мартин Белкот значи...

– Знам я – каза единият от войниците.

– Добре! Води ни там и ще видим какво има да ни каже тоя момък.

Те се обърнаха и тръгнаха уверено към вратата. Брат Кадфел намери за уместно да набразди поне с една вълничка гладката повърхност на тяхното самодоволство:

– Остава въпросът за съда, в който е пресипано това масло. Който и да го е откраднал, все едно дали от лечебницата, или от моята сушилня, трябва да е донесъл малко стъкло, в което го е бил налял. Майриг, ти

видя ли нещо такова у Едуин тази сутрин? Дошли сте заедно от дъско-резницата. В джоб, кесия или кърпа дори едно мускалче не би останало незабележимо...

– Нищо такова не видях – отвърна решително Майриг.

– А освен това, макар и добре запушено, това масло лесно прониква навсякъде. Дори една-единствена капка да се е процедила или задържала по ръба, веднага оставя петно и характерен мирис. Внимателно оглеждайте облеклото на всеки, който може да има нещо общо с това престъпление.

– Нима ме учите как да си върша работата, отче? – попита сержантът със снизходителна усмивка.

– Споменавам определени особености, свързани с моята работа, които могат да ви бъдат от полза и да ви предпазят от заблуда – отвърна спокойно Кадфел.

– С ваше позволение – подхвърли сержантът през рамо на излизане от къщата – мисля, че първо ще заловим виновника. Пипнем ли го веднъж, съмнявам се, че ще имаме нужда от учените ви съвети.

И той продължи, следван от двамата войници, по късата пътечка към главния път, където бяха вързани конете.

Късно същия следобед сержантът и хората му стигнаха до работилницата на Мартин Белкот, която се намиреше на улица „Уайл“. Майсторът – едър хубав мъж на около четирийсет години – вдигна поглед от работата си и жизнерадостно, без всякаква изненада или тревога ги запита по каква работа са дошли. Веднъж-дваж бе изпълнявал поръчки за гарнизона на Прескот, затова появата на хората на наместника в дъско-резницата му изобщо не го смути. Хубава жена с кестенява коса, очевидно съпругата му, надникна любопитно през вратата откъм къщата. За да разгледат новодошлите, оттам открито и без страх едно по едно изскочиха и три дечица: сериозно момиче на единайсетина години, истинска малка стопанка, строга и благопристойна, дребно набито момченце на около осем и една приказна фея на не повече от четири годинки с дървена кукла под мишница. Вратата на къщата остана отворена, а сержантът заговори гръмко и властно:

– При вас живее един чирак на име Едуин. Той ми трябва.

– Да, тук живее – също така гръмогласно отвърна Мартин, като се изправи и избърса ръце от лепкавия лак. – Едуин Гърни, по-малкият брат на съпругата ми. Ама сега го няма. Отиде да види майка си в къщата ѝ във Форгейт. Трябваше вече да се е прибрал, но вероятно тя го е

задържала. Каква работа имате с него?

Все още бе съвсем спокоен, все още не знаеше нищо.

– Напуснал е къщата на майка си преди повече от два часа – каза сухо сержантът. – Оттам идваме. Не искаме да те обидим, приятелю, ти казваш, че не е тук, но мое задължение е да проверя. Ще ни позволиш ли да обходим къщата и двора?

Спокойствието на Мартин се изпари буквално за миг. Той свъси мрачно вежди. Съпругата му, чиято коса имаше цвят на букова кора, отново се показва на вратата в дъното, а хубавото ѝ благо лице внезапно стана хладно и враждебно, в тъмните ѝ очи се мярна напрежение. Малкото дете произнесе строго, с гласа на естествената справедливост, противостояща на закона: „Лош човек!“, и никой не го смърри.

– Щом казвам, че го няма тук – заяви Мартин с безизразен глас, – бъдете сигурен, че е истина. Но можете и да проверите. В къщата, работилницата и двора не се крие никой. А сега ми кажете вие какво криете? Това момче е мой роднина по линия на жена ми, а и чиракува при мен по своя воля. Еднакво ми е скъп и като зет, и като помощник. Защо го търсите?

– В къщата на Форгейт, където е бил тази сутрин – натърти сержантът, – господарят Жербаз Бонел, пастрокът му, който му бил обещал да му остави в наследство имението Молили, а сетне променил решението си, лежи отровен в спалнята си. Търся този момък Едуин, защото е заподозрян в убийството му. Това достатъчно ли е?

За най-големия син в това щастливо до този миг семейство последните думи бяха повече от достатъчни. Досега той бе подслушвал от съседната стая и чу ужасните, необясними новини. Значи служителите на закона бяха по петите на Едуин, а той отдавна трябваше да се е върнал, все едно как бе минало посещението в дома на неговата майка! Едуай бе започнал да се безпокои и докато родителите му не се съмняваха, че всичко е наред, момчето подозираше, че става нещо лошо. И преди сержантът и войниците да тръгнат из къщата, той се измъкна през задния прозорец, изкачи се по камарата трупи в двора и прескочи стената с пъргавината на катерица. После с леки безшумни стъпки хукна към склона, който се спускаше надолу към реката, мина през една от тесните странични врати в крепостната стена, отворени сега, когато за града отново бяха настъпили мирни времена, и излезе на стръмния бряг недалеч от манастирското лозе. Някои от търговците и занаятчиите в града, които се нуждаеха от просторни складове, бяха оградили парцели тук, за да съхраняват стоката си. Сред постройките беше и бараката на Мартин

Белкот, в която той сушеше дървения материал. Това бе отдавнашно тяхно скривалище. В него момчетата намираха убежище, когато се случеше единият или пък и двамата да си докарат неприятности. Тук трябваше да дойде Едуин, ако... о, не, не ако бе убил, това беше глупост!... но ако се бе почувствал отритнат и оскърбен, ако бе силно огорчен или освирепял от ярост. Ярост, достатъчна, за да убие, но той не би го направил. Не беше такъв.

Едуай тичаше, без да спира, сигурен, че не са го проследили. Свърна рязко, шумгна се през вратичката в огражденията на баща си и се препъна в краката на свъсения, гневен, разплакан и безкрайно уязвим Едуин.

Той – може би заради следите от сълзи по лицето си – тутакси скочи на крака и здравата халоса Едуай, който не закъсня да му върне удара със същото негодувание. В моменти на напрежение първата им работа беше да се сбият. Което означаваше само, че са наежени и нащрек, и ако някой решише да им се меси в такива случаи, можеше и да отнесе дружен пердах. Запъхтян, Едуай разказа за случилото се на своя слисан, недоверчив, ала накрая убеден и стъписан слушател. Двамата седнаха, събрали глави, и трескаво заумуваха какво да правят.

Елфрик се появи в билковата градина час преди вечерня. Кадфел бе пристигнал преди не повече от половин час, след като се увери, че тялото на покойника е измито, приведено в пристоеен вид и отнесено в параклиса, къщата на починалия – разтребена, а обезумелите членове на домакинството – оставени на воля да блуждаят, да си задават въпроси и да скърбят кой както намери за добре. Майриг се беше върнал в работилницата, за да разкаже на майстора и семейството му дума по дума какво се бе случило, доколкото това можеше да им донесе някакво успокоение или да им послужи за предупреждение. Кадфел предполагаше, че хората на наместника вече са заловили младия Едуин... Мили Боже, та той дори бе забравил името на човека, за когото се бе омъжила Рихилдис – Белкот бе само неин зет.

– Господарката Бонел ви кани – каза сериозно Елфрик – да си поприказвате насаме. Умолява ви в името на старата ви дружба да не я лишавате от приятелството си точно сега.

Кадфел не се изненада. Даваше си сметка, че е стъпил на блатиста почва въпреки отминалите четирийсет години, но нищо не можеше да направи. Младостта му, една немалка част от миналото му, благодарение на която бе станал онова, което представляваше като човек, бе

свързана с Рихилдис и сега когато тя се нуждаеше от помощ, той нямаше друг избор, освен да ѝ се отплати щедро.

– Добре – отвърна Кадфел. – Ти върви, аз ще дойда след петнайсетина минути.

Отвори му Рихилдис. Нямаше следа нито от Елфрик, нито от Олдит – господарката им се бе погрижила двамата с Кадфел да могат да разговарят в пълно уединение. Във вътрешната стая всичко беше почистено и подредено, нямаше и помен от царящия по обед хаос, дървената маса бе избутана встрани. Рихилдис седна на големия стол на починалия си съпруг и покани Кадфел да се настани на пейката до нея. В стаята бе полутъмно, настъпващият мрак се разсейваше от самотното пламъче на светилника. Единствената друга светлина идваше от очите ѝ, от тъмните ѝ блестящи очи, които с всеки миг той си припомняше все по-ясно.

– Кадфел... – започна тя неуверено и после отново замълча. – Само като си помисля, че наистина си ти! Навремето чух, че си се върнал, а после ни вест, ни кост. Смятах, че си се оженил и вече имаш внуци. Днес всеки път, когато те поглеждах, напругах паметта си да си спомня откъде те познавам... И когато вече бях започнала да се отчайвам, чух името ти!

– А ти – каза Кадфел, – ти също се появи неочаквано. Изобщо не предполагах, че Юърд Гърни е починал... ето сега си спомних името му... А още по-малко, че си се омъжила повторно.

– Преди три години – отвърна тя и от гърдите ѝ се изтръгна въздишка, която можеше да бъде и от мъка, и от облекчение за неочаквания край на този втори брак. – Жерваз не беше лош човек, просто годините му бяха повече, имаше си своите особености и бе свикнал да му се подчиняват. Съпругата му бе починала отдавна и оттогава живееше все сам, нямаше и деца. Поне не от брака си. Дълго настояваше, аз бях самотна и накрая той ми обеща... Нямаше законен наследник и ми обеща, че ако се омъжа за него, ще остави всичко на Едуин. Неговият съзотерен даде официално съгласие за това. Трябва да ти разкажа за семейството си. Родих дъщеря, Сибил, само година след като се ожених за Юърд, но после, не знам защо, годините минаваха, а второ дете не идваше. Може би си спомняш, Юърд имаше работилница в Шрусбъри, беше майстор дърводелец и дърворезбар. Добър занаятчия беше, добър стопанин и добър съпруг.

– Щастлива ли беше? – попита Кадфел, благодарен на Бога, че долавя в гласа ѝ радостни нотки. Времето и разстоянието бяха проявили благосклонност и към двамата и в крайна сметка ги бяха довели там,

където им се полагаше да бъдат.

– Много щастлива! Не можеше да ми се падне по-добър съпруг. Но други деца няхаме. Когато Сибил стана на седемнайсет години, се ожени за калфата на Юърд, Мартин Белкот. И той е добър момък и, слава Богу, тя също е щастлива съпруга, каквато бях и аз! Е, две години по-късно момичето забременя. Чувствах се тъй, сякаш се бях върнала в младостта си... първото внуче... Винаги е така! Толкова се радвах, докато се грижех за нея, и си мечтаех за бебето, а и Юърд се гордееше не по-малко от мен! Държахме се, сякаш бяхме отново младоженци. И не знам как стана, обаче когато Сибил беше в четвъртия месец, изведнъж разбрах, че и аз съм бременна. След толкова време, на четирийсет и четири години... беше някакво чудо! В крайна сметка и двете родихме момчета и въпреки че имат разлика от четири месеца, спокойно могат да минат за близнаци... при това вуйчото е по-малък от племенника. Много си приличат, и двамата са се метнали на мъжа ми. А откакто проходиха, са като братя, че и повече... диви като вълчета. Тъй че това са синът ми Едуин и внукът ми Едуай. Още не са навършили петнайсет години. Заради Едуин търся помощта ти, Кадфел. Кълна ти се, той не е способен да извърши нещо лошо, а човекът на наместника твърдо вярва, че синът ми е сипал отровата. Ако го познаваше, Кадфел, щеше да разбереш, че това е лудост!

От нейните любящи майчини уста звучеше като чиста истина и все пак на този свят има и синове, ненавършили четиринайсет години, които премахваха бащите си, за да си разчистят пътя. При това Бонел не бе роден баща на Едуин, а и между двамата не бе царяла Бог знае каква любов.

– Разкажи ми – каза той – за втория си брак и за сделката, която сте били сключили със съпруга ти.

– Ами Юърд се спомина, когато Едуин беше на девет години. Мартин пое работилницата и започна да я стопанисва също както съпругът ми преди него. Юърд го бе научил. Всички живеехме под един покрив, докато един ден не пристигна Жерваз, за да поръча облицовка за къщата си, и ме хареса. Беше хубав мъж, здрав и много мил... Обеща ми, че ако се омъжа за него, ще направи Едуин свой наследник и ще му остави Молили. По това време на Мартин и Сибил им се бяха родили още три деца, Мартин имаше доста гърла да изхранва, а аз реших, че така ще уредя живота на Едуин.

– Но не си успяла! – каза Кадфел. – Обяснимо е. Мъж в напреднала възраст, който никога не е имал деца, и жизнено подрастващо момче...

нормално е било да се спречат.

– За единия косено, за другия стригано – призна тя с въздишка. – Вярно е също, че Едуин беше донякъде разглезен. Свикнал беше на свобода, правеше каквото си иска, и непрекъснато тичаше при Едуаи както винаги дотогава. Жервас му натякваше да не се събира с простия народ и със занаятчиите, смяташе, че не са дружина за един млад бъдещ наследник на имение, а това нямаше как да се хареса на Едуин, който обичаше роднините си. Двата всеки ден се караха. Когато Жервас го биеше, Едуин бягаше в работилницата при Мартин и оставаше там с дни. Дори да го заключеше, той или пак бягаше, или си отмъщаваше по друг начин. Накрая Жервас му каза, че и бездруго простият занаят му харесвал, шляел се с всякакви нехранимайковци в града, та да отидел и сериозно да се хванел като чирак в някоя работилница, щом за друго не го бивало. А Едуин, макар че много добре разбираше с какво го заплашва Жервас, се хвана за думите му и постъпи точно както мъжът ми бе казал в яда си. Това вече съвсем изкара Жервас от кожата му. Зарече се, че ще дари имението си на манастира срещу договор и ще дойде да живее тук. „Той нехае за земите, които искаха да му оставя, защо трябва да ги стопанисвам за такъв неблагодарник?“ Така и стори на часа: както беше още ядосан, написа споразумението и започна приготвянията да дойдем тук още преди Коледа.

– А момчето как го прие? Сигурно изобщо не е предполагало, че ще се стигне дотам?

– Така е. Втурна се при мъжа ми разкаян, ала и изпълнен с негодувание. Закле се, че обича Молили, че никога не се е отнасял с нехайство към имението и че ще се грижи добре за него, ако го наследи. Но съпругът ми не искаше да отстъпи, въпреки че всички го молихме. Освен това Едуин бе ожесточен, защото бе получил обещание, а обещанията трябва да се спазват. Но стореното – сторено и вече никой не бе в състояние да накара съпруга ми да отмени решението си. Едуин не беше негов роден син, затова него никой не го попита; пък и щеше да бъде излишно... той не би се съгласил! Момчето побягна обратно при Мартин и Сибил извън себе си от яд и мъка. Оттогава не го бях виждала... Ох, де да не се беше появявал и днес! Но дойде и ето сега хората на наместника го гонят като престъпник, способен да убие мъжа на собствената си майка! Такова нещо не може да му дойде на ум, Кадфел, кълна ти се! Но ако го отведат... О, дори мисълта за това ми е непоносима!

– И откакто си тръгнаха, нямаш никаква вест, така ли? Новините бързо идват, досега щеше да се е разбрало, ако са го намерили.

– Засега нищо. Но къде другаде може да е отишъл? Той не е знаел, че трябва да се крие. Избяга оттук, без да подозира какво било писано да се случи след заминаването му. Просто се обиди от враждебното посрещане.

– Тогава може да не е искал да се прибира в такова състояние, а първо да се успокои. Хората често се крият, докато им мине ядът. Разкажи ми какво точно се случи на този обяд. Изглежда, Майриг е действал като посредник и се е опитал да го предума да се помири с пастрока си. Спомена нещо за някакво друго посещение...

– Не при мен – каза тъжно Рихилдис. – Двамата отишли в манастира да отнесат аналоя, който Мартин направи за параклиса на Света Богородица, и Майриг взел момчето със себе си, за да го запознае със стария монах, негов роднина. Опитал се да го убеди да дойде тук, но Едуин не пожелал. Майриг е добър, той направи всичко, каквото можеше. Днес успял да склони Едуин да дойде, а то виж какво стана! Жервас тържествуваше. Посрещна много зле момчето ми – присмиваше му се, че е дошъл като просяк да моли за имението. А това е последното нещо, което ще направи Едуин. Готов е по-скоро да умре! „Значи укроти се най-сетне – рече му Жервас. – Е, ако паднеш на колене и ме помолиш да ти простя за непокорството, кой знае, може и да склоня. Хайде, моли се за имението!“ И продължи все така, а накрая Едуин избухна, че никога няма да превие гръб пред едно злобно дърто чудовище... Но Жервас не беше такъв – въздъхна тя отчаяно, – а само твърдоглав и сприхав. Не мога да ти опиша всичко, което си накрещяха един на друг. Но днес за негова чест Едуин търпя доста преди да избухне. Много искаше да се съдържи заради мен, ала му дойде много. Накрая си каза всичко, при това доста високо, и Жервас хвърли по него една паница, че и чаша след това. Тогава в стаята дотичаха Олдит, Елфрик и Майриг, за да ми помогнат да го успокоим. А Едуин изхвърча навън... Това е всичко.

Кадфел помълча за миг, потънал в размишления около останалите членове на домакинството. Струваше му се, че ако се стигне до убийство, горделивият Едуин по-скоро би прибягнал до пестник или кама, но не и до отрова. Вярно, момчето бе ходило два пъти в лечебницата с Майриг и вероятно бе видяло къде държат лекарствата, имаше мотив за действие, не му е липсвала възможност, но не притежаваше характера на отровител: потаен, мрачен и коварен. Не, това не се връзваше с младеж, отгледан и възпитаван в прямота, искреност и собствено достойнство. Но освен него имаше други.

– Момичето, Олдит... отдавна ли е при вас?

– Тя ми е далечна родственица – сепна се позасмяна Рихилдис. – Знам я от дете. Прибрах я, когато преди две години остана сираче. Като дъщеря ми е.

Така и бе предположил от грижовното отношение на Олдит към нея, докато чакаха хората на властта.

– А Майриг? – попита Кадфел. – Чух, че навремето, преди да отиде на работа при зет ти, и той бил от домакинството на господаря Бонел.

– Майриг ли... неговата майка, родом от Уелс, прислужвала в Молили. И както често става, забременяла от господаря си и родила незаконно дете. Да, той е истински син на Жервас. Първата му съпруга е била бездетна и Майриг е единственият му син, освен ако няма още едно-две деца някъде из графството. Той се отнасял добре с Ангарад до смъртта и и се беше погрижил за Майриг, беше го взел на работа в имението. В началото, когато се оженихме с Жервас, ме притесняваше – призна си тя. – Толкова добър момък, чувствителен, всякога готов да помогне. И не ламтеше за онова, което принадлежеше на баща му... трябва да му е било много тежко. Не че някога се е оплаквал! Но аз го попитах дали не иска да научи някакъв занаят, с който да се издържа, и той каза, че иска. Убедих Жервас да го пусне на работа при Мартин. И го помолих – тук гласът ѝ леко потрепера – да наглежда Едуин, след като избяга от нас, и да се опита да го сдобри с Жервас. Не се надявах си-нът ми да отстъпи, защото и той е доста opak и може сам да си намери път в живота. Просто исках да се върне. По едно време ме обвиняваше, че когато е трябвало да избирам между двамата, съм избрала съпруга си. Но аз се бях омъжила за този човек... И го съжалявах... – за момент гласът ѝ изневери и тя замълча. После продължи: – Радвам се за Майриг, той остана приятел и на двама ни.

– Разбирал се е доста добре и с мъжа ти, нали? Между тях не е имало лоши чувства...

– Не, ни най-малко! – тя бе смаяна от въпроса. – Погаждаха се добре, никога не са се спреквали. Жервас беше много великодушен с него, макар че не му обръщаше особено внимание. А му дава и добра издръжка... даваше му! О, как ще преживява сега, ако престане да я получава? Ще трябва да се посъветвам с хора, които познават закона, аз самата не разбирам...

Изглежда, нямаше нищо подозрително около Майриг, макар той чудесно да е знаел как да се сдобие с отровата. Същото важеше и за Елфрик, който бе идвал в сушилният и бе видял къде стои лекарството. Който и да спечелеше от смъртта на Бонел, Майриг само губеше.

Незаконните синове на едрите земевладелци бяха твърде много на този свят. Един извънбрачен син, подхванал обещаващ занаят и обезпечен парично, всъщност беше късметлия и нямаше причини да се оплаква. А това бе сериозно основание да скърби за смъртта на баща си.

– А Елфрик?

Мракът навън се бе стъстил още повече и сега пламъчето на светилника озаряваше двамата по-ярко. Сериозното овално лице на Рихилдис излъчваше бледо сияние, очите ѝ бяха кръгли като пълни месечини.

– Елфрик е друга работа – каза тя. – Съпругът ми не беше лош човек и не се е стараел да взема повече от онова, което му се полага законно. Ала законът понякога е несправедлив. Бащата на Елфрик се родил свободен като теб и като мен, но бил изтърсакът в един съвсем малък чифлик, едва стигащ да изхрани и един син. И вместо да го подели с брат си, когато баща им се споминал, оставил му всичко и се главил при съпруга ми да обработва един вилански парцел, останал без наследници. Приел по своя воля да изпълнява обичайните повинности на крепостник, без да се отказва от свободата си. Елфрик на свой ред бил по-малкият син на баща си и постъпил като слуга в домакинството на съпруга ми, когато семейството на брат му се увеличило достатъчно, за да стопанисва земята самостоятелно. И когато реши да даде имението на манастира и се наканихме да се пренасяме тук, Жервас избра тъкмо него да вземе за слуга, защото беше най-сръчният от всички. Елфрик не искаше да дойде и каза, че ще си търси друго място, за да си вади хляба, но тогава Жервас се обърна към съда и той постанови, че момъкът е вилан, понеже и брат му, и баща му изпълнявали обичайната повинност срещу предоставената им земя. Така Елфрик стана крепостен, макар че баща му се е родил свободен човек. Тежко го понася – каза печално Рихилдис. – Никога не се е чувствал вилан, беше свободен мъж, който си вършеше работата срещу заплащане. Това става с мнозина: не са и помисляли, че могат да бъдат закрепостени, и им идва изневиделица.

Мълчанието на Кадфел я жегна. Той си мислеше, че поне още един човек е имал причини да бъде страшно разгневен на Бонел, знаел е как да се сдобие с отровата и от всички заподозрени е имал най-голяма възможност да я използва незабелязано. Ала съзнанието на Рихилдис бе заето от печалната картина, която току-що бе нарисувала, и тя взе умисленото мълчание на Кадфел за упрек към покойния ѝ съпруг. Там, където не бе останала любов, тя храбро търсеше поне справедливост.

– Греша, ако смяташ, че вината е само в едната страна. Жервас бе убеден, че е в правото си, а законът го подкрепи. Не съм чувала да е

измамил някого, но държеше да си получи онова, което смяташе, че му се полага. А Елфрик сам си утежнява положението. Жерваз никога не го тормозеше, защото момъкът си беше работлив по природа, но когато загуби свободата си, се заинати, нарочно превръщаше работата си в робски труд и при всяка възможност изтъкваше положението си на крепостен. Това не е раболепие, а дързост, той все едно дрънчеше с оковите си. По този начин наистина оскърбяваше господаря си и мисля, че двамата започнаха да се ненавиждат. Освен това и Олдит... Не ѝ е казал думичка, но аз зная. Гледа след нея, сякаш са му изтръгнали сърцето. Но какво може да предложи той на свободно момиче като нея? Дори и Майриг е къде-къде по-добра партия, а и той се заяпва по нея. Казвам ти, Кадфел, толкова неприятности и тревоги имах с това домакинство. И сега какво ме сполетя! Помогни ми! Кой друг, ако не ти? Помогни на сина ми! Вярвам, че можеш, стига да пожелаеш.

– Мога да ти обещаю – отвърна Кадфел, след като известно време мисли съсредоточено, – че ще сторя всичко, което е по силите ми, за да открия убиеца на съпруга ти. Длъжен съм да го направя все едно кой е. Това ще те удовлетвори ли?

– Да! – отвърна тя. – Аз зная, че Едуин е невинен. Ти все още не си сигурен в това, но сам ще се увериш!

– Добро момиче! – възкликна сърдечно Кадфел. – Ето такава те помня открай време. И дори сега, преди да съм научил онова, което ти вече знаеш, мога да ти обещаю още нещо. Ще помогна на сина ти, доколкото мога, независимо дали е виновен, или не, но без да крия истината. Това стига ли?

Тя само кимна. Внезапно на лицето ѝ се изписа мъка – не само от преживяванията през този ужасен ден, а и от много други преди него.

– Имам чувството – каза нежно Кадфел, – че търде много си се откъснала от собствените си корени, като си се омъжила за собственик на имение.

– Така е! – промълви тя, сълзите най-накрая бликнаха и тя се разрида съкрушена на рамото му.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Брат Денис, хоспиталиерът, който научаваше всички новини от пътниците, отсядащи в крилото за гости, донесе на път за вечерня, че историята за смъртта на Бонел и за издирването на доведения му син е плъзнала из цял Шрусбъри и че сержантът на заместника е ударил на камък в дърводелската работилница на Мартин Белкот. Обърнали наопаки къщата и двора на майстора, но от момчето нямало следа. Сержантът пратил глашатай из улиците на града, за да огласи името на младия престъпник. Но този път по всяка вероятност глашатаят напразно си държал гърлото. Един хлапак, ненавършил петнайсет години, познат на повечето хора в града... е, буйничък наистина, но... не, никой нямало да жертва съня си, за да хукне да го гони.

И Кадфел като заместника смяташе, че най-важното сега бе да се намери момчето. Майките са пристрастни, особено към единствените си синове, заченати късно, когато всяка надежда за мъжка рожба вече е изтляла. Преди да пристъпи към действие, Кадфел държеше да си поговори с момъка, да види, да чуе и да отсъди за себе си.

Рихилдис, поуспокоена, след като се наплака, му обясни как да намери работилницата и къщата на зет й. За щастие мястото се падаше в отсамния край на града. Първо покрай воденичния яз, след това по моста и през градските порти, които щяха да останат отворени до след вечерня, и две-три минути път нагоре по стръмната улица „Уайл“ – половин час отиване и връщане след вечеря. Щеше да се измъкне незабелязано, защото приор Робърт по това време обикновено се радваше на уединението си като новоназначен, макар и още невстъпил в длъжност игумен, оставяйки грижата за светските дела в светата обител на брат Ричард, който по принцип избягваше всякакво излишно усилие.

За вечеря имаше солена риба и боб, Кадфел не ги удостои с особено внимание и се измъкна от трапезарията, бързо прекоси големия двор и излезе през портата. Беше студено, но все още не мразовито. Нямаше сняг. За всеки случай бе увил с вълнени навои обутите си в сандали крака и бе спуснал ниско качулката си.

Странниците на градските порти го поздравиха бодро и с уважение, тъй като добре го познаваха. Монахът пое нагоре и надясно по „Уайл“, свърна още веднъж надясно и се озова посред открития двор под стрехите на къщата на Белкот. Похлопа на залостената врата. Последва

доста продължителна тишина. Кадфел не очакваше друго и се въздържа да почука отново. Настойчивостта щеше да предизвика тревога.

Вратата се откряна предпазливо и пред Кадфел застана едно единсетгодишно момиченце със сериозно лице. То стоеше с изпънати рамене и идеално изпълняваше ролята си на пазител на цялото разтревожено семейство, което напъргаше слух зад гърба му. Изглеждаше умно, добре гледано и уязвимо. Щом видя черното бенедиктинско расо, си пое дълбоко дъх и се усмихна.

– Праща ме господарката Бонел – каза Кадфел. – Искам да поговоря с баща ти, чедо, ако ме приеме. Сам съм, не се страхувай!

Тя отвори вратата с достойнството на стопанка и го пусна да влезе. Осемгодишният Томас и четиригодишната Дайота, естествено, най-безстрашните същества в този дом, изникнаха иззад роклята ѝ и го зяпнаха с широко отворени очи. После от полуосветената вътрешност на къщата се появи и самият Мартин Белкот и притегли по-малките деца от двете си страни, положил закрилнически ръце на раменете им.

Беше широкоплещест едрорък мъж с широко и пълно открито лице. В очите му се четеше дълбоко недоверие. Кадфел отбеляза това със задоволство: прекалената доверчивост в един несъвършен свят е глупост.

– Влезте, отче – каза Мартин. – А ти, Алис, затвори и залости вратата.

– Простете ми за припряността – каза Кадфел, когато вратата се затвори зад него, – ала времето ми е малко. Днес тук са търсили един момък, но както разбрах, не са го намерили.

– Истина е – отвърна Мартин. – Не се е прибирал.

– Не искам да знам къде е. Не ми казвайте нищо. Но вас искам да попитам, вие го познавате, възможно ли е да е извършил онова, в което го обвиняват?

Със свещ в ръка от вътрешната стая излезе съпругата на Белкот. Познаваше се, че е дъщеря на Рихилдис, ала бе по-нежна, по-закръглена и с по-светъл цвят на кожата, макар че имаше прямия поглед на майка си.

– Съвършено невъзможно! – възкликна тя с искрено негодувание. – Ако на света изобщо някога е имало човешко същество, което никога не е прикривало чувствата и постъпките си, това е моят брат. Още преди да бе проходил, само нещо да не му беше наред, на миля околоръст всички разбираха. Но никога не е таил в себе си злоба. Моето момче е съвсем същото.

Да, разбира се, това бе въпросният Едуай, когото Кадфел все още

не бе видял и който толкова приличал на неуловимия Едуин. И двамата ги нямаше.

– Вие сигурно сте Сибил – каза Кадфел. – Допреди малко бях при майка ви. Аз съм... може би тя е споменавала за някой си Кадфел, когото е познавала като девойка?

За негово задоволство пламъкът на свещта се отрази в очите ѝ, които внезапно се уголемиха и светнаха от учудване и нескрито любопитство.

– Вие ли сте Кадфел? Да, много пъти е говорила за вас и се чудеше...

Погледна черното расо и качулката и усмивката ѝ се стопи в съчувствено изражение. Разбира се, и тя като всяка друга жена на нейно място реши, че той трябва да е бил съкрушен, когато се е прибрал и е научил, че някогашната му любов се е омъжила, и затова е дал безотрадния обет. Нямаше смисъл да ѝ обяснява, че призванието уцелва човека свише като стрела, изпратена от Господ, и че не се влиза в манастир само заради една нещастна любов.

– О, за нея сигурно е голяма утеха – простосърдечно възкликна Сибил, – че се появявате точно в този миг. Тя ви има доверие!

– Надявам се да е така – отвърна сериозно Кадфел. – И ненапрасно, убеден съм. Дойдох само да ви кажа, че съм готов по всяко време да помогна, както тя вече знае. Лекарството, с което е извършено убийството, е направено от мен и това ме замесва в този случай. Искам да помогна на всеки, заподозрян несправедливо. Ще направя, каквото е по силите ми, за да се открие виновникът. Ако искате нещо да ми кажете или да ме попитате, обикновено можете да ме намерите между службите в сушилнята ми в билковата градина. И тази вечер ще бъда там, докато стане време за късната полунощна литургия. Вашият калфа Майриг познава манастира, въпреки че не е идвал в моята колиба. Той тук ли е?

– Да, тук е – отвърна Мартин. – Спи в плевнята в отсрещния край на обора. Разказа ни какво се е случило в манастира. Ала ви давам дума, че нито той, нито ние сме виждали момчето, откакто е избягало от къщата на майка си. Само знаем, че не е убило и не може да убие никого.

– Тогава спете спокойно – каза Кадфел, – защото Бог бди над вас. Ела да ме изпратиш, Алис, че трябва да бързам за вечерня, и тихо залости вратата зад гърба ми.

Момичето, което имаше същите големи очи, дръпна резето и отвори вратата. Малките бяха застанали неподвижно и го разглеждаха втрънено, ала без страх или враждебност. Родителите им го проводиха

с едно-единствено „Лека нощ!“, но докато бързаше обратно по широкия път, беше сигурен, че посланието му е било чуто, разбрано и прието радушно от това обсадено семейство.

– Дори и да държите на всяка цена да се свари нова доза сироп за кашлица до утре сутринта – разсъждаваше на глас брат Марк пред Кадфел на излизане от вечерня, – защо аз да не го направя наместо вас? Като че ли не ви стига този ужасен ден, а трябва и цяла нощ да будувате? Или мислите, че съм забравил къде държим овчата опашка и сладкия кервел, седефчето и розмарина или пък синапа? – изреждането на съставките беше част от убедителните му доводи. Този младеж развиваше някакво натрапчиво чувство за отговорност към по-възрастния брат.

– Ти си млад – каза Кадфел – и се нуждаеш от сън.

– Въздържам се да отговоря по подобаващ начин – отвърна предпазливо брат Марк.

– И правилно. Виж какво, струва ми се, че си понастинал, тъй че по-добре отивай да си лягаш.

– Нищо подобно – възрази твърдо брат Марк. – Но ако ми намеквате, че има нещо, което е по-добре да не знам, наистина ще се напаря като разумен човек и после ще си легна.

– Човек не може да бъде обвинен за нещо, което не знае – миролюбиво приключи спора брат Кадфел.

– Не мога ли поне да помогна някак в блажено неведение? Когато ме изпратиха при вас в градината, ми казаха да изпълнявам всички ваши нареждания.

– Да – каза Кадфел. – Преди да си легнеш, можеш да ми намериш едно расо, горе-долу твоя размер, и незабелязано да го пхнеш под леглото в килията. Може и да не потрябва, но...

– Достатъчно! – прекъсна го весело брат Марк, без да задава повече въпроси, което обаче не означаваше, че умът му не работи трескаво. – Ще ви трябва ли и ножица за тонзурата?

– Ставаш възмутително дързък – отбеляза Кадфел, ала по-скоро с одобрение, отколкото с негодувание. – Не, ще разчитаме на качулката и на мразовитото утро. Отивай, момче, отивай да се напариш и се пхай в постелята.

За приготвянето на сиропа, който се вареше от сушени билки и мед на слаб огън, трябваше да се напали мангалът, тъй че някой гост можеше да се постопли до зори в сушилният. Без да бърза, Кадфел стри

билките на прах и започна да разбърква течността в гърнето върху скарата на мангала. Не беше сигурен, че стръвта, която бе заложил, ще свърши работа, ала несъмнено младият Едуин Гърни се нуждаеше спешно от подкрепа, за да излезе от тресавището, в което бе затънал. Монахът дори не бе сигурен, че семейството на Белкот знае къде се намира той, ала подозираше, че единайсетгодишната Алис с нейната гордост на стопанка и целомъдрено мълчание, дори и да не се ползваше с доверие то на брат си, бе доста наясно за неща, които той смяташе за свои тайни. Ако Рихилдис му бе казала истината, Едуин бе там, където бе и Едуай. Ако единият се окажеше в беда, другият щеше да бъде до него. Приятелството бе добродетел, която Кадфел искрено ценеше.

Нощният мрак навън застиваше, до сутринта щеше да стегне мраз. Само приглушеното къкрене и случайното прошумоляване на ръкавите му, докато бъркаше отварата, нарушаваха тишината. Тъкмо бе започнал да мисли, че рибата няма да клъвне – минаваше десет часа и мракът навън бе станал съвсем плътен, – когато долови, че мандалото се повдига бавно и предпазливо. Вратата се отвори буквално на косъм и оттам нахлу студен повей. Монахът не помръдваше. Стоеше, без да издава звук. Тревожното диво създание можеше лесно да се подплаши. След миг един тънък млад и предпазлив глас произнесе едва чуто отвън:

– Отец Кадфел?

– Тук съм – отвърна невъзмутимо брат Кадфел. – Влизай и добре дошъл.

– Сам ли сте? – прошепна гласът.

– Да. Влез и затвори вратата.

Момчето плахо се промъкна вътре и затвори след себе си. Кадфел забеляза обаче, че не пусна мандалото.

– Казаха ми... – не искаше да издаде откъде е научил, – казаха ми, че тази вечер сте говорили със сестра ми и зет ми и че ще бъдете тук. Имам нужда от помощ... Споменали сте, че знаете... майка ми от едно време. Вие сте онзи Кадфел, дето заминал на кръстоносен поход, за когото тя толкова ни е говорила... Кълна се, че нямам пръст в убийството на пастрока ми! Дори нямах представа какво е станало с него, докато не научих, че хората на наместника ме търсят за убийство. Вие сте казали, че сте добър приятел на майка ми и че тя може да разчита на вашата помощ, затова дойдох при вас. Към никой друг не мога да се обърна. Помогнете ми, моля ви!

– Ела, седни до огъня – каза спокойно Кадфел. – Поеми си дъх, отговори ми честно на един въпрос и тогава ще можем да говорим. Каж

ми истината, ти ли нарѣга Жерваз Бонел с ножа?

Момчето бе приседнало предпазливо в края на пейката и протегнеше ли ръка, Кадфел можеше да го докосне. Заревото открояваше строен жилав юноша, слаб, израсъл високо за годините си. Беше облечен в къса роба и панталони като момците на село, на гърба му висеше качулка. Имаше буйна, гъста къдрава коса. На червеникавата светлина изглеждаше ръждивокестенява, ала през деня сигурно беше по-светла, като дъбова дървесина. Лицето му все още бе с детски овал, но очертаващите се скули вече загатваха за бъдеща мъжественост. В момента половината от лицето му се заемаше от чифт огромни разширени очи, които се вираха непоколебимо в брат Кадфел.

– Никога не съм вдигал ръка срещу него – възпротиви се яростно и искрено момчето. – Той ме обиди пред ба... майка ми, в онзи миг го мразех, но не съм го ръгал с нож. Заклевам се!

И съвсем млад човек, стига да е достатъчно находчив и много изпашен, може да прояви коварство, за да се защити, ала Кадфел бе готов да се закълне, че тук нямаше измама. Момъкът наистина не знаеше от какво е загинал Бонел. Това нямаше как да е било съобщено на семейството му, нито пък огласено от глашатая по улиците, а убийство най-често означава бърз удар със стоманено острие в пристъп на ярост. Едуин беше приел тази вероятност, без ни най-малко да се усъмни.

– Добре! Сега ми разкажи какво точно се случи там. Аз те слушам много внимателно.

Момчето облиза устни и започна. Разказът му съвпаднаше с думите на Рихилдис: Майриг го уговорил да отиде и да се сдобри с Бонел заради майка си. Да, чувствал се огорчен и ядосан, задето бил подло лишен от обещаното наследство, защото обичал Молили, разбирал се с тамошните хора и щял да направи всичко възможно, за да стопанисва имота добре и справедливо, ако станел негов. Но занаятът му се удавал, а гордостта не му позволявала да се стреми към нещо, което не може да има, или да достави удоволствие на човек, нарушил думата си. Само от грижа за майка си се съгласил да тръгне с Майриг.

– И отиде с него първо в лечебницата – подсказа му Кадфел, – за да видите стария му роднина Рийс.

За миг момчето като че ли се обърка. Тогава Кадфел се изправи, много спокойно и непринудено, и закричи из сушилнята. Не се приближаваше видимо към леко откренатата врата, ала с цялото си същество долавяше тънката ивица мрак и пронизващия студ зад нея.

– Да... те, аз...

– Ходил си там с него веднъж и по-рано, когато си му помогнал да занесе аналоя за параклиса на Света Богородица, нали?

Изражението на лицето му леко се проясни, ала челото му остана тревожно събръчено.

– Да, то... носихме го заедно. Но какво общо има това?...

Както крачеше из сушилнята, Кадфел се бе приближи до вратата и посегна с ръка, сякаш за да я придърпа, но вместо това рязко я бутна навън, пресегна се с другата ръка и сграбчи кичур гъста къдрава коса. Отвън някой приглушено изпищя с оскърбление и ярост, но не помисли да бяга, а последва ръката на монаха в сушилнята. В известен смисъл това бе достолепно влизане: с изправена стойка, вирната брадичка и искрящ поглед, все едно ръката на Кадфел не опъваше, вероятно доста болезнено, къдриците му.

Беше строен, атлетичен младеж с обидено изражение, двойник на първия, само че вероятно малко по-смугъл и по-буен, защото бе по-изплашен и по-вбесен от страха си.

– Господарят Едуин Гърни? – попита спокойно Кадфел и пусна кичура гъста кестенява коса с почти ласкав жест. – Очаквах те.

Този път монахът затвори плътно вратата – навън вече нямаше кой да се ослушва, притаил дъх като преследвано животинче, озъртащо се в мрака за ловците.

– Е, след като вече си тук, седни до своя близък... вуйчо ли беше, племенник ли, май няма да се науча да ви различавам... И се успокой! Тук е по-топло, отколкото навън, вие сте двама, а на мен току-що ми бе напомнено деликатно, че вече не съм толкова млад. Не възнамерявам да пратя за помощ, за да се разправя с вас, а и вие нямате нужда от помощ, за да се справите с мен. Защо да не сравним своите предположения за това, каква е истината, и да видим с какво разполагаме?

Второто момче също като първото беше без наметало и леко трепереше от студ. То с радост пристъпи към пейката до разжарения мангал, като потриваше премръзналите си ръце, и се настани покорно до своя приятел. Така както бяха седнали един до друг, ясно се забелязваха общите им черти, в които Кадфел смътно долавяше чертите на някогашната Рихилдис, но като цяло приликата не бе толкова голяма, че да причини объркване, когато момчетата бяха заедно. Поотделно обаче човек можеше и да ги обърка.

– Така си и мислех – отбеляза Кадфел, – пред мен Едуай се представи за Едуин, за да не падне той в евентуален капан и да не се разкрива, докато не се увери, че нямам намерение да го заловя и да го предам в

ръцете на наместника. При това беше се подготвил доста добре...

– И въпреки това изпорти работата – отбеляза Едуин снизходително, с нескрита насмешка.

– Не съм! – отвърна разгорещено Едуай. – Ти ми разказа историята само наполовина. Какво трябваше да отговоря, когато брат Кадфел ме попита за ходенето до лечебницата тази сутрин? Нищо не ми каза за това.

– А защо трябваше да ти казвам? Изабщо не се сетих, пък и какво значение има? А ти наистина изпорти работата. Чух те как тръгна да казваш „баба“ вместо „мама“ и „те“ вместо „ние“. Чу те и брат Кадфел, иначе как според теб разбра, че подслушвам отвън?

– Ами, той чу теб! Как само пуфтеше като грохнал старец... и трепереше – не му остана дължен Едуай.

В тази размяна на реплики нямаше злоба, това си бяха обичайните любезности между двете момчета, които щяха до смърт да се бранят един друг, ако се появеше заплаха. Никаква злоба нямаше и в добре премерения болезнен удар, който Едуин нанесе на своя племенник в мускула точно под рамото. Едуай пък го сграбчи, завъртя го и като се възползва от по-нестабилното му положение в момента, го просна на земята. Кадфел пипна двамата за вратовете и ги тръшна на пейката, този път подалеч един от друг. Направи това по-скоро за да спаси своя къкрещ сиرون, отколкото от раздражение.

Кратката схватка ги бе сгорещила и бе прогонила страха им като с вълшебна пръчица; двамата се усмихваха невинно и само бузите им бяха леко поруменели.

– Няма ли да мирувате поне за минутка и да ме оставите да ви разгледам? Ти, Едуин, си вуйчото и си по-малкият... да, сега виждам разликата. Ти си по-смугъл, малко по-набит си и очите ти, мисля, са кафяви. А на Едуай са...

– Пъстри – намеси се услужливо Едуин.

– А ти имаш белег пред ухото си, близо до скулата. Малък блед полумесец.

– Преди три години се изтърси от едно дърво – уведоми го Едуай. – Никога не е можел да се катери.

– Стига толкова! И тъй, млади господине, след като вече си тук и знам кой от двамата кой е, нека ти задам същия въпрос, на който трябваше да отговори и твоят заместник преди малко. Закълни се в душата и честта си и ми кажи: ти ли ръгна с ножа господаря Бонел?

Момчето отвърна на погледа му с големите си очи, които изведнъж

бяха станали съвсем сериозни, и каза твърдо:

– Не, не съм аз. Не нося оръжие, а дори и да носех, защо да го рьгам? Знам какво говорят за мен – че съм му имал зъб заради неспазеното обещание. Той наистина не си удържа на думата. Но аз не съм се родил син на земевладелец, а на занаятчия и мога да се изхранвам със собствените си ръце. Щях да се срамувам от себе си, ако не бях способен на това. Не, който и да го е наръгал... но как е могло да се случи, толкова неочаквано?... Не съм аз, кълна се!

До този момент Кадфел вече почти не изпитваше съмнения относно момчето, но все още не го показваше.

– Каж ми какво се случи?

– Оставих Майриг в лечебницата и отидох сам в къщата на майка ми. Ама защо питахте за лечебницата. Важно ли е?

– Остави това сега, продължавай нататък. Как те посрещнаха там?

– Майка ми се зарадва – каза момчето. – Но пастрокът ми започна да издевателства като победител в бой с петли. Опитвах се да си мълча, да пускам обидите покрай ушите заради майка ми, но това, изглежда, още повече го въбесяваше и той наистина намираще всякакви начини да ме унижава. Седнахме тримата на масата. Олдит вече бе поднесла месото и му каза, че приорът специално му праща ястие от игуменската трапеза. Майка ми се опита да насочи разговора натам, взе да ласкае самолюбието му, но той на всяка цена държеше да ме пече на бавен огън и да ме мъчи и никой не можеше да му попречи. Каза, че, както и е очаквал, съм дошъл с подвита опашка като пребито псе, за да го моля да промени решението си и да ми върне наследството. Каза още, че ако искам имението, ще трябва да коленича и да го моля, тогава можело и да се смили над мен. Тогава ми кипна, колкото и да се мъчех да се сдържа, и му извиках, че и да умира, няма да го моля за услуга, камо ли да падна на колене пред него. Не помня всичко, което му наговорих, но той започна да ме замеря с разни неща и... майка ми плачеше, а аз изхвърчах навън и се осъзнах чак когато минах моста и влязох в града.

– Но не си се прибрал в къщата на Мартин Белкот. Не чу ли Елфрик да те вика някъде от моста да се върнеш?

– Чух го, но какъв беше смисълът? Щеше да стане още по-лошо.

– Но и в работилницата не се прибра.

– Чувствах се ужасно. И ме беше срам.

– Отишъл е в склада на баща ми до реката – намеси се Едуай. – Винаги прави така, когато не е доволен от света. Ако сме загазили, пак там се крием, докато ни се размине или поне докато се разнесе най-лошото.

И днес го намерих там. Когато сержантът на заместника дойде в работилницата и каза, че го търси и че пастрокът му бил убит, вече знаех къде да го търся. Нито за миг не съм допускал, че е способен да извърши нещо лошо – заяви твърдо Едуай. – Въпреки че понякога прави големи глупости. Но разбрах, че е в беда. Затова отидох да го предупредя, а той, естествено, не знаеше нищо за убийството. Когато избягал от къщата на майка си, пастрокът му си бил жив и здрав, само дето бил бесен.

– И оттогава двамата се криете там? И не сте се прибирали?

– Той не можеше, ония щяха да дебнат. А аз трябваше да остана с него. Налагаше се да се махнем от склада, защото бяхме сигурни, че ще дойдат и там. Имаме си и други скривалища. И тогава дойде Алис и ни каза за вас.

– Това е цялата истина – потвърди Едуин. – Какво да правим сега?

– Първо – каза Кадфел, – нека сваля тази отвара от огъня и да изчакаме, докато изстине, преди да я разсипем в стъклата. Ето така! Предполагам, че сте дошли дотук през енорийската врата на църквата и след това през галериите? – западната врата на църквата беше отвъд стените и никога не се затваряше освен в смутните дни по време на обсадата на града, тъй като тази част от светия храм бе предназначена за енориашите. – И след като сте стигнали до градините, предполагам, просто сте се водили по носовете си. Този сироп мирише силно.

– Хубаво мирише – каза Едуай и обгърна с почитителен поглед сушилнята с висящите навсякъде китки и торбички с билки, които се поклящаха леко от издигащата се от мангала топлина.

– Не всички мои лекарства ухаят така съблазнително. Макар че аз лично не бих нарекъл дори това неприятно. Силна, разбира се, ала хубава, чиста миризма.

Той отпуши голямата стъкленица с балсама от вълче биле и наклони гърлото ѝ под любопитния нос на Едуин. Момчето премигна при вдъхването на силния аромат, дръпна главата си назад и кихна. Вдигна поглед към Кадфел и с открито лице се засмя на сълзите, които бяха избили в очите му. После предпазливо се наведе напред и отново вдъхна, като замислено смръщи вежди.

– Мирише като онова нещо, с което Майриг разтриваше рамото на стареца. Не тази сутрин, а предния път, когато ходих с него. На полица в лечебницата имаше цяло шише. Същото ли е?

– Същото – отвърна Кадфел и върна стъкленицата на рафта.

Лицето на момчето бе съвсем ведро, за него ароматът не бе свързан с нищо друго освен със спомен, в който за щастие по никакъв начин не

присъстваше усещането за трагедия или вина. За него Жерваз Бонел бе умрял внезапно и по необяснима причина, наръган с нож. И единственото, за което се чувстваше виновен, бе това, че е избухнал, накрънявайки собственото си достойнство, и че е разплакал майка си. У Кадфел вече не бе останала и капка съмнение. Момчето бе чисто като утринна роса, но бе изпаднало в ужасно положение и отчаяно се нуждаеше от помощ.

Освен това Едуин беше доста находчив и буден. Съзнанието, че са се отвлели от основния въпрос, започна да го тревожи в мига, в който спря да говори.

– Отец Кадфел... – започна колебливо той. В неговите уста името звучеше по новому и почти благоговейно, не толкова принадлежащо на този стар обикновен монах, колкото на някогашния кръстоносец Кадфел, незабравен и от една доволна и щастлива съпруга и майка, която несъмнено доста бе преувеличила неговата хубост, галантност и сърцатост. – Вие знаете, че съм ходил в лечебницата с Майриг... попитахте и Едуай за това. Но не разбрах защо. Важно ли е? Има ли нещо общо със смъртта на пастрока ми? Не ми е ясно.

– Това, че не разбираш, чедо мое – каза брат Кадфел, – е доказателството за твоята невинност, която вероятно ще бъде трудно да докажем на други, макар че аз лично вече вярвам в нея безусловно. Седни отново до племенника си... мили Боже, дали някога ще се оправя с тези роднински връзки?... и гледай известно време да не се биеш с него, поне докато не ти обясня онова, което все още не е известно извън тези стени. Да, двете ти посещения наистина са много важни, същото се отнася и за маслото, което си видял да използват там, въпреки че мнозина знаят за него и са доста по-добре запознати от теб със свойствата му, едновременно благотворни и зловредни. Трябва да ми простите, ако съм ви накарал да мислите, че господарят Бонел е бил промушен с кама или с меч. А и няма как да не го сторите, защото, като повярвахте на думите ми, вие отхвърлихте от себе си всякакви съмнения за вина, поне за мое удовлетворение. Не е било така, момчета. Господарят Бонел умря от отрова, сипана в ястието, което му изпрати приорът – същото това масло от вълче биле. Който и да го е сипал в яребицата, го е взел или от тази сушилна, или от шишето в лечебницата. А всички, които са знаели къде да го намерят и са били наясно с вредното му въздействие при поглъщане, са под подозрение.

Двамата, изцапани, уморени и измъчени, втренчиха изумени погледи в Кадфел, най-сетне проумели ужасната истина, и се приближиха един до друг на пейката – подобно на малки диви зверчета, които се

гушат едно в друго в бърлогата си, за да си вдъхнат смелост. Годините им, които ги поставяха на границата на мъжествеността, изведнъж се загубиха, те отново се превърнаха в малки деца, подгонени и изплашени.

– Той не е знаел! – възкликна Едуай. – Казаха само, че е убит. Но така внезапно! Едуин е избягал от къщата, където не е имало друг освен домашните му и слугите. И изобщо не е виждал никаква яребица...

– Знаех – обади се Едуин, – за яребицата знаех. Олдит ни каза и аз знаех, че е там. Но какво ме засягаше това? Просто исках да си ида у дома...

– Шшт, стига вече! – прекъсна ги Кадфел укоризнено. – Говорите на човек, който вече е убеден в невинността на Едуин. Аз ви подложих на собствените си изпитания, не ми трябва увещания. Сега стойте мирни и повече не се безпокойте за мен, аз зная, че няма за какво да се разкайвате.

Може би това бе повече, отколкото можеше да се каже за когото и да е от хората, ала поне тези нямаха никакви грехове на душата си освен обичайните за буйните младежи дребни провинения. И сега, когато монахът гледаше с други очи на двете момчета – без подозрения за увъртане или измама, – вече бе способен да забележи и други неща.

– Трябва да ме оставите да помисля малко, ала не бива да губим време. Кажете ми ядохте ли изобщо нещо през всичките тия часове? Единият, зная, е похапнал на обяд доста леко.

До този момент те бяха погълнати от далеч по-сериозни грижи, за да усетят глад, ала сега, когато вече имаха съюзник, макар и с ограничени възможности, и убежище, дори и временно, изведнъж се почувстваха изгладнели като вълци.

– Имам няколко овесени питки, които съм пекъл сам, парче сирене и малко ябълки. Напълнете си стомасите, докато измисля какво можем да направим. Ти, Едуай, по-добре се прибери у дома веднага щом сутринта отворят портите. Трябва да се промъкнеш, без да те забележат, все едно че си бил извън града, за да изпълниш някаква обичайна поръчка. Дръж си езика зад зъбите освен пред тези, в които вярваш безусловно – а това щеше да бъде цялото сплотено семейство, вече в бойна готовност, за да защити един от своите. – Но ти, приятелю... с теб нещата стоят доста по-различно.

– Нали няма да го издадете? – вече захапал питката, възкликна с пълна уста разтревоженият Едуай.

– Не, няма да го издам.

Макар че можеше да накара момчето да се предаде, да отстоява

невинността си и да се довери на правосъдието, ако той самият вярваше в непогрешимата справедливост на закона. Но не беше така. Законът търсеше виновник, а сержантът вече бе твърдо убеден, че е по следите на истинската плячка, и трудно можеше да бъде накаран да промени мнението си. Той не бе свидетел на действията, които Кадфел приемаше за доказателства, и щеше да отхвърли твърденията му, убеден, че това са приказки на един глупав доверчив старец, коварно подведен от изкусен млад лъжец.

– Не мога да се прибера – заяви Едуин с изражение, чиято сериозност ни най-малко не се нарушаваше от факта, че едната му буза бе издута от парче ябълка, а на другата се мъдреше зелено петно, явно оставено там от някаква клонка. – Не мога да отида и при майка ми. Само ще ѝ докарам още повече неприятности.

– Тази нощ можете да останете тук двамата и да раздухвате мангала. Под пейката има чисти чували, тъй че ще бъдете на топло и в безопасност. Но през деня в сушилнията понякога идват хора, тъй че ще трябва да излезете рано – единият ще се прибере у дома си, другият... Е, да се надяваме, че ще си принуден да се криеш само за няколко дни. А ако останеш наблизко, едва ли ще им хрумне да те търсят в манастира.

Известно време той сериозно обмисляше тази възможност. В плевните над конюшните винаги бе топло от сеното и телата на конете, но през деня там влизаха твърде много хора, а точно преди празниците се събираха и доста пътници, тъй че можеше да се наложи слугите да спят при добитъка. Ала извън стените на манастира в единия край на откритата площ, която се използваше за конско тържище и за летния благотворителен пазар на манастира, имаше обор, в който връзваха животните, преди да ги продадат, а отгоре държаха сено. Оборът принадлежеше на светата обител, ала бе отворен за всички пътуващи търговци. По това време на годината посетителите му щяха да бъдат много малко или пък нямаше да има никой. Тъй че пълният сеновал няколко нощи щеше да послужи за убежище. А ако възникнеше някаква непредвидена опасност, бягството щеше да бъде много по-лесно извън манастирските стени, отколкото отвътре. Но дай Боже, да не се стигнеше дотам!

– Знам едно място, което ще свърши работа. Ще те заведа там рано сутринта и ще се погрижим да си добре запасен с храна и пиво за целия ден. Няма да ти е лесно, зная, да лежиш и да бездействаш, но ще трябва да изтърпиш.

– По-добре – каза пламенно Едуин, – отколкото да попадна в лапите на заместника. Много би благодаря. Но... с какво ще ми помогне

това в края на краищата? Не мога да се крия вечно.

– Има само един начин – отвърна му енергично Кадфел, – по който може да ти се помогне в цялата тази история, момко, и той е да бъде разкрит извършителят на онова, в което обвиняват теб. И тъй като самият ти едва ли би могъл да свършиш тази работа, ще трябва да я оставиш на мен. Каквото мога, ще направя... за собствената си чест и и за твоята. А сега трябва да ви оставя и да отида на късната литургия. Сутринта преди утрenna ще дойда и ще ви проводя оттук, без да ви види никой.

Брат Марк бе изпълнил задачата си, расото бе навито на руло под леглото на Кадфел. Монахът стана час преди камбаната да удари за утрenna, навлече го под собствените си одежди, спусна се по задните стълби и излезе извън манастира през църквата. Зиме се съмва късно, а тази нощ беше безлунна и облачна. Докато Кадфел пресичаше двора от кластера към градините, мракът бе непрогледен и наоколо нямаше жива душа. За Едуай това бе добре дошло. В мразовитото утро можеше съвсем незабелязано да мине през църквата и да излезе през енорийската врата, откъдето бе и влязъл, а после да извърви пътя до моста и да влезе в Шрусбъри веднага щом отвореха портите. Несъмнено момчето познаваше достатъчно добре града, за да се прибере по такива пътища, че да заблуди хората на наместника дори и в случай че скришом държаха под око работилницата на баща му.

А с черното расо и нахлупената над лицето качулка, Едуин се преобрази в смирен млад послушник. Така преоблечен, синът на Рихилдис напомняше на Кадфел за брат Марк от времето, когато бе още от новите послушници и постоянно се притесняваше, очаквайки само най-лошото от насила наложеното му призвание: отбранително положение на тялото, пружинираща походка, твърде напрегнати скръстени ръце в широките ръкави на расото, чести бегли погледи встрани, неспокойни и дебнещи за възможните опасности очи. Ала имаше нещо в поведението на това момче, което загатваше и за някаква твърде своеобразна наслада, тъй като въпреки опасността и ясното съзнание за нея то не можеше да прикрие удоволствието, което изпитваше в това приключение. А дали щеше да стои благоразумно в скривалището си и да понесе с търпение часовете на бездействие, или пък щеше да се изкуши да поскита навън и да се подложи на рискове – Кадфел предпочиташе засега да не мисли за това.

Вървяха рамо до рамо – през кластера, църквата и навън през западната врата. После завиха наядно в посока, обратна на стражницата

на портите. Все още бе непрогледен мрак.

– Този път накрая стига до Лондон, нали? – прошепна Едуин изпод качулката.

– Да. Но не тръгвай в тази посока, дори да ти се наложи да бягаш, опазил Господ, защото често завардват пътя при „Свети Джайлс“. Бъди нащрек и лежи мирно. Дай ми няколко дни, за да открия каквото мога.

Широката триъгълна поляна, където се провеждаха конските тържища, светлееше от тънък скреж. Оборът беше разположен в единия ъ край, близо до стените на манастира. Дървените порти отпред бяха затворени и залостени, но от задната страна имаше външна стълба до малка врата в сеновала. Въпреки ранния час по пътя вече имаше движение, макар и доста оскъдно, но никой не обърна внимание на двамата монаси от манастира „Свети първоапостоли Петър и Павел“, които се изкачваха по стълбата към собствената си плевня. Вратата бе заключена, ала Кадфел бе донесъл ключа. Двамата влязоха в сухия, ухаещ на сено мрак.

– Не мога да ти оставя ключа, защото трябва да го върна, но няма да те заключвам. Докато трае наложителният ти престой тук, вратата няма да се залоства. Тук имаш хляб, боб, избара, няколко ябълки и едно малко шише с пиво. Задръж расото, защото може и да ти стане студено през нощта, а сеното е удобно легло. Когато дойда при теб, което смятам да направя, ще почукам ето така... Макар че едва ли ще се появи някой друг. В случай че това стане, без да си чул моя сигнал, напъхай се навътре в сеното.

Момчето стоеше неподвижно и Кадфел почувства внезапно настъпилата у него промяна. Едуин изглеждаше сериозен и донякъде сепнат. Монахът се пресегна и отметна назад качулката от гъстите къдрици. Все още оскъдната светлина на настъпващото утро откри очертанията на напрегнатото овално лице и непоколебимите широко отворени очи.

– Не си спал много. На твоето място веднага ще се зария в топлото сено и ще спя целия ден. Бъди спокоен, няма да те изоставя.

– Зная – отвърна твърдо Едуин.

Даваше си сметка, че дори двамата можеха да не постигнат нищо, но поне знаеше, че не е сам. Имаше вярно семейство, връзката му с което беше Едуай, разчиташе и на съюзник в манастира. Освен това знаеше, че още един човек непрестанно мисли за него и примира от тревога.

– Кажй на майка ми – започна той с глас, който загуби твърдостта си само за един критичен момент, но с усилие на волята момчето бързо си възвърна самообладанието, – че нито някога съм му причинявал зло, нито пък съм му го желал.

– Вече се убедих в това, глупчо – успокой го Кадфел, – а кой, мислиш, ми го каза, ако не собствената ти майка?

Бледата светлина беше странно приглушена и нереална и на мекото ѝ сияние в този миг Едуин изглеждаше на прага между детството и зрелостта, когато лицето му, с все още недостатъчно оформени черти, можеше да бъде и на момче, и на момиче, и мъжко, и женско.

– Много приличаш на нея – каза Кадфел.

Припомни си едно момиче, не по-голямо от този младок, обгърнато и целувано от същата тайнствена светлина, докато родителите му си мислеха, че е в леглото и спи в целомъдрено уединение. За миг монахът се беше поддал на хипнотичното въздействие на светлината и бе забравил всички други жени, които бе познавал на изток и на запад и с които се бе разделил с вярата и надеждата, че никоя от тях не се бе почувствала оскърбена.

– Ще се върна, преди да се е стъмнило – каза той и побърза към сигурността, която му предлагаше зимният ден отвън.

Мили Боже, помисли си той с благоговение, докато вървеше обратно към енорийската врата точно навреме за утренната, това хубаво младо създание, каквото е неопитно, необуздало и пакостливо, можеше да бъде и мое! Той и другото момче – син и внук едновременно! Това беше първият и единствен път, когато собственото му призвание породи у него съмнение и го накара да изпита леко, мимолетно съжаление. И все пак в съзнанието му се прокрадна въпросът, дали някъде по белия свят с благосклонността на Ариана, Бианка или Мариам... нямаше ли още една-две любени и вече забравени?... не бе оставил свои отпечатаци – тъй прекрасни като това момче, родено от Рихилдис и заченато от друг?

ГЛАВА ПЕТА

Сега бе задължително да открие убиеца, в противен случай момчето нямаше да може да излезе от скривалището си и да се върне към света, от който временно му се налагаше да се оттегли. А това означаваше много внимателно да проследи пътя на злосластното блюдо от яребица от магерницата до стомаха на Жервас Бонел. Кой го бе пипал? Кой можеше да е сипал отровата в него? И тъй като приор Робърт от висотата на собственото си величие в покоите на игумена бе изял, оценил по достойнство и смлял останалата част от птицата, без да пострада, очевидно бе, че тя му е била донесена с добра воля и в добро състояние. А той, със сигурност без да я докосва, я бе изпратил в същия вид на готвача.

Преди да отиде на голяма литургия, Кадфел се отби в магерницата. Той бе един от малцината в светата обител, които не се страхуваха от брат Петръс. Фанатиците винаги плашат, а брат Петръс беше фанатик – не във вярата си или в призванието си, които приемаше за даденост, а в изкуството си. Религиозният му плам обагреше черната му коса и очи в огненочервено. Северняшката му кръв кипеше като собствения му казан. Нравът му на варварин от пограничните земи бе пламтящ като фурната в магерницата. И както обичаше игумен Херибърт, така ненавиждаше приор Робърт. Когато Кадфел отиде при него, той тъкмо оглеждаше дневното бойно поле и събираше армията си от тигани, купи, лъжици и чинии. Вършеше го с по-малко удоволствие, отколкото друг път, тъй като не Херибърт, а Робърт щеше да се наслади на плодовете на неговия труд. Ала въпреки това не можеше да измени на съвършенството на произведенията си.

– Оная яребица? – каза мрачно Петръс, когато Кадфел го попита какво се бе случило през деня. – Беше си съвсем хубава. Не най-едрата, но най-добре угоената и тлъста, която съм виждал. И ако трябваше да я сготвя за моя игумен, щях да му предложа истинско произведение на изкуството. Да, и значи влиза тоя приор при мен и ми нарежда да заделя настрана една порция – една-единствена, забележи! – за да бъде изпратена на гостенина в къщата до воденичния яз с неговите почитания. Така и сторих. Отделих най-хубавото месо в една от личните купи на игумен Херибърт. Моите съдове, каза Робърт! Дали някой друг я е пипал тук? Казвам ти, Кадфел, двамата ми помощници знаят що за човек съм, те правят каквото им наредя, и друго не смеят. Робърт? Той дойде тук

да си даде нарежданията и да подуши яденето ми, но тогава всичко беше в една тава, а аз отделих порцията за господаря Бонел едва след като приорът излезе оттук. Не, можеш да бъдеш сигурен, освен мен никой не е докосвал ястието, поне докато беше тук, а когато слугата... Елфрик беше, нали?... пристигна с подноса, вече приближаваше часът за обяд.

– Как ти се струва този Елфрик? – попита Кадфел. – Ти се виждаш с него всеки ден.

– Дръпнат момък, поне доста мълчалив – отбеляза Петръс без следа от неприязън. – Но винаги идва навреме, освен това е изпълнителен и внимателен.

Така беше казала и Рихилдис – може би дори прекалено изпълнителен, при това с твърдото намерение да огорчи господаря си.

– Видях го как прекоси двора с подноса. Паниците бяха покрити, двете му ръце бяха заети и със сигурност не е спирал отсам портите, защото излезе от манастира пред очите ми.

Ала от другата им страна в стената имаше ниша с пейка. Върху нея подносът лесно можеше да се остави за миг, под предлог че преносителят му иска да подхване по-добре товара си. А Елфрик знаеше пътя до сушилнията в градините и бе присъствал по времето, когато Кадфел бе отсипал на брат Едмънд от маслото. Той беше мъж, чието достойнство бе накърнено в две отношения. И разполагаше с неограничени възможности, тъй като поради прикрития му характер никой не знаеше почти нищо за него.

– Значи тук не е добавяно нищо към храната?

– Нищо освен вино и подправки. Ако беше отровена останалата част от птицата – каза мрачно Петръс, – тогава щеше да имаш основание да ме гледаш подозрително. Но и да ми бе хрумнало да приготвя задушено от вълче биле за оня, бъди сигурен, нямаше да объркам коя купа при кой стомах да иде.

Нямаше нужда, помисли си Кадфел, докато пресичаше двора на път за литургия, изблиците на брат Петръс да се вземат прекалено на сериозно. Защото въпреки цялата си свирепост той беше по-скоро човек на думите, отколкото на делата. Или може би все пак трябваше да се помисли върху тази възможност. Възможността да е станала грешка и отровното блюдо да е било предназначено за Робърт, а не за Бонел не бе хрумвала на Кадфел до този момент, но брат Петръс му я подхвърли недвусмислено и после побърза да я обяви за несъстоятелна, преди изобщо да е била изказана. Не беше ли избързал прекалено? Винаги е имало случаи на смъртна омраза между хора, които са се клели в

братство, ще има и занаят. Може би шотландецът за пръв път бе хвърлил сянката на съмнението върху самия себе си. Май не приличаше много на убиец. Но Кадфел щеше да има едно на ум.

Няколко седмици преди големия празник всяка година се наблюдаваше прилив от енориаши в църквата, тъй като сезонът предизвикваше угризения на съвестта у онези необременени съзнания, които не изпълняваха с особено рвение духовните си задължения през останалата част от годината. Този път храмът беше доволно изпълнен с народ и Кадфел не се изненада, когато видя сред паството бялата шапчица и разкошните дълги руси коси на Олдит. Когато службата приключи, той забеляза, че тя не излезе през западната врата като всички останали, а през южната, която водеше към кlostера и оттам – в големия двор, където се загърна с наметалото си и седна на една каменна пейка срещу стената на трапезарията.

Кадфел я последва и я поздрави любезно, като я попита как е господарката й. Момичето вдигна хубавото си сериозно лице, чиито меки черти, както му се стори, контрастираха с непроницаемата тъмна сила на очите й. Тя бе, помисли си той, по свой начин също тъй загадъчна, както и Елфрик, и онова, което сама не пожелаеше да разкрие за себе си, трудно щеше да бъде разкрито от друг.

– Телом е съвсем добре – отвърна тя замислено, – ала духом няма покой... заради Едуин, естествено. Но досега не сме получили известие, че са го заловили, а щяхме да чуем, ако нещо е станало. Това поне е някаква утеха. Горката жена!

Можеше да изпрати някакво успокоително послание по момичето, но не го стори. Рихилдис се бе погрижила двамата да разговарят насаме и той щеше да уважи това нейно предпочитание. В едно толкова заплетено и трудно положение, в което заподозрени бяха само шепата хора от домакинството, как бе възможно Рихилдис да бъде напълно сигурна дори в собствената си родственичка, в заварения син на съпруга си или в прислужника си? А редно ли беше той в крайна сметка да бъде сигурен дори в Рихилдис? Майките понякога се оказват принудени да извършат ужасни неща, за да защитят своите деца. Жерваз Бонел бе сключил сделка с нея, а после я бе развалил.

– Ако ми разрешиш, ще поседя малко с теб. Нали не бързаш да се прибираш?

– Елфрик скоро ще дойде за обяда – каза тя. – Мислех си да го изчакам и да му помогна с носенето. Ще взема хляба и пивото – и когато

Кадфел седна до нея, добави: – Тежко му е, че трябва да го носи всеки ден след онова, което ни сполетя вчера. Да си мисли, че хората го гледат подозрително и се питат дали не е убиец. Дори вие, отче. Не е ли истина?

– Няма как – отвърна кротко Кадфел, – докато не разберем истината. Сержантът на заместника смята, че вече я знае. Ти съгласна ли си с него?

– Не! – отговорът ѝ бе леко пренебрежителен и устните ѝ дори се извиха в някакво едва доловимо подобие на усмивка. – Буйните, шумни и необуздани момчета, които винаги се държат така, че всичко живо научава за болезките, капризите и радостите им, не използват отрова. Но каква полза има да ви казвам дали вярвам, или не, след като самата аз също съм заподозряна? И вие го знаете! Когато Елфрик пристигна в кухнята с подноса и ми каза за дара на приора, аз сложих блюдото да се топли на скарата, докато Елфрик отнасяше основното ястие в стаята. След това го последвах с чиниите и с каната пиво. Тримата седяха на масата, без да знаят нищо за яребицата, докато не им казах... Смятах, че така ще угодя на господаря, защото обстановката в стаята бе толкова угнетителна, че не се дишаше. Мисля, че се върнах преди Елфрик в кухнята, и седнах да обядвам до мангала. Когато яденето закъкри, аз го разбърках, и то неведнъж. После го дръпнах настрана от огъня. Какъв смисъл има да казвам, че не съм добавяла нищо към него? Разбира се, всеки на мое място ще рече същото, но то няма никаква тежест, докато не се намери доказателство, което да го потвърди.

– Ти си много разумна и имаш право – каза Кадфел. – А Майриг, казваш, тъкмо прекрочвал прага, когато ти си се върнала в кухнята. Значи не е оставал сам при ястието... дори да предположим, че е знаел какво представлява и за кого е предназначено.

Тя повдигна тъмните си вежди, великолепно извити под бледото чело и светлозлатистата коса.

– Спомням си, че вратата беше широко отворена и Майриг изчисти обувките си от калта, преди да прекрачи прага. Но по каква причина точно той ще иска смъртта на баща си? Господарят не бе много щедър към него, ала му бе по-ценен жив, отколкото мъртъв. Нямахше надежда да наследи каквото и да било и той го знаеше, но би изгубил един приличен доход.

Това бе вярно. Дори църквата не оспорваше правото на наследство на незаконородените, докато държавата го отричаше дори в случаите, когато родителите встъпваха в законен брак след раждането. А ставаше

въпрос за най-обикновена връзка на господар със слугиня. Не, Майриг нямаше какво да печели от тази смърт. Докато Едуин можеше да си върне имението, а Рихилдис – да осигури бъдещето на любимия си син. Елфрик? Олдит бе извърнала глава и се взираше към портата, където Елфрик се бе появил с подноса в ръка, провесил през рамо торбата за хляба. Тя събра полите на наметалото си и се изправи.

– Кажи ми – попита Кадфел кротко – сега, след смъртта на господаря Бонел, на кого принадлежи Елфрик? Отива ли заедно с имението към манастира, или ще попадне в ръцете на някакъв друг господар? Или пък е изключен от споразумението, след като е бил признат доживотно за крепостен на господаря Бонел?

Тя вече тръгваше, за да пресрещне Елфрик, но се извърна рязко и отвърна:

– Изключен е. Той принадлежеше лично на господаря.

– Значи, каквото и да се случи с имението сега, той ще стане собственост на онзи, който наследи личните вещи... на вдовицата или на сина, при положение че синът избегне обвинението за убийство. И още нещо, Олдит, ти познаваш господарката Бонел, не смяташ ли, че тя веднага с радост би върнала свободата на Елфрик? А не би ли сторило същото и момчето?

В отговор получи само едно кратко ослепително проблясване на черните будни очи, последвано от внезапно свеждане на тежките клепки с дълги тъмни ресници. После Олдит тръгна, за да пресече пътя на Елфрик и да го придружи до магерницата. Походката ѝ бе лека и непринудена, поздравът ѝ – безразличен, държанието ѝ – делово. Елфрик вървеше до нея тромаво, сковано и мълчаливо. Не ѝ позволи да вземе торбата от рамото му. Кадфел остана на пейката и още дълго не откъсна поглед от двамата. И докато ги наблюдаваше, недоумяваше. След известно време недоумението отстъпи място на лека изненада, а когато се изправи и тръгна да си мие ръцете за обяда в трапезарията, изненадата се бе превърнала в убеждение и премислена оценка.

Следобедът преваляше. Брат Кадфел пререждаше ябълките и крушите по рафтовете в плевнята на игуменския хамбар, изхвърляше загнилите плодове, за да не заразят съседните. В този миг пристигна брат Марк и го повика.

– Човекът на наместника е отново тук – доложи момъкът, когато Кадфел погледна надолу към него и попита за какво се е разкрещял – и пита за теб. Не са хванали онзи, когото издирват... ако това изобщо е

новина за теб.

– Не е добра новина, че търси мен – отбеляза Кадфел, докато слиза-ше по стълбата с пъргавината на момче. – Какво иска? Или поне в какво настроение ти се видя?

– Не мисля, че има някаква опасност за теб – каза замислен Марк. – Ядосан е, че не е могъл да спипа момчето, естествено, но според мен сега го занимават разни дреболии, като тази например докъде е била пълна стъкленницата с маслото за разтриване в твоя склад. Попита ме мога ли да преценя дали е отсипвано от нея, но аз съм само един нехаен помощник, който не забелязва нищо, тъй че ще трябва да дадеш свидетелски показания. Той смята, че ще можеш да определиш до капка.

– Значи е глупак. За да убиеш човек, стигат една-две глътки, а от тая стъкленница, дето е толкова широка, че едва се задържа с две ръце, и висока колкото столче, никой не може да разбере какво количество липсва, та дори да е взето и десет пъти повече. Но нека поне разберем какво е намислил сега и докъде смята, че е стигнал с доказателствата по случая.

В сушилнята сержантът на наместника с трескаво любопитство завираше гъстата си брада и орловия си нос във всяко чувалче, стъкленница и гърне на Кадфел. Ако не бе пристигнал сам, придружителите му навярно го чакаха в големия двор или при портата.

– Може би все пак ще можете да ни помогнете, отче – каза той, когато Кадфел влезе. – Няма да е зле да разберем откъде точно е била взета отровата, младият брат обаче не може да каже дали липсва някаква част от маслото. Вие по-наясно ли сте?

– В това отношение, не – откровено заяби Кадфел. – Смъртоносна-та доза е съвсем малка, а съдът, в който държим течността, както сам виждате, е доста голям. Никой не може да каже дали е вземано нещо без мое знание. Но в едно съм сигурен: вчера огледах внимателно гърлото и запушалката на тази стъкленница. По ръба няма следи от маслото. Съмнявам се, че както бърза, един крадец ще избърше гърлото, преди да го запуши, както правя аз.

Сержантът кимна, частично удовлетворен от отговора, който вероятно съвпаднаше с неговото мнение.

– Тогава сигурно е взето от лечебницата. Онази стъкленница е доста по-малка, но когато отидох там, никой не посмя да изкаже мнение. За старците това масло сега е истинска благодат, кой да прецени дали е използвано един път повече, или един път по-малко?

– Май не сте напреднали много – отбеляза брат Кадфел.

– Още не сме хванали момчето. Не знаем къде се крие Едуин Гърни, но в работилницата на Белкот от него няма следа, а конят на майстора си е в конюш-нята. Момчето сигурно се крие някъде в града. Наблюдаваме работилницата, градската порта, държим под око и къщата на майка му. Няма къде да ходи, ще го хванем.

Кадфел се облегна назад и положи длани на коленете си.

– Както разбирам, за вас той е виновникът. Все пак в къщата е имало още четирима души, а мога да изредя още няколко, които по една или друга причина са знаели и за благотворното, и за смъртоносното действие на това лекарство. Да, да, знам за уликите срещу момчето. Мога да посоча също толкова убедителни основания още един-двама души да бъдат заподозрени, но няма да го направя. На ваше място по-скоро щях да обърна внимание на онези обстоятелства, които не просто пораждават съмнение, а представляват доказателства за вина. И то не срещу една нарочена жертва, а срещу човека – който и да е той, – посочен от фактите. Всичките трагични събития са се разиграли само за около половин час. Самият аз видях прислужника да носи паниците от магерницата и да излиза с тях през портите. Ако не гледаме твърде сериозно на магерите, ястието е било все още безвредно, когато е напуснало нашата обител. Не казвам – добави той с ирония, – че който е с расо, трябва да бъде изключен от списъка на заподозрените, в това число и аз самият.

Сержантът бързо схващаше и не се стъписа от думите на монаха.

– Тогава за какви ограничителни обстоятелства, за какви сигурни факти говорите, отче?

– Споменах вчера, а и сам можете да се уверите, като помиришете тази стъклена чаша и капнете малко на ръкава си, че отровата лесно се открива и с обоняние, и с поглед. Петната от нея се перат много трудно и миришат дълго. Всъщност миризмата не е от вълчето биле, в лекарството има и синап, и други билки. Когато и да хванете, трябва да огледате добре дрехите му за тези белези. Не казвам, че липсата им е доказателство за невинност, но поне броят на уликите намалява.

– Интересни неща казвате, отче, но неубедителни.

– Тогава помислете, за следното: Онзи, който е сипал отровата, е гледал час по-скоро да се отърве от шишето. Забавянето е означавало опасност да изцапа дрехите си или дори да бъде хванат с уличаващата вещ. Разбира се, вие ще си свършите работата, както намерите за добре, но ако бях на ваше място, щях много внимателно да потърся малкото шише някъде около къщата. Точното място, където е било хвърлено, може да каже много за човека, който го е хвърлил – и добави лукаво: –

Поне с шишето не може да има никакви съмнения дали е то, или не е то.

Никак не му се нравеха нескритото самодоволство и снизходителността, изписани върху лиието на сержанта, сякаш той се наслаждаваше на нещо весело, което би могло веднага да охлади разпалеността на изобретателния монах. Сам бе признал, че не е заловил момчето, но кой знае какъв друг повод за задоволство таеше под кожената си броня.

– Да не сте го намерили вече? – попита предпазливо Кадфел.

– Не, не сме. Нито пък сме го търсили особено усилено. Но въпреки това аз зная къде е. Няма полза да го търсим сега, безполезно е – сержантът вече не се опитваше да скрие усмивката си.

– Аз възразявам – заяви твърдо Кадфел. – Ако не сте го намерили, няма как да знаете къде е, можете само да се догаждате, което не е същото.

– Няма голяма разлика, както най-вероятно ще установим – отвърна сержантът, доволен от скриваното до този миг предимство. – Защото вашето шише е отплавало по течението на Севърн и може повече никой да не го види. Но ние знаем, че е било хвърлено в реката, и освен това знаем кой го е хвърлил. Откакто бяхме тук вчера, не сме си губили времето и не сме се занимавали само с преследване на младия лисугер, на когото загубихме за известно време дирите. Намерихме свидетел сред хората, които по обед са се намирали около моста и из Форгейт и са видели слугата на Бонел да тича след момчето. Един каруцар точно в онзи миг е минавал по моста на излизане от града. Виждайки младия Гърни и слугата по петите му, той спрял каруцата си, защото си помислил, че гонят крадец, и когато момчето профучало край него, видял как преследвачът му се отказал на няколко крачки от моста, защото нямал никакви изгледи да настигне беглеца. Слугата свил рамене и се обърнал да си върви, а когато каруцарят погледнал отново към града, забелязал как преследваният забавил крачка за миг и хвърлил нещо дребно в реката. Няма кой да е бил освен младия Гърни. Носел е нещо, от което е трябвало да се отърве час по-скоро, след като е излял съдържанието му ваницата на пастрока си с едно-две завъртания на лъжицата и се е втурнал навън с шишенцето в ръка. Какво ще кажете за това, приятелю?

Какво наистина? Ударът беше жесток: Едуин не бе споменал и дума за подобна случка. Кадфел дори си помисли дали пък този път не бе изигран от един коварен млад двуличник. И все пак тъкмо коварство нямаше в това смело, войнствено лице. Монахът бързо се окопоти, без да издава вълнението си.

– Ще кажа, че нещо дребно не значи непременно малко шише. Вие

попитахте ли този каруцар дали е било точно шишенце?

– Попитах го и той не каза нито да, нито не, а само, че е било нещо, което се събира в шепи, и освен това, че е блеснало на светлината, докато е летяло във въздуха. Не добави нищо повече за формата или вида.

– Свидетелят ви е бил честен. А сега можете ли да ми кажете още две неща, които сте разбрали от неговите показания. Къде точно на моста е било момчето, когато е хвърлило този предмет? И видял ли е прислужникът как го хвърля?

– Каруцарят твърди, че мъжът, който тичал след момчето, спрял и се обърнал, за да си върви. Чак тогава той погледнал към портите и забелязал какво прави Гърни. Слугата не го е видял. А по първия въпрос каруцарят каза, че се е намирал приблизително в средата на подвижния мост.

Това означаваше, че Едуин е хвърлил нещото, каквото и да е било то, веднага щом се е уверил, че е над водата, вече подминал брега, тъй като само външната част на моста е подвижна. В този миг може да не е преценил правилно положението си или да е действал припряно. Храстите и полегатият склон под бреговите опорни стени на моста се връзваха навътре и стигаха чак до първия свод. Имаше някаква надежда захвърленият предмет да бъде намерен, стига да не го бе отнесло течението. Освен това Елфрик не беше скрил тази подробност, а просто не я беше видял.

– Е – рече Кадфел, – излиза, че момчето е подминало тичешком спрялата каруца, чийто собственик го е наблюдавал – а в този час на деня наоколо не може да не е имало още някой, – и съвсем явно се е отървал от нещото в ръката си. Изобщо не е опитал да прикрие какво прави. Едва ли това е начинът, по който един убиец се отървава от уличаващото го оръжие на престъплението, поне по мое мнение. Какво ще кажете?

Сержантът пъхна палци в колана си и се изсмя високо.

– Ще кажа, че сте най-добрият адвокат на дявола, когото познавам. Но момчетата, обзети от паника след отчаяна постъпка, престават да мислят. И ако не е било онова шише, то кажете ми, отче, какво може да е полетяло в онзи миг към водите на Севърн? – и той излезе навън в студената привечер, като остави Кадфел да размишлява над въпроса.

Брат Марк, който през цялото това време бе стоял незабележимо в един ъгъл, ала с широко отворени уши и очи, за да не пропусне нищо, запази почтително мълчание, докато накрая Кадфел се размърда и ядосан стовари стиснатите си пестници върху коленете си. Тогава младежът, предпазливо отбягвайки каквито и да било въпроси, каза:

– Още близо час ще бъде светло преди вечерня. Ако мислите, че си заслужава да хвърлим един поглед под моста...

Брат Кадфел почти бе забравил за присъствието му и сега го изгледа с изненада и признателност.

– Точно така! Твоите очи са млади за разлика от моите. Двамата можем да поогледаме там. Хайде тогава, за добро или зло, ще рискуваме.

Брат Марк последва забързания Кадфел през двора и по главния път към моста и града. Отляво воденичният яз проблясваше оловносиво, а къщата на брега му тъмнееше със затворените капаци на фасадата си. Брат Марк я изгледа с любопитство, докато отминаваха. Той не бе виждал господарката Бонел и не знаеше нищо за някогашните ѝ отношения с Кадфел, ала разбираше кога наставникът му е особено загрижен за някого. А собствената му преданост и ревностен плам след църквата бяха изцяло отдадени на Кадфел. Сега напрегнато размишляваше върху онова, което бе чул в сушилнята, и се мъчеше да го проумее. Когато свърнаха надясно и поеха под клоните на дърветата по пътеката към брега на реката и главните градини на манастира, разпрострени до тучните севернски ливади, каза замислено:

– Да смятам ли, отче, че онова, което ще дирим, трябва да бъде малко, да отразява светлината и по-добре да не е шишенце?

– Можеш да смяташ – каза Кадфел с въздишка, – че трябва да направим всичко възможно, за да го намерим, все едно дали е шишенце, или не. Но много ми се иска да намеря нещо друго, нещо невинно като росата.

Точно под опорните стени на моста, където земята не ставаше за обработка, бе израсъл буен храсталак и острата трева покриваше склона до самото корито на реката. Те ровиха из туфите покрай брега, удължен малко навътре с образувалата се във водата ледена кора, докато накрая падащият здрач не ги принуди да прекратят диренето. Трябваше да побързат за вечерня. Не откриха нищо малко, относително тежко и способно да отрази лъч светлина, нищо, напомнящо по някакъв начин за тайнствения предмет, пуснат от Едуин Гърни в реката по време на бягството му.

Кадфел се измъкна след вечеря, спестявайки си четенето в сборната зала, взе крайщник хляб, бучка сирене и малко шише с пиво за своя беглец и под прикритието на мрака се отправи към сеновала над манастирския обор на конското тържище. Нощният небосвод бе безоблачен, ала

тъмен, тъй като все още бе новолуние. До сутринта земята щеше да бъде засипана със сребро, а брегът на Севърн щеше да е опасан с нов леден пояс.

На почукването по вратата в горния край на стълбата отвърна само дълбоко мълчание, което Кадфел посрещна с одобрение. Той отвори и влезе, затваряйки предпазливо след себе си. В тъмнината не виждаше нищо, но усети топлия свеж аромат на сено, както и едно почти недоловимо прошумоляване, което му подсказа къде го очаква момчето. Присътпи крачка напред към звука.

– Спокойно, Кадфел е.

– Знаех си – прошепна в отговор Едуин. – Знаех си, че ще дойдете.

– Дълъг ли ти се стори денят?

– Почти през цялото време спях.

– Ти си истински смелчага! Къде си?... А! – те се приближиха един до друг и обединиха своите две слаби топлинки в една по-силна, която сгръвяше и двамата. Кадфел докосна в тъмното ръкав и стисна приятелска ръка. – Сега да седнем и да поговорим накратко и по същество, защото времето ни е малко. Ето ти ядене и пиене.

Младите, невидими в мрака ръце поеха охотно неговите дарове. Двамата намериха опипом удобно място в сеното и се настаниха един до друг.

– Има ли някакви по-добри вести за мен? – попита разтревожен Едуин.

– Не още. Това, което имам за теб, млади човече, е един въпрос. Защо си ми спестил половината история?

Едуин, както бе захапал коричка хляб, се сепна и рязко вдигна глава.

– Не е вярно! Казах ви истината. Защо да премълчавам каквото и да е, след като съм дошъл при вас за помощ?

– Защо наистина? И все пак хората на наместника са разговаряли с някакъв каруцар, който се случил на моста, докато си бягал от къщата на майка си, и той твърди, че те е видял да хвърляш нещо през парапета в реката. Вярно ли е?

– Да! – отвърна без колебание момчето.

В гласа му се долавяха смут, обърканост и напрежение. Кадфел имаше чувството, че момчето дори се бе изчервило в тъмното. Ала в гласа му не се усети ни най-малко чувство за вина, че е пропуснало случката, а по-скоро притеснение, че някаква глупава постъпка е била случайно разкрита.

– Защо не ми каза за това вчера? Ако знаех, може би щях да ти помогна повече.

– Нямахте причина – беше малко намусен и се мъчеше да се държи на положение, но в гласа му се долавяха учудване и колебание. – Струваше ми се, че няма никаква връзка със случилото се... а и исках да го забравя. Но сега ще ти кажа, щом е важно. Не е нищо лошо.

– Много е важно, макар че ти няма как да си знаел, когато си го хвърлил – по-добре беше да му разкрие причината сега и да му покаже, че той като съдник не се съмнява в невинността му. – Защото хората на наместника, моето момче, са сметнали хвърленото от теб за шишенцето от отровата, която си изсипал миг преди да побегнеш от къщата. Един вид тогава си се отгървал от него. Тъй че сега по-добре ми кажи какво е било всъщност, а аз ще се опитам да убедя представителите на закона, че са на погрешна диря. Както за това, така и за всичко останало.

Момчето седеше неподвижно. Този удар не го зашемети, той бе просто още един след цялата лавина, която вече се бе изсипала отгоре му, без да сломи издръжливостта му. Той беше с пъргав ум и веднага съобрази скрития смисъл на чутото – за него самия и за брат Кадфел. След известно време бавно промълви:

– Значи няма нужда първо да ви убеждавам?

– Не. Може и да бях разколебан за миг, но не повече. Сега ми кажи!

– Не знаех! Откъде можех да знам какво ще се случи? – момчето се бе опряло на Кадфел и когато си пое дълбоко дъх, част от напрежението, което се чувстваше в рамото и ръката му, изчезна. – Никой не знаеше за това, не бях споменал нищо пред Майриг и дори не успях да го покажа на майка ми... така и не дочаках сгоден случай. Знаете, че се уча да работя с дърво, а също и с ковки метали, и ми се искаше да покажа, че започвам да овладявам занаята. Измайсторих подарък за пастрока ми. Не защото го обичах... – побърза да добави горделиво: – Напротив! Но майка ми страдаше заради нашите разпри, а откакто се скарахме, той стана груб и невъздържан дори с нея... което не се беше случвало дотогава. Тъй че аз изработих този подарък в знак на помирение... а и за да му покажа, че ще стана добър майстор и ще мога да си изкарвам хляба и без него. Той пазеше една реликва, която много ценеше. Купил я преди години от Уолсингъм, когато ходил на поклонение. Смятало се, че е късче от мантията на Света Богородица, от подгъва... но не ми се вярва да е истина. Той обаче беше убеден, че е така. Реликвата представляваше ивица син плат, дълга колкото кутрето ми, поръбена със златна нишка и обвита с парче златоткано платно. Зная, че беше платил скъпо и

прескъпо за нея. Тъй че реших да му направя мощехранителница в подходящ размер – малка кутийка с пантичка. Направих я от крушово дърво, сглобих я и я полирах добре, а от вътрешната страна на капака прикрепих малка икона на Богородица от седеф, сребро и син камък за мантията. Според мен не беше лоша.

Леката болка в гласа му трогна вече успокоения Кадфел. Момчето бе обичало творението си, но го бе унищожило и сега имаше право да скърби.

– И вчера я взе със себе си, за да му я подариш, така ли? – попита той спокойно.

– Да – процеди момчето през зъби.

Кадфел си спомни думите на Рихилдис за това, как бил посрещнат момъкът, когато се появил на трапезата им – стъпка, струвала му толкова усилия и смелост. А подаръкът е бил у него.

– И кутийката е била в ръката ти, когато той те е пропъдил от къщата със своята злонамереност? Разбирам...

Момчето избухна, все още треперейки от неприязън:

– Каза ми да падна на колене и да моля за имението... подиграваше се с мен... ако съм му се помолел... Как можех да му дам подаръка след това унижение? Той щеше да го приеме като потвърждение... Не можех да го понеса! Исках да бъде дар... а не просия!

– И аз щях да сторя същото, момчето ми, щях да стисна кутийката в ръка, за да не я види, и щях да избягам от онова място, без да кажа дума повече.

– Но може би нямаше да я хвърлите в реката – въздъхна унило Едуин. – Защо? Не зная... Просто бях я нарочил за него, а продължавах да я стискам в ръката си... Елфрик ме гонеше и ме викаше, но аз не можех да се върна... И вече не беше нито моя, нито негова, затова я хвърлих... да се отърва от нея.

Ето защо значи нито Рихилдис, нито някой друг бе споменал за дара на Едуин, замислен като жест на помирение. Помирение или война? Трябваше да бъде поднесен в израз на добра воля и същевременно – на неговата независимост. А това едва ли щеше да се понрави на един тираничен застаряващ мъж. Но момчето бе показало добронамереност и това бе достойно за уважение, като се има предвид, че още нямаше петнайсет години. Ала никой не знаеше за това. Никой освен ваятеля на мъничката мощехранителница не бе имал възможността да се възхити на хубавата сглобка и на изящната мозайка от малки късчета сребро, седеф и сини камъчета, които бяха проблеснали само веднъж на светлината в

полета си към повърхността на реката.

– Кажи ми капакът беше ли добре затворен, когато хвърли кутийката?

– Да – лицето му се виждаше съвсем ясно и от него гледаха две огромни слисани очи. Той не разбираше въпроса, ала не се съмняваше в творението си. – И това ли е важно? Сега съжалявам... разбирам, че само съм влошил нещата. Но откъде можех да знам? Тогава нямаше хайка, нямаше никакво убийство, знаех, че не съм направил нищо лошо.

– Една малка дървена кутийка, добре затворена при това, ще плава леко натам, накъдето я понесе течението, а има хора, които живеят от онова, което им носи реката, от риболов или от браконьерство, и те знаят всяко завойче и плитчина от тук до Ачам, където може да е заседнало твоето творение. Горе главата, момко, може да я видиш отново, ако успея да накарам наместника да ме послуша и да извести всички лодкари да си отварят очите за нея. Ако им дам описание на онова, което си хвърлил в реката, и някъде надолу по течението то бъде намерено, ще имаме едно сериозно доказателство в твоя полза. Бъди спокоен, няма да разкривам откъде съм го получил! Може дори да съумея да ги убедя да потърсят шишенцето някъде другаде, където Едуин Гърни не би могъл да го хвърли. Тъй че мирувай тук още ден-два. Ако съвсем не можеш да търпиш, ще те заведа на някое по-отдалечено място, където ще чакаш, без да изпитваш такива неудобства.

– Ще изтърпя – отвърна самоотвержено Едуин и добави печално: – Само дано не е за дълго!

Братята тъкмо напускаха черквата след вечерня, когато Кадфел се сети, че имаше един въпрос, който и той, и всички останали бяха пропуснали да зададат, а единственият човек, за когото се сещаше, че би могъл евентуално да знае отговора, бе Рихилдис. Все още имаше време да я попита преди падането на нощта, ако се откажеше от последния си половин час в топлилнята. Може би беше малко неудобно да я посещава точно по това време, но всичко, свързано с този въпрос, не търпеше отлагане, а Рихилдис щеше да спи по-спокойно, когато узнаеше, че поне засега Едуин се намира на сигурно място и в приятелски ръце. Кадфел си придърпа качулката и се отправи решително към портите.

За беда в същия този момент брат Джером пресичаше двора в посока към стражницата, вероятно натоварен с някои задачи за следващата сутрин или с благочестиво оплакване за нередности през изминалия ден. Той вече се чувстваше повишен в привилегированото положение на

писар при новия игумен и сега, когато неговият повелител Робърт ползваше правата и покоите на Херибърт, напрягаше всички сили, за да представя по подобаващ начин този достопочтен сановник. Властническите пълномощия, които бяха предоставени на брат Ричард и чието прилагане той усърдно отбягваше при всяка възможност, брат Джером с готовност поемаше. Някои от послушниците и от най-младите храненици в тази обител, все още момчета, вече имаха основателни причини да се оплакват от неговото усърдие.

– С някаква милосърдна мисия ли си тръгнал в този късен час, братко? – попита Джером с ехидна усмивка. – Не би ли могла да изчака до сутринта?

– С риск да стане по-зле – отвърна рязко Кадфел – би могла.

И продължи по пътя си с ясното съзнание за присвитите очи, които го проводиха. Той беше в правото си, макар и доста ограничено, да влиза и да излиза от манастира, когато намери за добре, и дори да отсъства от служба, ако нейде се нуждаеха от помощта му, така че нямаше защо да обяснява причините за късната си разходка, било то откровено, или с лъжа, на брат Джером, макар че мнозина, по-малко дръзки от него, биха се побояли да не си навлекат гнева на Робърт. Беше лош късмет, че срещна Джером, но не криеше нищо нередно, а ако се беше обърнал назад, щеше да предизвика подозрения за обратното.

Докато се приближаваше към къщата до Воденичния яз, Кадфел забеляза през една малка пролука в капациите, че в кухнята още мъждее слаба светлина. Да, имаше нещо, което бе пропуснал да вземе предвид: кухненският прозорец гледаше към яза – при това разстоянието от водата до къщата бе по-малко, отколкото до пътя, – а вчера той бе стоял отворен, за да може да излиза пушекът от мангала под него. Дали оттам не бе изхвърлено едно шише веднага след като е било изпразнено, за да потъне завинаги в тинята на дъното? Каква по-удобна възможност? Никаква миризма, никакви петна по дрехите, никаква опасност някой да бъде разкрил с уличаващото доказателство.

Утре, мислеше си въодушевен Кадфел, ще огледам всичко между прозореца и яза. Кой знае, може пък този път захвърленият предмет да не е стигнал до желаното място и сега да лежи в тревата до самия бряг на вира и да чака да го намеря? А това би било крачка напред! Дори и да не си каже само кой го е хвърлил там, все пак може да подскаже нещичко.

Той почука тихо на вратата с мисълта, че ще му отвори Олдит или Елфрик, но чу гласа на самата Рихилдис, която извика спокойно

отвътре:

– Кой е?

– Кадфел! Отвори, искам да поговорим.

Името му ѝ беше достатъчно. Тя отвори нетърпеливо вратата и протегна ръка, за да го въведе в кухнята.

– Шшт, тихо! Олдит заспа в моето легло, а Елфрик вътре в стаята. Мен сън не ме лови, затова седях тук и мислех за моето момче. О, Кадфел, не ми ли носиш поне мъничко утеха? Ще му помогнеш ли, ако можеш?

– Той е добре и все още е на свобода – каза Кадфел, докато се настаняваше до нея на пейката. – Но те предупреждавам: не знаеш нищо, ако някой те попита. Можеш да кажеш истината, че не е идвал тук и че не знаеш къде е. Така е по-добре!

– Но ти знаеш! – мъжделивата светлина от светилника бе изгладила бръчките на годините по лицето ѝ и сега то изглеждаше озарено от меко сияние. Беше красиво. Кадфел не ѝ отговори. По-добре беше да казва истината, когато твърди, че не знае нищо.

– И това ли е всичко, което имаш да ми кажеш? – прошепна тя.

– Не, мога да ти дам дума, че момчето никога не е причинявало зло на своя пастрок. Зная това. А истината ще излезе наяве. Не се съмнявай!

– Не, не се съмнявам... само помогни да се разкрие. О, Кадфел, ако не бе дошъл, щях да изгубя надежда. И все разни досадни дреболии и ядове, когато единственото, за което мога да мисля, е Едуин. Погребението на Жерваз сигурно ще бъде утре. Вече не мога да искам да се грижат за коня му, а с тези пътници, които се стичат тук преди празника, манастирът се нуждае от всяко място в конюшната и ще трябва или да го преместя, или да го продам... Но Едуин ще го иска, освен ако... – тя поклати разсеяно глава и не доизказа опасението си. – Казаха ми, че ще му осигурят обор и сено, докато намеря конюшня другаде. Може пък Мартин да го прибере...

Толкова ли бе трудно, мислеше си ядосан Кадфел, да ѝ спестят подобни дребни притеснения, поне за няколко дни. Тя се бе приближила малко повече до него и сега рамото ѝ докосваше неговото. Приглушените им гласове в слабо осветената стая и топлината, която идваше от жаравата в мангала, го върнаха много години назад към една тяхна тайна среща в бараката на баща ѝ. По-добре не се заседявай, каза си той, че съвсем ще се разнежиш!

– Рихилдис, дойдох да те питам нещо. Всъщност съпругът ти оформял ли е окончателно някакъв документ, с който обявява Едуин за свой

наследник?

– Да – тя беше изненадана от въпроса му. – Беше напълно редовен, ала, естествено, договорот с манастира е с по-късна дата и го обезсилва. Или поне... – тя изведнъж осъзна, че споразумението също не бе узаконено. – Разбира се, то вече не важи. Значи завещанието за Едуин остава в сила. Тъй трябва да е, нашият адвокат го бе съставил, както си му е редът. Имам го черно на бяло.

– Значи всичко, което понастоящем дели Едуин от имението му, е опасността от задържането му за убийството, което, и двамата знаем, не е извършил. Кажете ми, Рихилдис, ако си наясно: да предположим, че ни постигне най-лошото – което не бива, а и няма да се случи – и обвинят Едуин в убийството на съпруга ти... какво ще стане тогава с Молили? Манастирът няма право на претенции, момчето също не може да го наследява. Кой става наследник?

Тя успя да запази самообладание и се замисли как би трябвало да се разпорежи законът с оставеното от съпруга ѝ.

– Предполагам, че като вдовица ще получа дела, които ми се полага. Но имението може да се върне единствено в ръцете на сюзерена, тоест графа на Честър, защото няма друг законен наследник. Той ще може да се разпорежда с него, както намери за добре. Може да го даде на всеки, който се ползва с благоволенieto му из тия места. Следващият притежател спокойно би могъл да бъде и наместник Прескот или някой от хората му.

Това бе самата истина и тя лишаваше всички тук, с изключение на Едуин, от възможност да получат някакви облаги от смъртта на Бонел. Поне материални. Враг, обладан от достатъчно силна ненавист, би могъл да намери значителна изгода и в самата смърт и все пак това изглеждаше твърде краен акт по отношение на един човек, далеч не краен независимо от мнението на Едуин за него.

– Сигурна ли си? И няма ни племенник, ни братовчед някъде из графството?

– Не, иначе нямаше да ми обещае Молили за Едуин. Много държеше на своята кръв.

Онова, което в момента занимаваше мисълта на Кадфел, бе евентуалната възможност някой, загрижен за собственото си благосъстояние, да е решил с един удар да премахне Бонел и Едуин, осигурявайки задържането на момчето за убийството на пастрока. Но очевидно тази догадка бе далеч от истината. Никой нямаше основание да разчита, че отчужденият имот на Бонел ще стане негова собственост.

Обзет от желание да успокои Рихилдис и да ѝ вдъхне смелост, Кадфел положи широка длан с възлести пръсти върху нейната слаба ръка и на косата светлина с пробудена нежност забеляза уголемените кокалчета и виолетовата плетеница на вените, по-трогателни и от най-гладката и мека момичешка кожа. Въпреки следите на старостта лицето ѝ продължаваше да бъде красиво и сега той го видя почти успокоено, разкрило веселия нрав и дългите години на щастие, които това внезапно изпитание не можеха да помрачат. За своята младост се бе разтъжил Кадфел, а не за загубата на любимата девойка. Рихилдис се бе омъжила, за когото трябва, и бе живяла щастливо, а една късна грешка с неподходящ съпруг бе поправена – факт, който щеше да остане без сериозни последствия, при положение че любимият ѝ син бъде изтръгнат от надвисналата над главата му опасност. Това и само това, мислеше си Кадфел с признателност, е моята задача.

Топлата ръка под дланта му се обърна и той усети ласката на силните ѝ пръсти. Привидно спокойното лице се извърна към него, загрижено и сериозно, две ясни, изпълнени със състрадание очи го погледнаха нежно, а устата изрече виновно, но и със стаено доволство:

– О, Кадфел, тъй тежко ли го понесе? И постъпи в манастира? Дълго се питах какво е станало с теб, ала не предполагах, че съм ти нанесла такава рана. Значи си ми простил за неспазеното обещание?

– Вината беше моя – отвърна Кадфел с малко попресилен плам. – Винаги съм ти желяел доброто и сега е така.

И той понечи да се надигне от пейката, но тя не пусна ръката му и се изправи заедно с него. Мила Жена, ала опасна... като невинната женска природа.

– Спомняш ли си – каза му тя с приглушен шепот, естествен поради късния час, но съкровен в своята задушевност – нощта, когато се обрекохме един на друг? И тогава бе декември. Мисля за онзи миг, откакто разбрах, че си тук... че си станал бенедиктински монах. Кой да предположи, че всичко ще приключи по този начин? Ала ти толкова се забави!

Беше време да си върви. Кадфел нежно освободи ръката си, пожела спокойна нощ и се оттегли, преди да го бе сполетяло нещо по-лошо. Нека смята, че тя бе станала причина за призиванието му – имаше нужда от това убеждение, докато светът ѝ не възвърнеше своята стабилност и сигурност. А той самият не съжаляваше за нищо. Монашеското расо му прилягаше.

Излезе навън в искрящата мразовита нощ и с облекчение пое към избраната от него обител, предпочитана сега и завинаги.

Докато се приближаваше към портите на манастира, зад гърба му един силует напусна прикритието си под стрехите на къщата на Рихилдис и се запромъква след него, като внимаваше да не излиза от сенките. Но брат Кадфел не се обърна назад. Току-що бе получил урок, колко опасно би могло да бъде подобно съмнително начинание. Така или иначе, не му беше по сърце.

ГЛАВА ШЕСТА

Сборът на следното утро обещавахе да бъде скучен както обикновено, но след като приключи четенето на брат Андрию, се стигна до въпроса за къщата. Брат Кадфел, кротко задрямал зад своята колона, наостри уши, когато брат Матю обяви, че манастирът бил пълен с пришълци и трябвало да се направи място за конете на високите гости, очаквани тепърва, тъй че се налагало да прехвърлят част от манастирските животни от централните конюшни на друго място. Закъснели търговци гледаха да се възползват от меката есен след тежкото лято на обсади и размирици и все още бяха по пътищата, макар да бързаха да се приберат за празника. Благородници с имена в графството търсеха усамотение и покой край домашното огнище, далеч от сраженията и разкола на юг. Беше си чиста истина, че конюшните бяха претъпкани, а големият двор с всеки изминал ден ставаше все по-пъстър и оживен от множеството пристигащи и заминаващи.

– Освен това не е решен въпросът за коня, който принадлежеше на господаря Жервас Бонел – каза брат Матю. – Покойният трябва да бъде погребан днес. Нашето задължение да осигуряваме място в конюшната и зоб приключи, въпреки че, доколкото знам, случаят остава открит, докато не се изясни въпросът с неговата смърт и собствеността върху имота му. Но вдовицата безспорно няма право на обор и зоб за коня. Дъщеря ѝ е омъжена в града и може да се погрижи за животното. Дотогава, разбира се, ние трябва да го приберем някъде, но няма защо да заема място в главните конюшни. Мога ли да разчитам на одобрението ви да го закарам с нашия работен добитък в обора под сеновала при конския пазар?

Не, брат Матю нямаше да получи одобрението на Кадфел! Той седеше, крайно възмутен и раздразнен, ядосан по-скоро на собствения си неудачен избор на убежище, отколкото на практичния ум на Матю. И все пак как можеше да го предвиди? Толкова рядко се налагаше да се използва този обор освен за действителното му предназначение по време на конските тържища и панаира на Петровден. А сега как щеше да стигне до Едуин навреме, за да им попречи да го открият, което за него щеше да се окаже пагубно? Посред бял ден и с неизбежните духовни задължения, които ограничаваха движението му?

– Там оборът е достатъчно добър – съгласи се приор Робърт. –

Преместването може да стане незабавно.

– Ще наредя на конярите. Освен това, отче, съгласен ли сте конят на вдовицата на Бонел да отиде с другите?

– Разбира се! – след като вече изглеждаше съмнително дали изобщо ще успее да сложи ръка на имението Молили, Робърт бе изгубил предишния интерес към семейство Бонел, въпреки че нямаше намерение да отстъпва без бой.

Неестествената смърт и последиците от нея не му даваха мира като трън, забит в плътта му, и той с радост би преместил не само коня, а и цялото домакинство, стига да намереше достатъчно благовиден предлог. Не искаше името на манастира да се свързва с убийство, не желаше хората на наместника да слухтят сред гостите му или дъхът на печалното премеждие да тегне над светата обител като зловоние.

– Ще се наложи да навлезем в правни усложнения, свързани с недовършеното споразумение, което обаче неизбежно отпада, докато новият игумен не го подпише и подпечата. Но, естествено, преди погребението на господаря Бонел не бива да се предприемат никакви действия. Конят обаче спокойно може да се премести. Съмнявам се, че оттук насетне вдовицата ще бъде в състояние да го използва, но това засега не е наша грижа.

Той вече съжалява, помисли си Кадфел, че в първоначален порив на състрадание и съчувствие бе разпоредил гробът на Бонел да бъде в напречния кораб на църквата, но сега беше под достойнството му да оттегли жеста си. Слава Богу, Рихилдис щеше да намери възможната утеха в едно тържествено и достойно погребение, тъй като всички дела на Робърт неизбежно носеха печата на величавост. Жерваз бе положен в параклиса на църквата и щеше да остане там до падането на нощта. Това щеше да я успокои. Монахът бе сигурен, че Рихилдис чувства някаква вина към мъртвеца. И всеки път, щом самотата я сграбчеше, тя щеше да подхваща безкрайната изтощителна игра: само ако... ако не го бях приела... ако бях успяла някак да оправя отношенията им с Едуин... можеше да е жив и здрав до днес!

Кадфел престана да слуша безсмисления разговор за възможна покупка на още земя, за да се увеличи гробищната площ, и насочи мислите си към своя собствен, доста по-неотложен проблем. Нямаше да бъде невъзможно да си намери някоя работа във Форгейт точно по времето, когато конярите щяха да местят конете, и послушниците нямаше да се питат къде отива. Освен това можеше да изведе Едуин от неговото убежище в монашески одежди на бенедиктинец, както и го беше въвел, стига

да избере подходящия момент. Добре, но къде? Несъмнено не към манастира. В една или две къщи по пътя към „Свети Джайлс“ имаше хора, които го бяха викали при болест, беше се грижил за децата им, когато имаха треска. Може би заради него щяха да се съгласят да подслонят един момък, въпреки че мисълта да ги намеси не му харесваше особено. Имаше и друга възможност. В края на този отрязък от пътя се намираше приютът за прокажени „Свети Джайлс“, където младите братя често отслужваха част от своето послушничество в грижа за клетниците. Там можеше да се уреди нещо, за да се укрие едно преследвано момче.

Изведнъж Кадфел чу някой да произнася името му и това рязко го изтръгна от мислите. От другата страна на залата, колкото може по-близо до приор Робърт, брат Джером се бе изпъчил в цял ръст. Мършавата му фигура излъчваше престорено смирение, очите му бяха полупритворени в свята благо-честивост. И точно той току-що бе произнесъл името на брат Кадфел с отблъскваща загриженост и любов!

– ... не казвам, отче, че има нещо нередно в поведението на нашия скъп и дълбоко уважаван брат. Моля за помощ и напътствия единствено заради неговата душа, защото той е в опасност. Отче, научих, че много отдавна, още преди да откликне на своето благословено призвание, брат Кадфел е имал светски отношения от любовен характер с дамата, която понастоящем се явява господарката Бонел и гостенка на тази обител. След смъртта на нейния съпруг той отново е влязъл в общение с нея, без това да бъде по негова вина, о, не говоря за вина, тъй като брат Кадфел е бил повикан да помогне на един издъхващ човек. Но да помислим, братя, на колко коварно изкушение може да бъде подложено благочестивото рвение на един брат, когато неочаквано отново се окаже тъй близо до своята отдавна забравена и отминала любов според разбиранията на този свят!

Ако се съдеше по вирнатата глава и източения врат, които му позволяваха да погледне още по-отвисоко изложения на опасност брат, приор Робърт наистина разсъждаваше над чутото. Както и самият Кадфел – първоначално с учудване и негодувание, впоследствие бързо заменени от хладна неприязън и разбиране. Той бе подценил както безочливостта на брат Джером, така и неговата злоба. Това грамадно месесто ухо трябва да се е притискало доста страстно към голямата ключалка на вратата на Рихилдис, за да е чуло толкова много.

– Твърдиш ли – попита недоверчиво Робърт, – че брат Кадфел е влизал в запретен разговор с тази жена? По какъв повод? Ние всички тук знаем, че той бе до смъртното ложе на господаря Бонел и направи

всичко, което бе по силите му, за да спаси нещастника, и че горката съпруга тогава също е присъствала. Нямаме основание да го корим за това, негово задължение е да бъде там, където се нуждаят от него.

Брат Кадфел, към когото до този момент не се бе обърнал никой, остана да седи в мрачно мълчание и ги остави да продължат, тъй като нападението очевидно бе също толкова неочаквано за Робърт, колкото и за самия него.

– О, не, никой от нас не би оспорил това – съгласи се Джером любезно. – Негов християнски дълг беше да окаже помощ според възможностите си, което и стори. Но както научих, снощи нашият брат отново е посетил вдовицата и е разговарял с нея. Без съмнение, за да успокои и да утеши опечалената. Но няма защо да обяснявам какви опасности се таят в едно такова посещение, отче. Да пази Господ от мисълта, че мъж, някога сгоден и загубил своята бъдеща съпруга, предпочела друг, непременно ще се отдаде на ревност на стари години, след като вече се е отрекъл от света, когато отново срещне предмета на някогашните си чувства. Не, излишно е дори да го обсъждаме. Но няма ли да е по-добре, ако все пак нашият обичен брат бъде отстранен и от изкушенията на спомена? Говоря като човек, който взема присърдие неговото добруване и духовно здраве.

Говориш, помисли си Кадфел, скърцайки със зъби, като човек, дете най-накрая се е сдобил с оръжие срещу оногова, когото безрезултатно е мразил от години. И, прости ми, Господи, но ако можех сега да извия този мършав врат, щях да го сторя с истинска наслада!

Той се изправи и излезе от своето закътано място.

– Аз съм тук, отче приоре, разпитайте ме за моите действия, ако желаете. Брат Джером проявява болезнена чувствителност по отношение на моето призвание, което ни най-малко не е застрашено.

Приор Робърт продължи да го гледа твърде замислено за удоволствие на Кадфел. Без съмнение той би се възпротивил на всяко предположение за непристойно поведение на някой от своите подчинени и би ги защитавал пред света заради самия себе си, но нищо чудно да посрещне с радост една възможност за ограничаване на самостоятелните действия на човек, който неизменно му създаваше напрежение, сякаш намираще в откритата, практична, сговорчива и търпелива независимост на Кадфел някакво скрито желание за глумене и забава.

Той не беше глупав и едва ли бе пропуснал да забележи как му се внушаваше косвено, че когато срещнал някогашната си любима, омъжена за друг, Кадфел се е поддал на ревността до такава степен, че се е

изкушил да премахне своя съперник със собствените си ръце. Кой в края на краищата знаеше по-добре от него свойствата на растенията и билките или пък пропорциите, в които трябва да се използват за добро или за зло? Да не дава Господ някой да си го помисли, бе казал Джером набожно, и привидно отхвърляше идеята, ала всъщност изкусно я бе натрапил на присъстващите. Робърт едва ли щеше да приеме сериозно подобна мисъл, но пък и нямаше да я порицае у Джером, който беше безкрайно раболепен към него и му служеше безпрекословно. Нито пък можеше да се твърди със сигурност, че подобно деяние е напълно изключено. Кадфел лично бе приготвил маслото от вълче биле и отлично знаеше какви са свойствата му. Дори не му се налагаше да си го набавя тайно, имаше го при себе си; и ако го изпратеха спешно при болен на смъртно ложе, кой би могъл да докаже, че не той е сложил отровата, чието действие уж се е опитвал да предотврати? А аз видях Елфрик да прекосява двора, помисли си Кадфел, и можех много лесно да го спра, за да си разменим някоя дума, да вдигна капака от любопитство към пикантния мирис, да разпитам за кого го носи, след което да прибавя, още малко подправка, вече собствено производство. Моментно отклоняване на вниманието и всичко би било съвсем възможно. Колко лесно е да насочиш към някого подозрение, което не може да се опровергае!

– Истина ли е, братко – попита Робърт важно, – че господарката Бонел е твоя близка позната от младостта ти, още преди да положиш обет?

– Да – отвърна Кадфел без заобикалки, – ако под близка имате предвид обичана. Преди да потегля на кръстоносен поход, ние се сгодихме, макар и тайно от всички. Това се случи преди повече от четирийсет години и оттогава не я бях виждал. Омъжила се е в мое отсъствие, а след завръщането си аз надянах расото – колкото по-малко думи, толкова по-добре.

– Защо не спомена нито дума за това, когато пристигнаха в нашата обител?

– Аз не знаех коя е господарката Бонел, докато не я видях. Името не ми говореше нищо, бях чувал само за първия ѝ брак. Повикаха ме в къщата, както знаете, и отидох най-добронамерено.

– Признавам, че е така – отстъпи Робърт – Не съм забелязал нищо нередно в поведението ти там.

– Аз не намеквам, отче приоре – побърза да го увери Джером – че брат Кадфел е сторил нещо, което заслужава порицание... – многозначителният завършек добави безмълвното „и все пак“, но брат Джером не стигна чак дотам, че да го изрече на глас. – Безпокоя се само да бъде

предпазен от капаните на изкушението. Дяволът се проявява дори чрез християнска любов.

Приор Робърт продължаваше тежко и съсредоточено да изучава с поглед Кадфел и ако изражението му все още не издаваше явно порицание, то вдигнатите вежди и разширените ноздри вече недвусмислено изразяваха неодобрение. Никой обитател на неговия манастир нямаше право да общува с жена освен при изпълнение на задълженията си като Божи служител или при уреждане на светски дела.

– Отивайки при един болен, без съмнение ти си постъпил съвсем правилно, братко Кадфел. Истина ли е обаче, че си посетил тази жена и снощи? Каква е причината, ако е така? Ако се е нуждаела от утеха тук има и енорийски свещеник. Преди два дни причината да отидеш там е била основателна за разлика от снощи.

– Отбих се – започна Кадфел търпеливо, защото припряността е лош съветник, а и нищо не би могло да унижи брат Джером толкова, колкото незаинтересованото снизхождение, – за да задам някои въпроси, които биха могли да осветлят смъртта на съпруга й... нещо, което вие, отче приоре, както и аз, и всички тук, би трябвало от все сърце да желаем да се изясни час по-скоро, за да се възстанови покоят в нашата обител.

– Това е работа на наместника и неговите сержанти – каза Робърт рязко, – а не твоя! Доколкото разбирам, няма съмнение относно вината и трябва само да бъде хванат момъкът, извършил това злодеяние. Не ми харесва извинението ти, братко Кадфел.

– С подобаващо покорство – отвърна брат Кадфел – почитам вашата преценка, което не означава, че трябва да презирам моята собствена. Смятам, че съмнение има и че истината няма лесно да бъде разкрита. А моето основание нямаше характера на предлог, това бе самата причина, поради която отидох в къщата. Оръжието, причинило смъртта, бе приготвено от мен масло, чието предназначение е да успокоява и да уталява болката, тъй че нито тази обител, нито аз като брат на това място ще намерим покой, преди истината да излезе наяве.

– В изявлението ти личи недоверие към блюстителите на закона, чиято работа за разлика от твоята е да защитават справедливостта. Това е пренебрежително отношение и аз го порицавам! – всъщност имаше предвид, че иска да откъсне бенедиктинския манастир „Свети първоапостоли Петър и Павел“ от противното злодеяние, извършено досами стените му, и бе твърдо решен да намери средство, с което да предотврати резултатните действия на една съвест, така неудобна за

собствените му цели. – По моя преценка брат Джером е прав. Наше задължение е да се уверим, че няма да ти бъде позволено от неведение да кривнеш в опасна за духа ти посока. Оттук нататък повече няма да се срещаш с господарката Бонел. И докато се реши къде ще живее тя за в бъдеще и напусне сегашното си обиталище, ще ограничиш себе си в пределите на манастира и действията си до преките си задължения, свързани с работа и богослужение единствено между стените на нашата обител.

Нямаше какво да се прави! Доброволно положените клетви за подчинение не могат да се отхвърлят, когато станат неудобни. Кадфел скло-ни глава в... не, поклон не би била точната дума. По-скоро напомняше младо яко биче, свело застрашително рога в готовност за битка, и каза мрачно:

– Ще спазвам разпорежданията, които са ми наложени, както пове-лява моят дълг.

– Но ти, млади човече – каза той на брат Марк в сушилнята поло-вин час по-късно зад здраво залостената врата, та да не пропуска навън гневните изблици на безсилие и бунт по-скоро от страна на Марк, от-колкото неговите собствени, – ти не си принуден да спазваш подобни заповеди.

– Точно това си мислех – отвърна брат Марк, набрал кураж, – но се опасявах, че вие ще се възпротивите.

– Бог ми е свидетел, че не бих те забърквал в собствените си грехо-ве – въздъхна Кадфел, – ако не беше толкова спешно. А може би не би-ва... Може би е редно да се оправя сам, но при толкова много обстоя-телства против...

– Той! – каза дълбокомислено брат Марк, смъквайки тънките си глезени от пейката. – Притежателят на онова, което не е стъкленница и което все още не сме намерили? Доколкото разбирам, за него това е раз-дяла с детството. В Евангелието недвусмислено е речено, че трябва да се грижим за децата...

Кадфел му хвърли ласкав, преценяващ и изпълнен с любов поглед. Това дете беше с около четири години по-голямо от другото, а в негово-то детство след смъртта на майка му, оставила го тригодишен, грижата се бе изчерпвала с някой подхвърлен къшей или неохотно предоставен подслон. Другото момче е било обичано, глезено, през целия си живот предмет на възхита и обожание до последните месеци на противоречия и настоящата заплаха.

– Той е енергичен и способен момък, но разчита на мен. Аз се грижех за него и му нареждах как да постъпва. Ако беше оставен на себе си, едва ли щеше да се справи...

– Само ми кажете къде да отида и какво да направя – подкани го нетърпеливо Марк, възстановил до голяма степен ведрото си настроение. – Всичко ще направя.

И Кадфел му каза:

– Но чак след голямата литургия. Не бива да отсъстваш, защото в противен случай има опасност да опетниш доброто си име. А ако се случи беда, стой настрана и се пази, чуваш ли?

– Чувам – отвърна брат Марк и се усмихна.

До десет часа на следното утро, когато започваше голямата литургия, на Едуин вече му бе дошло до гуша от подчинение и послушание. Никога не бе оставал бездеен толкова дълго, откак за пръв път непокорно се бе изкатерил навън от креватчето си и бе изпълзял на двора, за да го дръпне в последния миг ръката на разгневената Рихилдис изпод колетата на каруцата. И въпреки това заради брат Кадфел все още чакаше търпеливо, както бе обещал, и само в най-непрогледния мрак посред нощ бе посмял да излезе, за да се поразтъпче и да огледа пътеките около конското тържище, както и безмълвния и пуст отрязък от Форгейт и широкия друм, който водеше за Лондон. Но се прибра в сеновала дълго преди небето на изток да изсветлее, и сега седеше на едно празно буре, люлееше крака, подритваше с пети бурето и гризеше една от ябълките на Кадфел, обзет от желание нещо да се случи. През процеците на сеновала вече се процеждаше прихлупеният, сумрачен, наситен с аромата на сено ден.

Ако желанията са молитви, тази на Едуин предизвика рязък и почти незабавен отклик. Вече беше свикнал с конете, преминаващи по пътя, и с гласовете на хората, които понякога вървяха пеш, тъй че не отличи с нищо ленивия тропот на копита и подвикванията, които се приближаваха откъм града. Но внезапно огромните двукрили порти долу се отвориха рязко, тъй че тежките им крила се блъснаха в стените, и чаткането на копита по засланата с плочи площадка отпред премина в приглушен тропот по пръстения под точно отдолу.

Едуин застина, напрегнат и неподвижен, и се заслуша с наострени уши. Един кон... два... още няколко, по-леки и по тегло, и по стъпки... дребни пъргави копита... може би мулета. И с тях най-малко двама коняри, а нищо чудно да бяха трима-четирима. Той замръзна на мястото

си, не смееше нито да помръдне, нито да отхапе от ябълката. Ако възнамеряваха просто да приберат добичетата в обора за през деня, не беше толкова опасно. Трябваше само да седи тихо и да не напуска скривалището си, докато не си тръгнат.

В средата на пода имаше тежък капак, за да могат конярите при нужда да се качват в сеновала, без да им се налага да излизат навън или да носят друг ключ. Едуин слезе от бурето, отиде до капака, легна предпазливо на пода и опря ухо о цепнатината. Нечий млад глас нареждаше галовно на някакъв неспокоен кон и Едуин долови потупване по врата и гърба.

– Успокой се, хубавецо! Я какъв си наперен. Старият е разбирал от коне, дума да няма. Сега тоя се скапва от бездействие. Жалко е да го гледаш как се похабява...

– Вкарай го вътре и ела да ми помогнеш за мулетата – нареди сърдито нечий рязък глас.

Последваха стъпки напред-назад, докато настаняваха добичетата. Едуин се изправи безшумно и навлече върху дрехите си бенедиктинското расо, защото, ако за зла участ го видеха около тази постройка, това щеше да бъде единственото му прикритие. Въпреки че май всичко щеше да мине благополучно. Той се върна на подслушвателския си пост точно навреме, за да чуе трети глас, който каза:

– Сложете им сено. Ако тук долу не стига, горе има достатъчно.

Значи все пак щяха да нахлуят в неговото убежище. Вече чуваше как някой слага крак на стълбата. Едуин скочи припряно, без повече да се старае да пази тишина, и претърколи тежкото буре, на което седеше, така че да застане с отвора надолу, и здраво затисна с него капака, защото по всяка вероятност резетата бяха от другата страна. Чу как някой с резки движения се опитваше да ги освободи от ръждясалите жлеbove. Звукът бе достатъчно силен, за да заглуши обръщането на бурето. Едуин седеше върху бурето и му се искаше да е три пъти по-тежък. Но не е лесно да изтласкаш някаква тежест над главата си и, изглежда, той се оказа достатъчен. Капакът под него леко се повдигна, но нищо повече.

– Не помръдва – извика ядосан глас отдолу. – Някой глупак го е залостил от другата страна.

– Какви ти резета отгоре! Напреди се малко, човече, не си чак толкова хилав.

– Сигурно са хвърлили нещо тежко върху капака. Казвам ти, че не помръдва – и заблъска ядно, за да покаже, че е прав.

– Я слез долу и остави един истински мъж да свърши работата –

изрече презрително грубият глас.

Разнесе се обезпокоително стържене на по-тежки стъпки по пречките и стълбата изскърца. Едуин притаи дъх и напрегна всеки мускул, за да увеличи тежестта си. Капакът се разклати, но не се повдигна. Конярят, който натискаше отдолу, изпръхтя и изруга.

– Аз какво ти разправях, Уил! – изграчи другият глас с очевидно задоволство.

– Ще трябва да заобиколим и да влезем отвън. Добре, че взех двата ключа. Уот, ела да ми помогнеш да мръднем там, каквото затиска капак, и да нахвърляме долу сено.

Той не подозираше, че няма нужда от ключ, тъй като вратата изобщо не бе заключена. Гласовете бързо заглъхнаха надолу по стълбата, стъпките прозвучаха отпред, извън вратата на конюшнията. Бяха двама и щяха всеки миг да го открият. Дори нямаше време да се зарови в сеното, ако това изобщо бе някакво скривалище, щом идваха с вилите. Но след като бяха общо трима, по-добре беше да се изправи срещу един, отколкото срещу двама! Със същата бързина Едуин търколи бурето си, този път към вратата, и здраво я затисна. После се хвърли към капака и го дръпна с все сила. Той се вдигна веднага и момчето политна назад, но успя да се задържи и бързо се мушна през отвора. Нямаше време да затвори капака след себе си, цялото му внимание беше насочено надолу.

Конярите се оказаха четирима! Двама все още бяха между конете и въпреки че единият бе с гръб към него и с вилата хвърляше сено в яслиите чак в дъното на дългата конюшня, другият – слаб, мършав човек с разчорлена посивяла коса, в този миг излизаше от едно ограждение почти под стълбата.

Беше късно да измисля нещо друго и Едуин не се поколеба. Смъкна се от отвора, изправи се, както беше стъпил на стълбата, и се хвърли върху коняря. Доловил внезапното движение, мъжът рязко вдигна глава, когато Едуин се стовари отгоре му с развети черни поли на расото. Събори го на земята, но другият успя да извика. Ако в първия момент дрехата на момчето се бе оказала някакво предимство, в следващия миг стана точно обратното. Другият мъж се обърна от изненадания вик на другаря си и само за миг остана слисан пред този бенедиктински монах, който се надигаше от пода. Стискаше с една ръка полите на расото си, а с другата се пресягаше към вилата, която неговата жертва бе изпуснала. Никой от монасите, които бе виждал конярят, не би постъпил по този начин. Той скочи ядно напред, но веднага бе спрял от остриетата, които ловко се насочиха към стомаха му. В това време обаче събореният също

се размърда и се изправи със залитане на крака, при това точно между беглеца и широко отворената врата.

Оставаше само един изход и Едуин се възползва от него. С насочена напред вила той отстъпи заднишком в най-близкото ограждение. Едва когато за момент отклони вниманието си от своите противници, забеляза коня до себе си, същия, който бил така неспокоен според младия коняр и се съсипвал от бездействие. Високото, изпълнено с енергия животно, кафявочервеникаво на цвят, с по-светла грива и опашка и с бяло петно на челото потропваше с копита, възбудено от суматохата, но щом забеляза Едуин, протегна муцуна към косата му и тихо изцвили до ухото му. Беше извърнало глава от яслата към свадата, и пред него пътят бе свободен. Едуин го позна и го прегърна през врата с радостен вик:

– Руфъс... о, Руфъс!

Пусна вилата, вкопчи се в дългата грива и се метна на високия му гръб. Какво значение имаше, че беше без седло и юзди, след като в дните, преди да се почувства низвергнат от собственика му, бе яздил този кон безброй пъти! Той го смуща с пети, стисна колене и пришпори своя въодушевен съучастник в устремно бягство.

Конярите бяха готови да нападнат Едуин, ала щом разбраха, че само се е предрешил като монах, вече не изгаряха от желание да препречат пътя на Руфъс. Той изхвърча от ограждението като стрела и двамата с такава бързина отскочиха встрани, че по-възрастния падна по гръб върху една бала сено и за втори път се просна на пода в цял ръст. Едуин се сниши, притиснат към гърба на коня, вкопчи се в светлата грива и зашепна несвързани думи на благодарност и подкана в опънатите назад уши. Конят изтрополи навън и се озова на триъгълната площ отпред, където по инстинкт Едуин използва колене и пети, за да го обърне с опашката към града, и го пусна в галоп по главния друм.

Двамата, които се бяха качили по задната стълба, доста се поизмъчиха, докато отворят вратата, като накрая установиха, че колкото и да беше странно, тя изобщо не беше заключена. Чувайки тропот на препускащи копита, те се втурнаха да надникнат навън към пътя.

– Господ да ни е на помощ! – ахна Уот, опулил очи. – Един от братята! Какво ли е станало, че толкова бърза?

В този миг вятърът изду качулката на Едуин и я свали на раменете му, откривайки разчорлена русолява коса и момчешко лице. Уил се разкрещя като бесен и се втурна надолу по стълбата:

– Видя ли? Нито има тонзура, нито е монах! Това е момчето, което наместникът търси. Кой друг ще се крие в нашия сеновал?

Но Едуин бе вече далеч, а в цялата конюшня нямаше кон, който да се мери с Руфъс, за да могат да го догонят. Младият коняр беше прав, животното наистина беше оклюмало и се дърпаше уплашено, защото имаше нужда от движение, и сега, пуснато на воля, препускаше неудържимо. Вече оставаше само едно препятствие по пътя към свободата. Едуин съвсем бе забравил предупреждението на Кадфел в никакъв случай да не хваща пътя за Лондон, тъй като при „Свети Джайлс“, където свършваха предградията, може би щеше да има пост, който проверява всички преминаващи. Спомни си го едва когато в далечината пред себе си видя четирима ездачи, подредени във верига, които се приближаваха в лек раван. Стражата току-що се беше сменила и това явно бяха освободените от дежурство, които се прибираха в крепостта.

Нямаше да може да си пробие път през тази стегната редица, а черното расо нямаше да ги заблуди дори за миг, надяното от ездач, който препуска така бясно. За Едуин имаше една-единствена възможност. С глас и колене той закова на място своя негодуващ кон, после го обърна и го пришпори обратно в същия бесен галоп. А доста зад себе си чу ликуващ вик, който му подсказа, че вече по петите го преследват хайка вържени мъже, решили на всяка цена да го хванат, напълно убедени, че са по петите на злосторник, още преди да са сигурни в неговата самоличност.

След голямата литургия брат Марк бързо прекоси конското тържище, натоварен с порьката да се вмъкне незабелязано в сеновала, за да не може после някой да се къдне, че бил влязъл един, а излезли двама. Приблужи се до обора точно навреме, за да чуе суматохата и виковете и да види как Едуин, възседнал своя въодушевен кон, се носеше в галоп обратно към града, предрешен в расо с развети поли и качулка, стушил глава в буйната грива. Марк не познаваше Едуин Гърни, но нямаше съмнение, кой бе този бясно препускащ смелчага, както и бе ясно, уви, че бе пристигнал твърде късно със своето тайно поръчение. Дивечът бе открит, макар и все още неуловен. Но брат Марк вече не можеше да стори нищичко, за да му помогне.

Главният коняр Уил, истински храбреи, бързо извади най-добрите коне, останали от поверените на грижата му, и точно се мяташе на седлото, когато видя, че ръждивокафявият кон се носи като светкавица в обратна посока. Втурна се напред, за да му пресече пътя, макар и без особени изгледи за успех. Смелостта на коня му обаче се оказа недостойна за неговата собствена, добичето се стресна и сви встрани при вида

на източения врат на носещия се бясно Руфъс. Един от другите коняри хвърли вила към чаткащите копита, но доста несръчно и Руфъс просто отскочи встрани, без да намалява скоростта, профуча покрай тях и продължи устремно към града.

Уил можеше да последва, макар и с малка надежда за успех, подващата се жълтеникава опашка, но в този момент се разнесе тропотът на преследвачите, които бързо се приближаваха, и той с радост ги остави сами да се справят. В края на краищата беше си тяхна работа да арестуват злодеите, а каквото и друго да бе сторил този лъжемонах, поне беше сигурно, че е откраднал един кон, собственост на вдовицата Бонел, оставен сега на грижите на манастира. Кражбата трябваше да бъде докладвана незабавно. Той препусна след галопиращите стражи, махайки с ръка да забавят, след което и тримата му другари се присъединиха към тях и всеки разказа по своему какво се бе случило.

Наоколо вече се бе събрала немалка тълпа. Минувачи с охота бяха дотичали да разберат каква е тази суматоха, стичаха се и хора от околните къщи. Докато стражите разговаряха с конярите, за да научат подробности, няколко деца се бяха приближили крадешком да чуят и да видят какво става, и това донякъде забави възобновяването на гонитбата. Майки, последвали рожбите си, препречваха пътя по цяла минута. Но нямаше никакво разумно обяснение за факта, че в последния момент, когато вече потегляха, конят под командира на стражата внезапно изцвили възмутено, изправи се на задните си крака и за малко не хвърли ездача си, който, изненадан, загуби още няколко минути, докато се справи с вироглавия кон и изкомандва хората си да преследват беглеца.

Брат Марк, който точеше врат заедно с останалите любопитни, видя как стражата се понесе към града, убеден, че дорестият кон бе имал достатъчно време да изчезне. Останалото зависеше от Едуин Гърни. Марк събра ръце в широките си ръкави, дръпна качулката си напред над смиреното лице и тръгна обратно към портите на манастира с твърде противоречиви вести. По пътя изхвърли втория камък, който бе взел до хамбара. В чифлика на чичо си от четиригодишна възраст бе работил само за къшей хляб. Вървеше след ралото с малка торбичка, пълна с камъни, за да плаши птиците, които идваха да кълват зърното. Трябваше му две години, за да открие, че всъщност съчувства на гладните птички и не иска да им причини нищо лошо. Но стана безпогрешен стрелец, който и досега не бе загубил своите умения.

– Значи го проследи до моста? – попита тревожно Кадфел. – А

стражата там изобщо не го видя? И хората на наместника го изпуснаха?

– Изчезна яко дим – докладва брат Марк със задоволство. – Изобщо не е влизал в града. Според мен не е свил по някоя от пътеките преди моста, защото няма как да е бил сигурен, че няма да го видят. Мисля, че се е шумгнал покрай овошките към брега, където овошките все пак предоставят някакво укритие. Но какво ще прави после, нямам представа. Само че не го хванаха, това е сигурно. Ще дебнат близките му в града, ала там няма да намерят нищо – лицето му сияеше въпреки тревоженото изражение на Кадфел. – Нали ще докажете неговата невинност? Тогава защо се тревожите – опита се да изрече нещо успокоително Марк.

Беше си достатъчна тревога някой дотолкова да зависи от доказването на истината и от влиянието на брат Кадфел върху съдбата, но, изглежда, тазсутрешните събития не бяха стреснали младия Марк и поне това беше добре.

– Бъди ми гост за вечеря – каза брат Кадфел с признателност – и после си почини. Много можеш да постигнеш с вяра като твоята. Вече съм убеден, че ако хвърлиш камък по някаква цел, непременно ще улучиш. Който те е кръстил, ти е предсказал бъдещето. (*Mark (англ.) – цел, прицел, мишена – бел. прев.*) И като отворихме дума за това, каква е собствената ти цел? Епископ ли искаш да станеш?

– Папа или кардинал – шеговито отвърна брат Марк. – Не по-малко.

– О, не! – каза брат Кадфел убедено. – По-горе от епископ пастирското призвание се разпилява.

През целия ден хората на наместника търсиха Едуин Гърни навред в града, където смятаха, че може да е подирил подслон, след като се е промъкнал по някакъв начин през моста. Не откриха следа от него там и пратиха стражи да завардят пътищата, които водеха извън полуострова. В тясната примка, очертана от Севърн, Шрусбъри имаше само два моста – единия към манастира и Лондон, по който би трябвало да е влязъл в града, и друг, към Уелс, от който ветрилообразно на запад се разклоняваха няколко пътя.

Вече бяха убедени, че беглецът ще се опита да тръгне към Уелс, защото това бе най-краткият път за спасение от тяхното правосъдие, въпреки че и там бъдещето му щеше да бъде доста рисковано. Тъй че бе пълна изненада, когато неколцина от хората на наместника, които се движеха покрай реката откъм манастира без особена надежда да попаднат на следа, бяха заговорени от развълнувано девойче на единайсетина години. То изтича към тях от нивите, за да попита, останало почти без

дъх, дали е истина, че човекът, когото търсят, бил облечен в монашеско расо и яздел ръждивокафяв кон с жълта грива и опашка. Да, видяла го преди малко как се измъква предпазливо от горичката и се отправя на изток, сякаш искал да пресече реката при следващата извивка, да заобиколи и да излезе на широкия път за Лондон малко след „Свети Джайлс“. Тъй като беглецът първоначално бе препуснал точно натам, за да се натъкне на стражата, думите ѝ прозвучаха убедително. Очевидно се бе спотайвал известно време някъде с надеждата, че преследвачите ще поемат в противоположна посока. Сега се бе почувствал в безопасност и бе потеглил отново. Момичето каза, че може да се е насочил към брода при Ъфингтън.

Те ѝ благодариха сърдечно, пратиха един човек обратно да докара подкрепление и бързо се отправиха към споменатия брод. А Алис, която продължи да ги наблюдава скришом, пак така бързо се върна на пътя и моста. Никой не обръщаше внимание на единайсетгодишните момичета, които минаваха оттам.

Отвъд брода в Ъфингтън преследвачите за пръв път мярнаха своята плячка. Момъкът яздеше почти спокойно по тесния път към Ъптон. Но внезапно се обърна и щом ги видя, препусна като светкавица. Цветът и стойката на коня не можеха да се сбъркат и преследвачите искрено недоумяваха защо ездачът все още не се бе разделил с краденото си расо, което отдавна представляваше по-скоро улика, отколкото преимущество, тъй като всички в околността много лесно можеха да го разпознаят по него.

Неусетно времето напредна, следобедът превали и полака-лека почна да се смрачава. Преследването продължаваше вече часове. Изглежда, момчето познаваше всички гъсталаци и отбивки по пътя. Успя на няколко пъти да им се отскубне или да ги подмами в неочаквани и опасни места. Неведнъж излизаше от пътя, за да навлезе в заблатени ливади, а един дебел тежковъоръжен конник дори се строполи в смрадно тресавище. Друг път ги отвеждаше из разни затънтени пушинаци, където скоро ставаше невъзможно да се открие каквото и да било проход. Освен това един кон си удари крака на камък и окуця. Беглецът прекара преследвачите си през Ачам, Каунд и Кресидж, като от време на време ги изгубваше, докато накрая Руфъс остана съвсем без сили и се препъна в гората отвъд Актон. Преследвачите заобиколиха момчето, нахвърлиха се отгоре му, задърпаха го за расото, за качулката и накрая го докопаха. Събориха го на земята, завързаха му ръцете и заради това, че ги бе разигравал толкова време, му хвърлиха един як бой, който той понесе

философски и безмълвно. Помоли ги само да изминат разстоянието обратно до Шрусбъри със спокоен ход, тъй като конят му бе съвсем грохнал.

Опита се от конопения колан на расото си да стъкми юзда, която щеше да го улесни, но войниците му я отнеха за по-сигурно, от страх, че може да скочи дори и с вързани ръце, да хукне и да се шумгне в потъващата в мрак гора. Така след продължително пътуване те докараха своя пленник в Шрусбъри и късно вечерта минаха през портата на манастира. Откраднатият кон можеше незабавно да бъде върнат там, откъдето бе взет, и тъй като засега това бе единственото явно доказано престъпление на обвиняемия, поне докато останалите му деяния бъдат разглеждани, мястото му бе в тъмницата на манастира. Там можеше спокойно да бъде оставен да си клати краката, докато правосъдието се приготви да му отправи по-сериозни обвинения за други, по-сериозни простъпки, попадащи под властта на наместника.

Приор Робърт, любезно уведомен, че издирваният момък е хванат и доведен в манастира, където трябвало да остане в тъмницата поне една нощ, се чувстваше раздвоен между задоволството, че скоро ще отпаднат косвените подозрения относно смъртта на господаря Бонел и ще може изкъсо да подхване правните въпроси около наследството, и раздражението, че му се налага, макар и временно, да приюти престъпник на собствена територия. Но нали на другата сутрин щеше да последва арест за убийство, така че неудобството не бе чак толкова голямо.

– И сега този младеж е в стражницата при портите, така ли? – попита той войника, който бе донесъл вестта.

– Да, отче. При него са двама от манастирските пазачи и ако благоволите, можете сега да му отправите обвинение, а сутринта наместникът ще ви освободи от отговорността за него. Ако искате, елате да го разпитате за коня. Дори и без кражбата на коня нападението срещу конярите е достатъчно сериозно прегрешение.

Приор Робърт не беше недосегаем за човешкото любопитство, нито пък имаше нещо против да хвърли един поглед на младия демон, който бе отровил пастрока си и бе разиграл хората на наместника из половината графство.

– Ще дойда – каза той. – Църквата не бива да обръща гръб на грешника, а само да осъжда греха.

В малката постройка при портата момчето седеше на една пейка срещу приветливия огън свито, сякаш да се защити от целия свят, но

въпреки синините и посърналостта си изобщо не изглеждаше уплашено. Манастирските пазачи и хората на наместника го бяха обградили, гледаха го мрачно и му задаваха въпроси, на някои от които той благоволяваше да отговори лаконично. Войниците на наместника бяха целите прашни и изкаляни от преследването, а един-двама – дори поожулени и насинени. Блестящите очи на момчето се местеха от човек на човек и дори устните му сякаш потрепнаха в спотаена усмивка, когато погледът му се спря на онзи, който бе паднал в тресавището при Каунд. Бяха му съблекли взетото на заем расо и сега момчето изглеждаше слабо и русококо, със светла гладка кожа и лешникови очи. Приор Робърт бе малко изненадан от младостта и от приятната му външност: наистина дяволът можеше да приема привлекателен образ!

– Толкова млад и вече грешен! – каза той на глас. Репликата не беше предназначена за момчето, а изречена на прага, докато Робърт влизаеше, но на четиринайсетгодишна възраст слухът е остър. – И така, момче – каза приорът, като се приближи, – ти си смутителят на нашето спокойствие. Много неща ти тежат на съвестта и се опасявам, комай вече е късно дори за молитва да имаш време да се поправиш. И все пак ще се помоля за теб. Вече си достатъчно голям, за да знаеш, че убийството е смъртен грях.

Момчето го погледна право в очите и каза, като налягаше на всяка дума:

– Не съм убиец.

– О, дете, каква е ползата повече да се отрича известното? По същия начин би могъл да заявиш, че не си откраднал коня от нашия хамбар тази сутрин и пред очите на четирима слуги и много други хора.

– Не съм откраднал Руфъс – отвърна момчето рязко и твърдо. – Той е мой. Беше собственост на втория ми баща, а аз съм негов наследник, тъй като договорът му с манастира не е подпечатан, а завещанието, което ме прави негов наследник, остава в сила. Как ще открадна нещо мое? От кого?

– Ужасно момче! – възмути се приорът, който се наежи при такава дръзка защита и още повече при смътното подозрение, че този пакостник въпреки тежкото си положение дръзваше да се глуми. – Мисли какво говориш! Покай се, докато все още имаш време. Не си ли проумял, че убиецът не може да получи наследство от своята жертва?

– Казах го и ще повтора, не съм убиец. Отричам, кълна се в душата си, в олтара, в каквото поискате, никога не съм причинил зло на втория си баща. Затова Руфъс е мой. А когато завещанието влезе в сила, Руфъс,

Молили и всичко останало наистина ще бъдат мои. Не съм извършил никакво престъпление. Каквото и да сторите или да кажете, няма да ме накарате да приема. Нито пък – добави той и очите му внезапно заблестяха – ще успеете да ме изкарате виновен.

– Добронамереността ви отива нахалос, отче приоре – изръмжа началникът на караула. – Той е един твърдоглав млад негодник, който заслужава да увисне на бесилото! – но повелителният поглед на Робърт го накара да се въздържа да цапардоса по главата безочливия нахалник. – Не мислете повече за него, той не заслужава притесненията ви. И не се безпокойте, слугите ще го затворят на сигурно място в килията. После правосъдието ще се погрижи за него.

– Да му дадат нещо за ядене – каза Робърт, все пак не без състрадание, спомняйки си, че това момче цял ден бе водило за носа преследвачите си – и нека леглото му да е твърдо, но сухо и достатъчно топло. А ако омокне и помоли... Момче, чуй ме и хубаво си помисли за спасението на душата си. Искаш ли, преди да заспиш, някой от братята да ти поговори и да се помоли заедно с теб?

Момчето вдигна поглед, в който внезапно блесна искрица, която можеше да бъде приета като надежда за покаяние, но приличаше поскоро на пакостливо пламъче, и каза с престорена смиреност:

– Ще ви бъде много признателен, ако дойде брат Кадфел.

Беше сторил достатъчно и беше време да се погрижи за собственото си положение. Очакваше името да предизвика гримаса, както и стана, но Робърт бе предложил милост и сега нямаше как да се отметне или да постави условия. Той величествено се обърна към вратаря, който се навърташе на прага:

– Помоли брат Кадфел веднага да дойде тук. Можеш да му обясниш, че го викам, за да даде съвет и напътствия на един затворник.

Вратарят тръгна. Наближаваше часът за уединение и повечето от братята сигурно се пареха в топлилнята, но брат Кадфел го нямаше там, както и брат Марк. Вратарят ги намери в сушилнята, където този път не бъркаха разни тайнствени лекове, а просто седяха омърлушени и си говореха тихо и тревожено. Новината за пленника още не бе стигнала дотук. Ако беше през деня, щеше вече два пъти да е обиколила и най-затътените кътчета на манастира. Всички знаеха, естествено, как бе минал денят на караула, но все още не всички бяха разбрали с какво бе завършил.

– Брат Кадфел, викат те в постройката при портите – обяви вратарят, който само надзърна вътре от прага. И когато Кадфел го погледна с

изненада, добави: – Има там един момък, който иска да му бъдеш духовен съветник, макар че ако питаш мен, той много добре владее духа си и дори се репчи на приор Робърт. Няколко конници от хората на наместника пристигнаха към края на вечернята с един затворник. Да, най-накрая хванаха младия Гърни.

Значи такъв все пак бе краят въпреки молитвите на Марк, въпреки безрезултатните му терзания и упования.

Кадфел се изправи с тъжна готовност.

– Идвам от сърце. Сега цялата битка е в наши ръце, а времето е малко. Горкото момче! Но защо не са го отвели направо в града? – докато всъщност тази дребна милост го зарадва, тъй като със забраната да излиза извън стените на манастира само чистата случайност му предостави възможност за кратка среща.

– Единственото сигурно обвинение, което могат да му отправят, е кражбата на коня, който е яздил тази сутрин, а той е предоставен на нашите грижи и за това ще го съди манастирът. Утре заран ще го отведат с обвинението в убийство.

Брат Марк тръгна след тях и ги последва до стражницата унил и притеснен, неспособен да каже дума. Той чувстваше в сърцето си, че това е грях, грехът на отчаянието – отчаяние не за него самия, а за истината, за справедливостта и правотата, както и за бъдещето на окаяното човечество. Никой не го бе молил да помага, но той тръгна сам и пряко всичко, една душа, отдадена на кауза, за която всъщност знаеше твърде малко, ако не се смятаха младостта на главния участник и абсолютното доверие, което брат Кадфел имаше в него. Това му стигаше.

Кадфел влезе във вратарската стаичка с натежало сърце, но не отчаян: не можеше да си позволи този разкош. Завари присъстващите в пълно мълчание и те като един извърнаха към него поглед. Робърт бе зарязал своите добронамерени, но и високомерни увещания, хората на закона бяха прекратили опитите да изкопчат някакво признание от своя затворник и доволни, че са го оставили на сигурно място, вече мислеха за постелите си в крепостта. Кадфел видя въоръжени мъже, наобиколили слабо момче в селски дрехи от домашноткан груб плат, гологлав и без връхна дреха въпреки мразовитата нощ. Седеше нащрек на една пейка до стената, порумениял от огъня, и изглеждаше, колкото и да бе невероятно, почти доволен. Очите му срещнаха погледа на брат Кадфел и проблеснаха – ясни, зеленикави, с тъмни дълги мигли. Косата му бе светлокестенява като дървесината на обработен дъб. Беше слабичък, но висок за годините си. Изглеждаше уморен, сънен, мръсен, целият в

синини, но зад бляскавия поглед и сериозното изражение вътрешно той се кискаше, в това нямаше никакво съмнение.

Брат Кадфел го изгледа продължително и онова, което разбра, за момента му стигаше, за да не се тревожи особено за другото, което все още не бе разбрал. Първо огледа кръга от бойници и после се взря в приор Робърт.

– Отче приоре, признателен съм ви, че пратихте да ме повикат, и с радост поемам определеното ми задължение да направя каквото мога за затворника. Но трябва да ви кажа, че тези господа имат някаква грешка. Не подлагам на съмнение онова, което имат да кажат за залавянето на този момък, но ги съветвам най-искрено да го разпитат как и къде е прекарал сутрешните часове, след като според разказите е избягал от обора на манастира яхнал кон, принадлежащ на господарката Бонел. Смея да ви уверя – каза той сериозно на недоумяващите хора, – че сте хванали не Едуин Гърни, а неговия племенник Едуай Белкот.

ГЛАВА СЕДМА

Манастирската тъмница се състоеше от две малки килии, пристроени до задната част на стражницата, много чисти, снабдени с нарове, не по-лоши от онези, с които трябваше да се примиряват послушниците, и използвани твърде рядко. Килиите се сдобиваха с обитатели главно по летния панаир на Петровден, когато се случваше да приютят някой пиян ратай или манастирски брат, нуждаещ се от сън за охлаждане на някой непристоен изблик на невъздържаност. Тук те приемаха своята епитимия без озлобление, убедени, че е била напълно заслужена. От време на време сред обитателите се случваше и някой с по-смушавачи прегрешения – неуравновесен брат, хранил достатъчно дълго стаена омраза, за да упражни насилие, крадлив слуга или послушник, нарушил твърде грубо наложения ред. С една дума, манастирският съд нямаше кой знае каква работа.

В едната от килиите брат Кадфел и Едуай седяха един до друг и разговаряха сърдечно и приятелски. На вратата имаше решетка, но беше малко вероятно някой да надава ухо за онова, което се говореше зад нея. Братът, който държеше ключовете, беше сънен и напълно безучастен към причината, която му бе довела затворник. Единствената трудност за Кадфел може би щеше да е да блъска достатъчно силно, за да го събуди, когато решеше, че е време да си тръгва.

– Не беше чак толкова трудно – каза Едуай, облягайки се назад с въздишка на благодарност, след като унищожи пълна купа с каша, изпратена от милозливия магер. – Един братовчед на татко, който живее до реката, точно до Гей, има там овощна градина и навес за магарето и каруцата, достатъчен, за да се скрие Руфъс. Неговото момче дотича да ни каже в града, аз взех коня на татко и излязох да посрещна Едуин. Никой не дебнеше за петниста стара кранта като нашия Джафет, никой ме не погледна, докато минавах моста, и нямаше защо да бързам. Алис дойде с мен и седна отзад да наблюдава. После си разменихме дрехите и конете и Едуин се отпрати за...

– Не ми казвай! – прекъсна го бързо Кадфел.

– Няма, за да говорите истината, когато твърдите, че не знаете. Просто тръгна в друга посока. Доста време мина, докато ме забележат – каза Едуай презрително, – дори и след като Алис им помогна. А щом ме видяха, оставаше само да ги разигравам достатъчно дълго, за да успее

той да избяга надалеч. Можех да ги закарам и по-нататък, но Руфъс започна да се изморява и се оставих да ме хванат. Накрая все трябваше да стане. Още няколко часа се радвах, като пратиха един войник да съобщи, че беглецът е уловен. Едуин се е измъкнал. Какво според вас ще правят с мен сега?

– Ако не беше официално обвинен от манастира, и то в присъствието на приора – отговори Кадфел искрено, – щяха да ти съдерат кожата, задето си ги разигравал и си ги правил на глупаци. Не твърдя, че това не е и желанието на самия приор Робърт, но достойнството не му позволява, а и светската Власт забранява войници да те налагат от негово име... Въпреки че според мен – каза той съчувствено, забелязвайки синините, които започваха да личат по челюстта и скулите на Едуай – вече са си изкарвали донякъде яда на теб.

Момчето сви рамене презрително:

– Не се оплаквам. И за тях не мина съвсем безнаказано. Само да бяхте видели как бухна един сержант в тресавището... А да го бяхте чули, след като се измъкна! Весело беше, а и помогнах на Едуин да избяга. Такава хала не бях яздил досега! Но оттук насетне какво ще стане? Не могат да обвинят мен за убийството, не могат да ме обвинят, че съм откраднал Руфъс, нито дори расото, защото тази сутрин не съм припарвал до обора. Има много свидетели, които да докажат къде съм бил: около работилницата и на двора.

– Всъщност не си нарушил никакъв закон – съгласи се Кадфел, – но ти накара правосъдието да изглежда твърде глупаво и това няма да се хареса на властниците. Може известно време да те подържат затворен в крепостта за съучастие с преследван злосторник. Могат дори да те заплашат с нещо, надявайки се, че тогава Едуин ще се върне, за да те отърве.

Едуай поклати енергично глава.

– Глупости, той знае, че не могат да ми припишат какво престъпление. А аз понасям заплахите по-добре от него. Той често губи самообладание. Малко се пооправи напоследък, но си е все още много избухлив.

Дали наистина гледаше толкова безгрижно на онова, което му предстоеше, или само си даваше вид? Кадфел не беше сигурен, но несъмнено по-големият от двамата младежи бе превърнал старшинството си от четири месеца в сериозно преимущество, може би защото се чувстваше отговорен за своя неправдоподобен вуйчо още от люлката.

– Аз мога да си държа устата затворена и да чакам – заяви спокойно

Едуай.

– Е, след като приор Робърт така настоятелно изиска утре сутринта наместникът да дойде лично, за да те отведе – въздъхна Кадфел, – на всяка цена ще присъствам и поне ще се опитам да направя нещо за теб. Приорът ме натовари с духовно поръчение и аз точно ще се придържам към него. А сега най-добре е да си починеш. Тук съм, защото от мен се очаква да те призова към праведност, но, честно казано, моето момче, не намирам твоят живот да се нуждае от поправяне повече от моя и мисля, че би било твърде самонадеяно от моя страна да се меся. Но ако се приєднаши към мен в нощните молитви, Господ може и да ни чуе.

– На драго сърце – каза Едуай весело и се хвърли на колене като жизнерадостно дете, с почитателно събрани ръце и затворени очи. В средата на молитвата преди сън устните му трепнаха в мимолетна усмивка: може би си спомняше неблагочестивите ругатни на сержанта, докато се измъкваше подгизнал от тресавището.

Кадфел стана доста преди утренната, за да е на крак, ако дойдат за затворника рано сутринта. Приор Робърт бе крайно разгневен заради комедията от предната вечер, но пък тя му даваше пълно основание да изисква наместникът незабавно да го освободи от един злосторник, който, както се оказа, изобщо не бе негова грижа. Това не беше момчето, задигнало бенедиктинско расо и поверения на манастира кон, а просто един пакостник, предизвикал смехотворно объркване сред неколцина лековерни пазители на реда. Можеха да си го вземат, но приорът смяташе, че достойнството му изисква – вече се изживяваше като игумен – някои от командирите, самият наместник или поне негов помощник да дойде лично, да се извини за причиненото на манастира неудобство и тогава да отведе размирника. Робърт искаше да се заяви публично, че отгук нататък светата обител се освобождава изцяло от отговорност и тя се поема от светските власти.

Въоръжените мъже пристигнаха към осем и половина, точно преди втората литургия, на която отиваше отец Кадфел, плътно следван от брат Марк. Бяха четирима тежковъоръжени конници начело с напет мургав слаб благородник на висок, кокалест и своенравен кон на петна, като цветовете му преливаха от бежово почти до черно. Марк чу как брат Кадфел въздъхна с облекчение, когато го видя, и самият той усети как при това предзнаменование в сърцето му трепна надежда.

– Наместникът вероятно е заминал на юг да празнува с краля – каза Кадфел с безкрайно задоволство. – Най-накрая Господ обърна взора си

към нас. Това не е Гилбърт Прескот, а неговият заместник Хю Берингар от Мейсбъри.

– И така – каза Берингар весело петнайсетина минути по-късно, – успокоих приора, обещах му да го отърва от този опасен убиец, отпратих го на литургия и сбор поуспокоен и ви отървах от задължението да присъствате на него с обяснението, че трябва да отговорите на някои въпроси – той затвори вратата на стаята, след като отпрати войниците си да чакат отвън заповедите му, после дойде и седна на масата срещу Кадфел. – И това е самата истина, само че едва ли се досеща точно какви ще бъдат въпросите. Тъй че, преди да отидем и да измъкнем онзи малък рак от черупката му, разкажете ми всичко, което знаете за тази странна история. Убеден съм, че знаете повече от другите, колкото и самоуверено да излага случая моят сержант. Не е възможно да се случи нещо толкова различно от обичайното еднообразие на монашеския живот, а вие да не сте научили и да не се намирате в центъра на събитията. Разкажете ми!

Сега, когато Берингар представляваше властта, докато Прескот чинно седеше на празничната трапеза на своя повелител, Кадфел не виждаше основание за съдържаност, поне що се отнасяше до неговата собствена роля. И разказа всичко или почти всичко.

– Значи той дойде при вас и вие го скрихте? – повтори учудено Берингар.

– Да, и бих го направил отново при същите обстоятелства.

– Кадфел, знаете по-добре и от мен какво ужасно обвинение тегне върху това момче. Кой друг би имал някаква облага? И все пак аз ви познавам и съм убеден, че щом се съмнявате в нещо, не може и аз да не изпитам съмнения.

– Аз нямам съмнения – рече Кадфел твърдо. – Момчето е невинно, дори мисъл за убийство не го е спохождала. И за нищо на света не би се сетило да използва отрова. Когато дойдоха при мен, изпитах и двамата. Никой от тях не знаеше как е умрял човекът, и веднага ми повярвах, когато казах, че е бил намушкан. Дадох на момчето да помирише отровата, то дори не трепна. Смътно си спомняше, че мирисът му бил познат от лечебницата, където присъствал, докато разтривали рамото на брат Рийс.

– Вярвам ви – каза Берингар, – това безспорно е ценно сведение, което обаче не може да се смята за доказателство. Ами ако и двамата подценяваме лукавството на тези младежи просто защото са млади?

– Така е – съгласи се Кадфел с уморена усмивка, – вие самият не сте възрастен, а доколкото ми е известно, пределите на притворството ви още не са установени. Но, повярвайте ми, тези момчета са от друго тесто. Освен това ги познавам сравнително добре. Имам дълг и го изпълнявам според собствените си разбирания. Вие си имате свои задължения, които трябва да изпълнявате съобразно със собствения ви пост и ранг. Не оспорвам това. Но в този момент, уважаеми Хю, не знам и няма как да се досетя къде се крие Едуин Гърни, иначе щях да го подканя да се предаде и да разчита на почтеността ви. Няма нужда да ви казвам, че верният негов племенник, който е отнесъл пердах заради него, със сигурност знае къде е Едуин или поне накъде се е отправил. Можете да го попитате, но той, разбира се, няма да каже нищо. Нито при вашия стил на разпит, нито при този на Прескот...

Както барабанеше с пръсти по масата, Хю за момент се замисли.

– Отче Кадфел, трябва да ви уведомя, че издирването на момчето ще продължи с пълна сила, тъй че внимавайте къде ходите.

– Това е честна сделка – каза Кадфел просто. – И по-рано сме били съперници по хитрост и сме завършвали като съюзници. Колкото до това, къде ходя, ще би се стори чудовищно отегчително. Приор Робърт не ви ли каза? Мога да се движа само в пределите на манастира, не ми е позволено да го напускам.

Пъргавите черни вежди на Хю хвъркнаха нагоре чак до косата му.

– Боже милостиви, заради какво прегрешение? – той завъртя очи. – Какво сте забъркали, та сте си заслужили такава възбрана?

– Прекарах твърде много време в разговор с вдовицата и едно наострено ухо схванало, че се познаваме много добре още от младини – не бе сметнал за нужно да съобщава това на Хю, но пък и нямаше основания да го крие от него. – Веднъж ме попитахте как така не съм се оженил, и аз би отговорих, че навремето съм имал подобно намерение, преди да потегля за Светите земи.

– Спомням си! Дори й споменахте името. Казахте, че сега сигурно има внуци и правнуци... Наистина ли, Кадфел? Нима тази дама е вашата Рихилдис?

– Тази дама. – изрече Кадфел, като наблюдаваше на всяка дума, – наистина е Рихилдис, но не е моя. Преди двамата й съпрузи за известно време имах претенции към нея, нищо повече.

– Трябва да я видя! Чаровницата, привлякла погледа ви, сигурно заслужава внимание. Ако беше някой друг, щях да кажа, че този факт значително отслабва аргументите в защита на нейния син, но понеже ви

познавам, съм наясно, че който и да е буен хлапак на тази възраст, изпаднал в беда, би могъл да ви води за носа. Ще се срещна с нея, тя може да има нужда от съвет или от помощ. Очевидно тази история не е много чиста в правно отношение и докато нещата се изяснят, ще мине време.

– Има още нещо, което можете да сторите. То евентуално би доказало онова, за което аз мога само да настоявам. Както ви казах, момчето твърди, че е хвърлило в реката една инкрустирана дървена кутийка – Кадфел я описа с най-големи подробности. – Ако може да се намери, в немалка степен ще бъде подкрепена неговата версия, в която аз просто-душно вярвам. За съжаление не ми е възможно да изляза и да се свържа с рибарите и лодкарите от Севърн и да ги помоля да се оглеждат за такава дреболия по брега на местата, където водата обикновено изхвърля разни неща. Но вие можете да го сторите, Хю. Можете да го разгласите в Шрусбъри и по реката. Струва си да се опита.

– Ще го направя непременно – съгласи се с готовност Берингар. – Има един човек, чиято зловеща задача е, щом някоя бедна душа попадне в Севърн, да прецени точно на кое място тялото ще бъде изхвърлено на брега. Нямам представа, дали дребните предмети следват същия път, но той не може да не знае. Ще му наредя да се заеме с това дирене. А сега, ако сме си казали всичко, най-добре да отидем да видим онзи ваш хлапак двойник. Късметлия е той, че го познавате, иначе едва ли щяха да му повярват, ако самият той им беше казал, че не е момчето, което търсят. Наистина ли толкова си приличат?

– Обичайна прилика между роднини, ако ги познаваш или ги видиш един до друг. Но когато са поотделно, човек може да се обърка, особено ако наистина не ги познава добре. А вашите хора са преследвали ездача на един определен кон. Елате да го видите!

Той все още изпитваше съмнения, когато двамата се отпавиха към килията. Едуай напрегнато очакваше да разбере какво ще прави с него представителят на властта. И въпреки това не се страхуваше, че може да му се случи нещо лошо. Хю можеше да мисли различни неща за вината или невинността на Едуин, но не залагаше много на безрезервната ярност на Едуай към неговия роднина.

– Ела насам, Едуай, излез на дневна светлина – нареди Берингар, като държеше вратата на килията широко отворена. – Ела да те разгледам! Следващия път, когато се размените, искам да знам със сигурност кой от двамата ми е в ръцете – и когато Едуай послушно се изправи и предпазливо пристъпи напред, след като хвърли напрегнат поглед встрани, за да се увери, че брат Кадфел е там, Берингар го хвана за

брадичката, повдигна без грубост лицето му и го огледа внимателно. Тази сутрин синините вече бяха морави, но лешниковите очи искряха. – Вече не мога да не те позная – каза Хю. – И така, млади господине, ти ни струваше доста време и усилия, но аз предлагам да не пилеем още повече, за да ти смъкваме кожата от бой. Ще те попитам само веднъж: къде е Едуин Гърни?

Начинът, по който бе зададен въпросът, и изражението на смуглото лице загатваха за всякакви възможности, ако не последваше отговор. Въпреки благия тон всичко можеше да се очаква. Едуай навлажни пресъхнали устни и каза с най-хрисимия и почтителен глас, който Кадфел бе чувал от него:

– Ваша светлост, Едуин е мой роднина и приятел, и ако исках да издам къде е, нямаше да изтърпя всичко това само за да може той да се скрие. Разберете ме, не мога и няма да го предам.

Берингар погледна брат Кадфел и запази сериозно изражение, ако не се смятаха искрите в очите му.

– Добре, Едуай, честно казано, не очаквах да ми кажеш друго. Не е прегрешение да отстояваш верността си. Но искам да бъдеш на място, където лесно мога да те намеря, ако ми потрябваш, а и да бъда сигурен, че няма да хукнеш като пошурял пак да спасяваш някого.

Едуай си представи някакви килии в крепостта на Шрусбъри и придоби стоическо изражение, за да посрещне най-лошото.

– Дай ми дума, че няма да напускаш къщата на баща си и работилницата – каза Берингар, – докато не ти върна свободата! Защо да те храним на обществени разноски през коледните празници, след като ти си човек, който държи на думата си. Даваш ли я?

– О, разчитайте на честната ми дума! – възкликна Едуай, слисан и в същото време целият сияещ. – Няма да мърдам от двора, докато не ми разрешите. И благодаря!

– Добре! Вярвам на думата ти, както и ти можеш да вярваш на моята. Задачата ми, Едуай, не е на всяка цена да осъдя твоя вуйчо или безразборно някой друг за убийство, а да открия кой е истинският извършител на престъплението. И ще го направя! Тръгвай, лично ще те отведе в дома ти. Няма да е излишно да си поговоря малко с родителите ти.

Тръгнаха преди голямата литургия в десет – Берингар с Едуай на седлото зад него. Оказа се, че кокалестият петнист жребец може да носи товар, два пъти по-тежък от скромното тегло на господаря си. Отзад в редица по двама следваха тежковъоръжените конници. Само веднъж, по

средата на литургията, когато мислите му трябваше да бъдат заети с повзвишени неща, Кадфел се сети с раздражение за още две отстъпки, които можеше да постигне, ако бе помислил навреме. Мартин Белкот сега беше без кон, манастирът искаше да се отърве от Руфъс, а Рихилдис сигурно щеше да се зарадва, ако животното отиде при зет ѝ и тя престане да се чувства задължена на манастира за мястото в обора и зобта. Берингар вероятно би оценил хумора, ако повереше коня на дърводелеца с обяснението, че освобождава манастира от едно бreme. Но второто бе по-важно. Предния ден възнамеряваше да търси стъкленницата от отровата по брега на яза, а наместо това се озова затворен между стените на манастира. Защо когато помоли Берингар да каже на рибарите да гледат за мощехранителницата от крушово дърво, не го накара да проследи и тази тънка, но важна нишка на разследването? Ядосан на себе си, той даже се сопна на брат Марк, когато всеотдайният младеж го попита за тазсутрешните събития. Въпреки това след вечеря Марк невъзмутимо го последва в убежището му в градината.

– Аз съм един стар глупак – избухна Кадфел, надмогвайки униинето си – и пропуснах великолепа възможност някой да свърши работата ми там, където самият аз сега не мога да отида. Но вината не е твоя, съжалявам, че си го изкарах на теб.

– Ако е нещо, което искате да се свърши извън стените – каза Марк предпазливо, – защо днес да съм по-малко полезен, отколкото бях вчера?

– Прав си, но и бездруго веднъж вече те замесих. А ако имах достатъчно разум, можех да си послужа с ръцете на закона, което щеше да бъде много по-добре. Въпреки че изобщо не става дума за нещо опасно или осъдително – поясни той, сякаш сам себе си убеждаваше. – Трябва да се потърси една стъкленница...

– Миналия път – каза Марк замислено – търсехме нещо, за което се надявахме, че няма да се окаже стъкло. Жалко, че не го намерихме.

– Така си е. Този път обаче трябва да е именно стъкло, ако идването на Берингар вместо на Прескот наистина е някакво предзнаменование. Аз ще ти кажа къде да търсиш – и той обясни за прозореча на южната страна, отворен в онзи мразовит ясен ден.

– Тръгвам – каза брат Марк. – А вие можете да подремнете след обяда със спокойна съвест. Моите очи са по-млади...

– Внимавай, вземи кърпа и ако намериш стъклото, увий го внимателно и не го пипай излишно. Искам да видя как маслото се е стекло и засъхнало по стените.

Брат Марк се върна на стъмване. Оставаше половин час до вечерня, но от това време нататък диренето на нещо дребно по тесен, обрасъл с трева склон беше излишно и безнадеждно. Зимните дни почват късно и свършват рано, също както скъсяващата се пътека на живота след шестото десетилетие.

Кадфел послуша брат Марк и прекара следобеда в дрямка. Не можеше да отиде никъде, нямаше работа тук, нямаше никакво задължение, което да изисква усилията му. В един миг внезапно се сепна, събуди се и видя надвесената отгоре му мършава, но стройна суха фигура на брат Марк, които го гледаше с блага усмивка на своето свещеническо лице без възраст. Кадфел бе забелязал това негово излъчване още от времето, когато уплашеното и изпълнено с неприязън момче за пръв път се озова между манастирските стени. Тихият многозначителен и весел глас изтърколи времето обратно: пак беше на осемнайсет години, при това току-що навършени.

– Събудете се! Имам нещо за вас.

Все едно дете казваше на баща си: „Виж, сам го направих за теб!“ Той нежно положи в скута на Кадфел грижливо сгъната бяла кърпа. После предпазливо я разтвори и откри съдържанието ѝ с жест на такъв свенлив триумф, че сходството с гордото дете стана пълно. Показа се малко шише с изкривено гърло от зеленикаво стъкло, оцветено от една-та страна някак по-различно чак до дъното, където зеленото се примесваше с жълтеникавокафявото на утайката, която все още лениво помръдваше вътре.

– Запали тази лампа! – нареди Кадфел и хвана кърпата с две ръце, за да поднесе наградата към очите си.

Брат Марк усърдно зачатка с кремъка и огнивото и изкара искра за фитила на малкия газен светилник в глинена чинийка, но сблъсъкът между светлината и мрака не подобри особено видимостта. Стъкленницата бе запушена с малък дървен чеп, увит в усукано вълнено парцалче. Кадфел нетърпеливо помириша плата точно където беше оцветен в кафяво. Мирисът беше слаб, но ясен, носът му го долови безпогрешно. Студът го бе притъпил, но и съхранил. От външната страна на стъкленницата чак до долу личеше отдавна засъхнала дълга тънка диря от масло.

– Това ли очаквахте? – възбудено се въртеше около него брат Марк.

– Да, момко! Това малко стъкло е съдържало смърт, а виж, може да се скрие в мъжка длан. Така ли лежеше, когато го намери? На тази страна, където се е събрала утайка и е засъхнала по цялата ѝ дължина? Отвътре и отвън... Някой е запушил и е изхвърлил бързо шишето, за да не

го видят, и тази дълга бразда от прокапало масло означава може би, че и на дрехите му има петно. Седни сега тук и ми разкажи къде и как го намери, защото от това зависи много. Ще можеш ли отново да познаеш със сигурност мястото?

– Да, защото оставих знак – заруменял от удоволствие, че е изпълнил така добре заръката на Кадфел, брат Марк седна и нетърпеливо се наклони към него. – Къщите там нали са оградени с тясна ивица градини, която слиза почти до водата, а по самия ръб на минава тясна пътека? Не би било трудно за мъж, който бърза, та дори за жена, да хвърли от къщата нещо леко и то да падне до самия ръб на водата, а и по-надалеч. Затова първо минах по пътеката и огледах страната откъм кухненския прозорец, който е бил отворен оня ден, както вие казахте. Само че не го намерих там.

– Нима?

– Да, а по-нататък. Сега по края на яза има лед, но течението от воденичния улей поддържа средата незамръзнала. Намерих го, когато се връща обратно, след като бях претърсил навсякъде по тревата и храсталците наоколо и реших да погледна от другата страна на пътеката, откъм водата. Беше там, полегнало настрана и наполовина сковано от леда. Забих една пръчка от леска в земята точно срещу мястото, а и дупката в леда, от която го измъкнах, също е белег, стига да няма лапавица сутринта. Мисля, че шишето е било хвърлено отвъд леда, ако тогава изобщо е имало лед, но не достатъчно навътре, че да бъде поето от течението, и понеже тапата си е била на мястото, не е потънало, а се е върнало до брега, където го е сковал следващият мраз. Само че, отче Кадфел, не е възможно да е било хвърлено от кухненския прозорец – мястото, където лежеше, бе много по-нататък по пътеката.

– Сигурен ли си? Откъде тогава? Разстоянието ли ти се вижда голямо?

– Не, странното е в посоката. Твърде далеч вдясно, а по средата има храсталак. Разположението не съответства. Ако някой хвърли шишето от кухненския прозорец, то няма да падне там, където го намерих, просто не е възможно. Но виж, прозорецът на другата стая би бил съвсем подходящ. Отче, можете ли да си спомните дали той също не е бил с отворени капаци? Онзи в стаята, където са се хранили?

Кадфел мислено се върна към сцената в къщата, когато Рихилдис го посрещна отчаяна и го преведе до спалнята покрай разбутаната маса, на която стояха три чинии.

– Точно така беше! Капаците бяха отворени, защото през прозореца

грееше обедното слънце.

От тази вътрешна стая Едуин се бе втурнал навън, обзет от обида и негодувание, бе минал през кухнята, където се смяташе, че е избършил престъплението си, след което се е отървал от уликите. Но нито за момент не бе оставал сам в нея и само по време на стремителното си бягство бе изчезнал от погледа на цялото домакинство.

– Разбираш ли какво означава това, Марк? От думите ти излиза, че тази стъкленица или е била хвърлена от прозореца на вътрешната стая, или че някой е изскочил на пътеката и я е хвърлил във вира. А Едуин не е можел да стори нито едното, нито другото. Възможно е, както те предполагат, да се е спрял за момент в кухнята, но със сигурност не е минал по пътеката край яза, преди да се отправи към моста, иначе Елфрик щеше да го подмине. Така е, щял е да го изпревари и да го пресрещне при портите! Нито пък е имал възможност по някое време след това да се отърве от стъкленицата. Скрил се е, изпълнен с негодувание и обида, докато го е намерил Едуай, след това двамата продължили да се крият и накрая решили да дойдат при мен. Това мъничко нещо, Марк, е доказателство, че Едуин е толкова виновен, колкото и някой от нас двамата.

– Само че не посочва кой е виновникът – възрази умърлушен Марк.

– Така е. Но ако шишето наистина е било хвърлено през прозореца на тази вътрешна стая, това е станало доста след смъртта, защото там едва ли някой е останал сам дори и за малко, преди сержантът да дойде и да си отиде. А ако виновникът е носил стъклото през цялото време със себе си, така както е зле запушено в момента, тогава маслото вече го е белязало. Може да се опита да изтрие петното, но няма да му е лесно. А кой може да си позволи да изхвърли роба или расо? Не, белезите само чакат да бъдат открити.

– Ами ако извършителят е външен човек, не от къщата, и след злодеянието просто е хвърлил стъкленницата от пътеката? Вие вече се замислихте веднъж за магера и за слугите.

– Не твърдя, че е изключено. Но доколко е вероятно? От пътеката човек може да метне шишето така, че да падне в средата на яза, в дълбокото. Дори и да не потъне – а в този случай той би имал достатъчно време да се погрижи за това! – шишето би било отнесено обратно в потока и оттам – в реката. Но както виждаш, то е паднало по-напред, затаило се е там и ни е чакало да го открием.

– Сега какво трябва да правим? – попита брат Марк, вече станал на крака и готов за действие.

– Да тръгваме за вечернята, синко, иначе ще закъснеем. А утре

трябва да отидеш с тази улика при Хю Берингар в Шрусбъри.

Мирянското присъствие на вечернята беше оскъдно и все пак налице. Тази вечер Мартин Белкот бе пристигнал от града да благодари сърдечно първо на Бога и после на Кадфел за това, че синът му се бе завърнал здрав и читав. След като службата приключи, той изчака братята да излязат от църквата и тръгна да посрещне Кадфел при южната врата.

– Отче, на вас дължим това, че момчето отново си е у дома, макар и поопердасено, а не се въргала в някое подземие в крепостта заради усилията си.

– Не на мен, защото аз не бих могъл да го освободя. Хю Берингар реши, че е по-добре да го прати да си ходи. И знайте, че каквото и да се случи, можете да разчитате на Берингар като на почтен и честен човек, който никога не търпи несправедливост. Ако ви се наложи да се срещнете с него, кажете му истината.

Белкот се усмихна уморено.

– Истината, но не цялата истина, дори и на него... въпреки че той действително се оказва великодушен към моето момче, съгласен съм. Но докато другият не е в безопасност също като Едуай, няма да обадя никому къде е. На вас обаче, отче...

– Не! – прекъсна го бързо Кадфел. – Не искам да знам, въпреки че се надявам скоро да няма вече причина да се крие. Но това време не е дошло. Всичко наред ли е със семейството ви? Как е Едуай?

– Нищо му няма. Май дори се перчи със синините си. Всичко той бил измислил. Сега поне за известно време се е укротил. Никога не съм го виждал толкова послушен, а това хич не е лошо. Работи с повече старание. Не че сме претоварени с работа пред празниците, но нали Едуин го няма, а и Майриг замина да кара Коледа с роднините си, та ми се струпа достатъчно и за моя хубостник.

– Значи Майриг отиде при семейството си, така ли?

– Винаги си ходи за Коледа и Великден. Има братовчед и някакъв чичо нагоре към границата. Ще се върне преди Нова година. Такъв си е Майриг, много държи на роднините си.

Да, така беше казал, когато Кадфел се видя с него. „Моят род е родът на майка ми. Аз си вървя с нашите. Баща ми не е уелсец.“ Естествено, че ще иска си иде за празниците.

– Мир на всички ви за Рождество Христово! – каза Кадфел обнадежен, откакто намерената улика лежеше на една полица в неговата сушилня.

– Амин! Аз и моето семейство сърдечно ви благодарим за

неоценимата помощ и ако някога имате нужда от нашата, заповядайте!

Мартин Белкот се върна в своята работилница, изпълнил дълга си, а брат Кадфел и брат Марк, с бремето на своя все още неизпълнен дълг, отидоха на вечеря.

– Ще тръгна рано за града – прошепна настойчиво брат Марк в ухото на Кадфел, както седяха в един ъгъл на сборната зала, където след вечеря брат Франсис четеше с фъфлене някакви латински текстове. – Ще отсъствам от утренната. Най-много да си спечеля едно покаяние!

– Не! – прошепна твърдо брат Кадфел в отговор. – Ще изчакаш да мине обед и тогава вече ще си свободен да вършиш собствените си задължения, тъй като за теб това ще бъде едно напълно законно дело, при това най-доброто, с което можеш да се заловиш. Няма да ти позволя да нарушаваш установения ред.

– Което вие самият, разбира се, не бихте се поколебали да направите! – изсумтя Марк, а срамежливото му лице светна в широка усмивка, която спокойно би могла да бъде на Едуин или Едуай.

– Само когато въпросът е на живот и смърт. И си признавам винага! А ти не си аз и не бива да повтаряш греховете ми. Няма никакво значение, дали ще бъде преди, или след обед – добави той успокоително. – Ще питаш за Хю Берингар и за никой друг, предупреждавам те, единствено в него съм сигурен. Извикай го и го заведи на мястото, където си намерил шишето. След което, струва ми се, семейството на Едуин много скоро отново ще си го посрещне у дома.

Планът им се оказа неизпълним. Сборът на следното утро осуети намеренията им и промени всичко.

Преди разискванията по второстепенни въпроси брат Ричард, заместник-приорът, стана, за да съобщи, че по спешност умолява за вниманието на приора.

– При брата иконом е дошъл човек от нашите кошари край Ридъкройсо до Озуъстри. Инокът Барнабас се разболял, гърдите му били зле и имал треска, а брат Саймън останал съвсем сам да се грижи за цялото стадо. Освен това съвсем не бил сигурен, че е достатъчно вещ, за да цери подобаващо болния брат, и моли, ако е възможно, някой с повече знания да отиде и да му помага за известно време.

– Винаги съм смятал – каза приор Робърт навъсено, – че там трябва да имаме повече от двама души. Гледаме двеста овце по онези хълмове, а мястото е отдалечено. Но как брат Саймън е успял да прати вест, след като е единственият на крака там?

– Възползвал се е, че в имението Молили сме изпратили наш управител. Изглежда, то е само на няколко мили от Ридъкройсо. Брат Саймън яздил дотам и помолил да ни известят, след което един коняр веднага потеглил с поръчението. Би било добре да не губим време и ако можем, да изпратим лечител още днес.

Споменаването на Молили накара приора да наостри уши. То стана повод и Кадфел да се впусне в разсъждения, тъй като имението беше пряко свързано с грижите му в момента. Значи Молили беше само на няколко мили от манастирските кошари при Озуъстри! Никога досега не се беше замислял, че точното му разположение би могло да бъде от значение, и сега това внезапно просветление повдигна цял куп странични въпроси.

– Трябва наистина да изпратим човек – каза Робърт.

Той си помисли, че поръчението, съвсем естествено, можеше да се възложи на най-опитния билкар и лечител в манастира. Това щеше не само да го отстрани от всякакво общуване с вдовицата Бонел, но и да му попречи да проявява натрапчивата си настоятелност в ровенето около печалния случай, който я бе лишил от съпруг. Приорът обърна среброкосата си величава глава и погледна право към брат Кадфел – нещо, което обикновено избягваше да прави. Кадфел си беше помислил нещо подобно и също се бе възраждал вътрешно. Сам да го бях скроил, помисли си той, нямаше да бъде толкова успешно.

– Брат Кадфел, по всичко личи, че това е дело за теб, вещия лечител. Можеш ли незабавно да приготвиш всичко необходимо за един болен брат?

– Мога и ще го направя, отче – отвърна Кадфел с такава готовност, че за момент приор Робърт се усъмни в собствената си мъдрост и проницателност.

Защо ще се радва толкова на такъв дълъг път през зимата и на тежката работа, която го чака след това, едновременно като лечител и овчар? А толкова настоятелно се бъркаше в работите на семейство Бонел тук! Но разстоянието бе сигурна гаранция, от Ридъкройсо нямаше да може нищо да направи.

– Надявам се, че няма да е за дълго. Ще се молим брат Барнабас бързо да оздравее и да укрепне. Ако се появи някаква нужда, можеш пак да пратиш вест по конярите от Молили. Послушник Марк достатъчно добре ли е обучен да оказва помощ при по-леки неразположения в твоё отсъствие? В случай на сериозно заболяване можем да се обърнем към лекар.

– Брат Марк е всеотдаен и способен – каза Кадфел почти с бащинска гордост, – може да му се има пълно доверие, защото, ако почувства, че не му достигат знания, ще го заяви най-смирено. Освен това разполага с всички билки, които могат да потриват в този сезон. Постарахме се да се запасим добре и за най-тежка зима.

– Чудесно! Тогава с оглед на неотложните обстоятелства можеш да напуснеш сбора и да се заемеш с подготовката си. Избери си добро муле от конюшната, вземи си храна за из път и не забравяй да приготвиш всичко необходимо за болестта, сполетяла брат Барнабас. Ако има някой болен в лечебницата, когото искаш да посетиш преди тръгване, направи го. Преди да потеглиш, дай на брат Марк съответни напътствия.

Брат Кадфел излезе от залата и остави присъстващите да продължат с обичайните въпроси. Господ все още не е отвърнал поглед от нас, помисли си той, докато се суетеше весело из сушилнята и ровеше по рафтовете за онова, което му трябваше. Лекове за гърло, гърди, глава, мазило за втриване в гърдите, гъша мас и силни билки. Останалото беше топлина, грижа и добро хранене. Там в Ридъркойсо имаха кокошки и собствена дойна крава. И накрая, една вещ, която трябваше да отнесе в Шрусбъри – малкото зелено шише, все още увито в платнената кърпа.

Брат Марк влетя в сушилнята. Пристигаше направо от заниманията по латински под наставничеството на брат Пол.

– Казаха ми, че заминавате и че аз ще ви замествам. О, отче Кадфел, как ще се справя без вас? А Хю Берингар и уликата, която имаме за него?

– Остави това на мен – отвърна Кадфел. – Пътят към Ридъркойсо минава през града. Аз лично ще отнеса стъклото в крепостта. Ти само не забравяй каквото си научил от мен! Добър ученик си, зная. Духом ще бъда с теб всеки миг. Представи си, че ме питаш, и сам ще намериш отговора – хванал в една ръка гърненце с мехлем, той разсеяно протегна другата и ласкаво потупа младата гладка тонзура, обкръжена с остра и гъста сламеноруса коса. – Няма да отсъствам дълго, ще вдигна брат Барнабас на крака за броени дни. Освен това чуй, скъпо момче, както разбрах, имението Молили е съвсем близо до мястото, където отивам, и ми се струва, че отговорът на онова, което искаме да знаем, може да се крие именно там, а не тук.

– Така ли мислите? – попита брат Марк с надежда, забравил за собствените си притеснения.

– Да, и имам нещо на ум... просто смътно усещане, че искаха да се отърват от мен на сбора... А сега ще ти заръчам ето какво: иди в

конюшната, избери ми едно хубаво муле и сложи всички тези неща в дисагите. Преди да тръгна, трябва да свърша една работа в лечебницата.

Брат Рийс седеше на своето място съвсем близо до огъня свит на стола си в блажена полудрямка, но достатъчно буден, за да отваря по едно бдително око при всяка дума или движение наоколо. Беше в добро настроение, радушно посрещна своя гост и лицето му се проясни донякъде, когато Кадфел му каза, че заминава към северозападната част на графството, в кошарите на Ридъкройсо.

– Твоят роден край, братко! Да нося ли поздрав от теб на границата? Имаш там три поколения роднини. Сигурно някои от тях са живи и до днес.

– И още как! – брат Рийс оголи беззъби венци в замечтана усмивка... – Ако ти се случи да се срещнеш с моя братовчед Кънфрит ап (*Син на – бел. прев.*) Рийс или с неговия брат Оуайн, предай им благословията ми. О, много роднини имам аз по тези земи. Питай за моята племенница Ангарад, момичето на сестра ми Мараред, най-малката ми сестра, дето се омъжи за Айфор ап Морган. Май че Айфор се спомина преди Време, ала ако излезе, че е жив, кажи му, че го помня, и му предай много здраве. Момичето трябва да дойде да ме види, нали нейният изгорник сега работи в града. Помня я като съвсем мъничка, като маргаритка беше – толкова висока и също толкова хубава.

– Ангарад ли беше момичето, дето отиде да слугува в къщата на Бонел от Молили? – предпазливо попита Кадфел.

– Да, и жалко! Но те са там от много години, тия саксонци. С времето почваш да свикваш с чуждите имена. Обаче по-нататък не можах да стигнат. Молили е само един трън, забит в плътта на Кънлейт. Забит надълбоко... но почти отчупен... И това може да стане някой ден! И бездруго едва опира до саксонските земи.

– Наистина ли? – попита Кадфел. – Значи всъщност, въпреки че вече три поколения има собственик англичанин, имението Молили си е уелска земя?

– Уелско е колкото Сноудън (*Най-високият връх (1085 m) в Камбрийските планини, Северен Уелс – бел. прев.*) – каза брат Рийс, запален от искриците на стария родолюбив пламък. И всички съседни са уелски, както и повечето от арендаторите. Родното ми място е малко по на запад, близо до църквата на Лансилин, в сърцето на Кънлейт. Уелска земя, откак свят светува!

Уелска земя! Това не би могло да се промени само защото някой си

Бонел по бремето на Уилям Руфъс (*Уилям II (1056–1100) – крал на Англия от 1087 до 1100 г., син на Вилхелм Завоевателя – бел. прев.*) се е намъкнал там, присвоил е няколко акра и оттогава е успял да запази заграбеното под покровителството на графа на Честър. Защо изобщо не ми хрумна, питаше се Кадфел, да попитам по-рано къде се намира това имеие?

– И Кънлейт има правомерно назначени уелски съдии, нали? И прилагат закона на Хайуел Да, а не на Нормандска Англия...

– Точно така! Законен областен съд, какъвто има в Уелс! Навремето родът Бонел водеше разни дела за границите на земите си ту според уелския, ту според английския закон, както им отърваше. Но хората си харесват уелския закон и свидетелските показания на съседите: за тях това е правилният начин да се разреши един спор. Така е праведно! – отсече брат Рийс, поклати побелялата си глава и вдигна поглед към Кадфел. – Какво си се загрижил толкова за закона, братко? Да не смяташ и ти да водиш дело? – тази мисъл го накара да се изкикоти и той за пореден път оголи влажните си беззъби розови венци.

– Аз не – отбърна Кадфел и стана, – но си мисля, че един човек, когото познавам, може и да има подобно намерение.

Излезе навън умислен и се озова в просторния двор, където ниското зимно слънце блесна в очите му и го ослепи за втори път. Колкото и да бе невероятно, в тази моментна слепота най-сетне съвсем ясно видя пътя, който трябваше да следва.

ГЛАВА ОСМА

Искаше му се да свърне от „Уайл“, за да си поприказва с Мартин Белкот и да се убеди лично, че семейството не е под наблюдение, чо не го направи, било защото имаше на ум по-спешна задача, било защото не искаше да привлича вниманието към този дом. Хю Берингар бе човек независим и със силно чувство за справедливост, но хората от наместничеството на Шропшир бяха нещо съвсем друго и виждаха своя началник по-скоро в лицето на Гилбърт Прескот. В това нямаше нищо чудно, тъй като Прескот беше официалният представител на крал Стивън тук. Чувството за справедливост на Прескот бе по-безкомпромисно, по-късогле-до и устремено към бърз и порядъчен завършек. Прескот може да бе заминал за Уестминстър, а Берингар на думи може и да го заместваше напълно, ала сержантите и войниците продължаваха да действат по познатия начин, втурвайки се да преследват само най-явната плячка. И в случай че работилницата на Белкот беше под наблюдение, не биваше Кадфел да привлича вниманието към нея. Ако пък опасенията му бяха неоснователни, толкова по-добре, значи думата на Хю бе натежала.

Тъй че Кадфел продължи кротко нагоре, отмина двора на Белкот, без да поглежда към него, и прекоси града. Пътят му на североизток минаваше през моста, обърнат към Уелс, но той отмина и него и изкачи хълма към Хай Крос. От това място улицата леко се спускаше, после отново преминаваше в баир нагоре и стигаше до вратата на крепостта.

След обсадата през лятото гарнизонът на крал Стивън вече владееше изцяло крепостта и стражата, макар и бдителна, бе спокойна и самоуверена. Когато се приближи, Кадфел слезе от мулето, поведе го нагоре по стръмното и скоро навлезе в сянката на вратата. Странникът го изчака невъзмутимо.

– Добро утро, отче! Какво ви води насам?

– Искам да поприказвам с Хю Берингар от Мейсбъри – отвърна Кадфел. – Съобщете му за брат Кадфел и смятам, че ще ми отдели малко от времето си.

– Нямате късмет, отче, поне засега. Хю Берингар не е тук и сигурно няма да се върне до здрач, тъй като замина да дири нещо надолу по реката заедно с Мадог Мъртвешката лодка.

Тази неочаквана вест окуражи Кадфел, за миг обезсърчен и смутен от вестта за отсъствието на Берингар. Можеше да измисли и нещо по-

добро в края на краищата. Ако беше оставил шишето на брат Марк, той спокойно би могъл да направи второ посещение, след като първото не бе постигнало целта си. Единственият човек, на когото имаше пълно доверие тук, бе Берингар, но ето че сега изпадна в положение, което трябваше да предвиди. Хю не беше губил време да праща хора по дирите на мощехранителницата на Едуин, бе тръгнал да я търси лично, вместо да разчита на подчинените си. В случай че сега седнеше да го чака, щеше сериозно да се забави, а не можеше да си го позволи. Брат Барнабас лежеше болен, Кадфел бе поел задължението да го лекува, тъй че колкото по-бързо стигнеше, толкова по-добре. Замисли се дали да довери своята скъпоценна улика на някой друг, или да я задържи, докато му се удаде случай да я връчи лично на Берингар. В края на краищата Едуин продължаваше да бъде някъде на свобода, тъй че за момента не можеше да го сполети нищо лошо.

– Ако сте тук по случая с отравянето – обади се стражникът услужливо, – можете да говорите със сержанта, който го замества. Чувам, че в манастира ставали разни неща. Ще си отдъхнете, когато хванат негодника и ви оставят на мира. Влизайте, отче, аз ще вържа мулето би и ще пратя да кажат за вас на Уилям Уордън.

Е, поне можеше да види този заместник и да оцени що за човек е. Кадфел мина през вратата и изчака в едно каменно преддверие. Мушна причината за своето посещение в торбата си, докато реши какво да прави. В това време сержантът се появи и още от пръв поглед стана ясно, че шишето нямаше да напусне скривалището си. Беше същият военен, който пристигна в къщата на Бонел веднага след известието на приора – братат, як, с орлов нос, самоуверен и припрян, щом подушеше явна дияра. Той също веднага разпозна Кадфел и големите му бели зъби блеснаха в презрителна усмивка сред рунтавата брада.

– Пак ли вие, отче? И пак с вода от десет кладенеца, за да докажете, че младият Гърни не бил виновен, когато на нас ни трябва само един свидетел, който е стоял наблизо и го е видял да извършва злодеянието! Дошли сте да ни хвърляте още прах в очите, докато виновникът се добере до Уелс, така ли?

– Дойдох да попитам – каза не съвсем искрено брат Кадфел – дали няма нещо ново във връзка с онова, което съобщих на Хю Берингар вчера.

– Нито има, нито ще има. Значи вие сте го пратили да гони вятъра по реката! Разбира се, трябваше да се сетя! Един нахален млад измамник ви разказва някаква измислица, вие се хващате и пускате фитила и

на други хора. Пълни глупости! Да заделяме хора, за да гребат нагоре-надолу по Севърн в този студ и да търсят някаква кутийка там, където никога не е попадала! Май за доста неща имате да отговаряте, отче.

– Безспорно – съгласи се брат Кадфел миролюбиво. – Всички имаме, вие също. Но да полага усилия в името на истината и справедливостта, е задължение на Берингар, а също така Ваше и мое. Аз моето изпълнявам, доколкото мога, и гледам да не се хвърлям към най-очевидното и лесното и не си затварям очите за всичко останало само за да си спестя труда и да си гледам спокойствието. Е, май съм ви обезпокоил напразно. Все пак нека Хю Берингар научи, че съм идвал и съм питал за него.

При тези думи той погледна сержанта и дълбоко се усъмни, че съобщението му ще бъде предадено. Не, сериозна улика, която доказваше, че са на погрешен път, не можеше да се остави на този човек, който така вярваше в собствената си правота, че бе в състояние дори да изкриви обстоятелствата и фактите само за да прилягат към убеждението му. Нямахме как, шишето трябваше да продължи за Ридъкройсо и да изчака да му дойде времето, когато брат Барнабас щеше да оздравее и отново да се върне сред овцете си.

– Виждам, че сте добронамерен, отче – каза Уилям благосклонно, – но подобни въпроси са твърде далеч от светата обител. По-добре ги оставете на онези, които имат опит.

Кадфел се сбогува, без да възрази, възседна мулето си и мина обратно през града към подножието на хълма, където пътят завиваше наляво и стигаше до моста, извеждащ на запад. Поне нищо не беше загубено, Берингар следваше нишката, която му бе посочил. Сега беше време да се съсредоточи върху предстоящото пътуване и да остави временно настрана грижите за Рихилдис и нейния син, докато не направи всичко, което бе по силите му, за брат Барнабас.

Пътят от Шрусбъри до Озуъстри бе един от главните в района и по тази причина доста добре поддържан. Предшествениците от далечното минало, римляните, го бяха прокарали преди много години, по време на своето управление в Британия. Същият този път продължаваше на югоизток и стигаше чак до Лондон, където крал Стивън сега се подготвяше да празнува Коледа сред своите лордове. Кардинал епископ Албърк Остийски бе зает с провеждането на легатския си съвет за реформите в църквата, както и за вероятното понижение на игумен Херибърт. Но тук, в противоположената посока, пътят бе прав и широк, само на места обрасъл с трева и диви храсти. Минаваше през тучни ливади и гористи

местности, за да стигне след по-малко от осемнайсет мили до град Озуъстри. Кадфел го измина с бърз, но равномерен ход, за да не изморява мулето. От там до кошарите нямаше четири мили. Както яздеше на запад в падащия здрач, далечните хълмове на Уелс се издигаха синкави и благородни, а величественият хребет на Бериин се разтапяше в леко забуления небосклон. Преди да се стъмни съвсем, той стигна до къшлата, разположена в една гънка между хълмовете. Ниска и солидна дървена постройка осигуряваше подслон за братята, а отвъд се простираха доста по-големите кошари, където овцете можеха да се приютят от мраз и сняг. Още по-нататък, нагоре по полегатите склонове, следваха виещите се стени на огражденията от сив камък, сред които добитъкът пасеше в това сравнително меко начало на зимата. Ако стърнищата и тревата не стигаха, дохранваха животните с корени и зърно. Най-упоритите все още бяха навън по хълмовете. Кучето на брат Саймън залая и наостри уши – бе доловило тихия звук от копита, които се движеха почти безшумно по обраслата с трева пътека.

Кадфел слезе пред портата и Саймън нетърпеливо изскочи да го посрещне – слаб, жилив и разчорлен, около четирийсетгодишен, но безпомощен като дете при всяка грижа, която не се отнасяше до овцете му. Тях познаваше, както майката познава своите рожби, но болестта на брат Барнабас го бе съсипала. Сега енергично се здрависа с Кадфел в израз на благодарност, че вече не беше сам със своя болен.

– Много е зле, Кадфел, като диша, гърдите му свистят, все едно човек ходи в гората през есента. Опитях се да го оправя с изпотпяване, но не успях...

– Сега ще видим – каза Кадфел успокоително и влезе в тъмната, ухаеща на дървесина хижа.

Вътре беше блажено сухо и топло: дървото е най-добрата броня срещу лошото време, щом няма опасност от пожар както тук, в тази пустош. Разполагаха само с най-необходимите вещи, но те им бяха достатъчни. Във вътрешната стая брат Барнабас лежеше в леглото си нито заспал, нито буден, в някакъв мъчителен унес, а при всяко вдишване и издишване гърдите му издаваха особен хрип, точно според описанието на брат Саймън. Челото му бе горещо и сухо, очите – полуотворени и замъглени. Беше едър масивен човек, целият в мускули, с много вътрешна сила да се пребори с болестта. Оставаше тази сила да бъде насочена.

– Ти иди и си върши работата – каза Кадфел, сложи торбата си в долния край на леглото, отвърза я и я разтвори. – Него остави на мен.

– Ще имаш ли нужда от нещо? – опита Саймън притеснено.

– Котел с вода на огъня, парче плат и кана, това е всичко. Ако ми трябва нещо, ще си го намеря.

За щастие брат Саймън го послуша и се подчини. Той изпитваше почти детинско страхопочитание към всички, които умееха да си служат с церове. Кадфел се труди над брат Барнабас цяла вечер, без да бърза, на светлината на единствената свещ, която Саймън донесе, когато се смрачи. Сгорещен камък, увит в парче уелски вълнен плат, за краката, продължително и енергично разтриване на гърдите, врата и ребрата с мехлем, приготвен от гъша мас, синап и други сгряващи билки, а след това компрес на гърдите и гърлото с парче от същия плат; студени кърпи на сухото чело и глътка греяно вино с пореч и билки против треска. Дозата бе приета спокойно и равномерно, с облекчено дишане и разхлабени мускули. Болният потъна в неспокоен сън, но в полунощ потта потече като дъжд и постелята подгизна. Когато кризата отмина, двамата грижливи болногледачи повдигнаха брат Барнабас, измъкнаха одеялото изпод него и постлаха ново, увиха го отвсякъде с друго и метнаха отгоре му още топли завивки.

– Иди да си легнеш – каза Кадфел доволен, – той вече е много по-добре. Призори ще се събуди гладен.

Сбърка с няколко часа, защото брат Барнабас спа почти до пладне на другия ден, след което се събуди с ясен поглед и леко дишане, ала немошен като новородено агне.

– Не бери грижа за това – успокои го брат Кадфел весело. – И да се изправиш на крака, няма да излизаш навън поне още два-три дни! Сега имаш време да помързелуваш. Двама сме достатъчни, за да гледаме овцете.

Брат Барнабас, почувствал безкрайно облекчение, с радост се възползва от съвета. Яде, първо неуверено, защото треската го бе оставила без вкус, но после с все по-голямо блаженство, бързо прераснало в свиреп глад.

– Най-добрият знак, че се оправя – каза Кадфел. Човек, който яде обилно и с удоволствие, вече е на път да оздравее.

И те оставиха болния отново да заспи със същото блаженство, с което се бе нахранил, и излязоха навън при овцете, пилетата, кравата и останалите обитатели на кошарата.

– Добра година – каза брат Саймън, като гледаше със задоволство дългокраките жилави планински овце.

Уелски овце, помисли си Кадфел, зареял поглед на югозапад,

където в далечината се издигаше дългият хребет на Бъруин – с издължени, горделиви, непроницаеми глави, остър слух, проникателни и мъдри жълти очи, които биха могли да смутят и светец.

– Все още има паша с тази трева, която никне и досега, пък и те понатрупаха лой на стърнището след жътва. Имаме и листа от цвекло, които също са добър фураж. Ако не стегне тежка зима, когато ги стрижем, руното им ще е по-добро от други години.

От билото над оградените с каменни стени кошари брат Кадфел отпрати поглед на югозапад, където дългият хребет се гмурваше в низините между хълмовете.

– Тъй като гледам, имението Молили се намира някъде там, в скътаните до възвишенията земи, нали?

– Там е, на три мили се пада по околния път. Самата къща е навътре между склоновете, а земите са открити на югоизток. Чудесно имение за тези места. И като потрябва да пратя вест в манастира, много се зарадвах, щом научих, че в Молили вече имало наш управител. Някаква работа ли имаш там, братко?

– Трябва да проверя нещо, но това ще стане, когато брат Барнабас укрепне и можете да се справяте без мен – той се обърна и хвърли поглед на изток. – Дори и тук сигурно сме на миля, че и повече в уелска земя според стария граничен насип. Нали не съм овчар, досега не съм бил по тези места. Аз самият съм от Гуинед, от другата страна на Конуи. Но и тези хълмове ми напомнят за родния край.

Имението на Жерваз Бонел сигурно се падаше още по-навътре в уелските земи от тези хълмисти пасища. Бенедиктинците нямаха голямо влияние в Уелс, уелсите предпочитаха собственото си древнокелтско християнство, уединеното убежище на оттеглилия се в отшелничество светец и шепата келтски свещеници пред ловките и мощни религиозни общности, свързани с Рим. На юг нормандски авантюристи, които нямаха нищо общо с църквата, бяха проникнали доста по-навътре, но тук Молили, както се беше изразил брат Рийс, наистина бе като трън, забит дълбоко в плътта на Уелс.

– Дотам не е много път – обясни брат Саймън, изгарящ от желание да помогне. – Нашият кон е стар, но държелив, пък и ние не го товарим кой знае колко. Аз мога и сам да се оправям, тъй че, ако решиш, можеш да тръгнеш още утре.

– Първо да видим как ще се почувства брат Барнабас.

След като бе преминала треската, брат Барнабас се възстановяваше много бързо. Привечер вече му омръзна да лежи и настоя да стане и да

се опита да походи из стаята. Собствените му сили и здравето сърце бяха основното, което щеше да му помогне да се изправи на крака, въпреки че пиеше прилежно всички лекове, които му даваше брат Кадфел, и дори се съгласи още веднъж да му намажат гърлото и гърдите с мехлема.

– Вече не ми бери грижата – каза той. – В най-скоро време ще съм здрав като бик. И ако още ден-два не бива да се катеря по хълмовете – макар че, само да ме пуснеш, и хуquam, – поне мога да се грижа тук за къщата, за кокошките и за кравата.

На другата сутрин стана, присъедини се към тях за молитва и повече не се върна в леглото, въпреки че, когато двамата настояха, се съгласи да стои покрай огъня и да не се напруга много, а само да опече хляба и да приготви яденето.

– Щом можеш да се справиш сам през деня, Сапмън, аз ще тръгвам – каза брат Кадфел. – Ако не се бавя, ще стигна навреме и ще се върна при вас точно за вечерната работа.

Брат Саймън го води до мястото, където пътеката се разклоняваше, и го упъти накъде да върви по-нататък. След селцето Кройсо Бак трябваше да стигне до един кръстопът, да завие надясно и оттам насетне да гледа за една лъка между хълмовете. Видеше ли я, трябваше да се отбие към нея и щеше да стигне до Молили. Нататък пътят продължавал на запад за Лансилин, средището на областта Кънлейт.

Утрото беше леко мъгливо, но яркото слънце вече разкъсваше пелената. Влажната трева искреше от скреж, който започваше да се топи. Брат Кадфел бе взел коня от хамбара наместо мулето си, тъй като добичето бе изморено след дългия път на север и сега имаше право на отдых. Новият му спътник беше тромав, дорест и грозноват, но приветлив и държелив, готов да се потруди. Приятно беше да язди сам в ранното утро по меката трева между хълмовете, които го връщаха към младостта му. Беше далеч от обичайните задължения, не му се налагаше да разговаря, освен за да поздрави от време на време някоя жена, която цепеше подпалки в двора, или мъж, повел овците към ново пасище, и това се оказа особено удоволствие, тъй като се улови, че инстинктивно изрича поздрава на уелски. Чифлиците бяха пръснати – далеч един от друг и малобройни, докато не прекоси Кройсо и не навлезе в по-ниски и плодородни земи, където орниците му подсказаха, че вече пристига в Молили. От дясната му страна изникна поточе и го съпроводи до лъката, където се събираха склоновете на хълмовете от двете страни. След една миля поточето вече беше рекичка, която напояваше ливадите по двата бряга и

тъмните угари. В горната си част хълмовете бяха обрасли с дървета, а долината гледаше на югоизток към утринното слънце. Хубаво място. Малките участъци на арендаторите бяха спретнати и поддържани. Той навлезе навътре в клисурата, изтеглена назад в една гънка на хълма от- дясно и полуобкръжена като с щит от гориста местност, и стигна до къ- щата на имението. Заобиколена с масивна и висока дървена ограда от колове, тя въпреки това стърчеше над нея, защото бе разположена на ви- сочина. Бе изградена от местен камък, сив гранит, с дълъг покрив от плочи, които блестяха като рибешки люспи, докато скрежът по тях се превръщаше в роса. Кадфел прекоси реката по един дървен мост, мина с коня през отворената порта и се озова пред самата къща. Голямо камен- но стълбище отвеждаше към входната врата на ката за живеене в левия край. На равнището на земята три отделни врати, достатъчно големи, за да мине през тях каруца, водеха към огромен сводест хамбар, в който можеха да се струпат запаси за цяла обсада. Ако се съдеше по прозорци- те в островърхия край, над кухнята имаше още едно малко помещение. Прозорците на пруста и на дневната на втория кат бяха големи, с камен- ни колони, които разделяха крилата. Покрай вътрешната страна на огра- дата се редуваха плевници, обори, конюшни и складове. Всякакви нор- мандски лордове, бъдещи наследници и бенедиктински манастири с ед- накво основание можеха да копнеят за такава собственост. Рихилдис на- истина се бе омъжила не според чергата си.

Къщата се поддържаше от слугите на Бонел, които щяха да продъл- жат да изпълняват задълженията си и при новия собственик. Един коняр дойде да поеме юздите от Кадфел, без да смята за необходимо да попита кой е пристигналият, облечен в бенедиктинско расо. В двора шетаха са- мо няколко човека, те бяха напълно достатъчни – въпреки че беше вну- шителна, къщата едва ли се нуждаеше от голяма прислуга за поддържа- нето ѝ. Всички до един бяха местни, разбира се, а това означаваше уел- ци също като домашната прислужничка, която бе сгръвала леглото на господаря и бе родила от него незаконно дете. По онова време Бонел може и да е бил привлекателен мъж и освен с дете да я е дарил и с нас- лада. След това поне я беше задържал, както и детето, макар и просто като предпочитана прислуга, а не като членове на семейството му, не негова кръв. Беше човек, който не вземаше повече, отколкото смяташе, че му принадлежи по закон, но който никога нямаше да се откаже от не- що, попаднало в мрежата му. Човек, отдал по взаимна договореност ос- вободен вилански имот под аренда на гладуващ по-млад син от свобод- но семейство, а после с подкрепата на закона обявил въпросния

арендатор за вилан заради даваната от него повинност и по силата на същия закон лишил потомството му от свобода.

В тази спорна погранична земя и не по-малко спорно законодателство Кадфел се почувства уелсец по душа, но не можеше да отрече, че англичанинът също толкова разпалено бе управлявал според собствения си закон, напълно убеден в правото си. Той не беше зъл човек, само син на своето време и място и бе умрял от насилствена смърт.

Всъщност Кадфел нямаше друга работа в тази къща, освен да поогледа, което и бе сторил. Но въпреки това реши да влезе вътре, изкачи се по външната стълба и се озова в коридора, преминаващ в пруст. Откъм кухнята се появи едно момче, поклони му се и го отмина, явно вземайки го за местен човек, който знае как да се оправи тук. Прустът беше с висок таван, на стената бяха окачени еленови рога. Кадфел мина през него и се озова в дневната. Изглежда, за тук навремето Бонел бе поръчал стенната облицовка, изработена от Мартин Белкот – сделката, станала причина да срещне и да хареса Рихилдис Гърни, някогашната Рихилдис Вон, дъщеря на честен и скромнен търговец.

Мартин бе свършил добра работа, влагайки голямо умение и любов. Дневната бе по-гясна от пруста, защото в единия ъгъл имаше параклисче с разпятие. Беше окъпано в светлина, ухаеше на лакираната и украсена с дърворезба дъбова дървесина, чиито сребристи жилки проблясваха на слънчевите лъчи, нахлуващи през широкия прозорец. Едуин имаше добър зет и добър майстор. Нямаше основания да се вайка, ако наследството му се изплъзнеше.

– Извинявайте, отче! – произнесе почтителен глас зад гърба на Кадфел. – Никой не ми каза, че е дошъл човек от Шрусбъри.

Кадфел се обърна стреснат и видя управителя, пратен от манастира – мирянин, правник, достатъчно млад, за да е почтителен към своите работодатели, и достатъчно зрял, за да прилага вешо знанията си.

– Аз ви дължа извинение – каза Кадфел, – че пристигам без предизвестие. Честно казано, нямам специално поръчение, но понеже бях наблизо, прииска ми се от любопитство да видя новото ни имение.

– Ако наистина е наше – каза тъжно управителят и се огледа с вешо око, оценявайки какво би загубил манастирът. – За момента това изобщо не е сигурно, въпреки че е без значение за моето задължение да го поддържам в добър ред, дори накрая съдбата да се окаже неблагоприятна. Мястото се управлява добре и носи печалба. Но щом не сте изпратен тук, отче, къде ще отседнете? След като все още ние държим имението, можем да ви предложим подслон, стига да решите да останете.

– Не мога – каза Кадфел. – Пратиха ме от Шрусбъри да се погрижа за един болен наш брат, овчар в кошарите край Ридъкройсо, и докато не оздравее напълно, трябва да го наглеждам.

– Надявам се, че се оправя?

– Толкова бързо, че реших за няколко часа да прескоча дотук и да видя какъв имот може да изпуснем. Но имате ли някакво конкретно основание да мислите, че нашето владение може да ни се изплъзне? Освен явното затруднение, произлизащо от факта, че споразумението не бе подпечатано навреме?

Управителят се смръщи и прехапа неуверено устни.

– Положението е твърде особено, тъй като, в случай че и светският наследник, и манастирът загубят право на собственост, въпросът за бъдещето на Молили остава открит. Графът на Честър е сюзеренът и може да направи каквото намери за добре, но в смутни времена като тези много се съмнявам, че ще иска да го остави в монашески ръце. Можем да се обърнем към него, разбира се, но не и преди Шрусбъри да има отново игумен с всички правомощия. А междувременно единственото, което ни остава да направим, е да стопанисваме земята, преди да е излязло законно решение. Ще обядвате ли с мен, отче? Или поне чаша вино да ви предложа?

Кадфел отказа предложението за обяд. Беше още рано, а той искаше да използва оставащите часове от деня. Но виното прие с удоволствие. Седнаха заедно в стаята с дървената облицовка на стените и смугло уелско момче, прислужник в кухнята, им донесе гарафа и два рога.

– Нямате неприятности с уелците на запад оттук, надявам се? – попита Кадфел.

– Никакви. Съседни са с фамилията Бонел вече близо петдесет години и двете страни са свикнали и нямат лоши чувства една към друга. Вярно, че аз не общувам много с тях, като се изключат собствените ни уелски арендатори. Сам знаете, отче, че тук от двете страни на границата има и уелци, и англичани, които живеят синор до синор и вече са се сродили помежду си.

– Един от нашите най-възрастни братя е роден точно тук, в едно село между Лансилин и Молили. Когато разбра, че ще идвам насам, ми разказа за роднините си. Ще се радвам, ако успея да предам поздравите му, стига да намеря тези хора. Спомена двама свои братовчеди: Кънфрит и Оуайн ап Рипс. Не сте ли срещали някого от тях? И мъжът на сестра му... някой си Айфор ап Морган... въпреки че сигурно са минали доста години, откак за последен път ги е виждал. Доколкото разбрах,

този Айфор ап Морган може би е покойник. Сигурно е горе-долу на годините на брат Рийс, а малцина от нас доживяват такива старини.

Управителят поклати глава неуверено.

– Чувал съм за Кънфрит ап Рийс, има чифлик на около половин мля на запад оттук. А Айфор ап Морган... не знам нищо за него. Но ако е жив, момчето ще знае, той самият е от Лансилин. На тръгване го попитайте на уелски, въпреки че знае английски достатъчно добре. Ще измъкнете повече от него, ако говорите на уелски... а и ще бъде по-отзивчив, ако не съм с вас – добави той с кисела усмивка. – Никой от тях не е зле разположен, но каквото знаят, го държат за себе си. Възхитително е как престават да разбират английски, когато им е удобно да не допускат до себе си чужденеца.

– Ще опитам – отвърна Кадфел, – благодаря ви за полезния съвет.

– Тогава ще ме извините, че няма да ви изпратя до портата, и ще ви пожелаем тук добър път. Сам ще се оправите по-добре.

Кадфел разбра намека, сбогува се с управителя в дневната, отново прекоси пруста и по коридора отиде в кухнята. Момчето беше там и точно се отдръпваше от пещта с почервеняло лице и с подница, върху която грееха току-що изпечени самуни хляб. Предпазливо се озърна, преди да остави хлябовете върху глинената горница на пещта, за да изстиват постепенно. Не беше нито страх, нито недоверие, а бдителността на диво животно, неизменно нашрек, любопитно и готово да бъде приветливо или подозрително, да изчезне за миг.

– Господ да те поживи, синко! – каза Кадфел на уелски. – Ако вече си извадил всичкия хляб, направи едно християнско дело, ела до портата с мен, странника, и ми покажи пътя до чифлика на Кънфрит ап Рийс или на неговия брат Оуайн.

Момчето се вторачи в него, очите му светнаха от любопитство, за дето така благо се бяха обърнали към него на собствения му език.

– Ти си от манастира Шрусбъри, така ли? Монах ли си?

– Да.

– Но си уелсец?

– Като тебе, момко, но не от тези места. Родом съм от долината Ко-нуи, близо до Тревриу.

– Каква работа имаш с Кънфрит ап Рипс? – попита момчето направо.

Сега вече зная, че съм в Уелс, помисли си Кадфел. Един слуга англичанин, ако изобщо посмее да попита нещо, ще го направи по заобиколен път и раболепно от страх да не му отрежат ушите, а това момче

говори с мен като равен с равен.

– В нашия манастир – обясни той най-любезно – има един възрастен брат, който преди време е бил познат по тези краища като Рийс ап Грифит. Та той е братовчед на тези двама синове на Рийс. На тръгване от Шрусбъри му обещах, че ще нося поздрав от него на роднините му, стига да ги открия. И докато говорехме за това, той ми даде още едно име. Може би поне ще можеш да ми кажеш дали този човек е жив, защото трябва да е доста възрастен. Рийс имал сестра Мараред, която се омъжила за някой си Айфор ап Морган, после им се родила дъщеря Ангарад, въпреки че, както научих, тя починала преди години. Но ако Айфор е още жив, на него също ще му нося поздрав.

Сред този порой от уелски имена момчето се разтопи в усмивка.

– Айфор ап Морган е още жив, господине. Живее доста нататък, почти до Лансилин. Ще изляза с теб и ще ти покажа пътя.

Той подскачаше леко по каменните стъпала пред Кадфел до портата. Кадфел го следваше, стиснал юздите на своя кон. Погледна на запад между хълмовете, накъдето му сочеше момчето.

– До къщата на Кънфрит ап Рийс е не повече от половин миля, намира се на самия път от дясната страна, дворът е заобиколен с плет. Ще видиш белите му кози в малката оградена ливада. За Айфор ап Морган трябва да продължиш по-нататък. Дръж същия път, докато минеш хълмовете и долината остане в краката ти, после хвани пътеката вдясно, която пресича нашата рекичка, преди да се влее в Кънлейт. Половин миля по-нататък пак погледни надясно между дърветата и ще видиш малка дървена къща. Айфор живее там. Вече е много стар, но и досега си живее сам.

Кадфел му благодари и се качи на коня.

– А пък другия брат – Оуайн – добави момъкът весело, изгарящ от желание да каже колкото може повече, за да бъде в услуга на един уелсец, – ако останеш още два дни, може и да го зърнеш в Лансилин вдругиден, когато ще се събере областният съд, тъй като той има дело, което се отложи от миналото събиране заедно с още няколко. Съдиите сега огледат спорните земи и вдругиден трябва да произнесат присъдата. Те гледат да приключат споровете преди Коледа. Чифликът на Оуайн е далеч извън града, но него самия можеш да го намериш в църквата на Лансилин. Един от неговите съседи преместил граничния камък или поне той така разправя.

Беше казал много, без дори да предполага. Един въпрос, може би най-важният от всички, съвсем неочаквано и лесно бе получил отговор.

Кънфрит ап Рийс – в рода имаше толкова много Рийсобци, че понякога се налагаше да ги изброяват три поколения назад, за да ги различат един от друг – се намери съвсем лесно и нямаше нищо против да прекара деня дори и с един бенедиктински монах, след като говореше уелски. Сърдечно покани Кадфел в дома си и любезният му жест бе приет с удоволствие. Къщата имаше една стая и кухничка, подобна на килер – царството на един самотен мъж. Нямаше следа от друго присъствие освен това на Кънфрит и на собствените му кокошки и кози. Беше здрав набит уелсец с едър кокал, къдрава черна коса, посивяла по слепоочията и оредяла на темето, както и живи блестящи очи сред паяжина от ситни бръчки, обичайни за добросърдечните и весели хора, които живеят на открито. Беше поне двайсет години по-млад от своя братовчед в лечебницата на Шрусбъри. Предложи на Кадфел да го нагости с хляб, прясно козе сирене и сушени сладки ябълки.

– Добрият старец, значи още е жив! Много пъти съм се чудил. Той е първи братовчед на майка ми, не мой, но едно време много се имахме. Сега трябва да е към осемдесетте. И му е все така добре в манастира? Ще му проводя едно шише, отче, ако бъдете така любезен да му го отнесете. Мое производство. Ще го поддържа здрав през зимата. При нужда една капка се отразява добре на сърцето, а и не вреди на паметта. Само като си помислиш, че още ни помни всичките! Моят брат ли? О, ще предам на Оуайн поздравите, когато го видя. Той има добра жена и големи синове, тъй речете на стареца. По-големият, Елис, ще се жени през пролетта. Вдругиден ще се видя с брат ми, има дело в областния съд в Лансилин.

– Така ми обясниха и в Молили – каза Кадфел. – Желая му успех.

– А, той разправя, че Хайуел Файкан, негов съсед, преместил един от синорните камъни, и така трябва да е, но и Оуайн на негово място щеше да стори същото. Туй си е стара закачка между нас... Всъщност какво да ви разправам, като и вие сте от нашите. Ще направят, както реши съдът, винаги постъпват така... до следващия път. Но не го вземат много навътре. Можете да бъдете сигурен, по Коледа ще пият заедно.

– Както и всички ние – каза някак тържествено Кадфел.

Скоро след това се сбогува, благодари сърдечно за любезността, извини се с друго задължение, при това истинско, което все още го очакваше, и с краткия ден, качи се на коня и пое покрай рекичката. Чувстваше се насърчен и пречистен от общуването с тази открита и безстрашна добронамереност. Малкото шише със силния, домашно приготвен

ликьор се полношваше в торбата му. Радваше се, че другото, онова от отровата, бе оставил в кошарата.

Премина клисурата и пред него се разкриха долината на река Кънлейт и пътят вдясно, който се вие между треволяците край потока. Половин миля нататък склонът на хребета стана горист. В буйната зеленина на лятото сигурно трудно се забелязваше ниската дървена постройка между дърветата, но сега, когато листата бяха окапали, тя се открояваше зад голите клони като самодоволна кокошка посред курник. Наоколо имаше чиста трева, която стигаше почти до оградата, а дърветата преграждаха гледката като дръпната наполовина завеса. Кадфел свърна нататък и продължи по ивицата трева към задната част, тъй като не видя врата откъм пътя. Внезапно иззад островърхата страна на къщата се появи кон, вързан на дълго въже. Пасеше си невъзмутимо, висок, мършав и непривлекателен, подобен на онзи, който яздеше, само че с няколко години по-стар. Щом го видя, Кадфел се закова на място, застина за момент, втрещен в него, а после слезе в острата трева.

Сигурно има много такива коне: стара петниста кранта. Този беше точно такъв, на ярки бели и черни петна в невероятни съчетания. Но, естествено, всичките не можеха да се казват по един и същ начин.

Кадфел пусна юздата и внимателно се приближи към кротко пасящото добиче, което му хвърли един поглед и повече не го удостои с внимание. Той изцъка с устни и тихо го повика:

– Джафет!

Конят наостри дълги уши, вдигна кокалестата си дружелюбна глава, протегна въпросително муцуна, разшири ноздри към познатия звук и след като реши, че не е сбъркал, пристъпи доверчиво към протегнатата ръка на Кадфел. Монахът гальовно прокара пръсти нагоре по високото чело и по любопитно протегнатия врат.

– Джафет, Джафет, какво правиш тук?

Четириите копита на това кротко същество не помръдваха и затова Кадфел рязко вдигна глава към ъгъла на къщата, когато се зачу шум от стъпки в изсъхналата трева.

Един достолепен старец го гледаше неподвижно и безмълвно. Беше висок, беловлас и с бяла брада, но с все още черни и гъсти като прещип вежди, надвиснали над бледосини като зимно небе очи. Дрехата му беше обичайният за селяните дълъг халат от груб домашноткан плат, но ръстът и осанката му я превръщаха в пурпурна мантия.

– Доколкото виждам – каза Кадфел, обръщайки се към него, все още с ръка върху приведения врат на Джафет, – ти трябва да си Айфор

ап Морган. Аз се казвам Кадфел, някога Кадфел ап Майлир ап Дафид от Тревриу. Тук съм по молба на Рийс ап Грифит, брат на жена ти, а сега брат Рийс в манастира Шрусбъри.

Гласът, който прозвуча от широката уста със строго стиснати сухи устни, беше дълбок, звучен и изненадващо мелодичен.

– Сигурен ли сте, че не сте тук заради един мой гост, отче?

– Не, дошъл съм заради теб – отвърна Кадфел. – А сега вече ще бъде заради двама ви. Най-напред искам да ти казва да скриеш някъде това добиче, защото, след като аз мога да го позная само по описание, значи ще го сторят и други.

Старецът го удостои с изпитателен син поглед.

– Заповядайте в моя дом – каза той, обърна се и тръгна пред него.

Но Кадфел най-напред отведе Джафет зад къщата и скъси въжето му, за да не може отново да мине отпред, и чак тогава последва стопанина.

Изправен неподвижно сред стаята в задимения и наситен с мирис на дърво сумрак, старецът беше застанал до Едуин, покровителствено сложил ръка на рамото му. А Едуин, с възприемчивото благородство на младостта, бе заприличал по странен начин на стареца, бе възприел неговото чисто достойнство и великодушие и в този момент стоеше като него, изпънат и безмълвен, неволно подражавайки на начина, по който Айфор ап Морган си държеше главата, и на ведрия и спокоен взор в очите му.

– Момчето ми каза, че сте му приятел, а неговите приятели са добре дошли в моя дом.

– Отец Кадфел беше добър с мен – обади се Едуин, – а както ни разказа Майриг, помогнал е и на Едуай. Върви ми на приятели. Но как ме намерихте?

– Като изобщо не те търсих – отвърна Кадфел. – Наистина имах някои притеснения, затова не исках да зная къде си, и не съм изминал този път, за да те намеря. Дойдох с невинното поръчение да намеря Айфор ап Морган. Прати ме същият стар брат, когото вие с Майриг посетихте в нашата лечебница. – Братът на твоята жена, приятелю, Рийс ап Грифит, е все още жив, а за възрастта си – и здрав. В нашия манастир е и щом чу, че тръгвам насам, ми заръча да нося на роднините му поздрав и благословия. Не е забравил близките си, въпреки че е минало много време, откакто се е разделил с вас, а се съмнявам, че някога ще може да дойде отново. Вече посетих Кънфрит ап Рийс, а по него пратих поздрав и на брат му Оуайн. Ако сред живите има и други негови роднини

или съседни, които все още си го спомнят, бъди така добър да ги поздравяваш при сгоден случай и да им кажеш, че той не е забравил своя род, земята си и всички, чиито корени са в нея.

– Значи тъй – рече Айфор и внезапно се разтопи в сърдечна усмивка. – Той винаги е бил верен на рода, много обичаше моето момиче и всички млади, макар че нямаше свои деца. Загуби жена си рано, иначе и досега да е сред нас. Седнете за малко, отче, и ми кажете как е той. Ако му отнесете моята благословия, ще съм ви благодарен.

– Майриг сигурно ти е разказал много от онова, което аз знам – рече Кадфел, докато се настаняваше до него на пейката, – когато ти е довел Едуин, за да го скриеш. Той не е ли с вас?

– Моят внук сега гостува на роднини и съседни – каза старецът, – защото вече рядко се връща. Ще си дойде след няколко дни. Той наистина ми каза, че двамата с това момче са видели стареца, но остана само час, преди да тръгне да обикаля роднините. Ще има време да си поприказваме, като се върне.

Кадфел си мислеше, че трябва да съкрати собственото си посещение, тъй като, макар и да не му беше хрумнала възможността служителите на закона да решат, че си струва да го проследят, след като излезе от Шрусбъри, това, че твърде лесно откри Едуин, бе разколебало усещането му за сигурност. Вярно, че нито бе възнамерявал, нито се бе надявал да издири момчето точно тук, но не беше изключено дори Хю Берингар, да не говорим за подчинените му, да са решили, че е възможно тъкмо така да стане, и да са пратили някой тайно по петите му. Но не можеше просто така да предаде поздравите и веднага да си тръгне, а и старецът очевидно изпитваше удоволствие да поразрови спомените си за младостта. Той бърбеше весело за времето, когато жена му все още била с него, както и дъщеря им, русо и красиво момиче. А сега друго не му оставало освен един внук и едната чест.

Изгнанието в този далечен край и с този човек бе повлияло силно на Едуин. Той се отдръпна встрани, за да остави възрастните на спокойствие, без да се оплаква или да задава въпроси, които засягаха собственото му объркано положение. Тихо излезе и се върна с чаши и кана с медовина, поднесе я ненаатрапчиво, целият излъчващ достойнство и смиреност, и отново се отдръпна, докато накрая Айфор се обърна, протегна дългата си ръка и го дръпна на масата.

– Ела, моето момче, сигурно искаш да попиташ за някои неща отец Кадфел и да му кажеш други.

Излезе, че момчето не си беше глътнало езика, и след като го

поканиха, стана словоохотливо както винаги. Първо попита за Едуай с тревога, която не би показал пред самия него, и видимо се успокои, когато разбра, че приключението им е завършило по-добре от очакваното.

– И Хю Берингар се е показал толкова честен и благороден? Изслушал ви е и е тръгнал да търси моята кутия? Ех, дано да я намери... Много ми беше криво, че натоварих Едуай да изиграе тази роля, но той настояваше. Тогава прекарах Джафет по обиколния път до един гъсталак край реката, където понякога се събираме да играем. Майриг ме намери там, каза ми да тръгвам за къщата на дядо му и ми обясни как да стигна дотук. А на другия ден дойде и самият той, точно както беше обещал.

– А какво си решил да правиш – попита предпазливо Кадфел, – ако истината никога не излезе наяве? Ако не можеш да се върнеш? Разбира се, да не дава Господ историята да свърши по този начин, и с Божията боля аз ще се погрижа това да не стане!

Лицето на момъка бе сериозно, но спокойно. Тук, в това убежище, той се бе отдал на дълбок размисъл и бе прекарал толкова време, съзерцавайки благородното лице на своя покровител, че между двамата се бе появила някаква прилика.

– Аз съм як и мога да работя. Ако се наложи, мога да си вадя хляба в Уелс, дори и да се наложи да живея като чужденец. И други мъже са напускали по принуда домовете си заради несправедливи обвинения и въпреки това са се справяли. Мога и аз. Но ми се иска да се върна. Не ми се ще да оставям майка си точно сега, когато е съвсем сама, а положението ѝ е толкова несигурно. И не желая да ме запомнят като човек, отровил пастрока си и избягал, след като не съм и помислял да му сторя нещо лошо.

– Това няма да се случи – каза Кадфел твърдо. – Не напускай убежището си още няколко дни, уповавай се на Бога и, надявам се, ще докажем истината. Тогава ще можеш да се върнеш открито и достойно.

– Наистина ли вярвате, че ще стане така, или ми го казвате само за да ме успокоите?

– Вярвам го. Душата ти няма нужда да бъде окуражавана с лъжи. А и аз никога не бих те излъгал, дори и за добро.

Все пак лъжи имаше или поне – неизречени истини, които терзаеха мислите му, и той реши, че е по-добре да се сбогува и да тръгне с извинението, че времето напредва, а денят е кратък.

– Трябва да се връщам в Ридъкройсо – каза той и понечи да стане от масата, – тъй като съм оставил брат Саймън да върши цялата работа съвсем сам, а брат Барнабас все още не се е възстановил напълно. Казах

ли ви, че ме пратиха там да излекувам болния брат и да го заместя, докато се оправя?

– Нали ще дойдете отново, ако има новини? – попита Едуин и макар че гласът му беше овладян, в очите му се четеше тревога.

– Да, когато има какво да ти съобщя, ще дойда отново.

– Значи още няколко дни ще бъдете в Ридъкройсо? – попита Айфор ап Морган. – Тогава се надявам, че ще се видим още веднъж, когато имате повече свободно време.

Точно беше тръгнал към вратата, за да проводи своя гост, пак положил покровителствено ръка върху рамото на Едуин, когато внезапно замръзна на място, протегна другата си длан с разперени пръсти и им даде знак да запазят тишина. Възрастта не притъпила този древен слух: той пръв долови шума от приглушени гласове. Не отдалече, идваха отблизо и бяха нарочно приглушени. Чуха се стъпки в сухата трева. Под дърветата вързаният кон изцвили призивно, оповестявайки приближаването на други коне.

– Не са уелсици! – отбеляза Айфор с беззвучен шепот. – Англичани! Едуин, иди в другата стая!

Момчето се подчини незабавно и безмълвно, но след миг отново се появи в сумрака на прага.

– Те са там... двама, отвън пред прозореца. В кожени брони, въоръжени...

Неканените гости сега бяха при външната врата, а шепотът им бе станал по-силен. Явно вече не полагаха усилия да се крият.

– Това е петнистото добиче... няма грешка!

– Аз какво ти разправях, намерим ли единия, ще намерим и другия!

Някой изсумтя приглушено и доволно. После внезапно един юмрук заблъска по вратата и същият глас извика силно и заповеднически:

– В името на закона отворете!

Незабавно последва силен ритник, който отпрати вратата към стената и рамката се изпълни с масивната фигура на брадатия сержант от Шрусбъри. Иззад гърба му надничаха още двама тежковъоръжени конници. Брат Кадфел и Уилям Уордън се озоваха почти непосредствено един срещу друг. Разпознаха се незабавно, което накара единия да настърхне, а другия да разтегли устни в ехидна усмивка.

– Добра среща, отче Кадфел! Съжалявам, че нямам заповед за вас, работата ми е с младежа зад гърба ви. Трябва ми Едуин Гърни. А това май че си ти, момче, нали?

Едуин пристъпи напред, блед като дрехата си, с огромни очи, но с

дръзко вирната брадичка и с поглед като насочена пика. Беше научил много за няколкото дни, прекарани в този дом.

– Така се казвам – каза той.

– Тогава те арестувам по подозрение в отравянето на Жерваз Бонел и ще те откарам под стража, за да се изправиш пред съда в Шрусбъри.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Айфор ап Морган се изправи, пое си дълбоко въздух и сякаш се извиси с още половин глава, след което излезе напред и застана срещу своя неочакван посетител.

– Слушай, мъж – каза той с дълбокия си глас, самият той оръжие. – Аз съм стопанинът на този дом, а досега ти не си се обърнал към мен. Има канени гости, има и други, нечакани, но желани. Теб не те познавам, не съм те канил и не те приветствам с добре дошъл. Бъди така любезен да ми се представиш, ако имаш работа с мен или с някой друг под моя покрив. Иначе напусни тази къща!

Не можеше да се каже, че сержантът се сконфузи, тъй като постът му бе щит срещу каквито и да било лични унижения. Но той оцени по достойнство този смел човек и се отказа от дръзкото си нападателно поведение.

– Доколкото разбирам, ти си Айфор ап Морган. Аз съм Уилям Уордън, сержант на служба при Гилбърт Прескот, заместника на Шропшир, и преследвам Едуин Гърни по подозрение в убийство. Мое задължение е да го върна на всяка цена в Шрусбъри, където това обвинение е в сила, и аз ще изпълня своя дълг. Ти като старейшина в тази област също си подчинен на закона.

– Но не на английския закон! – възрази спокойно Айфор.

– На закона! Убийството си е убийство по всички закони. Убийство чрез отравяне, старче!

Брат Кадфел хвърли поглед към Едуин, който стоеше неподвижен и прелбеднял. Момчето се пресегна, за да стисне възрастния човек за ръката в желанието си да го успокои, но любовта и благоговението, които изпитваше към него, бяха твърде силни, за да намери сили да довърши жеста си. Кадфел го направи вместо него и внимателно хвана кокалестата китка. Каквото и да кажеха и да стореха в този момент, момчето щеше да бъде отведено. След като пред къщата стояха трима и отзад още двама, кой можеше да ги спре? А човекът пред тях беше самоуверен и непреклонен. Той беше в състояние да търси дребнаво отмъщение заради няколко дръзки приказки, но щеше да си пази кожата, изправен пред началник като Берингар, който можеше да си позволи необясними скрупули по отношение на разни престъпници. За предпочитане бе да не настройват ненужно Уордън срещу себе си, след като малко проявено

благоразумие можеше да защити Едуин по-успешно.

– Сержант, вие ме познавате и си давате сметка, че аз не вярвам това момче да е виновно в нещо, заради което трябва да отговаря пред закона. Но аз също ви познавам и знам, че ще направите всичко възможно, за да изпълните дълга си. Получили сте нареждане и ние нямаме право да ви пречим. Само ми кажете, Хю Берингар ли ви прати да ме търсите тук? Сигурен съм, че никой не ме следеше, когато излязох от Шрусбъри. Какво ви доведе до тази къща?

Сержантът нямаше нищо против да изтъкне собствената си съобразителност.

– Не, отче, след като вие си тръгнахте, изобщо не възнамерявахме да ви следим, защото смятахме, че се прибирате в манастира си. Но когато Хю Берингар си дойде с празни ръце от глупавото дирене покрай реката и разбра, че сте го търсили, отиде в манастира и там научи, че сте потеглили на север към Ридъкройсо. Хрумна ми, че имението на Бонел е съвсем близо до тези места. Тогава реших да поема нещата в свои ръце и взех тези момчета, за да разберем какво сте намислили. Управителят на имението изобщо не се усъмни, когато един офицер от Шрусбъри пристигна там и попита за отец Кадфел. Че защо? Или пък слугите? Казаха ни, че сте питали как се стига до няколко къщи отгатак хълмовете, и ето ни и нас. Тъй си рекох, появи ли се единият, другият ще е наблизо.

Значи никой не беше съобщил нарочно за беглеца. Това беше утешителна новина за Айфор ап Морган, който щеше да се почувства завинаги опозорен, ако някой негов роднина бе предал гост в собствената му къща. Тази вест бе важна и за Кадфел.

– Значи не Хю Берингар ви е изпратил? „Реших да поема нещата в свои ръце“, казахте. А той какво прави, докато вие вършите неговата работа?

– Спусна се надолу по реката заради някакви други глупости. Мадог Мъртвешката лодка му прати вест рано тази сутрин да слезе при Ачам и той тръгна обнадежден, въпреки че нищо няма да излезе и този път. Тъй че аз се възползвах да сторя каквото си бях наумил, и тази вечер ще му поднеса приятна изненада, когато отново се върне с празни ръце, а завари пиленцето, доведено от мен.

Това звучеше успокоително, защото явно очакваше с нетърпение да представи своя трофей, беше доволен от успеха си и надали щеше да тормози момчето.

– Едуин – каза Кадфел, – ще изпълниш ли онова, което ти кажа?

– Да – отвърна Едуин твърдо.

– Тогава тръгни спокойно с тях и не им създавай неприятности. Ти знаеш, че не си сторил нищо лошо, затова никой не може да те изкара виновен. Уповавай се в това. Когато те предадат на Хю Берингар, отговаряй спокойно на всичките му въпроси и му кажи цялата истина. Обещавам ти, няма да стоиш дълго в тъмницата – дано Господ не ме изоставя и ми помага, помисли си той. – Ако момчето ви даде дума, че ще тръгне доброволно и няма да се опитва да избяга, ще бъде излишно да го връзвате. Чака ви дълга езда, а вие ще бързате, за да стигнете преди здрач.

– Няма да му връзвам ръцете – каза Уордън с безразличие. – Онези двама мъже отвън са много добри с лъковете. Не му препоръчвам да се опитва да бяга.

– Няма да се опитвам – каза твърдо Едуин. – Обещавам. Готов съм! – той отиде при Айфор ап Морган и му се поклони почтително. – Дядо, сполай ти за добрината. Макар да не съм ти истински роднина – а много ми се иска! – ще ме целунеш ли на раздяла?

Възрастният мъж го хвана за раменете, приведе се и го целуна по бузата.

– Върви с Божията благословия и се върни свободен!

Едуин взе седлото и юздата си от ъгъла, където бяха прибрани, и излезе навън с гордо вдигната глава и вирната брадичка, а от двете му страни застана по един от хората на Уордън. Кадфел и старецът го проводиха няколко крачки, но после изостанаха и продължиха да наблюдават през отворената врата как малкото шествие се събира и потегля – най-отпред сержантът, момчето между двамата въоръжени конници, които язدهа съвсем близо до него, а отзад двамата стрелци. Вече застудяваше, въпреки че още беше светло. Щяха да стигнат в Шрусбъри по тъмно и за Едуин уморителното пътуване щеше да завърши в някоя каменна килия в крепостта на Шрусбъри. Но ако е рекъл Господ, нямаше да е за дълго. Два-три дни, ако всичко вървеше добре. Добре за кого?

– Какво иде кажа сега на моя внук Майриг – попита тъжно старецът, – когато дойде отново и види, че съм оставил да отведат госта ми?

Кадфел затвори вратата, след като за последен път мярна кестенявата глава на Едуин и слабата му фигура. Макар и добре сложен за възрастта си, между грубите мъжаги той изглеждаше невероятно дребен и беззащитен.

– Кажи му – отвърна той след дълъг размисъл, – че няма защо да се страхува за Едуин, тъй като накрая истината ще излезе наяве и той ще бъде свободен.

Сега му оставаше да изтърпи един ден бездействие и понеже през това време не можеше нищо да направи за Едуин, редно беше поне да превърне времето за чакане във време за добри дела. Хубаво беше брат Барнабас, който се възстановяваше много бързо, още малко да се въздържа от по-тежка работа и да си седи на топло, а брат Саймън също имаше право на почивка, още повече че на следното утро Кадфел отново щеше да замине. Освен това двамата можеха да спазят всички основни служби за деня, все едно че си бяха у дома, в „Свети първоапостоли Петър и Павел“.

През деня имаше предостатъчно време за размисъл, докато хвърляше зърно на кокошките, доеше кравата, почистваше стария дорест кон и местеше овцете на друго пасище по-нагоре по хълма. Едуин сигурно вече е в тъмницата, но дано поне да бе имал дълъг и успокоителен разговор с Хю Берингар, надяваше се Кадфел. Дали Мартин Белкот вече знаеше, че момъкът е заловен? Дали Едуай беше разбрал, че цялото пренебрежение за заблуда на преследвачите е било напразно? И Рихилдис... дали Берингар бе сметнал за нужно да я посети и да я уведоми за залавянето на сина ѝ? Сигурно щеше да го стори най-любезно и внимателно, но нищо нямаше да е в състояние да облекчи болката ѝ.

Всъщност Кадфел повече се притесняваше за стареца, за Айфор ап Морган, оставен съвсем сам след мимолетното изживяване, в което бе почувствал доверието и благоговението на това неопитно младо същество като видение, възплъщаващо собствената му, изплувала от миналото младост. Необузданата жизненост, която бе накарала Едуин да встане и да поведе война срещу Жерваз Бонел, бе пленена и укротена от Айфор ап Морган и превърната в доброволно служене на дълга. Ние всички сме жертви и наследници на ближните си.

– Утре – каза Кадфел, докато тримата вечеряха около мангала, който пращеше от смолистите цепеници и изпускаше син, виещ се пушек, ароматен като в сушилният му в Шрусбъри – ще изляза много рано.

Областният съд щеше да се събере още по съмнало, за да приключат делата навреме и хората да се приберат по светло.

– Ще гледам да се върна привечер, за да прибера овцете в кошарата. Този път не ме питате къде отивам.

– Не, братко – съгласи се кротко брат Саймън. – Видяхме те, че си много умислен, и решихме да не те притесняваме с въпроси. Ако желаш, сам ще ни кажеш каквото трябва да знаем.

Това беше дълга история, която те, тук в това уединение и в своя

безметежен свят, изпълнен с мир и покой, изобщо нямаше да разберат. По-добре бе да не им казва нищо.

Стана преди разсъмване, яхна коня и потегли по същия път както преди два дни към брода, където бе свил, за да прекоси потока и да се отправи към къщата на Айфор. Сега обаче продължи направо по долината на Кънлейт, докато премина един дървен мост. От там до Лансилин оставаше малко повече от миля. Слънцето изгря, забулено, но ярко. Градчето беше вече на крак и изпълнено с хора, които се събираха пред дървената църква. Всяка къща сигурно бе подслонила за през нощта приятели и роднини от други части на областта, тъй като тукашните хора едва ли наброяваха и една десета от насъбралото се множество. Кадфел вкара коня си в конюшната до църковния двор, където имаше каменно корито с вода и нахвърлено сено, и се присъедини към мудната процесия от мъже, които влизаха в църквата. Вън на пътя привличаше погледите с черното си бенедиктинско расо, каквото тук рядко се мяркаше, но вътре можеше съвсем спокойно да се скрие в някой отдалечен ъгъл. Не искаше да го забележат прекалено рано.

Беше доволен, че Айфор ап Морган не се появи сред старейшините, които бяха дошли да съдействат на правораздаването – дълг на съсед, които познаваха земите и участниците в спора. Свидетелските показания на тези познати и уважавани мъже бяха за предпочитане пред доводите на официалните правници, въпреки че много от тях също щяха да присъстват. Не успя да види и Кънфрит ап Рийс, преди тримата съдии да заемат местата си и първото отложено дело да бъде обявено. После, когато ищецът се изправи отпред заедно с двамата си свидетели, Кадфел го разпозна до брат му. Оуайн беше по-млад, но много приличаше на него. Хайуел Файкан, обвиняемият, беше жилив мургав мъж, войнствено наперен, със своя група свидетели зад гърба си.

Председателстващият съдия съобщи решението на съдебния състав. Те бяха ходили да огледат на място спорните имоти и бяха направили измервания, които да съпоставят със старите чертежи. По тяхна преценка Хайуел Файкан наистина бе преместил ъгловия граничен камък, така че да загради няколко ярда от имота на съседа си, но бяха установили освен това, че след като беше открил измамата, Оуайн ап Рипс сам бе отвърнал със същото, премествайки с един ярд напред цяла ограда на междата, обезщетявайки се за загубата. Присъдата гласеше белезите да бъдат върнати на предишните им места и двете страни да бъдат обложени с незначителна глоба. Както се и очакваше, Оуайн и Хайуел си

стиснаха дружелюбно ръцете, когато чуха решението. Сигурно по някое време през деня щяха да изпият заедно икономисания остатък от предпологаемите глоби. Идната година играта щеше да започне отново, Кадфел добре познаваше тази национална забава.

Разгледаха се още два спора за межди. Единият завърши приятелски, другото решение предизвика известна горчивина у губещата страна, но все пак бе прието. Една вдовица бе предявила иск към рода на мъжа си за парцел земя и спечели делото със свидетелските показания на шест-седем съседни. Предобедът преваляше и Кадфел, докато непрекъснато хвърляше поглед към вратата, започна да се чуди дали не бе сбъркал. А ако бе изтълкувал погрешно всичко? Тогава щеше да се наложи да започне отначало, Едуин щеше да се оказже сериозно застрашен и единственото му упование щеше да остане Хю Берингар, чието управление щеше да свърши със завръщането на Гилбърт Прескот от кралските коледни пиршества.

Благодарната вдовица точно се оттегляше със своите свидетели, по-руменяла и щастлива, когато вратата на църквата се отвори широко. Дневната светлина блисна върху събралото се множество и остана така, докато една многочислена група влизаше в притбора. Кадфел извърна глава, както сториха поне половината присъстващи, и видя Майриг да пристъпва към откритото пространство отпред, където се изправи със седмина достолепни старци зад гърба си.

Беше облечен, както забеляза Кадфел, със същата памучна дрехи и тесни изопнати панталони, с които го бе виждал досега. Несъмнено това бяха дрехите му за празник и ги бе сложил за пред областния съд, както и тогава, при посещението в манастира. Единственото му друго облекло вероятно бе работното. И ленената кесия, завързана с кожени ремъчета за колана му, бе същата, зърната от Кадфел в лечебницата, където се беше потрудил, несъмнено само от добрина и без всякаква изгода, да прогони болките от рждясалите стави на стареца. Такива кесии струват пари и траят дълго. Едва ли притежаваше втора такава.

Този широкоплещест и як мургав младеж, съвсем обикновен и приличен на чийто и да е син или брат, сега изобщо не изглеждаше обикновен. Беше застанал в средата на свободното пространство леко разкрячен, с ръце покрай тялото, но стегнати, сякаш всяка бе готова да измъкне някакво оръжие, въпреки че едва ли бе взел и ловджийски нож на това място, дважд по-свято, защото бе едновременно и църква, и съд. Беше измит и гладко обръснат, а процедурата светлина открояваше всяка черта на кокалестото му, излъчващо сила лице, леко пребледняло и

изопнато. Очите му бяха като горящи светилници, потънали в дълбоки кухни. Изглеждаше отчайващо млад и в същото време безкрайно стар и обладан от неутолим копнеж.

– Преди съдът да се е оттеглил – високо и ясно прокълкна гласът му, – имам една тъжба, която не търпи отлагане.

– Възнамерявахме да обявим край на това заседание – обади се кротко главният съдия. – Но ние сме тук, за да служим на правдата. Представи се и кажи за какво става въпрос.

– Казвам се Маприг, син на Ангарад, дъщеря на Айфор ап Морган, познат на всички мъже тук. По линия на същата тази Ангарад аз съм син на Жервас Бонел, който, преди да умре, беше собственик на имението Молили. Тук съм, за да предявя претенции за това имение в правото си на единствен син на Жервас Бонел. Явявам се, за да представя доказателства, че тази земя е уелска и попада под уелския закон, както и че съм син на този човек и единствено дете, което той някога е зачевал. Моят иск за имението Молили е по уелското право, а според него синът е син, все едно дали е заченат в брак, или извън него, при условие че бащата го е признал – той си пое дъх, а бледите изопнати черти на лицето му се изостриха още повече. – Ще ме изслуша ли съдът?

От трепета и ропота, които изпълниха църквата, сякаш дори стени-те от тъмно дърво настръхнаха. Тримата съдии се размърдаха и се спогледаха, но запазиха възхитително самообладание. Главният заяви със същия овладян тон:

– Ние сме длъжни и ще изслушаме всеки, който се яви в този съд с нетърпяща отлагане тъжба, както и да е поднесена тя, със или без съвет от адвокат, но за да е всичко по закон, делото може да изисква известно отлагане. Като имаш предвид това, можеш да говориш.

– Тогава ще започна със земята на Молили. Тук заедно с мен са четирима уважавани мъже, познати на всички присъстващи. Те имат земи, съседни на имението, и общите им граници ограждат девет десети от него. Само останалата една десета граничи с английска земя. И както всички знаят, цялото имение е от уелската страна на граничния насип. Нека моите свидетели да дадат показания в подкрепа на думите ми.

Най-старият каза просто:

– Имението Молили е на уелска земя и откак аз съм на тоя свят, по уелско право на два пъти са се водили дела, свързани с него, макар че бе собственост на англичани. Истина е, че имаше и други дела, гледани в английски съд и решавани според английския закон, но самият Жервас Бонел на два пъти идва в този съд и се жалва по уелския закон. По

моему уелският закон никога не е губил своята сила в която и да е част на тази земя и независимо от това, чия собственост е, тя спада към областта Кънлейт.

– И ние тъй мислим – каза вторият от старейшините.

– На едно мнение ли сте всички? – попита съдията.

– Да.

– Има ли тук някой, който ще каже друго нещо?

Станаха няколко човека, които също подкрепиха ищеца. Единият си спомни, че е бил страна в спор с Бонел последния път, когато делото било за някакъв загубен добитък. Делото му било гледано в същия този съд от други съдии, но сред тях и един от сегашните. Посоченият съдия си спомни случая, без нужда да бъде подсещан повече.

– Съдът приема свидетелските показания на съседите – каза главният съдия, след като потърси мнението на останалите с поглед и кимване. – Няма спор, че въпросната земя се намира в Уелс, и всеки ищец, който предяви иск за нея, се подчинява на уелския закон. Продължавай!

– А по втория въпрос – каза Майриг и навлажни устни, пресъхнали от напрежение – аз заявявам, че съм син на Жервас Бонел, негов единствен син и единствено дете. Моля онези, които ме познават от люлката, да дадат показания за моите родители и нека всеки тук, който знае истината, да се изкаже в моя подкрепа.

Този път много от присъстващите в църквата станаха един след друг, за да потвърдят: Майриг, син на Ангарад, дъщеря на Айфор ап Морган, бил роден в имението Молили, където неговата майка била слугиня и всички знаели още преди раждането му, че е забременяла от господаря си. Това никога не е било тайна. Впоследствие Бонел хранил и подслонявал момчето.

– Тук изниква една трудност – каза главният съдия. – Не е достатъчно всички да казват, че един мъж е бащата, защото пак може да не е баща. Дори да е издържал детето, това не значи само по себе си, че то е негово. Трябва да се докаже, че самият баща с признал детето за свое. Това е потвърдението, което родът изисква, за да бъдат предоставени на един младеж всички права, това е и потвърдението, необходимо преди наследяването на някаква собственост.

– Няма никаква трудност – заяви Майриг гордо и извади от пазвата си един навит пергамент. – Ако съдът желае да прегледа това, ще види, че в този договор, когато се учех на занаят, Жервас Бонел ме е нарекъл свой син и е сложил отдолу собствения си печат – той излезе отпред и подаде пергамента на писаря, който го разви и го прочете внимателно.

– Така е, както казва. Това е договор между Мартин Белкот, майстор дърводелец от Шрусбъри, и Жервас Бонел за един младеж на име Майриг, който да бъде обучен на дърводелство и дърворезба. Платено е и му е отпусната издръжка. Печатът е в ред, младокът е посочен като „моя син“. Няма никакво съмнение, той е бил признат от своя баща.

Майриг пое дълбоко въздух и застина в очакване. Съдиите се съвещаваха полугласно със сериозни лица.

– Съгласни сме – заяви председателстващият, – че доказателството е неоспоримо, че ти си онзи, който казваш, че си, и имаш право да предявиш иск за земята. Но се знае, че е съществувал договор, който не е бил изпълнен, имотът да бъде предаден на манастира в Шрусбъри, и въз основа на това още преди злочестата смърт на човека манастирът прати в къщата управител, който пое грижата за имението. При тези обстоятелства един иск от страна на законно признат син е с изключителна правна тежест, но предвид усложненията трябва да бъде придвижен по законен ред. Има и английски съюзерен, който трябва да се вземе предвид, а също и евентуални иски, които манастирът би могъл да предяви по силата на това, че въпреки неподписания договор Бонел е заявил недвусмислено своята воля. Ще трябва да заведеш дело за собственост, за това те съветваме незабавно да си наемеш адвокат.

– Моите уважения – каза Майриг, още по-блед, с по-блякави от всякога очи и отпуснати до тялото ръце със стиснати юмруци, сякаш вече бе напълнил шепи с лелеяната земя, – но в уелския закон има едно условие, според което аз мога да придобия собственост още сега, преди гледането на делото. Единствено синът има право на това, а аз съм син на този човек, който вече не е между живите. Пзовавам се на „додадънхъд“, неотменимото синовно право, правото да приема огнището на своя баща. Дайте ми съгласието на този съд, за да отида с тези старейшини, които подкрепят моя иск, и да вляза в къщата, която ми принадлежи по право.

Брат Кадфел бе така повлиян от силата на тази всепоглъщаща страст, че за малко щеше да пропусне най-важния момент. Уелската му кръв забушува в неволна симпатия към такъв копнеж и любов към земята, която произходът на Майриг му отреждаше, а по нормано-английския закон неговото раждане му отнемаше. В този момент от младежа струеше почти благородническо излъчване, а неподправената сила на страстния му копнеж завладя свидетелите и дори самия Кадфел.

– Решението на съда е, че твоят иск е основателен – съобщи сериозно главният съдия, – и правото ти да влезеш в тази къща не може да ти

бъде оспорено. От формални съображения трябва да го поставим на гласуване, тъй като предварително не е представено никакво възражение. Ако сред присъстващите има някой, който иска да изложи доводи против такова решение, нека да стане и да говори.

– Да – каза Кадфел, като с мъка се изтръгна от обзелото го вцепенение. – Тук има човек, който трябва да каже нещо, преди това решение да влезе в сила. Има една непреодолима пречка.

Заизвърщаха се глави, заточиха се вратове, завъртяха се очи, замятаха се погледи – стъписани или любопитни. Съдиите огледаха редовете на присъстващите, за да открият откъде идваше този глас, тъй като Кадфел не беше по-висок от мнозинството свои сънародници и дори тонзурата му бе подобна на много други, дело на времето, а не на манастирски ножици. Майриг рязко обърна глава, лицето му внезапно се смрази и пребледня, а погледът му се изпразни. Гласът го бе пронизал като кинжал, но той не успя да го познае, а бе така заслепен, че не можеше да забележи дори раздвижването, което предизвика Кадфел, докато си проправяше път, за да излезе пред тълпата.

– Вие сте от бенедиктинския орден, така ли, отче? – попита озадачен главният съдия, когато набитата фигура в расо се изправи на пътеката.

– Не! – каза брат Кадфел. Сега стоеше съвсем близо до Майриг. Пелената от изненада и недоумение се бе вдигнала от черните блестящи очи и те го разпознаха безпогрешно. – Тук съм, за да говоря от страната на Жерваз Бонел.

Майриг направи усилие да каже нещо, но гърлото му се сви и не можа да отрони нито дума.

– Не ви разбирам, отче – каза съдията търпеливо. – Обяснете какво искате да кажете. Споменахте за някаква непреодолима пречка.

– Аз съм уелсец – каза Кадфел. – Одобрявам и подкрепям правото на Уелс, което гласи, че синът е син, все едно дали е роден в брачно съжителство, или извън него, и че той има същите права, въпреки че английският закон може да го нарече незаконороден. Да, един извънбрачен син може да бъде наследник... но не и син, убил своя баща, както е сторил този човек.

Очакваше бурни възгласи, а вместо това настъпи такава мъртва тишина, каквато до този миг сякаш не бе чувал. Тримата съдии седяха втрещени, с обле-щени очи, като че ли вкаменени, а и всички в църквата бяха така стъписани, че не смееха да си поемат дъх. Докато се отърсят от зашеметяването си и се обърнат крадешком, почти със страх да

погледнат Майриг, той вече бе успял да възвърне цвета на лицето си и самообладанието си, макар и не без усилие. По челото и високите му скули бе избила пот, а мускулите на врата му бяха изопнати като тетива на лък, но той отново се владееше, можеше да гледа своя обвинител в лицето, съумя да се сдържи да не се нахвърли отгоре му, дори да се извърне с достойнство и да погледне съдиите с красноречив протест срещу едно обвинение, което гордо отхвърляше с презрително мълчание. И вероятно, раз-съждаваше Кадфел мрачно, в църквата има хора, които ще приемат за даденост, че аз съм пълномощник, изпратен от моя орден да предотвратя или поне да забавя предоставянето на Молили в ръцете на законния му собственик. С всички средства и колкото и да е низко, дори като обвиня един невинен в убийство.

– Това е много тежко обвинение – каза главният съдия, като се мръщеше заплашително. – Ако говорите сериозно, сега трябва да го докажете или да оттеглите думите си.

– Ще го докажа. Моето име е Кадфел, монах в Шрусбъри. Аз съм билкарят, приготвил маслото, с което бе отровен Жервас Бонел. Намесена е моята чест. Онова, което облекчава и лекува, не бива да се използва като оръжие за убийство. Бях извикан при умиращия и сега съм тук да изисквам справедливост заради него. Позволете ми, ако обичате, да ви разкажа как настъпи тази смърт.

Той представи фактите съвсем честно, спомена ограничения кръг от присъстващи в онзи момент, от които единствен извънбрачният син на пръв поглед не е имал изгода от тази смърт.

– Майриг, както ни се струваше тогава, нямаше какво да печели, но ние с вас току-що разбрахме колко много е залагал всъщност. Договорът с моя манастир не беше подписан, а според уелския закон наследникът е той. Само че тогава ние не знаехме, че подобно позоваване е възможно. Нека ви разкажа историята му така, както аз я виждам. Откакто е станал мъж, той е наясно, че по уелския закон неговото положение на наследник е неоспоримо. Стигало му е да изчака смъртта на баща си като всеки друг син, за да предяви претенции за наследството. Дори завещанието на Жербаз Бонел след втория му брак, чрез което той прави свой наследник доведения си син, не е тревожело Майриг, защото как може подобен иск да се противопостави на правото му на единствен роден син? Но нещата се променят, когато бащата решава да дари имението на манастира срещу подслон, храна и грижа, както обикновено се прави при такива дарения. Аз твърдо вярвам, че ако договорът беше подписан веднъж завинаги, всичко щеше да приключи благополучно,

този човек щеше да се примири със загубата си и никога нямаше да стане убиец. Но тъй като моят игумен бе повикан в Лондон, при това със сериозни основания да се предполага, че на негово място може да бъде назначен друг, той не можеше да подпише договора, а това съответно е възродило надеждата на Майриг и го е накарало отчаяно да търси някакво средство, за да се осуети завинаги подписването му. Защото, ако манастирът придобие законно право на собственост чрез окончателно сключване на споразумението, неговото положение пред закона става безнадеждно. Как би могъл да се бори с монасите от Шрусбъри? Те имат достатъчно влияние, за да направят така, че делото да се гледа в английски съд, а според английския закон – признавам го със съжаление и срам – деца като Майриг са ошетени и не могат да бъдат наследници. Твърдя, че чистата случайност, и то възникнала като резултат от добро дело, му е подсказала къде да намери средството за убийство, и го е изкушила да го използва. Много жалко, защото по природа той не е убиец, но сега носи бремето на своята вина и нито е редно, нито е възможно да добие право на собственост върху плода на своето престъпление.

Главният съдия се облегна назад с тежка въздишка и погледна Майриг, който бе изслушал всичко това със замръзнало лице и сковано тяло.

– Ти чу и разбра какво е обвинението срещу теб. Желаш ли да кажеш нещо в отговор?

– Излишно е – заяви Майриг, мъдър в своето отчаяние. – Това са само думи. Няма никакви доказателство. Да, аз бях в къщата, както ви каза той, със съпругата на баща ми, с нейния син и двамата прислужници. Но това е всичко. Да, случайно се отбих в лечебницата и разбрах за маслото, което беше споменато. Но къде е нишката, която ме свързва с това деяние? Аз бих могъл да разкажа тази история за всеки от домашните през онзи ден и при същата липса на доказателства, но няма да го сторя. Хората на наместника от самото начало настояват, че извършител е доведеният син на баща ми. Не казвам, че това е истина. Само заявявам, че няма доказателство, което да ме посочва като виновник за разлика от останалите.

– Напротив – обади се брат Кадфел, – има такова доказателство. И нещо дребно прави това престъпление още по-печално, тъй като е единственото доказателство, че деянието съвсем не е било резултат на необуздан порив, извършено в момент на гняв, за да дредизвика впоследствие дълбоки угризения. Защото онзи, който е взел от моето масло от вълче биле от лечебницата ни, трябва да си е носил шише, в което да го сложи, после да го скрие, за да не го видят, и веднага щом остане сам, да

се отърве от него. А мястото, където е намерено то, после ще покаже, че шишето не е могло да бъде оставено там от момчето Едуин Гърни, доведения син на Бонел. От всеки друг от домашните, но не и от него. Как се е движил той, е известно. Хукнал е навън от къщата право към моста и оттам в града, както може да се докаже от свидетели.

– Само думи, и то измамни думи! – обади се Майриг, добил малко самоувереност. – Защото това шише не е намерено, иначе щяхме да разберем от хората на наместника. Това е нескопосано скроена лъжа само за да бъде представена пред този съд.

Естествено, той не знаеше, не знаеха и Едуин, и Хю Берингар, тайната беше известна само на Кадфел и на брат Марк. Слава Богу, че брат Марк намери шишето и отбеляза мястото. Него поне не го подозираха, че е нечий продажен шпионин.

Кадфел бръкна в торбата си, извади оттам шишето с криво гърло от зелено стъкло и разгърна кърпата, в която бе внимателно увито.

– Напротив. Ето го! – и той рязко протегна ръка, тъй че шишето се озова току пред ужасеното лице на Майриг.

Мигът на болезнен срив бе преодолян храбро, но Кадфел го забеляза, след което вече нямаше и сянка от съмнение. Никакво! Обзе го мъчителна тъга, защото харесваше този млад мъж.

– Това – каза Кадфел, обръщайки се с лице към съдиите – бе намерено не от мен, а от един невинен послушник, който знаеше твърде малко за случая и няма никаква изгода от евентуална лъжа. Открил е шишето и е отбелязал мястото в леда, сковал воденичния яз под прозореца на вътрешната стая на същата онази къща. В това помещение Едуин Гърни нито за миг не е оставал сам и не би могъл да го изхвърли незабелязано. Огледайте го, ако обичате. Но внимателно, защото от едната страна има засъхнала ивица от маслото, а утайката вътре все още се вижда съвсем ясно.

Майриг проследи как ужасният предмет, увит в кърпата, мина през ръцете на тримата съдии, след което заяви с мъчително спокойствие:

– Дори и да приемем казаното за истина – защото този, който е намерил шишето, не присъства тук, за да го потвърди лично, – ние бяхме четирима и през останалата част от деня всеки от нас спокойно може да е влязъл за момент във вътрешната стая. Наистина, аз бях единственият, който си тръгна, защото трябваше да се върна в работилницата на моя майстор в града. А те останаха там, всички, които живеят в онази къща.

Въпреки своята възхитителна и ужасна дързост той не можа да овладее прозвучалата нотка на оправдание. Знаеше го и се страхуваше –

не за себе си, а за обекта на всепоглъщащата си страст, за земята, на която беше роден. Брат Кадфел изведнъж се почувства обзет от неподозирано вътрешно раздвоение. Време бе да приключи с един последен удар, все едно дали щеше да доведе до успех, или провал, но той не можеше повече да понася това разцепване на съзнанието си. А Едуин беше в затворническа килия – нещо, което дори Майриг все още не знаеше и което би могло да го успокои, но в същото време да го разчувства и да го натъжи. Нито веднъж през онзи дълъг следобед Майриг не бе направил опит да хвърли подозренията върху Едуин дори когато сержантът му посочи начина.

– Измъкнете запушалката – почти се сопна на тримата съдии Кадфел в желанието си да приключи по-бързо. – Обърнете внимание на мириса, той все още е достатъчно силен, за да бъде разпознат. Трябва да ми повярвате, че именно това е средството, причинило смъртта. Виждате как се е стекло от външната страна на шишето. Било е запушено припряно след извършеното престъпление, защото тогава всички действия са били припрени. Във всеки случай някой е носел това шише у себе си през цялото време, докато служителите на наместника бяха там. В това състояние, изцапано отвътре и отвън, то навярно е оставило мазно петно, което не се изтрива лесно, и силен мирис... да, виждам, че го долавяте – той се извърна към Майриг и посочи към грубата ленена кесия, която висеше на колана му. – Доколкото си спомням, ти носеше това онзи ден. Нека съдиите сами да я огледат със стъкленицата в ръце и да видят дали не е лежала там час, може би два или дори повече и дали не е оставила своя отпечатък и мирис. Хайде, Майриг, свали кесията си и я дай!

Майриг наистина посегна към ремъчетата, сякаш в слисано покорство. В този миг Кадфел си помисли, че може би там вътре просто нямаше какво да се намери, макар и самият той ни най-малко да не се съмняваше, че шишето наистина е било скрито там през целия онзи безкрайно дълъг и мъчителен следобед, в който Бонел бе издъхнал. Малко самообладание и дързост и единствената крехка улика срещу Майриг би могла да се пръсне като балон и от нея да не остане нищо освен разпръснати капчици подозрение също като влагата, която спуканият мехур оставя върху ръката. Но не можеше да бъде сигурен, нямаше как! А дори и след огледа да се окажеше, че по кесията няма никакви белези, това пак нямаше да го оправдае напълно, но пък намереха ли някой шев, потъмнял от маслото и все още с онази остра миризма, това означаваше окончателна присъда. Пръстите, които почти бяха издърпали първия ремък,

внезапно се стегнаха в юмрук и отказаха да продължат.

– Не! – отсече той дрезгаво. – Защо трябва да се подлагам на това унижение? Той е човек на манастира, пратен тук да осуети моя иск.

– Искането му е разумно – отсече строго главният съдия. – Ще дадеш кесията само на този съд и на никой друг. Всякакво подозрение, че ние можем да имаме изгода от твоето злепоставяне, е изключено. Съдът изисква да дадеш кесията на писаря.

Писарят, свикнал нарежданията на съдиите да се изпълняват безрекословно, тръгна доверчиво с протегната ръка. Майриг не посмя да рискува. Внезапно се обърна и скочи към отворената врата, разпръсквайки възрастните люде, които бяха дошли да подкрепят неговия иск. Миг по-късно вече беше навън в светлината на зимното утро. Втурна се напред като подгонен елен. Зад гърба му избухнаха възгласи, половината от присъстващите в църквата се изсипаха навън и погнаха беглеца, макар че след първоначалния порив продължиха да го преследват с известна неохота. Видяха как Майриг прескочи каменния зид на църковния двор, продължи да тича към края на гората, която покриваше хълма, и в следващия миг се скри между дърветата.

В полупразната църква настъпи тягостно мълчание. Старците се спогледаха безпомощно и дори не понечиха да се присъединят към хайката. Тримата съдии се съвещаваха тихо и напрегнато. Кадфел стоеше клюмнал от изтощение, което сякаш го бе лишило от енергия и мисъл, но накрая пое дълбоко въздух и вдигна поглед.

– Това не е признание, нито пък е имало официално обвинение или какъвто и да било иск, предявен срещу него. Но е достатъчно доказателство за невинността на едно момче, което сега е в тъмницата на Шрусбъри като заподозрян в същото престъпление. Нека кажа онова, което може и трябва да се каже за Майриг: той не знаеше, че Едуин Гърни е заловен, сигурен съм в това.

– Сега не ни остава никакъв избор, освен да го преследваме – каза главният съдия. – Но, разбира се, записът от този съд ще бъде изпратен най-любезно на наместника в замък Шрусбъри, и то незабавно. Това удовлетворява ли ви?

– Напълно. Изпратете също, ако обичате, шишето, за което ще даде свидетелски показания един послушник на име Марк, тъй като той именно го намери. Изпратете всичко на Хю Берингар, заместника на Гилбърт Прескот, който изпълнява неговата длъжност в момента, и имайте добрината да предадете записа единствено на него. Искането ми се да си тръгна, но все още имам работа, която ме задържа тук.

– Ще е нужно известно време, докато нашите писари подготвят необходимите преписи и ги заверят. Но записът ще бъде доставен най-късно утре вечер. Мисля, че вашият затворник вече няма от какво да се страхува.

Брат Кадфел благодари, излезе от църквата и се озова насред градеца, гъмжащ от разстроени съседи, които горчиво поклащаха глава. Вестта за току-що разигралите се събития вече се беше разнесла и сигурно прехвърляше хълмовете чак до другия край на Кънлейт, но дори мълата не се носеше толкова бързо, колкото Майриг, защото през този ден никой повече не го видя. Кадфел изведе коня си от конюшната, възседна го и потегли. Умората, която го бе налегнала, сега бавно преминаваше в отчаяна горчивина, а тя от своя страна – в мрачно, но изпълнено с признателност спокойствие. Той яздеше по обратния път съвсем бавно, защото имаше нужда да размисли, но най-вече – да даде възможност на някой друг да размисли, и то спешно. Подмина къщата на имението Молили с един-единствен печален поглед. Историята нямаше да свърши тук. Прекрасно си даваше сметка, че краят все още предстоеше.

– Навреме си идваш, братко – рече Саймън, докато стъкмяваше мангала с още цепеници за вечерта. – Каквато и да е била работата ти, вярвам, че Господ ти е помогнал.

– Така си беше – отвърна Кадфел. – А сега е твой ред да си починеш и да оставиш другата работа на мен. Прибрах коня в обора, почистих го и го нахраних. Не е изтощен, защото не го напругах. След вечеря ще имам време да затворя курника и да се погрижа за кравата, както и достатъчно светлина, за да вкарам бременните овце в хамбара, защото ми се струва, че тази нощ ще стегне мраз. Странно, денят тук на тези хълмове е с половин час по-дълъг, отколкото в града.

– Твоите уелски очи, братко, просто възвръщат нормалното си зрение. Малко са нощите тук, в които човек не би могъл спокойно да прекоси дори планинските тресавища, ако познава добре тези места. Само в гората винаги е много тъмно. Веднъж разговарях с един брат, който идваше от север, едно червенокосо мъжище, което говореше такъв език, че едва го разбирах... шотландец. Та той рече, че в неговата далечна страна имало нощи, когато слънцето, едва що заходило, пак изгрявало от другата страна на небето и човек спокойно си виждал пътя, защото винаги било светло. Но аз не знам дали не си измисляше – с копнеж заключи брат Саймън. – Никога не съм ходил по-далеч от Честър.

Брат Кадфел се въздържа да му спомене за собствените си

пътвания, за които сега си спомняше с невероятното задоволство на човек, намерил най-сетне покой. В интерес на истината той се бе наслаждавал на бурите не по-малко, отколкото на покоя, ако неговото изобщо някога би могло да се нарече покой. И двете си имаха своето време и място.

– Много ми е хубаво при вас – каза той и това поне бе самата истина. – Тук въздухът мирише също като в Гуинед. А и хората наоколо искат да им приказвам на уелски и това много ме радва, защото в Шрусбъри го говоря много рядко.

Брат Барнабас ги покани на вечеря – саморъчно омесен хубав хляб, овесена каша, козе сирене и сушени ябълки. Вече дишаше без затруднение и крачеше из къщата неуморен и енергичен.

– Нали виждаш, братко, вече съм съвсем здрав и готов за работа. Ти ме изцери и тази вечер мога сам да прибера овцете в кошарата.

– Не – каза Кадфел твърдо, – решил съм аз да свърша тая работа, след като цял ден се измъквам. Ти ни се радвай, докато хапваме от твоя хляб. Това изкуство не го умея, но поне имам благоприятието да си го призная и да бъда благодарен на майсторството на другите.

В Ридъкройсо вечеряха рано, тъй като в нормален ден още от зори работеха на открито. Все още беше здрач, изтокът – дълбока ясна синева, западът – бледо зарево, когато Кадфел излезе навън и изкачи билото на по-близкия хълм, за да прибере овцете, вече натежали със своите бъдещи рожби. Бяха няколко, но скъпоценни, от време на време даже раждаха близнета и при добра грижа оцеляваха и двете агнета. Кадфел откри дълбоко и спокойно удовлетворение в живота на овчаря. Животните рядко биваха убивани, най-вече при болест, нараняване, немощ или от страх, че стадото не може да бъде изхранено през зимата. Вълната и млякото им бяха по-скъпи от месото, тъй че те изживяваха своя естествен живот, растяха сред ласки и привързаност, доверчиви и разбираани, дори получаваха имена. Овчарите си имаха своя общност, която се състоеше от кротки, упорити, мълчаливи хора, които не вършеха убийства, кражби или разбойничества, не нарушаваха законите, не се жалваха и не подклаждаха бунтове. И все пак, помисли си той, докато се катереше по хълма с широки леки крачки, не бих могъл за дълго да бъда овчар. Ще ми липсват всички неща, които ненавиждам, цялото онова многообразие от добро и зло, неотделимо от човешката природа. И веднага се върна към битките, завоеванията и жертвите през този ден.

Когато се изкачи на билото, се изправи неподвижно, за да се полюбува на настъпващата нощ, с ясното съзнание, че вероятно се вижда от

доста голямо разстояние. Небето над него беше бездънно и необятно, тъмносиня пелена, обсипана със звезди, така плахи и нежни, че можеха да се видят само с крайчеца на окото, а прекият поглед незабавно ги прогонваше. Той сведе очи към скупчените, оградени с каменни стени кошари и сгъшените една в друга тъмни постройките, без да може да реши със сигурност дали нещо не помръдва леко при ъгъла на хамбара. Овцете, свикнали вечно да им се угажда, се събираха доброволно около него, готови да се приберат за вечерта в запарената, наситена с мирис на вълна топлина на кошарата. Докато вървяха, заоблените им хълбоци и кореми се полюшваха доволно. Посред спускащия се здрач само някой случаен отблясък от време на време осветяваше смущаващия жълт втрещен поглед в очите им.

Когато накрая се размърда и почна да се спуска по хълма, те го последваха послушно на пъргавите си тънки крака, скупчваха се, блъскаха се една в друга, а мекият топъл и застоен мирис от руната им ги обгръщаше в лек подвижен облак. Той ги преброи, повика една-две изоставящи от първескините, които щяха да се агнят за пръв път. Макар и своеволни, при вика му веднага дотърчаха. Сега вече всички бяха около него.

Ако не смяташе себе си и малкото си стадо, нощта беше застинала и неподвижна, с изключение на онова мигновено трепване, мярване на някакво живо същество, което беше доловил между постройките долу. За щастие брат Саймън и брат Барнабас го бяха послушали и с удоволствие бяха останали в топлата къща, където до това време вече сигурно клюмаха около мангала.

Той смъкна овцете при голямата празна кошара, за да ги прибере на топло. Широките врати се отваряха навътре, той ги бутна и вкара стадото. За през нощта имаше и пълна ясла, и корито с вода. Не им трябваше светлина, за да намерят пътя. Беше тъмно и ухаеше на суха трева и детелина, примесени с тежкия мирис на овче руно. Планинските овце не даваха дългата къдрава вълна на равнинните, но имаха много гъсто късо руно, от което излизаше почти толкова, макар и не така ценена вълна. Освен това чудесно се приспособяваха към пасища, които техните разглезени посестрими от равнината не можеха да използват. Заслужаваше си да се гледат дори само заради сиренето.

Кадфел нахока последната и най-вироглава овца, вкара я в кошарата и влезе след нея. Пристъпи напред и за момент мракът отне зрението му. Усети внезапното присъствие зад гърба си и замръзна на място. Мускул не трепваше по тялото му. Студеното острие, опряно в гърлото

му, не го накара дори да трепне. Не му се случваше за пръв път, пък и той не беше такъв глупак, че да предизвика злоба или страх, особено когато бе дошъл подготвен.

Една ръка го сграбчи изотзад и притисна неговите към тялото му. Той не направи никакъв опит да се дръпне или да окаже съпротива.

– Когато ме съсипа, отче – прозвуча в ухото му дрезгав задъхан глас, – няма си помисли, че ще замина сам за царството на мрака?

– Очаквах те, Майриг – отвърна брат Кадфел тихо. – Затвори вратата! Спокойно, няма да помръдна. Не ни трябват свидетели.

ГЛАВА ДЕСЕТА

– Не – потвърди гласът в ухото му, приглушен и яростен, – никакви свидетели. Имам работа само с теб, отче, и то съвсем кратка – но ръката го пусна и след миг тежките врати с глухо затръшване скриха късчето небе, на което от зазидания тук вътре мрак звездите изглеждаха двойно по-големи и ярки.

Кадфел стоеше неподвижен. Дочу лекото търкане на плат о дърво, когато Майриг се облегна на затворената врата с разперени ръце и задиша дълбоко, за да вдъхне аромата на мига и да предвкуси своето отмъщение. Жертвата му нямаше изход, той знаеше, че монахът няма да смее да пристъпи.

– Ти ме заклеми като убиец, защо аз сега да се въздържам от убийство? Съсипа ме, опозори ме, превърна ме в срамно петно за моя род, лиши ме от свещеното ми право, моята земя, честното ми име, от всичко, заради което съществуването ми си струваше да се нарече живот, и сега за възмездие аз ще отнема твоя. Оттук насетне не мога да живея, дори не мога да умра, ако не те затрия, отче Кадфел.

Странно как назоваването на жертвата по име промени всичко, дори създаде някаква невидима връзка, като пръв лъч светлина в мрака. Следващите можеха само да ускорят промяната.

– Както си застанал там до вратата – рече Кадфел делово, – протегни ръка и ще напишаш светилник, а на друг пирон виси кожена торбичка с кремък, огниво и прахан. Все пак няма да е зле да се виждаме един друг. Внимавай с искрите, нали нямаш нищо против овцете ни, а и един пожар ще докара тук много хора. Има и рафтче, на което да поставиш светилника.

– А ти в това време ще се опиташ да спасиш своя жалък живот... зная!

– Няма да помръдна – възрази брат Кадфел невъзмутимо. – Защо според теб настоях сам да прибера овцете? Нали ти казах, че те очаквам? Нямам оръжие, а дори и да имах, нямаше да го използвам. Приключих с оръжията преди много години.

Настъпи продължително мълчание, през което, макар да съзнаваше, че се очаква да каже още нещо, Кадфел не промълви дума. После долови потракване-то на светилника, когато Майриг протегна ръка и го напипа, изскърцването от отварянето на кокаленото капаче, шарещите

пръсти, които пипнешком търсеха рафтчето, и звука от оставянето на светилника. Кремъкът и огнилото изчаткаха няколко пъти, блеснаха и угаснаха искри, после крайчецът на обгорелия фитил пое огънчето и го задържа, над него се надвеси призрачното лиие на Майриг, който духна няколко пъти, докато фитилът прихвана и се разгоря с издължаващ се пламък. Мътна жълта светлина изведе от мрака яслата, коритото, гората от сенки в мрежата от греди отгоре и спокойните невъзмутими овце. Кадфел и Майриг стояха един срещу друг и се гледаха втренчено.

– Сега – каза Кадфел – поне можеш да видиш онова, за което си дошъл.

Той седна на пода и се облегна върху ъгъла на яслата. Майриг се приближи към него с големи решителни крачки по посипания със сено и плява под. Лицето му бе застинало и пепеляво, очите му, хлътнали дълбоко в кухините си, пламтяха от ярост и болка. Бяха толкова близо един до друг, че коленете им се докоснаха. Той бавно приближи ножа, докато върхът му убоде гърлото на Кадфел. Втренчените им погледи се разминаха по протежение на стоманата.

– Не се ли страхуваш от смъртта? – попита Майриг почти шепнешком.

– И друг път сме се срещали с нея. Уважаваме се. Във всеки случай не можеш да ѝ се изплъзваш вечно, в един миг става неизбежна, Майриг. Жервас Бонел... ти... аз. Всички ще умрем, всички до един, рано или късно. Но не бива да убиваме. Ние двамата с теб направихме своя избор, ти само преди седмица, аз – още когато живеех с меч в ръка. Ето ме, както пожела. Вземи от мен онова, за което си дошъл.

Той не откъсваше поглед от лицето на Майриг, но с крайцеца на окото си долови как силните мургави пръсти се стягат, как мускулите на китката се напрягат, за да нанесат съкрушителния удар. Но друго движение не последва. Цялото тяло на Майриг сякаш внезапно се сгърчи в мъчителното усилие да забие острието, но безуспешно. Той се изви назад и от гърлото му се изтръгна стон на смъртно ранено животно. Захвърли ножа, изстена и се разтресе върху утъпканата пръст на пода, после вдигна ръце и стисна глава, като че ли цялата сила на тялото и волята му не беше способна да удържи или да потисне болката, която го изпълваше и застрашаваше да прелее. После коленете му поддадоха, той се свлече на купчина в краката на Кадфел и зарови лице в ръцете си, опрени на яслата. Кръгли жълти очи над спокойно преживящи муцуни наблюдаваха с безпристрастно удивление странното поведение на хората.

От стиснатите устни на Майриг излязоха хрипливи звуци,

приглушени и изпълнени с отчаяние:

– О, Господи, само да можех и аз така да погледна смъртта в очите... защото съм ѝ длъжник, длъжник съм ѝ, а не смея да се разплатя! Честта ми... само ако можех отново да си върна честта... – а после мъчително изстена: – О, Молили...

– Да – изрече тихо Кадфел. – Великолепно място. И все пак извън него също има свят.

– Не и за мен... аз съм загубен. Предай ме! Помогни ми... помогни ми да намеря сили да умра... – Внезапно вдигна глава и погледна Кадфел, вкопчил една ръка в полите на расото му. – Отче, онези неща, които каза за мен... по природа не е убиец, тъй рече ти.

– Не го ли доказах? – попита Кадфел. – Аз съм жив и не страхът спря ръката ти.

– Чистата случайност ме водела, каза ти, и то заради едно добро дело... Колко жалко, възкликна ти! Жалко... Наистина ли мислиш всичко това, отче? Има ли в теб жалост?

– Да, мисля го – каза Кадфел, – до последната дума. Жалко, наистина, че изневери на собствената си природа и отрови себе си така гибелно, както и своя баша. Кажи ми, Майриг, през тези последни дни да си се връщал в къщата на дядо си или да си получавал вест от него?

– Не – отвърна Майриг, много тихо и потръпна при мисълта за гордия старец.

– Значи не знаеш, че Едуин бе откаран от хората на наместника и сега е в тъмницата в Шрусбъри?

Не, не знаеше. Вдигна ужасен поглед, схващайки намека, и се разтреса със страстта на отказа си:

– Не, кълна се, не съм го направил. Изкушавах се... Не можех да попреча да хвърлят вината върху него, но не съм го предал... аз го изпратих там... исках да знам, че е на сигурно място... зная, че не беше достатъчно, но това поне не ми тежи на съвестта! Господ ми е свидетел, момчето ми харесваше.

– Зная това – потвърди Кадфел, – а освен това съм сигурен, че не ти си причината да го приберат. Никой не го е предал нарочно. И въпреки това го затвориха. Утре ще бъде отново на свобода. Приеми това за една поправена грешка, след като толкова други са непоправими.

Майриг стисна ръце така, че кокалчетата му побеляха от напрежение, положи ги на коленете на Кадфел и вдигна изтерзано лице на мъжделивата светлина.

– Отче, ти си съвест на други хора, за Бога, направи същото и за

мен, защото аз съм болен, осакатен, не съм на себе си. Ти каза... много жалко! Изслушай злодеянията ми!

– Дете – каза Кадфел трогнат и положи ръка върху каменните, студени като лед юмурици. – Аз не съм свещеник, не мога да давам опрощение, не мога да определям покаяние...

– Можеш, как да не можеш, точно ти, който разкри най-лошото в мен! Изслушай моята изповед и после ще бъда по-добре подготвен! Тогава ме предай на моето наказание и аз няма да възроптая.

– Говори, щом това те облекчава – каза Кадфел печално и все така положил ръка върху стиснатите юмурици на Майриг, докато историята избликваше в накъсана струя от думи, като кръв от дълбока рана: как отишъл в лечебницата без задна мисъл, за да достави радост на стареца, как по случайност научил за свойствата на маслото, с което го бе разтрил, а то можело да се употреби за нещо съвсем различно. Едва тогава семето било посято в съзнанието му. Разполагал вероятно с няколко седмици отсрочка, преди да загуби Молили завинаги, а това било средство-то, с което можел да предотврати безвъзвратната загуба.

– И тя зрееше в мен... мисълта, че няма да бъде трудно... и втория път, когато отидох там, взех шишето и го напълних. Това обаче все още бе само налудничав сън... Но последния ден го носех в себе си и си казах, че няма да ми е трудно да сипя в медовината или в греяното му вино... Можеше и никога да не го сторя, само го желяех, макар че това вече е достатъчен грях. Но когато пристигнах в къщата, те всички се бяха събрали във вътрешната стая и аз чух Олдит да казва, че приорът изпратил някакба гозба от собствената си трапеза, нещо вкусно, с което да угоди на баща ми. Беше там и къкреше върху скарата, вътре с лъжица... направих го, без да се усетя... И после чух Елфрик и Олдит да се връщат от масата и едва имах време да прекрача прага навън, все едно че току-що съм отворил вратата и си чистя обувките, когато те влязоха в кухнята... Какво друго можеха да си помислят, освен че сега идвам. Бог ми е свидетел колко пъти през следващия час неистово съжалявах за стореното, но такива неща са непоправими и аз съм прокълнат... Какво друго ми оставаше, няма вече връщане назад?

Какво наистина по-различно от онова, което правеше в момента, и то пак му беше наложено. Но всъщност каквото и да си е мислил преди това, не за да убие бе долетял той като пощенски гълъб на онзи съд.

– И така, аз продължих. Сражавах се за плода на моя грях, за Молили... имението, което обичам с цялото си сърце и което беше мое, мое... само да можех да се измъкна от всичко това невредим! Но има

справедливост... аз загубих и не се оплаквам. Сега ме предай и ме остави да платя за смъртта му с моята смърт, така е редно. Ще тръгна с теб доброволно, ако ми дадеш благословията си – той въздъхна дълбоко, склони глава върху успокояващата ръка на Кадфел и притихна.

Последва продължителен миг, след което Кадфел положи другата си ръка върху гъстите тъмни коси и я задържа там. Може и да не беше свещеник и да нямаше право да дава опрощение, но тук бе в ужасното положение на съдник и изповедник. Отравянето бе един от най-ниските начини за убийство, стоманата поне внушаваше някакво уважение. И все пак... Не беше ли Майриг човек дълбоко ощетен? По природа бе приветлив, добросърдечен, незлоблив, а обстоятелствата така го бяха изкривили, че веднъж се бе обърнал срещу природата си, и това се бе оказало фатално. Сега прекрасно съзнаваше смъртоносната си язва. Един погубен човешки живот беше достатъчен, каква би била ползата от втори? Бог имаше и други начини да уравнивсява везните.

– Ти поиска от мен да ти определя покаяние – каза Кадфел накрая. – Все още ли го желаеш? Ще го понесеш ли, като удържиш думата си независимо от това, колко ужасно може да бъде?

Тежката глава върху коленете му помръдна.

– Да, и то с благодарност.

– Не искаш ли леко наказание?

– Искам онова, което ми се полага. Как иначе мога да намеря покой?

– Много добре. Вече се закле. Майриг, ти дойде за живота ми, но когато трябваше да нанесеш удара, не успя да го сториш. Сега си положил собствения си живот в ръцете ми и аз също разбирам, че не мога да ти го отнема, че ще сгреща, ако го направя. Каква полза би имал светът от твоята кръв? Но ръцете ти, силата ти, твоята воля и добродетелта, която все още имаш в себе си, могат да бъдат много полезни. Ти искаш да се разплатиш. Плащай тогава! Твое е доживотното покаяние, Майриг, аз ти нареждам да изживееш живота си – дано бъде дълъг! – и да платиш своите дългове, като почиташ онези, които живеят на тоя свят заедно с теб. Приказката за доброто, което си сторил, все още може стотици пъти да натежи над мълвата за злодеянието ти. Това е покаянието, което ти отреждам!

Майриг се размърда полека, вдигна замаяно и удивено лице, нито успокоен, нито радостен, само слисан.

– Наистина ли? Това ли е, което трябва да сторя?

– Това е. Живей, поправяй се и когато срещаш грешници, не

забравяй собствената си греховност, а в делата с невинни бъди внимателен и използвай силата си в тяхна услуга. Прави каквото можеш, и оставай другото в ръцете Божии!

– Но те ще ме преследват – каза Майриг, все още несигурен и удивен. – Ти няма да сметнеш, че съм изменил на думата си, ако ме хванат и ме обесят, нали?

– Няма да те хванат. До утре ще бъдеш достатъчно далеч оттук. В конюшната до кошарата има кон, онзи, който яздох днес. Конете по тези места много лесно могат да бъдат откраднати. Вземи го, аз ще отговарям за него. Очаква те цял свят, който можеш да достигнеш на кон, и там един истински покаял се грешник може да извърви стъпка по стъпка своя път, дълги години, докато стигне до опрощение. Ако бях на твоето място, щях да прекося хълмовете колкото е възможно по на запад, още преди да се е зазорило, и после да продължа на север към Гуинед, където никой не те знае. Но ти по-добре от мен познаваш тези хълмове.

– Така е – промълви Майриг и тревогата бе изчезнала от лицето му, погълната от искрено детинско изумление. – И това ли е всичко? Всичко, което искаш от мен?

– Ще разбереш, че никак не е малко – каза брат Кадфел. – Да, има и още нещо. Когато се озовеш на безопасно място, изповядай се пред свещеник, помоли го да запише изповедта ти и да я изпрати на наместника в Шрусбъри. Онова, което се случи днес в Лансилин, ще осигури свободата на Едуин, но не искам след твоето заминаване върху него да остане и сянка от съмнение или подозрение.

– Аз също – отвърна Майриг. – Ще го сторя.

– Хайде тогава, чака те дълъг път – и после добави с усмивка: – И си прибери ножа! Ще ти потрябва да си режеш хляба и да си набавяш месото.

Завършекът беше странен. Майриг стана като в сън, изтощен и в същото време обновен, сякаш живителен дъжд бе отмил от него болката и лудостта му. Изглеждаше като полуудавен и напълно променен. След като угасиха светилника, Кадфел трябваше да го води за ръка. Отвън нощта бе неподвижна, звездна и почти мразовита. В конюшната Кадфел лично му оседла коня.

– Оставяй го да отдъхва, когато е възможно. Днес съм го яздил, но пътуването не беше тежко. Бих ти дал мулето, което е свежо, но с него един уелсец ще изглежда подозрително. Хайде, яхвай го и тръгвай. Бог да те пази!

Майриг потръпна при тези думи, но бледната трайна ведрина, която

озаряваше лицето му, не помръкна. С крак на стремето той изрече с внезапно смирение, пропито с неизразима печал и чувство за вина:

– Дай ми благословията си, макар че съм ти задължен до гроб!

Той потегли нагоре по склона над кошарите по пътища, които познаваше много по-добре от човека, върнал му свободата, за да излезе по тях обратно в света на живите. Кадфел погледна след него само за миг, после се обърна и тръгна към къщата. Вървеше и си мислеше: „Ако съм те пуснал по света непроменен и опасен, ако това пречистване продължи само докато се озовеш на сигурно място, нека вината бъде моя.“ Но той не изпитваше страх – колкото повече обмисляше поведението си, толкова по-пълн ставаше душевният му покой.

– Много се забави, братко – посрещна го сърдечно Саймън и с удоволствие го въведе във вечерния уют на топлата хижа. – Вече се чудехме какво става.

– Искаше ми се малко да постоя при овцете – отвърна брат Кадфел.
– Такова спокойствие е с тях. А и нощта е прекрасна.

ГЛАВА ЕДИНАЙСЕТА

Беше хубава Коледа, не помнеше досега толкова сияйна и ведра. Обикновеният труд на открито беше благодат след силно напрежение и той не би го заменил за тържествения и относителен разкош на манастира. Новините, които пристигнаха от града, преди първият сняг да засипе пътищата, добавиха ликуваща нотка в приятното коледно многогласие, което си направиха три пламенни, но неопитни гласа и три изпълнени с доволство сърца. Хю Берингар съобщи, че не само е получил запис от съдебното заседание в Ланселин, но и че дарът, изработен от Едуин с най-добри намерения за помирение, бил намерен изхвърлен на плитчина недалеч от Ачам и, макар и доста повреден, бил разпознат. Момчето бе върнато на любящата му майка и всички в къщата на Бонел можеха да си отдъхнат спокойно, след като виновникът вече се знаеше. Пояснението, че конят, с който си служеха манастирските пастири, е изчезнал поради осъдителния пропуск на брат Кадфел да залости вратата на обора, бе посрещнато с неудоволствие от манастирския сбор и след завръщането щеше да му бъде наложена някаква форма на разплата.

Колкото до беглеца Майриг, обявен из Поуи за издирване за убийство, въпреки хайките той бе изчезнал безследно. Никой не го беше виждал от съда в Лансилин и следата започваше да изстива. Дори изповедта му, записана и изпратена от един свещеник, обитаващ някаква отшелническа хижа в Пенлин, не насочи преследвачите по по-прясна диря, тъй като се оказа, че е заминал преди време неизвестно накъде. А Оуайн Гуинед едва ли щеше да позволи набези в собствената си територия, за да бъдат преследвани престъпници, срещу които той нямаше оплаквания и чието бягство властите просто не е бивало да допускат.

Всъщност всичко си беше много добре. Кадфел се чувстваше щастлив сред овцете, оглушал за околния свят. Беше си заслужил правото на кратко уединение. Съжаляваше само, че първият дълбок сняг му попречи да навести Айфор ап Морган, комуто дължеше известна утеха, ако такава изобщо съществуваше. Макар и крехка, Кадфел я смяташе за необходимо, както и Айфор, а старите хора са много издръжливи.

В коледната утрин им се родиха три агънца, от които две близнета. Внесоха ги в къщата заедно с майките и ги обградиха с грижи, защото тези невинни същества деляха обща съдба с младенеца. Брат Барнабас, вече напълно оздравял, ги вземаше в широкия си скут, прегръщаше ги

ласкаво с огромните си ръчища и така се гордееше с тях, сякаш ги бе създал от собствената си плът. Всички бяха много щастливи заедно в скромното си тържество, преди брат Кадфел да ги остави и да потегли обратно за Шрусбъри. Вече на двайсет мили околоръст едва ли можеше да се намери по-здрав човек от Барнабас и той нямаше повече нужда от лечител.

Три дни след празника, когато снегът се бе слягнал в бързо топяща се лапавица, Кадфел се качи на мулето и се отправи на юг към Шрусбъри.

Пътуването продължи цял ден, защото не хвана направо за Озуъстри, а се отби, за да посети, макар и със закъснение, Айфор ап Морган, преди да продължи на изток от Кройсо Бак и да хване главния път южно от града. Онова, което си казаха, си остана само между тях. Но когато Кадфел си тръгна, на душата му вече беше по-леко. Айфор отново остана сам, но сега и неговата душа бе някак по-развредена.

Заради това отклонение мулето на Кадфел изтрополи по уелския мост почти по здрач, влезе в Шрусбъри и мина по неравните улици, които гъмжаха от хора и живот след празниците. Нямаше време да се отбива при семейство Белкот, за да сподели радостта им, това щеше да остане за друг ден. Разбира се, Едуай отдавна бе освободен от честната му дума да не напуска дома и сега сигурно бе със своя неразделен вуйчо някъде по работа, на игра или поредна лудория. Бъдещето на Молили все още бе в неизвестност, оставаше надеждата, че правниците няма да успеят да го съсият с данъци, преди някой да е получил законно право на собственост.

При завоя на главната улица пред него изникна дъгата на реката, а когато излезе на открито, премина през портите и се насочи към подвижния мост, чезнещият ден сякаш наполовина възвърна светлината си. Тук Едуин бе забавил за момент своя бяг, за да изхвърли с омерзение приготвения дар. Пред Кадфел се откри равният път, отдясно бяха къщата, в която вероятно все още живееше Рихилдис, и мътната сребриста повърхност на воденичния яз. Следваха стената на манастира, западното крило и вратата на голямата църква, а вдясно – малката стражница до портите.

Той влезе и спря учуден от блъсканицата и шума, които го посрещнаха. Вратарят стоеше отпред, излъскан като за епископско посещение, а големият двор бе изпълнен с братя, миряни и иноци, които търчаха насам-натам или се събираха на групи, разговаряха развълнувано на

висок глас и оглеждаха нетърпеливо всяко живо същество, което влиза-ше през портите. Пристигането на Кадфел също създаде раздвижване, което замря с обидна бързина веднага щом бе разпознат. Дори послушниците бяха навън, шепнеха си възбудено и жужаха до стената на стражницата, а пътниците се тъпяха при вратата на крилото за гости. Недалеч брат Джером бе кацнал на високия камък, откъдето ездачите се качваха и слизаха от конете си, и се разпореждаше наляво-надясно, като същевременно за миг не изпускаше от очи портата. В отсъствието на Кадфел той, изглежда, бе станал още по-надут и досаден.

Кадфел слезе, готов да отведе в конюшната своето добиче, но не беше сигурен дали мулетата все още не бяха настанени в обора при тържището за коне. В този момент от полюшващото се развълнувано множество наоколо изскочи брат Марк и с радостен вик се спусна към него:

– О, Кадфел, колко се радвам да ви видя! Такива неща стават! Мислех си, че ще изпуснете всичко, а вие пристигате точно навреме. Чухме за съда в Лансилин... Добре дошли отново у дома!

– Виждам, че съм добре дошъл – отвърна Кадфел, – ако това посрещане е за мен.

– Моето е за вас! – възкликна пламенно брат Марк. – А това наоколо... Разбира се, няма откъде да сте чули. Очакваме игумен Херибърт. Един от коларите ходи до „Свети Джайлс“ преди малко и каза, че спрели за нещо в лечебницата. Току-що се върна и каза. Брат Джером чака, за да изтича и да съобщи на приор Робърт веднага щом се появят при портите. Ще пристигнат всеки момент.

– И нищо не се знае? Дали Херибърт все още е игумен? – попита Кадфел мрачно.

– Не знаем. Но всички се страхуват... Брат Петърс ги бълва едни в своята магерница и се кълне, че щял да напусне ордена. А Джером е непоносим! – той се извърна, за да изгледа досадника свирепо, доколкото благото му открито лице бе способно на подобно изражение, и забеляза, че брат Джером бе слязъл от своя камък и търчеше презглава към игуменските покои.

– Явно вече идват! Виж... приорът!

Робърт се зададе тържествено от покоите, които си бе присвоил, безупречен в одеждите си, внушителен на ръст, извисяващ се над всички надничачи глави. С изражение на неземно смирение, благодост и набожност бе готов да посрещне своя предстоятел с лицемерна почит и да приеме поста си с престорено смирение. Всичко това той можеше да изпълни безупречно и с величаво достойнство.

През портала бавно влезе Херибърт, дребен, топчест, мил старец с не особено впечатляваща външност, който се тръскаше като чувал върху гърба на своята бяла ослица, изцапан, кален и уморен от продължителното пътуване. Лицето и стойката му носеха отпечатъка на понижението и оттеглянето, но въпреки това изглеждаше весел и доволен, като човек, смъкнал от плещите си тежък товар, изправен, за да си поеме дъх. Смирен по природа, Херибърт беше несъкрушим. Личният му писар и конярите му следваха на почетно разстояние, но плътно до него яздеше висок, сух и жилав бенедиктинец с обветрено лице и пронизателни сини очи, който го гледаше, както си помисли Кадфел, с нещо като със сдържана обич. Нов брат в манастира може би.

Братята се суетяха и напрегнато си шепнеха, а приор Робърт се носеше плавно като солиден кораб между хаотични вълни и щом Херибърт докосна с нозе земята, веднага протегна към него ръце:

– Отче, най-сърдечно добре дошли у дома! Всички до един се радваме да ви видим отново сред нас и, надявам се, с благословия и потвърждение за предишния пост...

Трябва да му се признае, помисли си Кадфел критично, че рядко лъже така нагло, както този път и може би дори не си дава сметка, че лъже. Добре де, а какво би казал самият той или който и да е в подобно положение, превъзбуден от предчувствието за собственото си повишение? Трудно можеш да заявиш някому в лицето, че го чакаш да си отиде и че отдавна е трябвало го стори.

– Наистина, Робърт, радвам се, че отново съм сред вас – каза Херибърт сияещ. – Но трябва незабавно да уведомя всички тук, че вече не съм игумен, а само ваш брат. Беше преценено, че ще бъде най-добре, ако друг поеме поста, и аз се подчинявам на това решение и се завръщам у дома да служа вярно като прост брат и под твоите напътствия.

– О, не! – прошепна брат Марк отчаян. – О, Кадфел, виж той щръкна още повече!

И наистина, сякаш сребрилата глава на Робърт се вирна още по-високо, като че ли вече му бяха нахлузили митрата. Но в същия този миг една друга глава се извиси до неговата: невъзмутим и почти незабелязан, непознатият бе слязъл от коня си и сега застана до Херибърт. Ореолът от тъмни прави коси около тонзурата му бе почти недосегнат от сивота и все пак той бе поне връстник на Робърт, а продълговатото му умно лице с остри черти бе не по-малко високомерно, макар и не така представително.

– Представям на всички ви – произнесе Херибърт почти гальовно, –

брат Радулфъс, определен от легатския съвет да оглавява от днес натаък нашето братство. Приемете новия си игумен и го почитайте, както аз, брат Херибърт от този манастир, вече се научих да го правя.

Настъпи пълна тишина, а после бурно раздвижване, въздишки и усмивки, които преминаха по множеството, изпълнило големия двор. Брат Марк стисна ръката на Кадфел и задуши в рамото му онова, което иначе можеше да прозвучи като радостен възглас. Брат Джером видимо се сви като спукан мехур и придоби характерния си вид – сгърчено лице с жълто-кафяв цвят. Някъде от задните редици се разнесе отчетлив грак, сякаш боен петел тържествено оповести смъртта на противника си, въпреки че веднага бе потиснат и никой не можа да разбере кой бе неговият източник. Много беше възможно да е бил брат Петръс, готов да хукне обратно към своята магерница и да впрегне всичките си тенджери и тигани в предана служба на новодошлия, цапардосал приор Робърт по носа в мига на неговото най-върховно извисяване.

Самият приор нямаше нито фигурата, нито осанката на своя секретар, за да понесе удара като него, а и заради обичайния цвят на лицето му трудно можеше да се каже, че е преbledнял. По-късно поведението му в този миг бе обсъждано многократно. Брат Денис, хоспиталиерът, твърдеше, че Робърт политнал назад така застрашително, че просто като по чудо не се проснал възнак на земята. Вратарят пък разказваше, че мигал на парцали и няколко минути след това останал със стъклен поглед. Послушниците, след като обмениха мнения, бяха единодушни, че ако можеше да се убива с поглед, редиците им щели да бъдат сполетени от масова гибел и жертвата нямало да бъде новият игумен, а старият, който с така искрено заявеното си бъдещо подчинение пред Робърт като приор го бе накарал да повярва в лелеяното повишение само за да срути илюзиите му в следващия миг. Брат Марк съвсем честно заяви, че само моментно вкаменяване и последвало необуздало подскачане на адамовата ябълка на приора, докато преглъщал жлъчта, издавали чувствата му. Разбира се, той бе принуден да направи тези героически усилия да се овладее, тъй като Херибърт продължи благо:

– А на вас, отче игумене, представям брат Робърт Пенант, който ми бе образец помощник като приор и който, убеден съм, ще Ви служи със същата самоотвержена преданост.

– Беше великолепно! – възкликна по-късно брат Марк в сушилнята, където с известно притеснение разказа накратко за времето, в което бе поел стопанисването, и изпитваше искрено облекчение и радост от

отмяната. – Но сега ме е срам. Беше злобно от моя страна да изпитам такова удоволствие от нечие поражение.

– О, хайде, престани! – каза брат Кадфел разсеяно, който изпразваше дисагите си и вадеше бурканчетата и шишетата. – Не посягай толкова бързо към ореола. Имаш достатъчно време да изпиташ наслада, макар и малко злобна понякога, преди да улегнеш и да заживееш като светец. Наистина беше прекрасно и почти всички присъстващи искрено се забавляваха. Хайде да не бъдем лицемери!

Брат Марк изостави скрупулите си и се усмихна с охота.

– Но все пак, след като отец Херибърт можа да го срещне без капчица злоба и с такава привързаност...

– Брат Херибърт! А ти не си справедлив към себе си – каза Кадфел с обич. – Изглежда, все още си трогателно неопитен. Нима смяташ, че всички тези така добре подбрани думи бяха случайни? „Като прост брат под твоите напътствия...“ Би могъл спокойно да каже „сред Вас“, защото само миг преди това говореше на всички ни. И със същата „самоотвержена преданост“, наистина! Да, съвсем същата! А като се съди по външния вид на новия ни игумен, Робърт ще трябва доста да почака, докато постът се освободи.

Брат Марк смъкна крака от пейката и зяпна слисан.

– Нима искаш да кажеш, че се е държал така нарочно?

– Ако е искал да ни предупреди, нищо не му пречеше да прати някой от конярите един ден по-рано, нали? Или поне някой от „Свети Джайлс“ предпазливо да съобщи вестта. И на четири очи! Многострадална душа е той, но днес потърси дребно отмъщение – после се трогна от изумлението, изписано върху лицето на брат Марк. – Какво си се втрещил така! Никога няма да станеш светец, ако отричаш частицата от дявола в себе си. Само си помисли какво благодееяние бе това за душата на приор Робърт.

– Като му показва суетата на амбицията ли? – осмели се да предположи брат Марк неуверено.

– С поуката, че не бива да слагаш тигана на огъня, докато рибата е в морето. Хайде тръгвай сега за топлилнята и разбери какви са слуховете, а аз ще дойда след малко. Първо трябва да разменя две-три думи с Хю Берингар.

– Е, всичко свърши, и то по възможно най-сполучливия начин – каза Берингар, разположил се удобно до мангала с чаша греяно вино от запасите на Кадфел. – Всичко е документирано и приключено, а цената

можеше да бъде много по-висока. Между другото тази твоя Рихилдис е много добра жена. Беше истинско удоволствие да ѝ върна момчето. Не се съмнявам, че той ще дотърчи веднага щом разбере, че си се прибрал, и това няма да се забави, защото възнамерявам да се отбия у тях по обратния път към града.

Последваха само няколко прями въпроса и също толкова на брой, но съвсем не така прями отговора. Разговорът им често беше толкова забулен, колкото бяха спокойни и непринудени отношенията им, но двамата се разбираха чудесно.

– Чух, че сте загубили кон, докато сте били в онези погранични краища – каза Берингар.

– Меа culpa! (*лат.*) – *Грешката е моя – бел. ред.*) – призна си Кадфел. – Излязох от кошарата и забравих да залостя вратата.

– Горедолу по същото време съдът в Лансилин е изпуснал един беглец – отбеляза Хю.

– Нали не вините мен за това? Аз им го посочих, а те не можах да го опазят.

– Предполагам, че по един или друг начин ще ви накарат да изплатите цената на коня.

– Сигурно е, че утре този въпрос ще се обсъжда на сбора. Няма значение – отвърна спокойно брат Кадфел, – след като никой тук не може да изисква от мен цената на човека.

– Не е изключено това да стане още на следващия сбор, а цената да се окаже твърде висока – но зад трептящия пушек на мангала мургавото лице с остри черти се усмихваше. – Кадфел, приятелю, имам една новина за вас, която все още не съм ви съобщил. Мине се, не мине ден и пристига поредното чудо от Уелс! Вчера получих вест от Честър, че един ездач, който не си казал името, влязъл в един от оборите на манастира „Бейдгелърт“, оставил там коня си и помолил братята да го приберат в конюшната, докато се появи възможност да бъде върнат на бенедиктинските братя от кошарите в Ридъкройсо, откъдето бил взет. В Ридъкройсо още не знаят за това, защото при тях вече бил паднал първият сняг и пратеникът, доколкото разбирам, не е могъл и до днес да измение разстоянието. Но конят е там, жив и здрав. Който и да е бил непознатият – отбеляза невинно Хю, – трябва да го е оставил най-много два дни след като избягалият злодей е направил самопризнания в Пенлин. Вестта пристигнала от Бангор по море до Честър с една от крайбрежните лодки. Тъй че, изглежда, ще ви бъде наложена по-кратка епитимия, отколкото заслужавате.

– „Бейдгелърт“ значи? – повтори Кадфел замислено. – И е продължил пеша вероятно. Накъде според вас се е отправил, Хю? Към Кланог или към Кайъргъби и оттам през морето в Ирландия?

– Защо не в килиите на „Бейдгелърт“? – предположи Хю, като се подсмиваше, отпивайки от виното. – След като сте кръстосали света, вие самият сте предпочели такова убежище.

Кадфел замислено се почеса по бузата:

– А, не. Рано му е! Едва ли ще реши, че вече се е разплатил.

Хю се засмя отривисто и дрезгаво, остави чашата си, стана и сърдечно потупа Кадфел по рамото.

– Трябва да тръгвам. Събера ли се с вас, всеки път се улавям, че укривам закононарушение.

– Някой ден може и така да свърши – каза Кадфел сериозно.

– Със закононарушение? – Хю му хвърли поглед през рамо, все така усмихнат.

– С отдаване на Бога. Не един или двама са извървели пътя от едното до другото, Хю, и междувременно са били полезни на света.

На следващия ден следобед Едуай и Едуин се появиха на прага на сушилнята сресани и издокарани, и двамата някак стъписани от собствената си благопристойност, поне в началото. В хрисимото си държание изглеждаха толкова еднакви, че Кадфел трябваше постоянно да се вглежда за кафявите и за пъстрите очи, та да ги различава. Изказаха със звънки гласове своите сърдечни благодарности и поне за момента между двамата цареше пълна хармония.

– Тези тържествени премени – отбеляза Кадфел, като наблюдаваше двамата с предпазлива благосклонност – едва ли са в моя чест.

– Игуменът прати да ме повикат – обясни Едуин и очите му се разшириха от благоговение. – Мама ме накара да си облека най-хубавите дрехи. Той дойде с мен само така, иначе не е поканен.

– А той пък взе да се препъва на прага – не закъсня да му го върне Едуай – и почервеня като кардиналска шапка.

– Не съм!

– И още как! Ето, сега пак! – и наистина страните на момчето бързо станаха кървавочервени.

– Значи игумен Радулфъс те повика – повтори Кадфел. – А какво мислите за новия ни игумен?

Никой от двамата нямаше да си признае, че е бил втрещен. Размешиха си предупредителни погледи и Едуай каза:

– Беше много откровен. Но не съм убеден, че ми се иска да стана послушник тук.

– Той каза – съобщи Едуин, – че това е въпрос, който трябва да се обсъди с майка ми и с познавачите на закона, но че имението не може да принадлежи на манастира, договорът е невалиден и ако завещанието е законно и графът на Честър го одобри като съюзерен, Молили ще бъде мое, а докато стана пълнолетен, манастирът ще държи там свой управител, а пък игуменът лично ще бъде мой застъпник.

– И ти какво отговори?

– Благодарих му, какво друго? Кой знае по-добре как се управлява едно имение? Мога да науча от тях всичките умения. Двамата с майка ми искаме да се върнем там колкото може по-скоро, веднага като спре да вали сняг – радостната възбуда на Едуин не помръкна, но за момент той стана сериозен. – Брат Кадфел, беше ужасно... за Майриг... Не мога да разбера...

Да, за младите беше трудно да разберат и почти невъзможно да простят. Но там, където бе имало симпатия и доверие, въпреки всичко оставаше да тлее неподправена сърдечност, която нямаше нищо общо с отвращението и ужаса, породени от отровителя.

– Нямаше да отстъпя Молили без бой – каза Едуин, решен да бъде откровен докрай. – Но ако той бе станал собственикът, мисля, че нямаше да оспоря правото му. А ако надвиех аз... не знам! Само че той никога нямаше да се съгласи на половината, нали? Въпреки това съм доволен, че се измъкна. Може да е грях, но се радвам и толкоз!

Ако беше грях, той не беше сам в него, но Кадфел не спомена нищо по този въпрос.

– Отец Кадфел, щом се върнем в Молили, имам намерение да навестя Айфор ап Морган. Когато го помолих, той не ми отказа благословията си и ме проводи с целувка. Мога да му бъда като внук.

Слава Богу, че не направих тази грешка да му го предложа аз, помисли си Кадфел с нежност. Младите най-много мразят да бъдат призовавани да извършат някое добро дело, след като вече сами са взели добродетелно решение.

– Добре си го намислил – каза той сърдечно. – Айфор ще ти се зарадва. Ако заведеш и Едуай, кажи му как да ви различава. Неговите очи може да не са така силни като моите.

Двамата се усмигнаха на думите му.

– Той все още ми е длъжник заради пердаха, който отнесох заради него, както и за нощта, прекарана в тъмницата. Тъй че имам намерение

да ходя в Молили, когато си поискам.

– Аз пък изтърпях две нощи – възрази Едуин, – и то на много по-лошо място.

– Ти ли? Отърва се без пукната синина, гледаше си удоволствието, Хю Берингар се погрижи за теб, тъй че не ми ги разправяй!

И Едуай закачливо заби показалец в корема на Едуин, той пък му подложи крак и го просна на пода. Двамата се развикаха и се сборичкаха. Кадфел известно време ги гледаше благо, после сграбчи по една шепга гъста къдрава коса и ги разтърва. Двамата се изтърколиха встрани и после се изправиха прилежно. Все така сияеха, но видът им вече далеч не беше безупречен.

– Вие сте много шумни събеседници – каза Кадфел, но много добродушно, – дано Айфор ап Морган по-бързо се отърве от вас. Ти вече си господар на имение, млади човече, или ще станеш, щом навършиш пълнолетие. Тъй че по-добре почвай да овладяваш задълженията си. Това ли е примерът, който един вуйчо трябва да дава на своя племенник!

Едуин престана да се оправя и изтупва, внезапно придоби сериозно изражение и се изправи с широко отворени очи.

– Аз наистина мислих какво ми предстои да правя. Все още знам толкова малко и трябва да се уча... но казах на игумена... че не ми харесва и никога не ми е харесвало, дето вторият ми баща предяви иск срещу Елфрик и го превърна в крепостен, докато той си е свободен по рождение също като предците си. Попитах го дали сега мога да върна свободата на един човек, или трябва да стана пълнолетен и лично да встъпя във владение. Той ми отвърна, че можело сега да стане, ако той самият, игуменът, поръчителствал за мен. Искам Елфрик да си е свободен чобек. Освен това мисля, че... те двамата с Олдит...

– Аз му го казах – намеси се Едуай, отръска се за момент като куче и пак се настани на пейката. – Казах му, че Олдит харесва Елфрик. И само той да се освободи, двамата веднага ще се оженят. Елфрик е образован, познава Молили и от него ще излезе чудесен управител, когато манастирът издаде имението.

– Значи ти си ми казал, тъй ли? Като че ли аз не знаех, че тя го харесва. Само че Елфрик никога няма да признае чувствата си към нея. И какво изобщо ти разбира главата от имения, дърводелски чирако?

– Повече, отколкото твоята някога ще разбира от дърво, дърворезба и майсторство, баронски чирако!

И се започна отново. Двамата се вкопчиха в мечешка прегръдка, притиснати в ъгъла на пейката, Едуай сграбчи русоляво-червеникавата

грива на Едуин, а той от своя страна заби пръсти в ребрата му и го накара да се превива от смях. Кадфел хвана двамата и ги изтика към вратата.

– Марш навън! Стига вече! Намерете си някоя мечешка бърлога! – дори в собствените му уши думите му прозвучаха някак глупаво назидателни.

Пред вратата те се пуснаха с изненадваща лекота и прилепено се обърнаха, за да му се усмихнат. Изведнъж Едуин се сети и се обърна към него разкаян и припрян:

– Отче Кадфел, моля ви, елате да видите майка ми, преди да тръгнем. Тя ви умолява!

– Добре – съгласи се Кадфел, неспособен да отвърне другояче. – Непременно ще дойда!

Проследи с поглед как се отправиха към просторния двор и оттам към стражницата, отново увлечени в приятелско боричкане, вплели ръце, неясно дали в прегръдка, или в хватка. Странни същества са момчетата на тази възраст. В момент на опасност, когато е сериозно, са способни на героична храброст, вярност и всеотдайност, а след това, когато хармонията в собствения им свят бъде възстановена, се превръщат в лекомислени игриви палета.

Кадфел се прибра в сушилният и залости вратата за останалия свят, дори за брат Марк. Вътре бе много тихо и мрачно заради стените от тъмно дърво и синкавия пушек от мангала. Много се нуждаеше тъкмо сега от този дом в обителта. Свърши се, както бе казал Хю Берингар, и то по възможно най-добрия начин. Едуин щеше да получи имението, Елфрик – свободата си и сигурно бъдеше – добро основание да си отвърже езика и да признае чувствата си на Олдит. Окажеше ли се твърде вироглав, тя щеше да намери начин да го подтикне. Брат Рийс щеше хубаво да си побъбри за роднините, а шишето с чудодейния ликьор и отслабналата памет щяха да замъглят празнотата, останала от един изгубен праплеменник. Айфор ап Морган щеше да живее със своята несподелена мъка, но и със скрита надежда, както и с един некръвен внук на няколко мили езда от дома му. А Майриг, на свобода някъде из широкия свят, трябваше да изтърпи своята дълга епитимия и отсега нататък да разчита на молитвите на другите. Тези на Кадфел вече не му трябваха.

Той се отпусна на пейката, където се бяха боричкали и заливали от смях момчетата, настани се удобно и си вдигна краката. Запита се дали би могъл да се позове на факта, че все още няма право да напуска пределите на манастира, докато Рихилдис не си тръгне за Молили, но си

отговори, че това би било израз на малодушие, след като веднъж вече бе взел решение да не постъпва по този начин.

В края на краищата тя бе много привлекателна жена, дори и сега, а признателността ѝ щеше да бъде особено приятно изкушение. Имаше безспорна съблазън даже в мисълта за един разговор, който неизбежно щеше да съдържа „Помниш ли?...“ като постоянен рефрен. Непременно щеше да отиде. Не му се случваше често да се наслади на удоволствието от споделени спомени.

И бездруго след седмица-две цялото домакинство щеше да се премести в Молили, на безопасно разстояние. След това едва ли щеше да вижда Рихилдис често. Брат Кадфел въздъхна дълбоко, може би със съжаление, може би с облекчение.

Е, какво пък! Току-виж всичко било за добро!

КРАЙ

© 1980 Едит Парджетър
© 1996 Людмила Левкова, превод от английски

Edith Pargeter
Monk's Hood, 1980

Сканиране, разпознаване и редакция: Теодора, 2008

Публикация

Елис Питърс. Вълче биле
Поредица Британски загадки
Превод Людмила Левкова, 1996
Книгоиздателска къща Труд, 1996

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8173>]